

Brüssel, 3. september 2025
(OR. en)

12467/25
ADD 1

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0269 (NLE)

ECOFIN 1123
UEM 423
FIN 1024
ECB
EIB

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	2. september 2025
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2025) 477 annex
Teema:	LISA järgmise dokumendi juurde: Ettepanek: NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS, millega muudetakse 13. juuli 2021. aasta rakendusotsust (EL) (ST 10149/21 INIT; ST 10149/21 ADD 1 REV 1) Portugali taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2025) 477 annex.

Lisatud: COM(2025) 477 annex

Brüssel, 2.9.2025
COM(2025) 477 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

**millega muudetakse 13. juuli 2021. aasta rakendusotsust (EL) (ST 10149/21 INIT;
ST 10149/21 ADD 1 REV 1) Portugali taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu
heakskiitmise kohta**

1. JAGU. TAASTE- JA VASTUPIDAVUSKAVAGA ETTE NÄHTUD REFORMID JA INVESTEERINGUD

1. Reformide ja investeeringute kirjeldus

A. KOMPONENT 1. Riiklik tervishoiuteenistus

Portugali taaste- ja vastupidavuskava selles komponendis käsitletakse mitut probleemi, millega Portugali tervishoiusüsteem praegu silmitsi seisab seoses praeguste ja muutuvate tervishoiuvajaduste ja seonduvate kuludega. Esiteks langevad Portugali ebasoodsad demograafilised suundumused, mida iseloomustavad kiirenev vananemine ja sellele järgnev vajadus pikaajalise hoolduse järele, haigusmustrite muutumisega, krooniliste ja degeneratiivsete haiguste kasvava koormusega ning multihaigestumuse üha olulisemaks muutumisega. Teiseks on Portugalis ikka veel märkimisväärne välditav suremus ja 65-aastaste tervena elatud aastate arv suhteliselt väike. Kolmandaks on võimalik pöörata suuremat tähelepanu tervise edendamisele ja haiguste ennetamisele ning käsitleda tervishoiuteenuste killustatust ja lünki tervishoiuteenuste kättesaadavuses. Neljandaks on omaosalused tervishoiu eest ELis ühed suurimad ja teatatud arstiabi finantskoormus on suhteliselt suur. Portugali riiklik tervishoiuteenistus on aastaid seisnud silmitsi keerulise finantsolukorraga. Eelkõige on Portugal näidanud, et valitsus on korduvalt päästnud avalik-õiguslikke haiglaid, mis ei suutnud vältida haiglate võlgade süstemaatilist tsüklit, millel on järelmõju tarneahela suhetele.

Komponendi peamine eesmärk on tugevdada Portugali riikliku tervishoiuteenistuse reageerimisvõimet, et reageerida riigis toimuvatele demograafilistele ja epidemioloogilistele muutustele, terapeutilisele ja tehnoloogilisele innovatsioonile ning kasvavale nõudlusele tervishoiu ja sellega seotud kulude järele. Selleks on komponendi eesmärk tugevdada esmatasandi tervishoiuteenuste keskset rolli riikliku tervishoiuteenistuse üldises struktuuris, laiendada pikaajalisi ja vaimse tervishoiu teenuseid ning suurendada tõhusust, viies lõpule riiklike haiglate juhtimismudeli reformi ja edendades tervishoiuteenuste digiteerimist.

Komponent toetab riigipõhise soovitus (üldise kulukontrolli, kulutõhususe ja piisava eelarvestamise tugevdamise kohta) täitmist, keskendudes haiglate võlgnevuste püsivale vähendamisele (riigipõhine soovitus 1 2019), samuti riigipõhise soovitus (tervishoiusüsteemi vastupanuvõime tugevdamine ning kvaliteetsele tervishoiule ja pikaajalisele hooldusele võrdse juurdepääsu tagamine) täitmist (riigipõhine soovitus 1 2020). Komponent aitab täita ka riigipõhist soovitust suunata investeeringud rohe- ja digipöördesse (riigipõhine soovitus 3 2020).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse kavas esitatud meetmete kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01).

A.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform RE-r01: Esmatasandi tervishoiureform

Reformi üldine eesmärk on tugevdada esmatasandi tervishoiuteenuste keskset rolli elanikkonna tervisevajaduste rahuldamisel riikliku tervishoiuteenistuse üldises struktuuris. Selleks on reformi eesmärk käsitleda kuut prioriteeti: i) sõeluuringute ja varajase diagnoosimise suutlikkuse suurendamine, eelkõige kõige sagedasemate patoloogiate puhul; ii) esmatasandi arstiabi reageerimisvõime tugevdamine, luues proaktiivsemad tervishoiukeskused, millel on laiendatud teenuste portfelli ja sekkumisvaldkonnad ning mis on paremini integreeritud muude ravitasanditega, ning kohandades protsesse vastavalt iga kasutaja individuaalsetele omadustele ja nendega seotud elule, vähendades kliiniliste tavade suurt varieeruvust (sealhulgas ambulatoorsete ravimite väljakirjutamise osas), parandades kliinilist suunamist tervishoiu eri tasandite vahel ning püüdes suurendada tõhusust, piirates teenuste dubleerimist või pakkudes ebatõhusat, ebapiisavat või väheväärtuslikku ravi; iii) parandada piirkondlikku ja kohalikku asümmeetriat seoses esmatasandi tervishoiuteenustes kättesaadavate vahendite ja seadmetega; iv) kogukonnapõhiste meetmete toetamine ja tugiprogrammide loomine kasutajatele ja nende perekondadele, kaasates paremini kodanikke ja kogukondi, sealhulgas viies lõpule tervishoiualaste kohustuste üleandmise keskvalitsuselt kohalikele omavalitsustele; v) tervishoiutöötajate oskuste parandamine, multidistsiplinaarse meeskonnatöö tugevdamine ja spetsialistide, sealhulgas spetsialistide arvu suurendamine; ning vi) viia ellu riikliku tervishoiuteenistuse digiüleminek ja kasutada ära selle potentsiaali ajakohastada ja lihtsustada tervishoiuteenuste kasutamist. Seda tehes luuakse reformiga paremad raamtingimused investeeringuteks esmatasandi tervishoiuteenustesse.

Reform hõlmab mitme seadusandliku ja reguleeriva meetme rakendamist, mille eesmärk on: i) laiendada tervisekeskuste rühmade vastutust ja sekkumisulatust ning neid moodustavate funktsionaalsete üksuste tüpoloogiat; ii) vaadata läbi funktsionaalsete üksuste korraldust ja toimimist reguleeriv õiguskord ning neid moodustavatele elementidele antavate stiimulite süsteem; iii) riskistratifitseerimise vahendi väljatöötamine, et toetada tervisekeskuste rühmade funktsionaalsetes üksustes kliinilist juhtimist; ning iv) viia lõpule tervishoiu valdkonna ülesannete üleandmine keskvalitsuselt omavalitsustele.

Reformi rakendamisega seotud vahe-eesmärk ja sihid viiakse lõpule 31. detsembriks 2023.

Reform RE-r02: Vaimse tervise reform

Reformi üldine eesmärk on parandada vaimset tervist Portugalis. Selleks on reform üles ehitatud viiele sekkumistele: i) psühhiaatriaiglates või sotsiaalsektori asutustes elavate patsientide deinstitutsionaliseerimine; ii) viia lõpule kohalike vaimse tervise teenuste riiklik hõlmatus statsionaarse, ambulatoorse ja kogukondliku hoolduse valdkonnas; iii) integreeritud pideva hoolduse riikliku võrgustiku laiendamine, keskendudes vaimsele tervisele; iv) kohtupsühhiaatriateenuste ümberkorraldamine; ning v) dementsuse piirkondlike tervisekavade rakendamine.

Täpsemalt hõlmab reform kehtiva vaimse tervise seaduse läbivaatamist, millega kehtestatakse Portugali vaimse tervise poliitika üldpõhimõtted ja reguleeritakse psüühikahäiretega inimeste kohustuslikku praktikat, ning vaimse tervise dekreet-seaduse läbivaatamist, milles määratakse kindlaks vaimse tervise teenuste korraldamise, haldamise ja hindamise juhtpõhimõtted. Muu hulgas tehakse neisse õigussätetesse järgmised muudatused: i) inkorporeerida õigusaktidesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni põhimõtted; ning ii) suurendada kohalike vaimse tervise teenuste autonoomiat ja usaldusväärset juhtimist integreeritud vastutuskeskuste loomise kaudu. Seda tehes luuakse reformiga paremad raamtingimused sellega seotud investeeringuteks vaimse tervise teenustesse.

Reformi rakendamisega seotud vahe-eesmärgid viiakse lõpule 31. märtsiks 2023.

Reform RE-r03: Riiklike haiglate juhtimismudeli reformi lõpuleviimine

Reformi üldine eesmärk on suurendada riikliku tervishoiuteenistuse haiglate tõhusust. Sel eesmärgil on selle eesmärk: i) riiklike haiglate korralduse ja sisemise juhtimise reformimine; ii) haiglavõrgu ümberkujundamine vastavalt läbilaskevõime planeerimisele seoses teenuste nõudluse ning inimressursside ja infrastruktuuri pakkumisega; iii) parandada seost riikliku tervishoiuteenistuse muude elementidega, nimelt esmatasandi tervishoiuteenuste ja vaimse tervise teenustega, samuti palliatiivsete ja integreeritud jätkuravivõrgustikega; iv) tervishoiutöötajate ja vahestruktuuride kaasamine riiklike haiglate juhtimisse; ning v) keskendumine kodanike tegelikele tervise- ja heaoluvajadustele.

Haiglajuhtide tegevuse hindamise objektiivsed parameetrid lisatakse halduslepingutesse, milles hinnatakse nii avalik-õiguslike haiglate teenuse kvaliteeti kui ka finantsolukorda. See aitab tagada kooskõla valitsuse tervishoiupoliitika prioriteetidega ja haiglate ressursside prognoositavamat haldamist, kusjuures autonoomiat kombineeritakse tõhustatud järelevalve ja aruandekohustusega. Uuendatud halduslepingute rakendamine toimub järk-järgult ja seatakse tähtsuse järjekorda vastavalt riiklike haiglate tõhususele, ulatusele ja geograafilisele jaotusele. Lisaks tugevdatakse tervishoiu- ja rahandusministeeriumite järelevalverolli, et tagada integreeritud ja ühtne lähenemisviis haiglate tulemuslikkuse hindamisele ja õigeaegselt heakskiidetud eelarvetest kõrvalekaldumiste korrigeerimisele.

Lisaks tugevdatakse keskseid hankeid, et saavutada täiendavat kokkuhoidu tõhususe suurendamiseks, eelkõige võttes arvesse hiljutise sõltumatu hindamise soovitusi. Eelkõige tuleb tsentraliseeritud hankeid laiendada meditsiiniseadmetele ja -seadmetele. Lisaks kavatakse parandada riiklike haiglate sisemist juhtimist, eelkõige luues integreeritud vastutuskeskused ja rakendades tulemuspõhist tasustamiskorda, mida kohaldatakse selliste keskustega seotud üksuste suhtes. Sellega seoses jõustub tervishoiutöötajate täielik pühendumine riiklikule tervishoiuteenistusele.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2024.

Investeering RE-C01-i01: Esmatasandi tervishoiuteenused rohkemate vastustega

Selle investeeringu eesmärk on laiendada esmatasandi tervishoiuteenuseid ja tugevdada esmatasandi tervishoiuteenuste keskset rolli elanikkonna tervisevajaduste rahuldamisel riikliku tervishoiuteenistuse üldises struktuuris. Investeering põhineb esmatasandi tervishoiuteenuste reformil.

Investeering hõlmab järgmisi algatusi:

- Esiteks parandavad mitmed allinvesteeringud esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavust, kvaliteeti ja tõhusust, aidates seega lõpule viia sõeluuringuprogrammide riiklikku katvust ja tugevdada varajase diagnoosimise suutlikkust. Kõnealused eeskirjad hõlmavad: i) laiendada vähktõve sõeluuringuid 341 tervishoiuüksusele, sealhulgas kolorektaal- ja emakakaelavähile; ii) diabeetilise retinopaatia sõeluuringu laiendamine 300 tervishoiuüksusele; iii) tagada 300 tervishoiuüksuse suutlikkus mõõta C-reaktiivset valku; iv) 300 tervishoiuüksuse varustamine spiromeetritega astma, kroonilise obstruktiivse kopsuhaiguse ja suitsetamise varajaseks diagnoosimiseks, jälgimiseks ja raviks; v) 900 tervishoiuüksuse varustamine Holteri seadmetega ja ambulatoorse vererõhu seirega; vi) diabeetiliste jalgade konsultatsioonide laiendamine 50 tervishoiuüksusele; vii) suunamisprotokollide kindlaksmääramine kõige nõutavamates ravivaldkondades, nimelt oftalmoloogias, otorinoolrüngoloogias, ortopeedias ja uroloogias; ning viii) viia lõpule integreeritud teabesüsteem, mis hõlbustab patsientide suunamist ühelt tervishoiutasemelt teisele.
- Teiseks on muud allinvesteeringud suunatud tervisekeskuste rühmade sekkumisvaldkondade laiendamisele, suurendades seeläbi tervishoiuteenuste sellise taseme reageerimisvõimet ja tugevdades meditsiinierialade pakkumist, tugevdades spetsialiseerunud ja meeskonnatööd tervishoiuüksustes. Need hõlmavad üksikasjalikult järgmist: i) 130 hambaravibüroo paigaldamine tervishoiuüksustesse; ii) 50 integreeritud diagnostikakeskuste loomine (sealhulgas vähemalt röntgenikiirgus ja kliinilised analüüsid) tervishoiuüksustes; iii) 18 taastusraviteenuste loomine tervishoiuüksustes (piisav füüsiline ruum ja rehabilitatsioon, multidistsiplinaarsed ja interdistsiplinaarsed meeskonnad); iv) varustada 350 tervishoiuüksust kvalifitseeritud hädaolukordadele reageerimiseks vajalike seadmetega (hädaabikott, defibrillaator ja elutähtsad märkide monitorid); ning v) kiirendada programmi, et vähendada esmaabiteenuste ebapiisavat ja/või välditavat kasutamist.
- Kolmandaks nähakse täiendavate allinvesteeringutega ette tervishoiukeskuste rajatiste ja seadmete ajakohastamine, suurendades energiatõhusust. Üksikasjalikult hõlmavad need muu hulgas järgmist: i) 124 uue tervisekeskuse ehitamine; ii) renoveerida või kohandada 347 tervishoiuasutust; ning iii) tervishoiuseadmete ajakohastamine.

- Neljandaks keskenduvad täiendavad allinvesteeringud lähedusreaktsiooni parandamisele, keskendudes kodu- ja kogukonnapõhisele hooldusele, sekkumisele kõige suurema riskiga elanikkonnarühmadesse ning deinstitutionaliseerimise ja ambulatoorse ravi edendamisele. Need hõlmavad üksikasjalikult järgmist: i) tervishoiukeskuste varustamine elektrisõidukitega, et toetada tervishoiuteenuste osutamist kodus; ii) liikuvate üksuste arvu laiendamine 34 võrra väikese asustustihedusega piirkondadele;

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C01-i02: Integreeritud pideva hoolduse riiklik võrgustik ja palliatiivse hoolduse riiklik võrgustik

Investeeringu eesmärk on laiendada riiklikke palliatiivse ja integreeritud pideva ravi võrgustikke nii haiglaravi kui ka ambulatoorsete raviteenuste ning koduhoolduse valdkonnas. Investeeringu aluseks on puuetega inimeste kaasamise riikliku strateegia reform, mis on esitatud sotsiaalmeetmeid käsitlevas komponendis nr 3, ning see on osa Portugali deinstitutionaliseerimise strateegiast ja üldisest püüdlusest tegeleda ebasoodsate demograafiliste suundumustega, millega riik silmitsi seisab.

Investeering koosneb struktureeritud ja etapiviisilisest programmist, mille eesmärk on anda rahalist toetust avaliku, sotsiaal- või erasektori arendajatele, et: i) laiendada integreeritud pideva hoolduse riiklikku võrgustikku 5 500 voodiga (kas olemasolevates või uutes üksustes); ii) luua päevaüksusi iseseisvuse edendamiseks, et jälgida 500 ambulatoorset patsienti; iii) luua integreeritud pideva ravi meeskonda, et reageerida 1 000 patsiendile kodus (sealhulgas seadmed ja elektrisõidukid); iv) laiendada integreeritud vaimsele tervishoiule reageerimist 1 000 kohas, elukohas ja sotsiaal-ametialases üksuses (toetus uute reaktsioonide väljatöötamiseks või olemasolevate lahenduste laiendamiseks); v) luua kuni 100 kohta koduses vaimse tervise tugirühmas (tugi rühmade tegevuseks vajalike materiaalsete vahendite ja elektrisõidukite hankimiseks); vi) laiendada riiklikku ravivõrgustikku vähekeeruka statsionaarse ravi üksusega, et reageerida 400 patsiendile; ning vii) luua kuni 100 kohta kogukonna palliatiivsetes hooldusmeeskondades (toetada meeskondade tegevuseks vajalike materiaalsete vahendite ja elektrisõidukite hankimist).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C01-i03: Vaimse tervise reformi lõpuleviimine ja dementsuse strateegia rakendamine

Investeeringu eesmärk on toetada vaimse tervishoiu teenuste reformi elluviimist, aidates seeläbi kaasa riikliku tervishoiuteenistuse reageerimisvõime laiendamisele ja tugevdamisele vaimse tervise valdkonnas.

Investeering koosneb täiendavatest allinvesteeringutest rajatistesse, struktuuridesse ja inimressurssidesse, nimelt: i) luua kogukonnas hoolekandetasutuste teenused, mis võimaldavad deinstitutionaliseerida psühhiaatriaiglates või sotsiaalsektoris elavaid patsiente, sealhulgas suurendatakse vaimse tervisega seotud integreeritud pideva hoolduse riiklikus võrgustikus vaimse tervise valdkonnas 500 kohta; ii) ehitada üldhaiglatesse neli statsionaarset üksust, kõrvaldades ägeda majutuse psühhiaatriaiglates; iii) luua 15 integreeritud vastutuskeskust, et ületada takistused haiglavälise ravi osutamisel, millel on suurem autonoomia ja vastutus; iv) renoveerida 20 olemasolevat kohalike vaimse tervise teenuste üksust; v) 40 kogukonna vaimse tervise rühma moodustamine; vi) kohtupsühhiaatriateenuste ümberkujundamine, laiendamine

ja renoveerimine; ning vii) teadlikkuse suurendamise ja koolitusmeetmete väljatöötamine „patsientide liikumisvõimaluste loomiseks“ dementsuse kontekstis.

Energiatõhusaks renoveerimise puhul, mis on vajalik selleks, et saavutada keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786, võib primaarenergia nõudluse vähenemist hinnata ADENE (Portugali energiaamet) kasutatava meetodika abil, kui a) energiamärgiseid ei saa välja anda, sest sertifitseerimise objekti ei saa dekreetseaduse 101-D/2020 artikli 19 kohaselt kindlaks määrata, või b) kogukulu on alla 5 000 euro või c) 2020. või 2021. aastal avaldatud pakkumiskutse avaldati. Primaarenergia nõudluse keskmine vähenemine arvutatakse väiksema energianõudluse alusel mõõdetavaks kohta.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C01-i04: Haiglaalade ja -seadmete ajakohastamine ja renoveerimine

Investeeringu eesmärk on renoveerida ja ehitada hooneid, mis pakuvad riigis mitmesuguseid tervishoiuteenuseid, ning varustada haiglad, tugevdades seeläbi haiglavõrgustikku ja haiglaravi pakkumist. Selle eesmärk on tagada tervishoiuteenuste parem kättesaadavus elanikkonnast ning aidata kaasa ebavõrdsuse vähendamisele ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele.

Investeering koosneb järgmistest osadest:

- vähemalt 14 tervishoiuteenuste hoone ehitamine vähemalt seitsmesse kohalikku tervishoiuüksusesse (Unidades Locais de Saúde, ULS), nagu kirurgilised keskused, päevahaiglate keskused, hemodjalisiskeskused ja steriliseerimiskeskused;
- vähemalt 38 hoone renoveerimine tervishoiuteenuste osutamiseks vähemalt seitsmes kohalikus tervishoiuüksuses, näiteks hädaabikeskustes, hemodjalisiskeskustes, steriliseerimiskeskustes ja kirurgilistes üksustes;
- Sintra uues haiglas ja teistes haiglates paigaldatavate seadmete ostmine. Sintra uues haiglas ja teistes haiglates paigaldatavad seadmed on: i) kliinilised, meditsiinilised ja kõrgtehnoloogilised seadmed; ii) üldvarustus, sealhulgas erimööbel; ning iii) arvutiseadmed.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C01-i05-RAM: Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse tugevdamine

Investeeringu eesmärk on rakendada Madeira autonoomse piirkonna piirkondliku tervishoiusüsteemi strateegilist kava ja vaimse tervise edendamise piirkondlikku strateegiat.

Investeering koosneb kahest allinvesteeringust. Esiteks hõlmab see allinvesteeringuid, et laiendada, arendada ja parandada integreeritud pideva hoolduse piirkondlikku võrgustikku, sealhulgas renoveerides ja laiendades kohtade arvu kõigis nende tüpoloogiates kooskõlas deinstitutionaliseerimise põhimõttega, koostöös era- ja sotsiaalsektoriga ning piirkondades, mida iseloomustab kiirem rahvastiku vananemine ja/või vähem installeeritud võimsus. Teiseks hõlmab see ka allinvesteeringuid, et tugevdada reageerimissuutlikkust vananemisega seotud vaimse tervise ja dementsuse valdkonnas, sealhulgas haiglate ja esmatasandi ja diferentseeritud hoolduse tervishoiuasutuste taristu ja seadmete ajakohastamine, uute kohtade pakkumine kogukonna haiglates ja päevahaiglateenusteks ning kogukonna vaimse tervise meeskondade loomine.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C01-i06: Üleminek digitaalsele tervishoiule

Investeeringu eesmärk on kõrvaldada riikliku tervishoiuteenistuse digiüleminekut takistavad kitsaskohad, sealhulgas tervishoiutöötajate käsutuses oleva asjakohase riist- ja tarkvara puudumine, tugevdada riiklike tervishoiuteenuste infosüsteemide standardimist ning parandada kasutajate kogemusi ja juurdepääsu andmetele.

Investeering koosneb neljast allinvesteeringust. Esiteks tõhustatakse terviseandmete võrku, et parandada riiklikus tervishoiuteenistuses kättesaadavate arvutisüsteemide teenuse kvaliteeti ja vastupidavust, hõlbustada andmete kasutamist otsuste tegemise tugisüsteemides, tagada eri infosüsteemide koostalitlusvõime ja vastavus asjakohastele turvapõhimõtetele.

Teiseks lihtsustatakse, ühtlustatakse ja digiteeritakse kodanike ja terviseüksuste vahelist suhtlust elektrooniliste vahendite abil, nagu kodanikukeskne platvorm ja teletervise vahendid, et parandada juurdepääsu tervishoiuteenustele. Kolmandaks ajakohastatud ja koostalitlusvõimelised vahendid, mis on kättesaadavad tervishoiutöötajatele (nt telemonitooring ja telerehabiliteerimisplatvormid ning süsteemid, mis parandavad andmete ülekantavust esmatasandi arstiabi, haiglate ja integreeritud jätkuraviasutuste vahel) ning asjakohane digioskuste alane koolitus. Neljandaks edendatakse kliiniliste andmete digiteerimist, et jälgida riikliku tervishoiuteenistuse toimimist.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2025.

Investeering RE-C01-i07-RAM: Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse digitaliseerimine

Selle investeeringu eesmärk on edendada Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse digiteerimist digitehnoloogia kasutuselevõtu kaudu, et toetada tervishoiuteenuste kvaliteeti ja tõhusust ning suurendada tervishoiutöötajate ja kodanike mõjuvõimu.

Investeering koosneb mitmest projektist, sealhulgas: i) digitehnoloogia rakendamine, et toetada patsientide jälgimist, kaugtervishoiu vastuvõtuaegade intensiivistamist ja kodanike terviseolukorra kaugseiret; ii) tervishoiu digiteerimise suurendamine ja infosüsteemide koostalitlusvõime parandamine; iii) parandada kodanike juurdepääsu terviseandmetele ja -teenustele digitaalsete vahendite abil; ning iv) kodanike ja sidusrühmade koolitamine, et nad kasutaksid tervisevaldkonnas digitaalseid tervishoiuressursse.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C01-i08-RAA: Digitaalhaigla Assooridel

Investeeringu eesmärk on suurendada tervishoiuteenuste pakkumist ja tagada Assooridel parem juurdepääs tervishoiuteenustele piirkondlike tervishoiuteenuste digitaliseerimise kaudu.

Investeering seisneb kodanike jaoks elektroonilise terviseloo loomises, infosüsteemide koostalitlusvõime suurendamises, et võimaldada kliinilise teabe jagamist tervishoiutöötajate vahel, teleditsiini tõhustamises ja seadmete tarnimises.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2025.

Investeering RE-C01-i09: Üldine aktiivse elutoe süsteem

Investeeringu eesmärk on edendada Portugalis füüsilist ja emotsionaalset heaolu, suurendades kehalise aktiivsuse madalat taset riigis ning aidates kaasa haiguste paremale ennetamisele ja mittenakkuslike haigustega seotud koormuse ohjamisele.

Investeering koosneb järgmistest osadest: i) riiklik kampaania ja tehnoloogiline platvorm kehalise aktiivsuse edendamiseks, suurendades kodanike teadmisi regulaarse kehalise aktiivsuse eelistest igas vanuses, määratledes õppusi vastavalt nende võimetele ning soodustades tervislikumate eluviiside omaksvõtmist; ii) koolispordi laiendamine kogukonnale, edendades aktiivset liikuvust alates nooremast east ja kogu elu jooksul ning sporti perekondlikus kontekstis; ning iii) soodustada kehalise aktiivsuse praktikat töökohal, edendades

meetmete ja programmide rakendamist ning pakkuda ruume ja seadmeid kehalise aktiivsuse praktiseerimiseks.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2025.

Investeering RE-C01-i10: NHSi tehnoloogia ajakohastamise programm

Selle investeeringu eesmärk on parandada riikliku tervishoiuteenistuse (NHS) tehnoloogiaparki, aidates kaasa tervishoiuteenuste parandamisele.

Investeeringuga tagatakse raske meditsiiniseadmete ostmise haiglaüksustele (haiglad, haiglateskused ja üks instituut), sealhulgas raske meditsiiniseadmete ostmise, mis paigaldatakse Lissaboni ja Vale do Tejo piirkonna haiglatesse, tuginedes tervishoiuministeeriumi kinnitatud aruandele, milles on kindlaks määratud nende haiglaüksuste seadmete vajadused järgmistes kategooriates: angiograafiasüsteemid, üksikfotomograafiaskannerid, positron-tomograafiaskannerid, magnetresonantstomograafia süsteemid, arvutuslikud tomograafiaskannerid, lineaarsed kiirendid ja kirurgilised robotid.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C01-i11-RAA: Piirkondliku tervishoiuteenistuse ajakohastamine ja ümberkvalifitseerimine

Investeeringu eesmärk on tugevdada ja ajakohastada Assooride piirkondlikku tervishoiuteenistust, mis hõlmab jätkuvat ja palliatiivse hoolduse võrgustikku. Selle investeeringu eesmärk on võimaldada kaasaegsemaid, tõhusamaid ja humansemaid tervishoiuteenuseid.

Investeering hõlmab järgmist:

- i) Kahe uue tervisekeskuse ehitamine ja ühe tervisekeskuse renoveerimine;
- ii) 94 elektrisõiduki soetamine koduhoolduseks;
- iii) 656 seadmeühiku soetamine hooldamisteenusteks;
- iv) Assooride tervishoiutelefoniliini ajakohastamine;
- v) 21 kiirabiauto soetamine;
- vi) Kaheksa uue koha loomine pidevas hoolduses, palliatiivses hoolduses või vaatlusteenistuses.

Eeldatakse, et see meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse taaste- ja vastupidavuskavas esitatud meetme kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas tehniliste suunistega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01). Selleks et tagada vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), peavad ostetavad sõidukid, masinad ja seadmed olema heitevabad. Kui heitevabasid alternatiive ei ole, peavad ostetavad sõidukid, masinad ja seadmed vastama sektori parimale võimalikule keskkonnatoime tasemele.

Läbivaatamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

A.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
1.1	Re-C01–r01	Eesmärk	Esmatasandi tervishoiu käsitlevate õigusaktide jõustumine	Läbivaadatud õigusaktide jõustumine				2. kv	2023	Esmatasandi tervishoiu valdkonna õigusaktide läbivaatamine, nimelt: i) esmatasandi tervishoiukeskuste funktsionaalsete üksuste aluseks olevad õigusaktid (sealhulgas dekreet-seadus nr 73/2017 perekonna terviseüksuste kohta, valitsuse määrus nr 1368/2007, perekonna terviseüksuste eeskirjad ja tasustamismudel ning sellega seotud õigusakt ning muud liiki esmatasandi tervishoiuüksuste toimimist toetavad õigusaktid); ning ii) tervisekeskuste rühmade aluseks olevad õigusaktid (sealhulgas tervisekeskuste rühmade aluseks olevad õigusaktid, nimelt dekreetseadus nr 28/2008).
1.2	Re-C01–r01	Siht	Juurdepääsu võimaldamine riskistatistitseerimise vahendile, et toetada tervisekeskuste rühmade funktsionaalsetes üksustes kliinilist juhtimist		Arv	0	1 000	4. kv	2023	Tervisekeskuste funktsionaalsete üksuste arv, kes saavad juurdepääsu registreeritud kasutajaid hõlmavast riskistatistitseerimise vahendist saadavale teabele. Riskide stratistitseerimise vahend võimaldab ennetavalt sekkuda suurema kliinilise riski ja sotsiaalse haavatavusega elanikkonnarühmadesse, tagades elanikkonnapõhised sõeluuringud ja varajase diagnoosimise programmid kogu riigis, samuti õigeaegse ravi ja piisavad järelmeetmed kõige sagedasemate haiguste (kardiovaskulaarsed, diabeet, vähktõbi, hingamisteede, vaimsed ja osteoartikulaarsed) all kannatavatele kasutajatele.
1.3	Re-C01–r01	Siht	Omavalitsuste tervishoiuvaldkonna kohustuste detsentraliseerimise protsessi lõpuleviimine		Arv	0	201	4. kv	2022	Uute omavalitsuste arv, kus tervishoiuvaldkonna kohustuste detsentraliseerimine on lõpule viidud vastavalt 30. jaanuari 2019. aasta dekreetseadusele nr 23/2019, allkirjastades üleandmistate tervishoiuministeeriumi, piirkondlike tervishoiuasutuste ja kohalike omavalitsuste poolt. Vastutuse üleandmine hõlmab eelkõige järgmist: i) kohalike omavalitsuste osalemine esmatasandi tervishoiuüksuste kavandamises, juhtimises ja investimisotsustes ning sõltuvuskäitumise ja sõltuvusega seotud sekkumisüksustes, eelkõige nende ehitamises, seadmetes ja hoolduses; ii) muude esmatasandi tervishoiuga seotud seadmete haldamine, hooldamine ja säilitamine; iii) tervishoiuototajate juhtimine, kes kuuluvad tervishoiukeskuste rühmade funktsionaalsete üksuste operatiivassistendi

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetas e	Eesmär k	Kvart al	Aasta	
										kategooriasse ning riiklikku tervishoiuteenistust ühendavaid sõltuvuskäitumist ja sõltuvussuhteid käsitlevad sekkumisüksused; iv) tervishoiukeskuste rühmade logistiliste tugiteenuste haldamine.
1.4	Re-C01–r02	Eesmärk	Jõustub uus vaimse tervise dekreetseadus, milles sätestatakse vaimse tervise teenuste korraldamise põhimõtted	Uue vaimse tervise dekreetseaduse jõustumine				4. kv	2021	Uus dekreetseadus kajastab valitsuse 15. juuni määrusega nr 6324/2020 (mida on muudetud valitsuse 20. novembri 2020. aasta määrusega nr 11485/2020) loodud töörühma muudatusettepanekuid vaimse tervishoiu teenuste korraldamise põhimõtete kindlaksmääramiseks.
1.5	Re-C01–r02	Eesmärk	Uue vaimse tervise seaduse jõustumine, millega kehtestatakse vaimuhaigusi põdevate inimeste õigustega seotud põhimõtted ja reguleeritakse kohustuslikku haiglaravi või ravi	Uue vaimse tervise seaduse jõustumine				1. kv	2023	Uus vaimse tervise seadus kajastab valitsuse 15. juuni määrusega nr 6324/2020 (mida on muudetud valitsuse 20. novembri 2020. aasta korraldusega nr 11485/2020) loodud töörühma muudatusettepanekuid, et sätestada vaimuhaigusi põdevate inimeste õigustega seotud põhimõtted ja reguleerida kohustuslikku haiglaravi või ravi.
1.6	Re-C01–r03	Eesmärk	Uue halduslepingu vormi jõustumine	Uue halduslepingu vormi jõustumine				2. kv	2022	Uue halduslepingu vormi jõustumine tervishoiu- ja rahandusministeeriumide ühise heakskiitmise teel. Uut vormi tuleb järgida kõigis tulevastes halduslepingutes, millele kirjutavad alla kõik riigi omanduses olevate ettevõtete juhid tervishoiusüsteemis, et tugevdada aruandekohustust ja soodustada tulemuspõhiseid juhtimistavasid.
1.7	Re-C01–r03	Eesmärk	Riikliku tervishoiuteenistuse uue juhtimisarvestuse kava jõustumine	Uue juhtimisraamatupi damiskava jõustumine				1. kv	2024	Riikliku tervishoiuteenistuse juhtimisarvestuse kava koostamine, et koguda riiklikul tasandil teavet haiglateenuste kulude, tulude ja tulemuste kohta, parandades seeläbi ressursside jaotamist riiklikus tervishoiuteenistuses, võrdlusanalüüsi ja tehes kindlaks valdkonnad, kus tervishoiuasutuste tegevuse tõhusust tuleks parandada. Uut juhtimisraamatupidamiskava levitab tervishoiusüsteemi keskasutus normatiivse ringkirja kaudu.
1.8	Re-C01–r03	Siht	Uute integreeritud vastutuskeskuste loomine riikliku		Arv	0	10	4. kv	2022	Uute integreeritud vastutuskeskuste loomine riikliku tervishoiuteenistuse haiglates, et: i) parandada tervishoiuteenuste kättesaadavust, kvaliteeti ja tõhusust;

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetas e	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			tervishoiuteenistuse haiglates							ii) tugevdada tervishoiuteenuste kliinilist juhtimist, autonoomiat ja vastutust; iii) julgustada tervishoiutöötajaid jätkama töötamist riiklikes haiglates; iv) jagada riske ja kasu tervishoiuteenuste ja haiglate vahel; v) väärtustab iga tervishoiuteenistuse ja haigla missiooni riikliku tervishoiuteenistuse piirkondlikus ja riiklikus kontekstis.
1.9	Re-C01–r03	Siht	Uute integreeritud vastutuskeskuste loomine riikliku tervishoiuteenistuse haiglates		Arv	10	25	2. kv	2024	Uute integreeritud vastutuskeskuste loomine riikliku tervishoiuteenistuse haiglates, et: i) parandada tervishoiuteenuste kättesaadavust, kvaliteeti ja tõhusust; ii) tugevdada tervishoiuteenuste kliinilist juhtimist, autonoomiat ja vastutust; iii) julgustada tervishoiutöötajaid jätkama töötamist riiklikes haiglates; iv) jagada riske ja kasu tervishoiuteenuste ja haiglate vahel; v) väärtustab iga tervishoiuteenistuse ja haigla missiooni riikliku tervishoiuteenistuse piirkondlikus ja riiklikus kontekstis.
1.10	Re-C01–r03	Siht	Koduhaiglasse lükatud patsientide arvu suurenemine		Arv	0	5 000	4. kv	2024	Koduhaiglasse lükatud patsientide arvu suurenemine vahemikus 2020–2024.
1.11	Re-C01–r03	Eesmärk	Ravimite tsentraliseeritud ostumehhanismide tugevdamise tegevuskava jõustumine	Ravimite tsentraliseeritud ostumehhanismide tugevdamise tegevuskava jõustumine				2. kv	2024	Jõustub tegevuskava ravimite tsentraliseeritud ostumehhanismide tugevdamiseks, et rakendada soovitusi, mis on esitatud Austria riikliku rahvatervise instituudi poolt struktuurireformi tugiprogrammi raames läbi viidud ravimite tsentraliseeritud hangete sõltumatu hindamise kohta Portugalis.
1.12	Re-C01–r03	Eesmärk	Riikliku tervishoiuteenistuse uue täieliku pühendumuse töökorra jõustumine	Uue täieliku pühendumusega töötamise korra jõustumine				1. kv	2023	Riikliku tervishoiuteenistuse tervishoiutöötajate uus täielik töökord, mis hõlmab asjakohaseid tööaja ja palgatabelite korraldamise mehhanisme.
1.13	Re-C01–i01	Eesmärk	Muude tervishoiuteenuste, sealhulgas esmatasandi tervishoiuteenuste puhul valgel, sinisel või rohelisel taustal läbi vaadatud erakorralistele	Erakorralistele juhtumitele viitamise tingimuste jõustumine				1. kv	2022	Selliste kasutajate suunamisprotsessi menetluste ja halduseeskirjade jõustumine, kelle kiirabiteenustes kontrollitakse valget, sinist või rohelist kiirabiteenust, muud liiki tervishoiuteenuste puhul, nimelt esmatasandi tervishoiuteenuste puhul, koos vastuvõtuaegade otsese ajakavaga.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			episoodidele viitamise tingimuste jõustumine							
1.15	Re-C01-i01	Siht	Uute tervishoiuüksuste ehitamine		Arv	0	124	2. kv	2026	Ehitatud uute tervishoiuüksuste arv. Uute hoonete primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest.
1.16	Re-C01-i01	Eesmärk	Viia lõpule sõeluuringute ja varajase diagnoosimise programmide riiklik hõlmatus esmatasandi tervishoius	Lõpule viidud sõeluuringute ja varajase diagnoosimise programmide riiklik hõlmatus esmatasandi tervishoius				1. kv	2026	Selle vahe-eesmärgi saavutamine hõlmab järgmist: i) osutab kolorektaal- ja emakakaelavähi sõeluuringu teenust 341 tervishoiuüksuses; ii) diabeetilise retinopaatia sõeluuringu laiendamine 300 tervishoiuüksusele; iii) Holteri eksamite ja vererõhu ambulatoorse jälgimise teenuse võimaldamine 900 funktsionaalses üksuses; iv) 300 tervishoiuüksuse varustamine spiromeetritega astma, kroonilise obstruktiivse kopsuhaiguse ja suitsetamise varajaseks diagnoosimiseks, jälgimiseks ja raviks; ning v) tagada 300 tervishoiuüksuse suutlikkus mõõta C-reaktiivset valku;
1.17	Re-C01-i01	Eesmärk	Suurendada esmaste tervisekeskuste reageerimissuutlikkust ja laiendada nende sekkumisvaldkondi	Aruanne esmaste tervisekeskuste reageerimissuutlikkuse suurendamise ja nende sekkumisvaldkondade laiendamise kohta				2. kv	2026	Selle vahe-eesmärgi saavutamine hõlmab järgmist: i) diabeetiliste jalgade konsultatsioonide laiendamine 50 tervishoiuüksusele; ii) 130 hambaravibüroo paigaldamine tervishoiuüksustesse; iii) 50 tervishoiuüksusesse integreeritud diagnostikakeskuste loomine (millel on vähekeerukad täiendavad diagnoosi- ja ravivahendid, röntgenikiirgus ja kliiniline analüüs); iv) liikumis- ja rehabilitatsioonibüroode loomine 18 tervishoiuüksuses; v) 350 tervishoiuüksuse seadmete (hädaabikott, defibrillaator ja eluliste märkide monitor) pakkumine kvalifitseeritud tegutsemiseks hädaolukordades (põhiline elutugi); vi) suunamisprotokollid kõige nõutavamates ravivaldkondades, nimelt oftalmoloogias, otorinolöögoloogias, ortopeedias ja uroloogias.
1.18	Re-C01-i01	Eesmärk	Tervishoiurajatiste ja -seadmete renoveerimine, et tagada esmates tervisekeskustes juurdepääsetavus, kvaliteet ja ohutustingimused	Aruanne tervishoiurajatiste ja -seadmete renoveerimise kohta				2. kv	2026	Selle vahe-eesmärgi saavutamine hõlmab järgmist: i) renoveerida või kohandada 347 tervishoiuasutust; ning ii) tervishoiuseadmete ajakohastamine.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
1.19	Re-C01-i01	Eesmärk	Kogukonnapõhise hoolduse, koduse ja kogukonnapõhise sekkumise tugevdamine	Aruanne kogukonnapõhise hoolduse, koduse ja kogukonnapõhise sekkumise tugevdamise kohta				2. kv	2026	Selle vahe-eesmärgi saavutamine hõlmab järgmist: i) pakkuda vähemalt 770 elektrisõidukit, et toetada tervishoiukeskuste poolset koduhooldust; ning ii) suurendada uute liikuvate üksuste arvu vähemalt 34 võrra, et hõlmata väikese tihedusega piirkondi. Väikese asustusega piirkonnad hõlmavad piirkondi, mis on loetletud 1. juuli 2015. aasta Deliberação 55/2015 da CIC Portugal 2020 (CIC Portugali 2020. aasta otsus), mida on muudetud 12. septembri 2018. aasta Deliberação 20/2018 da CIC Portugali 2020. aasta otsusega.
1.20	Re-C01-i02	Eesmärk	Piirkondlike tervishoiuasutuste rahalise toetuse eraldamist käsitleva määruse jõustumine	Rahalise toetuse eraldamist käsitleva määruse jõustumine				1. kv	2022	Jõustub määrus rahalise toetuse eraldamise kohta piirkondlike tervishoiuasutuste poolt, milles määratakse kindlaks programmi juhtimismudel ja taotlejate vastavad nõuded.
1.21	Re-C01-i02	Siht	Statsionaarse ja ambulatoorse ravi integreeritud jätkuravi ja palliatiivse ravi riiklike võrgustike reageerimissuutlikkuse tugevdamine		Arv	0	7 400	4. kv	2025	Statsionaarse ja ambulatoorse ravi integreeritud pideva ravi ja palliatiivse ravi riiklike võrgustike reageerimissuutlikkuse suurendamine järgmistele uute kohtade loomise kaudu: i) 5 500 uut statsionaarset voodikohta integreeritud hooldusteenuste riiklikus võrgustikus, üldvõrgus ii) 500 uut kohta sõltumatu edendamispäeva üksusena integreeritud jätkuraviteenuste riiklikus võrgustikus; iii) uus 1 000 kohta vaimse tervise jätkuravi integreeritud teenustes; ning iv) 400 väikese keerukusega statsionaarset voodikohta riiklikus palliatiivsete raviteenuste võrgustikus. Uute hoonete primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest.
1.22	Re-C01-i02	Siht	Koduhoolduse integreeritud jätku- ja palliatiivhooldusteenuste riiklike võrgustike reageerimissuutlikkuse suurendamine		Arv	0	1 200	2. kv	2024	Koduhoolduse integreeritud jätku- ja palliatiivhooldusteenuste riiklike võrgustike reageerimissuutlikkuse suurendamine: i) registreerimida SI RNCCI platvormil 1 000 uut kohta integreeritud pideva koduhoolduse meeskonnas; ii) registreerida SI RNCCI platvormil 100 uut kohta vaimse tervise tugirühmades ning iii) kohalike tervishoiuüksuste lepingud ja otsused, millega luuakse rühmad, mis on vajalikud 100 uue koha pakkumiseks kogukonna palliatiivses hoolduses.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetas e	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
1.23	Re-C01-i03	Siht	Kohtupsühhiaatriaüksuste ja -seadmete renoveerimine		Arv	0	3	4. kv	2025	Uue kohtumeditiini psühhiaatriaüksuse (Sobral Cid) ehitamine ja veel kahe üksuse (Lissaboni psühhiaatriaigla ja Magalhães Lemose haigla) renoveerimine
1.24	Re-C01-i03	Eesmärk	Teadlikkuse suurendamise ja koolitusmeetmete väljatöötamine „patsientide liikumisvõimaluste loomiseks“ dementsuse kontekstis	Aruanne uute teadlikkuse suurendamise ja koolitusmeetmete rakendamise ja nende arendamise kohta				4. kv	2022	Teadlikkuse suurendamine ja koolitusmeetmed dementsuse valdkonnas, et toetada sotsiaal- ja tervishoiuteenuste reforme, mis on suunatud sotsiaal- ja tervishoiuteenuste või muude sotsiaal- ja tervishoiupoliitika valdkonnas üldsusega koostööd tegevate üksuste töötajatele ning sotsiaal- ja tervishoiuteenuste kasutajatele.
1.25	Re-C01-i03	Eesmärk	Vaimse tervise võrgustiku tugevdamise lõpuleviimine	Aruanne kõigi kirjeldatud algatuste lõpuleviimise kohta vaimse tervise võrgustiku tugevdamiseks				4. kv	2025	Kõigi vaimse tervise võrgustiku tugevdamiseks kindlaks määratud sekkumiste lõpuleviimine, sealhulgas: i) nelja uue haiglaüksuse loomine üldhaiglates; ii) 15 integreeritud vastutuskeskuse loomine vaimse tervise teenuste valdkonnas; olemasolevate vaimse tervise teenuste 20 uuendamine; iv) 500 kohta kroonilisi psüühikahäireid põdevate institutsionaliseeritud inimeste vajadustele; v) kolme kohtupsühhiaatriarajatise ja -varustuse ajakohastamine; vi) ehitada kolm kohtuekspertiisiga seotud üleminekuüksust; ning vii) 40 kogukonna vaimse tervise rühma moodustamine; See hõlmab 58 507 675 euro suuruse toetuse kasutamist energiatõhusaks renoveerimiseks, et saavutada keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
1.40	Re-C01-i04	Eesmärk	Ida-Lissaboni haigla ehitamise halduslepingu allkirjastamine	Ida-Lissaboni haigla ehitamise halduslepingu allkirjastamine riigiasutuste ja eriotstarbelise üksuse poolt				3. kv	2023	Halduslepingu allkirjastamine ARSLVT ja eriotstarbelise üksuse poolt Ida-Lissaboni haigla ehitamiseks. Leping kajastab teenuste ulatuse (projekteerimine, ehitamine, rahastamine, infrastruktuuri hooldus, hoone üldvarustuse tarnimine ja hooldus) ja kestusega seotud tingimusi. Leping sisaldab ka klauslit, milles täpsustatakse, et uute hoonete primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem ligi nullenergiahoonete nõuetest.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetas e	Eesmär k	Kvart al	Aasta	
1.26	Re-C01-i04	Eesmärk	Tervishoiuasutuste ja -seadmete ajakohastamine ja renoveerimine	Tervishoiuasutuste ja -seadmete ajakohastamine ja renoveerimine				2. kv	2026	1) haiglaseadmete, nimelt kliiniliste/meditsiiniliste ja kõrgtehnoloogiliste seadmete ostmise Sintra ja teiste haiglate uue haigla jaoks, millega kaasneb kokku 119 283 988 euro suurune toetus; üldvarustus, mis koosneb eri ruumides täidetavatele ülesannetele kohandatud mööblist, mida on lihtne puhastada ja ergonoomiliselt konstrueerida; arvutiseadmed. 2) Tervishoiuteenuste jaoks vähemalt 14 hoone ehitamine vähemalt seitsmes kohalikus tervishoiuüksuses ja vähemalt 38 hoone renoveerimine tervishoiuteenuste osutamiseks vähemalt seitsmes kohalikus tervishoiuüksuses, nagu on märgitud meetme kirjelduses. Uute hoonete primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest.
1.27	Re-C01-i05-RAM	Siht	Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse ühenduse haiglasüsteemi vabade kohtade arvu suurendamine		Arv	0	1 500	2. kv	2026	Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse reageerimissuutlikkuse suurendamine, suurendades olemasolevate kohtade arvu koduhaiglas, võimaldades seega kodus osutada tervishoiuteenuseid, mis on tihedalt seotud esmatasandi tervishoiuteenuste ja muude teenustega.
1.28	Re-C01-i05-RAM	Siht	Kogukonna vaimse tervise rühmade loomine Madeira piirkondlikus tervishoiuteenistuses		Arv	0	7	2. kv	2024	Kogukonna vaimse tervise rühmade loomine piirkondlike tervishoiuteenistuste otsuste kaudu.
1.29	Re-C01-i05-RAM	Eesmärk	Klassifitseerimissüsteemi, funktsionaalse profiili ja kasutajate suunamissüsteemi kasutuselevõtt Madeira integreeritud jätkuhooldusteenuste piirkondliku mudeli jaoks	Aruanne klassifitseerimissüsteemi, funktsionaalse profiili ja kasutajate suunamissüsteemi kasutuselevõtu kohta				4. kv	2021	Klassifitseerimissüsteemi, funktsionaalse profiili ja kasutajate suunamissüsteemi kasutuselevõtmine, et tugevdada Madeira integreeritud pideva hoolduse teenuste piirkondlikku mudelit ning selle koordineerimist ja tehnilist juhtimist.
1.30	Re-C01-i05-RAM	Siht	Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse integreeritud pideva hoolduse teenuste osutamise kohtade arvu suurenemine		Arv	0	1 080	2. kv	2026	Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse integreeritud jätkuva hoolduse teenuste raames loodud uute ja renoveeritud kohtade arv, mõõdetuna uute ja renoveeritud voodikohtade arvuna üldiselt (sealhulgas tervenemis-, keskpikk- ja taastusravi üksus ning pikaajalise hoolduse ja hoolduse üksus), vaimse tervise ja pediaatrilised teenused. See hõlmab toetuse kasutamist i)

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetas e	Eesmär k	Kvart al	Aasta	
										uue tervishoiutaristu ehitamiseks, mille primaarenergianõudlus on vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest; ning ii) rakendada energiatõhusat renoveerimist.
1.31	Re-C01-i05-RAM	Siht	Esmatasandi tervishoiuteenuste renoveerimine Madeira piirkondlikus tervishoiuteenistuses		Arv	0	16	2. kv	2026	Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse renoveeritud esmatasandi tervishoiuasutuste arv.
1.32	Re-C01-i06	Siht	Kohalike infotehnoloogiavõrkude ajakohastamine		%	0	90	4. kv	2022	Riikliku tervishoiuteenistuse ajakohastatud kohalike infotehnoloogiavõrkude protsent, mida korraldab ja rakendab tervishoiuministeeriumi ühistalitus, mis saab seega toimida uues ühtse sidemudelil (Voice over Internet Protocol).
1.33	Re-C01-i06	Siht	Kaugtervishoiu ja kaugseire funktsioonide rakendamine		%	0	15	4. kv	2022	Nende kasutajate osakaal, kellel on juurdepääs uutele kaugtervishoiu- ja kaugseirefunktsioonidele, mis võimaldavad osutada kaugtervishoiuteenuseid, suurendades seeläbi juurdepääsu tervishoiuteenustele ja kodanike osalemist kaugteabe kogumises ja ravis.
1.34	Re-C01-i06	Siht	Infotehnoloogia haldusmoodulite, kliiniliste põhimoodulite ja erakorraliste kliiniliste moodulite rakendamine		%	0	15	2. kv	2025	Selliste tervishoiutöötajate osakaal, kellel on juurdepääs integreeritud infotehnoloogiameerimoodulitele, kliiniliste põhimoodulitele ja erakorraliste kliiniliste moodulitele: i) kliinilise teabe salvestamine ja sellega tutvumine esmatasandi arstiabi, haigla- ja jätkutervishoiu valdkonnas, et tagada tervise teabe kättesaadavus ja integreerimine ning tagada kasutajatele ja tervishoiutöötajatele suurem ohutus; ning ii) hädaabi-, õendus- ja kaugseire tervishoiuteenused.
1.35	RE-C01-i07-RAM	Siht	Uued arvutiseadmed Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse jaoks		Arv	0	3 600	4. kv	2025	Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse jaoks mõeldud uute arvutiseadmete arv, et jälgida Madeira piirkondliku tervishoiuteenuse kasutajaid ja tagada neile suurem lähedus, edendada vigade esinemise riski vähendamist ning suurendada tõhusust ja kiiret juurdepääsu kasutajaandmetele.
1.36	Re-C01-i08-RAA	Siht	Parem juurdepääs Assooride piirkondliku tervishoiuteenistuse kasutajaportaalile		Arv	0	25 000	3. kv	2025	Assooride piirkondliku tervishoiuteenuse kasutajaportaalil külastavate üksikisikute arv aastas tänu digitaalsete tervishoiuteenuste ja meditsiinilise teabe laiendamisele.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetas e	Eesmär k	Kvart al	Aasta	
1.37	Re-C01-i08-RAA	Eesmärk	Telemeditsiin Assooride piirkondlikus tervishoiuteenistuses	Assooride tervishoiusüsteem is telemeditsiini käsitleva kava ja normatiivse ringkirja heakskiitmine				3. kv	2024	i) telemeditsiini toimimist käsitleva normatiivse ringkirja heakskiitmine tervishoiu eest vastutava piirkondliku direktori poolt; ii) telemeditsiini kava jõustumine; iii) telemeditsiini seadmete tarnimine.
1.38	Re-C01-i09	Siht	Programmide „School Sports Community“ ja „School Sports on Wheels“ rakendamise lõpuleviimine koolides		Arv	0	1 980	3. kv	2025	Selliste jalgrattakomplektide arv, mis koosnevad eri suurusega jalgrattakomplektidest, mis on toimetatud teise tsükli koolides eesmärgiga õpetada õpilastele jalgrattasõitu, ning täiskasvanute jalgrattakomplektide arv, mis on tarnitud riiklikele koolidele programmi „Schools Sports Community“ raames
1.39	Re-C01-i09	Eesmärk	Ülemaailmse aktiivse elutoe süsteemi ja sellega seotud tehnoloogilise platvormi riikliku kampaania käivitamine	Uued sidekanalid ja -platvorm, mida kasutatakse universaalse aktiivse elutoe süsteemi riikliku kampaania jaoks				3. kv	2025	Riikliku kampaania käivitamine universaalse aktiivse elu tugisüsteemi ja sellega seotud tehnoloogilise platvormi jaoks, et suurendada kodanike teadmisi korrapärasest kehalisest tegevusest saadavast kasust igas vanuses ja vastavalt nende võimetele, et soodustada tervislikumate eluviiside kasutuselevõttu.
1.41	Re-C01-i10	Eesmärk	Aruande heakskiitmine, milles määratakse kindlaks NHSi vajadused raskete meditsiiniseadmete järele	Aruande heakskiitmine				3. kv	2023	Tervishoiuministeeriumi aruande heakskiitmine, milles määratakse kindlaks riikliku tervishoiuteenistuse haiglate vajadused raskete meditsiiniseadmete järele. Aruandes tehakse kindlaks nii vajadus osta seda tüüpi varustust esimest korda kui ka vajadus asendada olemasolevad rasked meditsiiniseadmed.
1.42	Re-C01-i10	Siht	Raske meditsiiniseadmete ostmine		Arv	0	19	4. kv	2024	Haiglaüksustele (haiglad, haiglateskused ja üks instituut) ostetud raskete meditsiiniseadmete arv vastavalt aruandes kindlaks tehtud vajadustele, nagu on märgitud vahe-eesmärgis 1.41.
1.43	Re-C01-i10	Siht	Raske meditsiiniseadmete ostmine		Arv	19	124	2. kv	2026	i) NHSi haiglatele ostetud raskete meditsiiniseadmete arv vastavalt aruandes kindlaks tehtud vajadustele, nagu on märgitud vahe-eesmärgis 1.41 ning ii) paigaldatakse haiglatesse kogu riigis.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
1.44	Re-C01-i11-RAA	Siht	Assooride piirkondliku tervishoiuteenistuse ajakohastamine					2. kv	2026	i) Kahe uue tervisekeskuse ehitamine ja ühe tervisekeskuse renoveerimine; ii) 94 elektrisõiduki soetamine koduhoolduseks; iii) 656 seadmeühiku soetamine; iv) Assooride tervishoiuliini ajakohastamine; v) 21 kiirabiauto soetamine; vi) Kaheksa uue koha loomine pidevas hoolduses, palliatiivses hoolduses või vaatlusteenistuses. Uute hoonete primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest.

A.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering RE-C01-i12: Ida-Lissaboni haigla ehitamine

Investeeringu eesmärk on aidata kaasa Ida-Lissaboni haigla ehitamisele. Selle eesmärk on tagada tervishoiuteenuste parem kättesaadavus märkimisväärsele osale elanikkonnast.

Investeering hõlmab osa Ida-Lissaboni haigla ehitamisest:

- i) Maatükil A asuva hoone Seismilise baasi isoleerimise süsteemi infrastruktuur;
- ii) Hooned maatükil B, mis on pühendatud muu hulgas haldusaladele, vaimsele tervisele, füüsilisele ja rehabilitatsioonimeditsiinile; ning
- iii) Ehitamine maatükil C, mis on pühendatud muu hulgas teadusuuringutele ja haridusele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

A.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
1.45	Re-C01–i12	Eesmärk	Ida-Lissaboni haigla ehitamine	Ida-Lissaboni haigla osa ehitamine				2. kv	2026	Ida-Lissaboni haigla osa ehitamine, nimelt i) Maatükil A asuva hoone Seismilise baasi isoleerimise süsteemi infrastruktuur; ii) Hooned maatükil B; iii) Hooned maatükil C; Maatükkidel B ja C asuvate hoonete primaarenergianõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest.

B. KOMPONENT 2. Eluase

Portugali taaste- ja vastupidavuskava selles komponendis käsitletakse probleeme, mis on seotud püsivate ja ajutiste eluasemelahenduste struktuurse nappusega haavatavamate rühmade jaoks nii Portugali mandriosas kui ka Assooride ja Madeira autonoomsetes piirkondades, aidates samal ajal kaudselt kaasa sotsiaalkaitseüsteemi tugevdamisele. Sotsiaaleluasemed moodustavad Portugali koguvarust ainult 2 % ning neid peetakse ebapiisavaks enim puudust kannatavate ja sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste vajaduste rahuldamiseks.

Komponendi peamised eesmärgid on järgmised: i) suurendada sotsiaalsete ja taskukohaste eluasemete pakkumist (sealhulgas tegeleda muude seotud vajadustega, nagu põhitaristu ja -seadmete puudumine, ebatervislikud ja ebakindlad elukohad, ebakindlus või lepinguliste sidemete puudumine, ülerahvastatus või ebapiisav eluase puudega või piiratud liikumisvõimega elanike erivajaduste rahuldamiseks); ii) luua riiklik avalik vastus kiireloomulistele ja ajutistele majutusvajadustele, mis tulenevad ootamatutest või ettenägematutest sündmustest, nagu loodusõnnetused, tulekahjud, pandeemiad, rändevood, varjupaigataotlused või vahetu riskiga olukorrad, nagu koduvägivald, inimkaubandus, väljatõstmise oht ja muud; ning iii) suurendada üliõpilastele taskukohase hinnaga majutuse pakkumist. Investeeringud komponendisse hõlmavad uute eluruumide ehitamist ja olemasolevate taastamist.

See komponent aitab täita Portugalile 2019. ja 2020. aastal Euroopa poolaasta raames esitatud riigipõhiseid soovitusi, eelkõige: Parandada sotsiaalse turvavõrgu tõhusust ja piisavust (riigipõhine soovitus 2 2019); Tagada piisav ja tõhus sotsiaalkaitse ja sissetulekutoetus (riigipõhine soovitus 2 2020); ning suurendada kõrghariduse omandanute arvu, eelkõige teaduse ja infotehnoloogia valdkonnas (üliõpilaste majutusinvesteeringute kaudu) (riigipõhine soovitus 2 2019). Komponent aitab täita ka kliimapööret käsitlevat riigipõhist soovitust (riigipõhine soovitus 3 2020). Komponent aitab kaasa ka Euroopa sotsiaalõiguste samba mitme põhimõtte rakendamisele, näiteks: „Abivajajatele tagatakse juurdepääs sotsiaaleluruumidele või kvaliteetsele eluasemetoetusele“ (EPSR 19.a); „Haavatavatel inimestel on õigus saada asjakohast abi ja kaitset sunniviisilise väljatõstmise eest“ (EPSR 19.b); „Kodututele tagatakse piisav peavari ja teenused, et edendada nende sotsiaalset kaasatust“ (EPSR 19.c); Sotsiaalkaitse (EPSR 12); Puuetega inimeste kaasamine (EPSR 17); „Juurdepääs esmatähtsatele teenustele“ (EPSR 20); Haridus, koolitus ja elukestev õpe: Igaühel on õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvale õppele, et säilitada ja omandada oskusi, mis võimaldavad neil ühiskonnas täiel määral osaleda ja tulla toime edukate üleminekutega tööturul“ (EPSR 1). Arvesse tuleb võtta ka keskkonnamõõdet, eelkõige edendades uute ehitiste ehitamist, mille energiatõhususe standardid on kõrged.

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse kavas esitatud meetmete kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01).

B.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform RE-r04: Riiklik kiireloomuline ja ajutine eluasemekava

Reformi eesmärk on luua Portugali eluasemepoliitika uuendamise raames riiklik avalik võrgustik kiireloomulistele ja ajutistele eluasemevajadustele reageerimiseks, et kaitsta kindlaksmääratud sihtrühmi ja suurendada nende mõjuvõimu ning edendada sotsiaalset kaasatust ja võidelda ebavõrdsuse vastu.

Reformiga luuakse struktureeritud ja valdkondadevaheline reageerimine inimestele, kes vajavad hädaabi või ajutisi majutuslahendusi, ning töötatakse välja vajalik õigus- ja reguleeriv raamistik, et kehtestada investeeringu RE-C02-i02 (riiklik hädaolukorra ja ajutise majutuse toetus) juhtimismudel, ning kehtestatakse abi saavatele isikutele viitamise ja majutuse ja sotsiaalabi andmise meetoodika.

Reformi rakendamine pidi lõpule jõudma 30. juuniks 2021.

Investeering RE-C02-i01: Eluasemele juurdepääsu toetusprogramm

Investeeringu eesmärk on tagada inimväärne ja piisav eluase suurimate vajadustega peredele ja kõige haavatavamatele rühmadele.

Investeering hõlmab sotsiaaleluruumide pakkumist, aga ka renoveerimiseks või ehitamiseks rahalise toetuse andmist kindlaksmääratud sihtrühmadele, kellel ei ole finantssuutlikkust tagada oma eluaseme piisavus 2026. aastaks vähemalt 20 209 kodumajapidamisele. Investeeringud hõlmavad uute hoonete ehitamist või olemasolevate eluruumide renoveerimist, samuti hoonete soetamist või allüürimiseks mõeldud hoonete rentimist.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C02-i02: Riiklik hädaolukorra ja ajutise majutuse toetus

Selle investeeringu eesmärk on pakkuda Portugali mandriosa haavatavatele elanikkonnarühmadele ajutist või erakorralist majutust. Kavandatud sekkumiste aluseks on järgmised riskid või sotsiaalsed hädaolukorrad: ettenägematud või erakorralised sündmused, vajadus eluasemest ajutiselt ilma jäetud isikute, sealhulgas koduvägivalla ohvrite, inimkaubanduse ohvrite, rahvusvahelise kaitse all olevate isikute ja kodutute kiireloomulise majutamise ja mõjuvõimu suurendamise järele; erakorraline ja nõuetekohaselt põhjendatud vajadus kiireloomulise ja ajutise majutuse järele isikutele, kellel on otsene ja tegelik oht, et nad jäävad majutuseta või on deinstitutionaliseerimise protsessis; riigiametnike ja -töötajate ajutised ja avalikes huvides hädavajalikud majutusvajadused.

Investeering hõlmab 2 000 erakorralise majutuskoha ja 840 elupaigaüksuse loomist, julgeolekujõudude jaoks kolme plokki (avaliku huviga põhjendatud juhtudel) ja ajutiste majutuskeskuse loomist humanitaar- või julgeolekukaalutlustel.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C02-i03-RAM: Sotsiaaleluruumide pakkumise suurendamine Madeira autonoomses piirkonnas

Selle investeeringu eesmärk on vastata nende perede eluasemevajadustele, kes elavad rasketes tingimustes ja kellel ei ole rahalist suutlikkust katta Madeira autonoomses piirkonnas sobiva eluaseme kättesaadavuse kulusid.

Investeering hõlmab sotsiaaleluruumide ehitamist ja/või soetamist 805 kodumajapidamisele (investeering hõlmab ka uuringuid, projekte, maa omandamist ja ehitamist), 325 eraeluruumi või avaliku ruumi taastamise toetamist (sealhulgas energiatõhususe parandamist). Investeeringuga nähakse ette ka teenuste hankimine infosüsteemide ja e-valitsuse lahenduste arendamiseks eluasemesektoris.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C02-i04-RAA: Assooride autonoomse piirkonna majutussuutlikkuse parandamine

Investeeringu eesmärk on tugevdada eluasemepakkumisi eri tasanditel pärast Assooride autonoomse piirkonna hoonete seisundi märgatavat halvenemist ja kinnisvaraturul pakkumise vähenemist.

Investeering hõlmab eri saartel eluasemete ehitamist, omandamist ja taastamist, sealhulgas:

- 65 hoone ehitamine
- eluruumide renoveerimine (75 eluruumi põhjalik renoveerimine, 270 eluruumi keskmine renoveerimine ja väike sekkumine 135 eluruumis) kokku 480 ruumi puhul.

Energiatõhusaks renoveerimise puhul, mis on vajalik selleks, et saavutada keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786, võib primaarenergia nõudluse vähenemist hinnata ADENE (Portugali energiaamet) kasutatava metoodika abil, kui a) energiamärgiseid ei saa välja anda, sest sertifitseerimise objekti ei saa dekreetseaduse 101-D/2020 artikli 19 kohaselt kindlaks määrata, või b) kogukulu on alla 5 000 euro või c) 2020. või 2021. aastal avaldatud pakkumiskutse avaldati. Primaarenergia nõudluse keskmine vähenemine arvutatakse väiksema energianõudluse alusel mõõdetühiku kohta.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C02-i07-RAA: Elamumaatükkide taristu

Investeeringu eesmärk on luua või parandada taristut Assooride autonoomses piirkonnas asuvate maatükkide jaoks ning jaotada need väljavalitud kandidaatide vahel. Eesmärk on võimaldada väljavalitud kandidaatidel ehitada nendele maatükkidele kontrollitud kuludega oma majad. See programm on kehtestatud 3. augusti 2005. aasta piirkondliku seadusandliku dekreediga nr 21/2005/A. Investeeringuga eraldatakse 145 maatükki.

Nendele osadele oma maja ehitamiseks sobivate kandidaatide valimisel eelistatakse noori (alla 35-aastased, kui nad on vallalised või on abielus või paaris elavad alla 70-aastased).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C02-i08-RAA: Sotsiaaleluruumide arvu suurendamine

Investeeringu eesmärk on tugevdada Assooride autonoomse piirkonna sotsiaalelamute arvu.
Investeering hõlmab 77 eluruumi ehitamist.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

B.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpulevii mise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtuhi k	Lähtetase	Eesmär k	Kv art al	Aast a	
2.1	Re-C02-i01	Siht	Eluasemele juurdepääsu toetusprogramm – allkirjastatud koostöö- või rahastamiskokkulepped		Arv	0	75	3. kv	2022	Koostöö- või rahastamiskorra allkirjastamine. Kohalike majutusstrateegiaid tutvustavad omavalitsused. Nende strateegiatega määratakse kindlaks 1) kõik selle programmi raames abikõlblikud vajadused (nagu on täpsustatud 4. juuni 2018. aasta dekreetseaduses nr 37/2018) ja 2) eluasemelahendusi edendavad üksused. Pärast seda, kui IHRU (Housing and Urban Rehabilitation Institute) on kinnitanud kohalike majutusstrateegiate vastavust programmile, allkirjastatakse kohalike omavalitsustega sõlmitud koostöölepingud või rahastamislepingud teiste toetusesaajatega, milles on kavandatud konkreetsed edendatavad investeeringud, ning määratakse kindlaks nende rakendamise tähtaeg.
2.2	Re-C02-i01	Siht	Eluaseme kättesaadavuse toetusprogramm – kodumajapidamistele pakutavad ostetud, ehitatud (suure energiatõhususega) või taastatud eluruumid		Arv	0	1 500	3. kv	2023	Programmiga hõlmatud abikõlblikele leibkondadele tarnitud eluruumide arv. Uute hoonete või ilma rehabilitatsioonita ostetud hoonete primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõudlusest (välja arvatud kuni 1 502 eluruumi kogu meetme puhul).
2.3	Re-C02-i01	Siht	Eluaseme kättesaadavuse toetusprogramm – kodumajapidamistele pakutavad ostetud, ehitatud (suure energiatõhususega) või taastatud eluruumid		Arv	1 500	20 209	2. kv	2026	Programmiga hõlmatud abikõlblikele leibkondadele tarnitud eluruumide arv. Uute hoonete või ilma rehabilitatsioonita ostetud hoonete primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõudlusest (välja arvatud kuni 1 502 eluruumi kogu meetme puhul). Taastustööde puhul on võrdlusühik eluruumi kohta 73 ruutmeetrit ja uute ehitiste puhul 95 ruutmeetrit 20 209 eluruumi kohta.
2.4	Re-C02-i02	Siht	Riiklik erakorralise ja ajutise majutuse toetus –		Arv	0	500	3. kv	2022	Majutuskohdade arv, mille kohta on sõlmitud rahastamislepingud.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtuhiik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			Erakorralise ja üleminekuajutuse rahastamislepingute allkirjastamine							Üksused esitavad oma rahastamisaotlused IHRU (Housing and Urban Rehabilitation Institute) avatud hankemenetluses, mis pärast sotsiaalkindlustusinstituudilt (ISSS) arvamuse küsimist sõlmib rahastamise lepingu ja määrab selle rakendamise tähtaja. „Eluase“ – hoone osa või kogu hoone, millel on iseseisev juurdepääs, mis koosneb ühest või mitmest elamuruumist ja täiendavatest eraruumidest või elamuüksustest rohkem kui ühe majapidamise jaoks.
2.5	Re-C02-i02	Siht	Riiklik erakorralise ja ajutise majutuse toetus – Erakorralise ja üleminekuajutuse rahastamislepingute allkirjastamine		Arv	500	1 000	3. kv	2024	Majutuskohade arv, mille kohta on sõlmitud rahastamislepingud. Üksused esitavad oma rahastamisaotlused IHRU (Housing and Urban Rehabilitation Institute) avatud hankemenetluses, mis pärast sotsiaalkindlustusinstituudilt (ISSS) arvamuse küsimist sõlmib rahastamise lepingu ja määrab selle rakendamise tähtaja. „Eluase“ – hoone osa või kogu hoone, millel on iseseisev juurdepääs, mis koosneb ühest või mitmest elamuruumist ja täiendavatest eraruumidest või elamuüksustest rohkem kui ühe majapidamise jaoks.
2.6	Re-C02-i02	Siht	Riiklik erakorraline ja ajutine majutustoetus – alustatud või ostetud tööd tegevad majutuskohad		Arv	0	41	3. kv	2023	Nende projektide arv, mille ehitus- või renoveerimistööd alustati või mille jaoks hooneid osteti.
2.7	Re-C02-i02	Siht	Riiklik erakorraline ja ajutine majutustoetus – lõpetatud majutuskulud		Arv	0	2 000	2. kv	2026	Ehitatud, renoveeritud või ostetud majutuse üleandmine sponsorasutustele. „Eluase“ – hoone osa või kogu hoone, millel on iseseisev juurdepääs, mis koosneb ühest või mitmest elamuruumist ja täiendavatest eraruumidest või elamuüksustest rohkem kui ühe majapidamise jaoks. Uute hoonete või ilma rehabilitatsioonita ostetud hoonete primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõudlusest (välja arvatud kuni

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtuhi k	Lähtetase	Eesmär k	Kv art al	Aast a	
										291 eluruumi projekti puhul). 2 000 majutuskoha võrdlusühik on keskmiselt 73 ruutmeetrit.
2.8	Re-C02-i02	Siht	Julgeolekujõududele toimetatud majutus ja humanitaar- või julgeolekukaalutlustel pakutav ajutine majutus		Arv	0	840	2. kv	2026	Ajutiste majutusvajaduste rahuldamiseks mõeldud eluruumide arv (413 saadeti julgeolekujõududele ja 427 saadeti armeele), sealhulgas kolm julgeolekujõudude plokki (avalikes huvides kindlaksmääratud juhtudel). Investeering hõlmab ka seitset ajutise majutuse keskust humanitaar- või julgeolekukaalutlustel. Uute hoonete või ilma rehabilitatsioonita ostenud primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest.
2.11	Re-C02-i03-RAM	Siht	Toetatud eluasemed Madeira autonoomses piirkonnas		Arv	0	805	2. kv	2026	Toetuskõlblikele leibkondadele jaotatud eluruumide arv seoses sotsiaaleluruumide ehitamise või toetatud sotsiaaleluruumide jaoks eluasemete ostmisega. Uute hoonete või ilma rehabilitatsioonita ostenud primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest. Võrdlusühik eluruumi kohta on keskmiselt 90 ruutmeetrit 805 eluruumi puhul. Lisaks hõlmab investeering ka teenuste hankeid infosüsteemide ja e-valitsuse lahenduste arendamiseks eluasemesektoris.
2.12	Re-C02-i03-RAM	Siht	Renoveeritud eraomanike kasutuses olevate era või avalike eluruumide arv, sealhulgas suurema energiatõhususega		Arv	0	325	2. kv	2026	Nende eraomanike kasutuses olevate era või avalike eluruumide arv, mis on renoveeritud sihtrühmade jaoks, kellel puuduvad taastamistööde tegemiseks rahalised vahendid.
2.13	Re-C02-i04-RAA	Siht	Ehitatavad hooned Assooride autonoomse piirkonna avaliku sektori elamufondis		Arv	0	24	4. kv	2021	Selliste konstrueeritud hoonete arv, mille tööd on lõpule viidud sotsiaaleluruumide mahu suurendamiseks. Uute hoonete primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest. Eluruumide keskmine suurus on ligikaudu 120 ruutmeetrit.
2.14	Re-C02-i04-RAA	Siht	Sekkumine Assooride autonoomse piirkonna sotsiaaleluruumidesse – renoveerimine		Arv	0	40	4. kv	2021	Investeering hõlmab hoonete ja korterite renoveerimist või viimistlemist, mida mõõdetakse sekkumiste arvuga. Sekkumised hõlmavad järgmist: – mitteeluhoonete ümberehitamine elamuteks, Rahaline toetus kahjustatud sotsiaalhoonete ümberkorraldamiseks (Bairros Sociais) – sotsiaaleluruumide renoveerimine, et see vastaks kehtivatele elamuid käsitlevatele õigusaktidele, peamiselt energiatõhususe nõuetele.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõdühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786. Asjaomase eluruumi keskmine suurus on ligikaudu 100 ruutmeetrit.
2.16	Re-C02-i04-RAA	Siht	Sekkumine Assooride autonoomse piirkonna sotsiaaleluruumidesse – renoveerimine		Arv	40	101	4. kv	2023	Investeering hõlmab üldkasutatavate hoonete ja korterite renoveerimist või valmimist, kusjuures tööd on lõpule viidud. Sekkumised võivad hõlmata järgmist: – mitteeluhoonete ümberehitamine elamuteks, – rahaline toetus kahjustatud sotsiaalhoonete ümberkorraldamiseks, – sotsiaaleluruumide renoveerimine, Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786. Asjaomase eluruumi keskmine suurus on ligikaudu 100 ruutmeetrit.
2.17	Re-C02-i04-RAA	Siht	Ehitatud hooned Assooride autonoomse piirkonna avaliku sektori elamufondis – hoonete ehitamine		Arv	24	65	4. kv	2025	Sotsiaaleluruumide ehitamiseks ehitatud hoonete arv, sealhulgas maa linnastumine, kui see on vajalik sotsiaaleluruumide mahu suurendamiseks. Uute hoonete primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest. Eluruumide keskmine suurus on ligikaudu 120 ruutmeetrit.
2.18	Re-C02-i04-RAA	Siht	Sekkumine Assooride autonoomse piirkonna sotsiaaleluruumidesse – renoveerimine		Arv	101	480	4. kv	2025	Investeering hõlmab hoonete ja korterite renoveerimist või valmimist. Sekkumised võivad hõlmata järgmist: – mitteeluhoonete ümberehitamine elamuteks, – noorte üürimise edendamise kava rakendamine (nt kohaliku majutuse (Alojamento Local) muutmine pikaajaliseks üüriks, linnakeskuste taastamine). – rahaline toetus kahjustatud sotsiaalhoonete ümberkorraldamiseks, – sotsiaaleluruumide renoveerimine. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786. Asjaomaste eluruumide keskmine suurus on ligikaudu 100 ruutmeetrit.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõdühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
2.19	Re-C02-r04	Eesmärk	Jõustub dekreetseadus, millega kiidetakse heaks riikliku kiireloomulise ja ajutise eluasemekava õigusraamistik	Dekreetsaduse jõustumine				2. kv	2021	Dekreetsaduses määratakse kindlaks kava ja elamufondi struktuur, eelkõige seoses abikõlblike abisaajate, eluasemelahenduste ja rahastamismudeliga. Lisaks õigusraamistikule esitatakse valitsusele riiklik eluasemekava, mis sisaldab edendatavate eluasemelahenduste strateegilist planeerimist ja selleks vajalikku toetust, sõltuvalt kohalikest vajadustest ja eripäradest ning sotsiaalterritoriaalsest ühtekuuluvusest, ning kiidab selle heaks.
2.30	Re-C02-i07-RAA	Siht	Maatükkide infrastruktuur		Arv	0	145	2. kv	2026	3. augusti 2005. aasta piirkondliku seadusandliku dekreediga nr 21/2005/A kehtestatud programmi raames loodud või täiustatud ja väljaalitud kandidaatidele eraldatud maatükkide arv. Eelistatakse noori, nagu on täpsustatud investeeringu kirjelduses.
2.31	Re-C02-i08-RAA	Siht	Assooride autonoomse piirkonna sotsiaalelamute arvu suurendamine – ehitatud eluruumid		Arv	0	77	4. kv	2025	Lõpetatud elamute arv. Uute hoonete primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest. Eluruumide keskmine suurus on ligikaudu 101 ruutmeetrit.

B.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering RE-C02-i05: Taskukohased sotsiaaleluruumid

Investeeringu eesmärk on reageerida eluasemehindade praegusele dünaamikale võrreldes Portugali kodumajapidamiste sissetulekute tasemega, eelkõige suurtes linnakeskkondades, pakkudes avalikke majasid, mida võib konkreetsetele sihtrühmadele taskukohase hinnaga üürida.

Investeering hõlmab uute hoonete ehitamist või üldkasutatavate eluruumide renoveerimist, sealhulgas soetatud hoonete renoveerimist, et pakkuda 3 500 majutusk kohta, ja seejärel üürida kindlaksmääratud sihtrühmadele taskukohase hinnaga.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C02-i06: Üliõpilaste majutus taskukohase hinnaga

Selle investeeringu eesmärk on suurendada taskukohase hinnaga üliõpilaste majutuse pakkumist, kuna see on endiselt üks suurimaid takistusi kolmanda taseme haridusele juurdepääsul. . Praegune pakkumine toetab vaid väikest osa (ligikaudu 10 %) majutust vajavatest õpilastest, võttes arvesse eluasemekulude märgatavat suurenemist, eriti suurimates linnakeskustes, kuhu on koondunud kõrgharidusasutused.

Investeering hõlmab 18 000 uue ja renoveeritud voodikoha pakkumist uute hoonete ehitamise ja valdamise kaudu, olemasolevate hoonete remontimist ning olemasolevate tudengite majutusüksuste moderniseerimist ja laiendamist, et õpilased saaksid neid eelisjärjekorras kasutada. Lisaks ja alles siis, kui üliõpilaste vajadused on rahuldatud, võib voodikohti teha kättesaadavaks ka kõrgkoolide teadlastele, õpetajatele ja õpetamisega mitteseotud töötajatele, eelkõige riiklikus või rahvusvahelises liikuvuses, sealhulgas ERASMUS+, Euroopa ülikoolide võrgustike ja Portugali riigiga sõlmitud muude rahvusvaheliste liikuvuslepingute raames.

Energiatõhusaks renoveerimise puhul, mis on vajalik selleks, et saavutada keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786, võib primaarenergia nõudluse vähenemist hinnata ADENE (Portugali energiaamet) kasutatava metoodika abil, kui a) energiamärgiseid ei saa välja anda, sest sertifitseerimise objekti ei saa dekreetseaduse 101-D/2020 artikli 19 kohaselt kindlaks määrata, või b) kogukulu on alla 5 000 euro või c) 2020. või 2021. aastal avaldatud pakkumiskutse avaldati. Primaarenergia nõudluse keskmine vähenemine arvutatakse väiksema energianõudluse alusel mõõdetühiku kohta.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

Investeering RE-C02-i09: Laiendatud meede: Eluasemele juurdepääsu toetusprogramm (laen)

Investeeringu eesmärk on suurendada investeeringuid RE-C02-i01: Eluasemele juurdepääsu toetusprogramm komponendi nr 2 raames. Meetme laiendatud osa suurendab kodumajapidamistele pakutavate eluruumide arvu 26 000-ni.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

B.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Vahe-eesmärk/ Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
2.20	Re-C02-i05	Siht	Taskukohased sotsiaaleluruumid – alustatud tööruumid (ehitatud suure energiatõhususega või renoveeritud suurema energiatõhususega)		Arv	0	520	3. kv	2022	Nende eluruumide arv, mille tööd alustatakse pärast hankemenetlust ja lepingu allkirjastamist. Kui see hõlmab uusi ehitisi, peab uute hoonete primaarenergia nõudlus olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest.
2.24	Re-C02-i05	Siht	Taskukohased sotsiaaleluruumid – määratud eluruumid (ehitatud suure energiatõhususega või renoveeritud suurema energiatõhususega)		Arv		3 500	2. kv	2026	Abikõlblikele leibkondadele taskukohaste kuludega eluasemevahetuse kaudu (2. oktoobri dekreetseaduse nr 82/2020) või munitsipaalprogrammi kaudu tarnitud eluruumide arv. Taskukohane eluase on määratletud kui 22. mai 2019. aasta dekreetseadusega nr 68/2019 kehtestatud juurdepääsu rendiprogramm, mida toetab 19. detsembri 2014. aasta seadusega nr 81/2014 (muudetud redaktsioon), 19. detsembri 2014. aasta seadusega nr 80/2014 kehtestatud tingimuslik üürikava, kontrollitud kulude süsteem, mida reguleerib ministri 19. veebruari 2019. aasta rakendusmäärus nr 65/2019, või spetsiaalseid munitsipaalprogramme. Kui see hõlmab uusi ehitisi, peab uute hoonete primaarenergia nõudlus olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest.
2.25	Re-C02-i06	Siht	Üliõpilaste majutus taskukohase hinnaga – üliõpilaste majutuskohade arv, mille kohtade kohta on välja kuulutatud hanked		Arv	0	7 000	3. kv	2022	Peamiselt kõrgharidusüliõpilaste uute ja renoveeritud majutuskohade arv, mille jaoks on korraldatud avalikud hanked. Uute hoonete või ilma rehabilitatsioonita ostetud primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Vahe-eesmärk/ Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
2.28	Re-C02-i06	Siht	Üliõpilaste majutus taskukohase hinnaga		Arv	7 000	18 000	1. kv	2026	Peamiselt kõrgkooliõpilastele kättesaadavaks tehtud uute ja renoveeritud kohtade arv; Uute hoonete primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
2.32	Re-C02-i09	Siht	Eluasemele juurdepääsu toetusprogramm (laen) – kodumajapidamistele pakutavad ostetud, ehitatud (suure energiatõhususega) või taastatud (parema energiatõhususega) eluruumid		Arv	20 209	26 000	2. kv	2026	Programmiga hõlmatud abikõlblikele leibkondadele tarnitud eluruumide arv. Uute hoonete või ilma rehabilitatsioonita ostetud primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest. Taastustööde puhul on võrdlusühik eluruumi kohta 73 ruutmeetrit ja uute ehitiste puhul 95 ruutmeetrit 5 791 eluruumi puhul.

C. KOMPONENT 3. Sotsiaalmeetmed

Portugal on aastaid seisnud silmitsi oluliste demograafiliste ja sotsiaalmajanduslike probleemidega, mida on võimendanud COVID-19 pandeemia. Portugali taaste- ja vastupidavuskava selles komponendis käsitletakse järgmisi probleeme: rahvastiku vananemine, puuetega inimeste ja teiste sõltuvate inimeste õigused ning vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse olukord ebasoodsas olukorras olevates kogukondades ja rühmades.

Sellega seoses käsitletakse selles komponendis nii Portugali mandriosas kui ka Assooride ja Madeira autonoomsetes piirkondades esinevaid struktuurseid sotsiaalpoliitikaga seotud probleeme ja sotsiaalteenustega kaetuse nappust abivajavatele elanikele/piirkondadele.

Komponendi peamised eesmärgid on järgmised: i) parandada sotsiaalhoolekandeesutusi ja tagada parem territoriaalne katvus; ii) sotsiaalmeetmete võrgustiku tugevdamine ja laiendamine uuenduslike lahenduste ning katseprojektide ja sekkumiste abil; iii) töötada välja uudsed kogukonnapõhised toetusmeetmed, mis aitavad edendada iseseisvat elu, ennetada sõltuvust ja töötada välja meetmed mitteinstitutionaliseerimiseks kooskõlas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga; iv) tagada puuetega inimestele juurdepääs kaasavale elule ning ühiskonnas ja majanduses osalemisele; ning v) edendada vaesuse kaotamist, töötades välja kõikehõlmava riikliku strateegia, mis keskendub kõige haavatavamatele ja ebasoodsamas olukorras olevatele kogukondadele.

Komponent toetab riigipõhise soovitus (milles käsitletakse tervishoiusüsteemi vastupanuvõime tugevdamist ning kvaliteetsele tervishoiule ja pikaajalisele hooldusele võrdse juurdepääsu tagamist) täitmist (riigipõhine soovitus 1 2020). Lisaks aitab see täita riigipõhist soovitus, milles käsitletakse sotsiaalse turvavõrgu tulemuslikkuse ja piisavuse parandamist ning elanikkonna oskuste taseme parandamist (riigipõhine soovitus 2 2019), piisava sotsiaalkaitse ja sissetulekutoetuse tagamist ning võrdse juurdepääsu tagamist kvaliteetsele haridusele ja koolitusele (riigipõhine soovitus 2 2020) ning Portugali sotsiaalkaitsesüsteemi tulemuslikkuse parandamist, eelkõige selle raamistiku lihtsustamise kaudu (riigipõhine soovitus 1 2022 ja 2023). Komponent toetab kaudsel ka riigipõhiste soovitus täitmist, milles käsitletakse investeringute keskendamist rohe- ja digipöördele (riigipõhine soovitus 3 2020).

See komponent peaks aitama kaasa nii rohe- kui ka digipöördele. Sotsiaalmeetmete rajatiste ehitamise, laiendamise ja renoveerimisega seotud projektid keskenduvad energiatõhususele, taastuvenergia kasutamisele omatarbimiseks ning energia- ja kütusekulude vähendamisele. Keskkonnamõõdmed integreeritakse, edendades uusi ehitusi, mille energiatõhususe standardid on kõrged. Lisaks varustatakse asjaomased üksused heiteta kergsõidukitega. Lisaks hõlmab see komponent meetmeid, millega tõhustatakse digivahendite kasutamist, eelkõige eakatele tuge pakkuvate sotsiaalteenuste ja valitsuse poolt IKT-vahendite ja e-teenuste loomise kaudu, mis on suunatud puuetega inimestele.

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse kavas esitatud meetmete kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01).

C.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform RE-r05: Vahendite ja sotsiaalmeetmete tarnereform

Meetme eesmärk on laiendada, ajakohastada ja taastada sotsiaalteenuste võrgustikku ning avaliku ja erasektori sotsiaalasutuste pakutavaid vahendeid. Meede on suunatud majanduslikult, sotsiaalselt ja tervisealaselt eriti haavatavatele rühmadele, nagu vaesuses või madala sissetulekuga inimesed ja perekonnad, eakad ja ülalpeetavad inimesed, puuetega inimesed ning lapsed ja noored. Lisaks edendavad käesoleva meetmega ette nähtud integreeritud tervishoiu- ja sotsiaaltoetusmeetmed ülalpeetavate isikute iseseisvust nende rehabiliteerimise ja sotsiaalse taasintegreerimise kaudu kooskõlas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni,¹ Euroopa puuetega inimeste õiguste strateegiaga aastateks 2021–2030² ja vananemise rohelise raamatuga „Põlvkondadevahelise solidaarsuse ja vastutuse edendamine“³.

See reform hõlmab uue põlvkonna seadmete ja sotsiaalmeetmete programmi käivitamist sotsiaalseadmete paigaldamise korra lihtsustamise jõustumise kaudu. Programmis keskendutakse järgmistele meetmetele:

- Eakate hooldekodudes pakutavate sotsiaalhoolekande- ja individuaalsete teenuste parandamine pärast vajaduste hindamist;
- ERPIde litsentsimise ja/korraldamise edendamine väljaspool ametlikku süsteemi;
- Vaadata läbi sotsiaalteenuste litsentsimist käsitlev õigusraamistik,
- Uuenduslike sotsiaalmeetmete, näiteks väikesemahuliste ühiselamute edendamine;
- Uuendusliku koduse toe mudeli väljatöötamine;
- Sotsiaalse eraldatuse olukorras olevate inimeste sotsiaalse toetamise tugevdamine valdkondadevaheliste meeskondade loomise ning sotsiaalselt haavatavate

¹ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>.

² <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes>

³ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/1_en_act_part1_v8_0.pdf

olukordade kaardistamise ja jälgimise mehhanismi loomise kaudu (Radari sotsiaalprojektid);

- Töötajate arvu suurendamine ja sotsiaalmeetmete pakkumise kvaliteedi parandamine, peamiselt madala katvusega piirkondades;
- Puuetega või ülalpeetavatele inimestele suunatud sotsiaalteenuste ja -toe tugevdamine ning nende iseseisvuse ja iseseisva elu edendamine.

Investeering RE-C03-i01 – Uue põlvkonna seadmed ja sotsiaalmeetmed aitavad kaasa reformi elluviimisele.

Reformi rakendamisega seotud vahe-eesmärk viiakse lõpule 31. detsembriks 2021.

Reform RE-r06: Puuetega inimeste kaasamise riiklik strateegia aastateks 2021–2025

Selle meetme eesmärk on hõlbustada ja süvendada puuetega inimeste kaasamist kõikidesse eluvaldkondadesse, edendada nende iseseisvust, sõltumatust ja enesemääramisõigust ning tagada võrdsed võimalused kõigile kodanikele, olenemata nende võimetest.

See reform seisneb puuetega inimeste kaasamise riikliku strateegia (2021–2025) vastuvõtmises. Strateegia kajastab Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsioonist tulenevaid kohustusi⁴ ja võimaldab käivitada rea meetmeid, näiteks:

- Vajaduse korral kehtiva reguleeriva raamistiku ümbersõnastamine;
- Puude hindamise ja sertifitseerimise süsteemi ümbersõnastamine;
- Puuetega inimeste põhjalik diagnoosimine, töötades välja andmekogumissüsteemid ja järelevalvenäitajad, et toetada otsuste tegemist;
- Sekkumine avalikus ruumis, et hõlbustada puuetega inimeste juurdepääsu;
- Puuetega inimeste koolitus-, tööhõive- ja kvalifikatsioonisüsteemide kohandamine;
- Uuenduslike sotsiaalteenuste ja kogukonnapõhiste lähenemisviiside väljatöötamine;
- Puuetega inimeste osalemine spordis, kultuuris ja vaba aja veetmises.
- Laiendada iseseisva elu toetamise mudelit, mis pakub puuetega inimestele isiklikku abi;

Investeeringud RE-C03-i02: Juurdepääsetavus 360° ja RE-C03-i05: Platvorm ja juurdepääs, samuti investeering RE-C01-i02: Reformi elluviimisele aitavad kaasa integreeritud hoolduse riiklik võrgustik ja palliativse hoolduse riiklik võrgustik.

Reformi rakendamisega seotud vahe-eesmärk viiakse lõpule 31. detsembriks 2021.

Reform RE-r07: Ebasoodsas olukorras olevate kogukondade integreeritud toetusprogrammide sõlmimine suurlinnapiirkondades

Meetme eesmärk on võidelda vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondade kõige ebasoodsamas olukorras olevates omavalitsustes.

Reform koosneb integreeritud katsemeetmetest, mis töötatakse välja pärast kogukonna konkreetsete vajaduste hindamist ja kindlakstegemist. Pärast seda diagnoosimisetappi kavandatakse integreeritud sekkumised, mis keskenduvad kahele valdkonnale:

- Sekkumine avalikus ruumis ja sotsiaaltaristus, nagu lastesõimed ja algkoolid, tervishoiuasutused ning sotsiaal- ja kultuuriürituste, õpikodade ja/või koolituskursuste korraldamise vahendid; ning
- Mittemateriaalset laadi sekkumismetmed sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamiseks, näiteks kogukondade aktiivne kaasamine nende kavandamisse ja rakendamisse, väikeste kohalike ettevõtete ettevõtluse edendamine, koolist väljalangemise ja koolist väljalangemise vastu võitlemise projektide väljatöötamine, kutseõppe pakkumine ja spordi edendamine.

Seda reformi toetatakse ja struktureeritakse kooskõlas Portugali esimese vaesuse vastu võitlemise riikliku strateegiaga ning selles määratletud konkreetsetele rühmadele suunatud temaatiliste sekkumistega.

Reform viiakse ellu investeringu RE-C03-i06 „Integreeritud tegevus ebasoodsas olukorras olevates kogukondades Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondades“ kaudu.

Reformi rakendamisega seotud vahe-eesmärk viiakse lõpule 31. detsembriks 2021.

Reform RE-r08: Vaesuse vastu võitlemise riiklik strateegia

Meetme eesmärk on võidelda vaesuse vastu, töötades välja mitmemõõtmelise, integreeritud, keskmise pikkusega ja pikaajalise lähenemisviisi.

Reform seisneb vaesuse vastu võitlemise riikliku strateegia vastuvõtmises. Strateegiaga luuakse raamistik temaatilisteks sekkumisteks, mis on suunatud konkreetsetele rühmadele alates lastest kuni eakateni, sealhulgas kõige haavatavamatele rühmadele. Selles sätestatakse tingimused integreeritud poliitika väljatöötamiseks ja rakendamiseks, keskendudes sotsiaalse tõrjutuse ja vaesuse eripäradele kohalikul tasandil. Lisaks nähakse sellega ette vaesusega seotud näitajate ühtse seireraamistiku loomine.

Investeering RE-C03-i06 – Integreeritud tegevus ebasoodsas olukorras olevates kogukondades Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondades aitab kaasa reformi elluviimisele.

Reformi rakendamisega seotud vahe-eesmärk viiakse lõpule 30. septembriks 2021.

Investeering RE-C03-i01: Uus põlvkond seadmeid ja sotsiaalmeetmeid

Meetme eesmärk on ajakohastada ja laiendada sotsiaalhoolekandeteenuste võrgustikku, et töötada välja tõhusamad teenuste osutamise meetodid, saavutada laiem riiklik territoriaalne katvus ning parandada nende struktuuride spetsialistide töötingimusi ja kasutajatele pakutava hoolduse kvaliteeti.

See investeering koosneb järgmisest:

- olemasolevate sotsiaalteenuste rajatiste renoveerimine ja laiendamine ning uute rajatiste ehitamine, nagu lastesõimed, eakate hooldekodud (ERPIId) ning kaasamise ja mõjuvõimu suurendamise keskused (CACId);
- sotsiaalteenuste jaoks vajalike seadmete soetamine;
- laiendada sotsiaalmeetmete võrgustikke iseseisvuse ja kaasamise ning koduabiteenuste jaoks, suurendades hõlmatavate kasutajate arvu;
- Sotsiaalmeetmete võrgustiku laiendamine uute tüpoloogiatega, nagu ühiselamud;
- tehniliste ja digiseadmete ostmise, sealhulgas elektrisõidukite ostmise; ning

katseprojekti „Radar Social“ käivitamine, et luua Portugali mandriosas 278 sotsiaalse sekkumise rühma. Rühmad vastutavad sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate haavatavate inimeste

⁴ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>.

kindlakstegemise ja nende individuaalsetel vajadustel põhineva toe pakkumise eest. Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

Investeering RE-C03-i02: Juurdepääsetavus 360°

Selle meetme eesmärk on parandada puuetega inimeste juurdepääsutingimusi avalikes kohtades, üldkasutatavates hoonetes ja eluruumides kogu territooriumil.

See investeering on täielikult kooskõlas Euroopa puuetega inimeste õiguste strateegiaga aastateks 2021–2030⁵ ja koosneb kolmest tegevussuunast:

- avaliku sektori sekkumise programm 2021–2025 (PIVP), mis hõlmab toiminguid ja ehitustöid vähemalt 200 000 m² avalikus ruumis, nagu külgekellad ja väljakud, ning ajaloolistele aladele juurdepääsu parandamist puuetega inimestele kohandatud elektrisõidukite soetamise kaudu;
- avalike hoonete sekkumisprogramm aastateks 2021–2025 (PiEP), mis hõlmab vähemalt 1 500 avaliku teenistuse hoone tegevust ja ehitustöid; ning
- elamumajanduse sekkumisprogramm 2021–2025, mis hõlmab renoveerimis- ja ehitustöid vähemalt 1 000 olemasolevas puuetega inimeste elamus.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C03-i03-RAM: Sotsiaalmeetmete tugevdamine Madeira autonoomses piirkonnas (ARM)

Meetme eesmärk on tugevdada sotsiaalteenuste võrgustikku Madeira autonoomses piirkonnas.

See investeering hõlmab meetmeid eakate hooldekodudes ja kodututele mõeldud sotsiaaltoetusstruktuuride laiendamist. Need sekkumised hõlmavad uute rajatiste ehitamist ning olemasolevate rajatiste renoveerimist ja ajakohastamist ning vajalike tehniliste, digitaalsete ja IT-seadmete ostmist, sealhulgas elektrisõidukite ostmist, et hõlbustada ja parandada sotsiaalteenuste spetsialistide haaret äärealadel.

Sekkumised hõlmavad eakatele ja erivajadustega inimestele mõeldud elamu- ja mitteiluhoonete taastamist ja laiendamist.

Kodututele suunatud meetmed hõlmavad öise vastuvõtu loomist hädaolukordade lahendamiseks ja majutuse pakkumiseks, vannitubade ja pesumaja loomist isikliku hügieeni

⁵ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes>

edendamiseks, söögiroomide renoveerimist ja töökoja tüüpi tegevusi, et arendada toetusesaajate sotsiaalseid oskusi ja pädevusi.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C03-i04-RAA: Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise piirkondliku strateegia rakendamine – sotsiaalabivõrgustikud

Meetme eesmärk on rakendada Assooride autonoomse piirkonna vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise piirkondliku strateegia 2018–2028 (ERCPES) prioriteete. Strateegias on määratletud neli strateegilist prioriteeti, mis täiendavad üksteist:

- P1 – täieliku ja kaasava arengu tagamine kõigi laste ja noorte jaoks alates sünnist;
- P2 – sotsiaalse ühtekuuluvuse tugevdamine piirkonnas;
- P3 – territoriaalse sekkumise edendamine; ning
- P4 – adekvaatsete andmete kogumine vaesuse kohta piirkonnas.

See investeering koosneb sekkumistest, millega suurendatakse laste ja noorte juurdepääsu sotsiaal- ja haridusteenustele ning tugevdatakse sotsiaalset ühtekuuluvust, toetades abivajavaid perekondi ja puuetega inimesi.

Need hõlmavad vähemalt õpingute tugipunktide loomist, et võidelda koolist väljalangemise vastu, madala sissetulekuga leibkondadele kui stiimuliks lasteaias osalemise edendamiseks, täiendavate (füüsiliste) kohtade loomist lasteaedades ja päevakeskustes, puuetega inimestele uute kohtade loomist puudega inimesi toetavates keskustes, autode ostmist *Instituições Particulares de Solidariedade*'i autopargi uuendamiseks ning sotsiaalse kaasamise sissetuleku alla kuuluvate perede üksikisikute koolitamist, et anda neile täiendavad põhioskused.

Lisaks hõlmab see investeering ka katseprogrammi „Vananemine“ käivitamist, mille eesmärk on edendada eakate ja/või puuetega inimeste institutsioonivälisest hooldust.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C03-i05: Platvorm + juurdepääs

Selle meetme eesmärk on toetada puuetega inimeste kaasamist, pakkudes digitaalseid teabevahendeid ja -teenuseid, et hõlbustada nende vajaduste rahuldamist ja hõlbustada nende osalemist ühiskonnas.

Investeering koosneb järgmistest osadest:

- avalik veebisait, mis koondab ja lihtsustab teavet õigusaktide ja puuetega inimestele pakutava toe kohta;
 - mobiiltelefonirakendus, mis sisaldab järgmist: üldkasutatavate hoonete asukoha ja juurdepääsetavuse tingimuste geoviide;
 - hoonete navigatsiooniteave siseruumides,
 - piiratud liikumisvõimega inimeste parkimiskohtade georefereerimine;
- kõnekeskuse loomine portugali viipekeeles suuliseks tõlkeks.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C03-i06: Integreeritud tegevus ebasoodsas olukorras olevates kogukondades Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondades

Selle ulatusliku ja uuendusliku katsemeetme eesmärk on võidelda vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondade kõige ebasoodsamas olukorras olevates omavalitsustes. Sekkumist võib laiendada teistele mandril asuvatele territooriumidele, tingimusel et rakendatud meetmed on kooskõlas investeerimiseesmärgiga.

Investeering koosneb meetmetest, mis on seotud nende omavalitsuste erivajadustega. Need meetmed hõlmavad kogukondade mõjuvõimu suurendamist, uute ja uuenduslike sotsiaalse ühtekuuluvuse lähenemisviiside väljatöötamist ning sekkumisi avalikus ruumis, sotsiaal- ja sporditaristust ning elamutes. Meetmete põhieesmärgid on järgmised:

- Kogukondade tervise ja elukvaliteedi edendamine, toetades kohalike omavalitsuste liitude, valitsusväliste organisatsioonide, kodanikuliikumiste ja elanike organisatsioonide, tervishoiuasutuste või muude avaliku sektori asutuste esitatud projekte;
- Avaliku ruumi ning sotsiaal-, tervishoiu-, eluaseme- või sporditaristu füüsiline ajakohastamine;
- Sotsiaalselt ebasoodsas olukorras olevate piirkondade taaselustamine, sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamine suurlinnapiirkondades;
- Väikeste, kohalike ettevõtete ettevõtluse soodustamine;
- Parandada juurdepääsu tervishoiule ja võidelda sõltuvuse vastu;
- Aktiivse ja tervena vananemise programmide väljatöötamine;
- Koolist väljalangemise ja koolist väljalangemise vastu võitlemise projektide kavandamine;
- Täiskasvanute kvalifikatsiooni parandamine ja nende oskuste sertifitseerimine;
- Elanikkonna vajaduste diagnoosimine ning täiskasvanute kirjaoskuse, portugali keele õppimise ja digitaalse kaasamise programmide arendamine;
- Kutseõpe ja kohalikule olukorrale ja dünaamikale kohandatud tööalase konkurentsivõime edendamise poliitika;
- Juurdepääs kultuurile ja loovusele ning kultuuridevahelise suhtluse väärtustamine;
- Kogukonna osalemise julgustamine programmi enda juhtimises;
- Kohalike osalejate mõjuvõimu suurendamine partnerlusvõrgustikes;
- Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise lahendused;
- Spordi kui ühe sotsiaalse vahendi edendamine, mis ühendab kogukonna liikmeid, edendab väärtusi ja võitleb sotsiaalse ebavõrdsuse vastu;
- Kodakondsus ning juurdepääs õigustele ja kodanikuosalus.

Et meede oleks kindlasti kooskõlas põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C58/01), välistatakse konkursitingimustes sisalduvate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidega järgmiste tegevuste rahastamine: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides⁶; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest

6 Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

võrdlusalustest⁷ madalam; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste⁸ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁹ seotud tegevus; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab konkursitingimustes olema sätestatud, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnanalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C03-i07-RAA: Eakate hooldekodude võrgustiku (ERPI) ajakohastamine ja laiendamine

Meetme eesmärk on toetada Assooride autonoomse piirkonna eakaid.

See investeering hõlmab meetmeid eakate hooldekodudes (ERPI). Need meetmed hõlmavad olemasolevate rajatiste laiendamist ja renoveerimist, hõlmates 117 kohta hooldekodudes.

Investeering aitab pakkuda spetsialiseeritud ja pidevat hooldust neile, kes sõltuvad või elavad ebakindlas olukorras, mis ei võimalda neil koduseid tugiteenuseid saada. Taristu peab kooskõlas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ja riiklike õigusaktidega, nimelt puuetega inimeste kaasamise riikliku strateegiaga, vältima füüsilise juurdepääsetavuse takistusi ja takistusi.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

Reform RE-C03-r38: Sotsiaalkindlustussüsteemi lihtsustamine ja tõhusus

Reformi eesmärk on lihtsustada Portugali sotsiaalkindlustussüsteemi (*Sistema de Segurança Social*), et parandada selle tõhusust võitluses vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu, parandades sotsiaaltoetuste piisavust, katvust ja kasutamist. Reformi eesmärk on aidata kaasa Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava riiklike eesmärkide saavutamisele, nimelt eesmärgile vähendada 2030. aastaks vaesust 765 000 inimese võrra, ning rakendada nõukogu soovitusel piisava miinimumsissetuleku kohta esitatud põhimõtteid, mis tagavad aktiivse kaasamise.

7 Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

8 Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

9 Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmekompostimiseks ja biojäätmekompostimiseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

Portugali sotsiaalkindlustussüsteem hõlmab kolme alamsüsteemi: i) kodakondsuse sotsiaalkaitsetsüsteem (*Proteção Social de Cidadania*) või mitteosamakseline režiim; ii) töötajate ja tööandjate sissemaksetel põhinev kindlustussüsteem (*Sistema Previdencial*) või osamakseline kord; ning iii) täiendav süsteem (*Sistema Complementar*), mis on vabatahtlik ning hõlmab täiendavaid avaliku ja erasektori skeme.

Reformis võetakse arvesse ekspertide töörühma koostatud aruannet ja asjakohaseid konsultatsioone sidusrühmadega ning määratakse kindlaks järgmised elemendid:

- Ühtne sotsiaaltoetus. Sellega konsolideeritakse vähemalt kaheksa mitteosamakselist sotsiaaltoetust kodakondsuse sotsiaalkaitsetsüsteemi raames, sealhulgas miinimumsissetuleku kava (*Rendimento Social de Inserção*). Võrreldes konsolideeritavate sotsiaaltoetustega tagatakse ühtse sotsiaalhüvitisega vähemalt samaväärne kindlustuskate inimestele, kes on majanduslikult ja sotsiaalselt väga haavatavas olukorras. Ühtne sotsiaaltoetus aitab kõrvaldada kattuvusi olemasolevate kavade vahel ning selle ülesehitus edendab lihtsamat ja otsesemat juurdepääsu sotsiaaltoetustele. Kavandamis- ja rakendamisprotsessi käigus tagatakse asjaomaste sotsiaalpartneritega kaasamine ja nendega konsulteerimine.
- Sotsiaaltoetuste seadustik. See lihtsustab, ühtlustab ja konsolideerib sotsiaaltoetusi reguleerivaid õigusakte, et tagada suurem läbipaistvus ja olemasolevate sotsiaaltoetuste parem mõistmine. Sotsiaaltoetuste seadustik järgib sissemaksetega skeemide seadustiku (*Código dos Regimes Contributivos do Sistema Previdencial de Segurança Social*) mudelit, mis praegu hõlmab ainult ühte kolmest eespool nimetatud sotsiaalkindlustuse allsüsteemist.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

C.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
3.1	Re-C03-i01	Siht	Elektrisõidukite tarnimine		Arv	0	2 500	1. kv	2026	Istituições Particulares de Solidariedade Social'i (IPSS) haavatavatele rühmadele või sarnastele abikõlblikele sotsiaalteenuste üksustele, nagu päevakeskused, peavarjumajad või tugikodud, mõeldud uute elektrisõidukite pakkumine, mis on kohandatud asjaomaste sotsiaalteenuste osutamiseks ja/või piiratud liikumisvõimega isikute veoks.
3.2	Re-C03-i01	Siht	Sotsiaalse sekkumise rühmade (Radar Social) loomine		Arv	0	278	4. kv	2024	Kohalike omavalitsuste allkirjastatud heakskiitmistingimused 278 sotsiaalse sekkumise rühma loomiseks Portugali mandriosas.
3.3	Re-C03-i01	Eesmärk	Toetuslepingute sõlmimine sotsiaalrajatiste/sotsiaalmeetmete võrgustiku loomiseks ja laiendamiseks edendavatele asutustele.	Sotsiaalteenuste/vastuste võrgustikku edendavatele asutustele toetuslepingute sõlmimine				2. kv	2022	Toetuslepingu sõlmimine müügiedendusasutustele, kes on taotlenud konkurssi sotsiaalasutuste/sotsiaalmeetmete võrgustiku (mis hõlmab lapsi, eakaid, puuetega inimesi ja teisi) loomiseks ja laiendamiseks ning mille puhul on leitud, et need on kooskõlas kindlaksmääratud määrasega, olemasoleva rahastamispaketi piires. Uute hoonete ehitamise korral tagatakse pakkumismenetluse käigus, et uute hoonete primaarenergia nõudlus on vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest.
3.4	Re-C03-i01	Siht	Uute kohtade loomine ja olemasolevate kohtade renoveerimine sotsiaalrajatistes		Arv	0	42 142	1. kv	2026	Vähemalt 15 000 uue koha loomine ning ülejäänud kohtade renoveerimine lasteaedades, eakatele, puuetega inimestele ja teistele haavatavatele inimestele lasteaedades, eakate hooldekodudes, päevakeskustes, Domiciliary Support Services (DAS), kaasamisega seotud tegevus- ja võimestamiskeskustes (CACI), iseseisvuse ja kaasamise residentsus ning uuenduslikud tüpoloogiad. Uute hoonete ehitamisel peab uute hoonete primaarenergia nõudlus olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest. Osta vähemalt 38 miljoni euro ulatuses mobiilseid seadmeid eakatele mõeldud elamustruktuuridele (ERPI) ja lasteaedadele.

Järjekorra number	Meede (reform või investeerin g)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvar tal	Aasta	
3.5	Re-C03-i01	Siht	Koduabiteenuste kasutajad ja töötajad, kes saavad juurdepääsu tahvelarvutitele ning muudele IT- ja sideseadmetele, tehnilise abi seadmetele või koolitusele.		Arv	0	63 825	1. kv	2026	Koduabiteenuste kasutajate või töötajate arv, kes saavad juurdepääsu vähemalt tahvelarvutile ning muudele IT- ja sideseadmetele või tehnilise abi seadmetele või koolitusele.
3.6	Re-C03-i02	Siht	Eluruumid, kus puudega inimestel on parem juurdepääs		Arv	0	190	2. kv	2024	Selliste eluruumide arvu, mis saavad kasu meetmetest puudega inimeste juurdepääsutingimuste parandamiseks.
3.7	Re-C03-i02	Siht	Eluruumid, kus puudega inimestel on parem juurdepääs		Arv	190	1 000	4. kv	2025	Selliste eluruumide arvu, mis saavad kasu meetmetest puudega inimeste juurdepääsutingimuste parandamiseks.
3.8	Re-C03-i02	Siht	Avalik ruum, kus puudega inimestel on parem juurdepääs		m²	0	200 000	4. kv	2025	Avaliku ruumi pindala (ruudud, külgtrellid jne) ruutmeetrites, mis saavad kasu sekkumistest (peamiselt jalgteede tasandamine, rööbasteede läbimine, liikluse reguleerimine, taristu ja tänavamööbli ümberpaigutamine, hoonetele juurdepääsu parandamine), et parandada puuetega inimeste juurdepääsutingimusi. 4 000 elektrisõiduki (elektritõukerattad) tarnimine omavalitsustesse, et parandada puuetega inimeste juurdepääsu.
3.9	Re-C03-i02	Siht	Avalikud teenused, kus puudega inimestel on parem juurdepääs		Arv	0	1 500	4. kv	2025	Selliste avalike teenuste rajatiste arv, mis saavad kasu puudega inimeste juurdepääsutingimuste parandamiseks võetavatest sekkumistest (peamiselt kaldteed ja juurdepääsuksed hoonetesse, lettidesse ja sanitaarruumidesse).

Järjekorra number	Meede (reform või investeerin g)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvar tal	Aasta	
3.10	RE-C03-i03-RAM	Siht	Uued ja taastatud kohad eluruumides ja mitteeluhoonetes		Arv	0	910	2. kv	2026	Madeira autonoomse piirkonna elamutes ja mitteeluhoonetes (sh päevakeskused ja öökeskused) olemasolevate uute ja taastatud kohtade arv. Uute hoonete primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest ja renoveeritud hoonete energiatõhususest.
3.11	RE-C03-i03-RAM	Siht	Kodutute integreerimise tegevuskavad.		Arv	0	20	4. kv	2022	Kodutute integreerimiseks allkirjastatud elukavade arv.
3.27	RE-C03-i03-RAM	Siht	Kodutuid toetavate kohtade arv hooldekodudes		Arv	0	90	4. kv	2025	Hooldekodudes loodud kodutute toetamiseks loodud kohtade arv. Uute ehitiste puhul peab uute hoonete primaarenergia nõudlus olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest.
3.12	Re-C03-i04-RAA	Siht	Sotsiaalse kaasamisega hõlmatud peredest pärit isikute koolitamine		Arv	0	2 500	4. kv	2025	Sotsiaalse kaasamise tuluga hõlmatud peredest pärit isikute arv, kes läbivad 400 koolitust.
3.13	Re-C03-i04-RAA	Siht	Puuetega inimestele mõeldud uued kohad hoolduskeskustes, mis toetavad puuetega inimesi		Arv	0	124	2. kv	2026	Puuetega inimestele mõeldud uute kohtade arv hoolduskeskustes, mis toetavad puuetega inimesi. See hõlmab kolme hoone ehitamist ja ühe muu hoone kohandamist. Uute ehitiste puhul peab uute hoonete primaarenergia nõudlus olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest.
3.14	Re-C03-i04-RAA	Siht	Instituições Particulares de Solidariedade Social'i jaoks ostetud sõidukid		Arv	0	130	4. kv	2025	Instituições Particulares de Solidariedade Social (IPSS) autopargile tarnitud uute elektrisõidukite arv.
3.15	Re-C03-i04-RAA	Siht	Vananemisprojekt on paigas		Arv	0	425	4. kv	2025	Assooride autonoomses piirkonnas vananemisprojektiga hõlmatud eakate või puuetega inimeste arv.
3.16	Re-C03-i04-RAA	Siht	Meetmed, mille eesmärk on võidelda laste ja noorte		Arv	0	11 561	4. kv	2025	Mitmed lapsed ja noored, kes on hõlmatud koolist väljalangemise vastu võitlemise ja kõrghariduses osalemise edendamise meetmetega:

Järjekorra number	Meede (reform või investeerin g)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvar tal	Aasta	
			haridussüsteemist varakult lahkumise vastu.							i) madala sissetulekuga leibkondade lasteaeade õppemaksust vabastamine, et soodustada lasteaeades osalemist; ii) õppe tugipunktide loomine; iii) stipendiumid madala sissetulekuga peredest pärit kõrgharidusüliõpilastele; iv) lastesõimedes ja päevakeskustes uute kohtade loomine.
3.17	Re-C03-i05	Eesmärk	Pakkumuse „Juurdepääsetavusek s vajaliku digitaalse taristu ehitamine 360°“ avaldamine	Juurdepääsetavuse digitaristu omandamise hanketeate avaldamine 360° Euroopa Liidu Teatajas – Diario da Republica				4. kv	2021	Pakkumiskutse avaldamine digitaalse taristu ehitamiseks, mis hõlmab i) georefereeritud teavet avalike ja erahoonete kohta, ii) ülemajaailmseid teabe- ja positsioneerimissüsteeme (GPS), iii) parkimiskohtade geoviite märkimist.
3.18	Re-C03-i05	Eesmärk	Digitaalsed teabeallikad puuetega inimestele	Teave veebisaidi ja mobiilirakenduse kohta				4. kv	2024	Koondatud ja lihtsustatud teave õigusaktide ja puuetega inimestele pakutava toe kohta, mis tehakse kättesaadavaks veebisaidil ja käivitatakse mobiiltelefonirakendus.
3.19	Re-C03-i05	Eesmärk	Portugali viipekeele kõnekeskus	Portugali viipekeele hankemenetluse keskuse töölerakendamine				4. kv	2025	Võetakse kasutusele kõnekeskus, mis tagab kurtide kodanikele tagatud reaajajas suulise tõlke portugali viipekeelde (LGP), mis on kättesaadav kõigile haldusasutustele.
3.20	Re-C03-r08	Eesmärk	Vaesuse vastu võitlemise riikliku strateegia vastuvõtmine	Vaesuse vastu võitlemise riikliku strateegia vastuvõtmine				3. kv	2021	Vaesuse vastu võitlemise riiklikus strateegias on sätestatud raamistik temaatilisteks sekkumisteks konkreetsetele rühmadele alates lapsepõlvest kuni vanaduseni, sealhulgas kõige haavatavamate rühmade jaoks. Selles sätestatakse tingimused integreeritud poliitika väljatöötamiseks ja rakendamiseks, keskendudes sotsiaalse tõrjutuse ja vaesuse eripäradele kohalikul tasandil. Lisaks tehakse sellega ülesandeks luua vaesusega seotud näitajate ühtne seireraamistik.
3.21	Re-C03-r06	Eesmärk	Puuetega inimeste kaasamise riikliku strateegia (2021–2025) vastuvõtmine	Puuetega inimeste kaasamise riikliku strateegia (2021–2025) vastuvõtmine				4. kv	2021	Riiklik puuetega inimeste kaasamise strateegia loob tingimused: • uus puude hindamise ja sertifitseerimise süsteem; • uus puudega seotud andmete kogumise ja töötlemise ning teabe organiseerimise süsteem, et toetada otsuste tegemist;

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										• avalikus ruumis toimuvate sekkumiste kvalifitseerimine; • puuetega inimeste kaasamise süvalaiendamine otsustesse, meetmetesse, programmidesse ja projektidesse; • iseseisva elu toetamise mudeli laiendamine, mis pakub puuetega inimestele isiklikku abi; • puuetega inimeste koostöö-, tööhõive- ja kvalifikatsioonisüsteemi kohandamine.
3.22	Re-C03–r05	Eesmärk	Sotsiaalseadmete paigaldamise lihtsustatud korra jõustumine	Sotsiaalseadmete paigaldamise lihtsustatud korra jõustumine				4. kv	2021	Sotsiaalseadmete paigaldamise lihtsustatud korra jõustumine, millel on järgmised omadused • Ebaseaduslikult tegutsevate eakate elamuehituse litsentsimis- ja seadustamisnõuete kehtestamine; • Kvaliteedikriteeriumide kehtestamine pakutavates teenustes ja hoolekandeesutustes; • Luua raamistik uut tüüpi sotsiaalmeetmete kasutuselevõtuks, nagu koostööol põhinev eluase ja uued kodutoetuse mudelid, et vastata eakate erinevatele vajadustele.
3.23	Re-C03–r07	Eesmärk	Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondade ebasoodsas olukorras olevaid kogukondi käsitlevate tegevuskavade heakskiitmine	Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondade ebasoodsas olukorras olevate kogukondade tegevuskavade heakskiitmine asjaomaste territooriumide jaoks.				4. kv	2021	Ebasoodsas olukorras olevaid kogukondi käsitlevate tegevuskavade heakskiitmine Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondade poolt. Tegevuskavad keskenduvad kahele peamisele valdkonnale: i) sekkumised avalikus ruumis ja sotsiaaltaristus, nagu lastesõimed ja algkoolid, tervishoiuasutused ning kultuuriürituste, õpikodade ja/või koolituskursuste vahendid; ii) mittemateriaalset laadi sekkumised sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamiseks, näiteks kogukondade aktiivne kaasamine nende kavandamisse ja rakendamisse, väikeste kohalike ettevõtete ettevõtluse edendamine, koolist väljalangemise ja koolist väljalangemise vastu võitlemise projektide väljatöötamine, kutseõppe pakkumine ja spordi edendamine. Kehtestatakse juhtimismudel, mis põhineb mitmetasandilise valitsemise põhimõtetel ja hõlmab eri osalejaid alates keskvalitsusest kuni kohalike piirkondade/naabrussuheteni. Samal ajal on selle mudeli eeskujuks kohalikud tehnilised üksused, et

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										edendada lepingute haldamisel ja rakendamisel isevastutust ja lähedust.
3.24	Re-C03-i06	Eesmärk	Lissaboni/Porto omavalitsuste ja kohalike tehniliste üksuste vaheliste lepingute allkirjastamine, milles määratakse kindlaks toetatavate meetmete ulatus.	12 sekkumisvaldkonna kavasid käsitlevate lepingute allkirjastamine				1. kv	2022	Porto ja Lissaboni suurlinnapiirkonna ning kõigi 12 sekkumisvaldkonna (st linnaosade) eest vastutavate kohalike tehniliste üksuste vaheliste lepingute allkirjastamine, milles määratakse kindlaks toetatavate meetmete ulatus, nende rakendamise ajakava, eraldatud eelarvetoetus 225 miljonit eurot ja valitud tulemusnäitajad. Toetatavad meetmed kuuluvad järgmistesse kategooriatesse: • Tervise ja kogukondade elukvaliteedi edendamine • Avaliku ruumi füüsiline ajakohastamine või sotsiaal-, tervishoiu-, eluaseme- või sporditaristu tugevdamine • Sotsiaalselt ebasoodsas olukorras olevate piirkondade majanduslik taaselustamine • Väikeste kohalike ettevõtete ettevõtlus • Juurdepääs tervishoiule, kogukonna tervise arendamine ja sõltuvuse vastu võitlemine • Aktiivse ja tervena vananemise programmid • Koolist väljalangemise ja koolist väljalangemise vastu võitlemise projektid • Täiskasvanute kvalifikatsioon ja oskuste sertifitseerimine • Elanikkonna vajaduste diagnoosimine ning täiskasvanute kirjaoskuse, portugali keele õppimise ja digitaalse kaasamise programmide arendamine • Kutseõpe ja -poliitika • Juurdepääs kultuurile ja loovusele • Ühenduse osalemine programmi juhtimises • Kohalike osalejate mõjuvõimu suurendamine partnerlusvõrgustikes • Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise lahendused • Spordi edendamine

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										Kodakondsus ning juurdepääs õigustele ja kodanikuosalus Tulevaste projektikonkursside tingimused sisaldavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklike keskkonnavalaseid õigusakte.
3.25	Re-C03–i06	Eesmärk	Porto ja Lissaboni suurlinnapiirkonna seirearuande avaldamine kõigis 12 sekkumispirkonnas võetud meetmete kohta.	Porto ja Lissaboni suurlinnapiirkonna seirearuande avaldamine				2. kv	2024	Porto ja Lissaboni suurlinnapiirkonna seirearuande avaldamine, milles kirjeldatakse programmi raames rahastatavate meetmete rakendamisel igas sekkumisvaldkonnas tehtud edusamme, sealhulgas eelarve täitmist ja tulemuslikkust iga meetme jaoks valitud näitajate alusel.
3.26	Re-C03–i06	Siht	Sotsiaalmeetmete rakendamine		eurodes	0	225 000 000	4. kv	2025	Vähemalt 225 000 000 euro väljamaksmine vahe-eesmärgis 3.24 loetletud kategooriatesse kuuluvate meetmete rakendamiseks. Toetatud meetmeid rakendatakse suurlinnapiirkondades vahe-eesmärgis 3.24 nimetatud allkirjastatud lepingute alusel ning tervete naaberriikide programmi muudes omavalitsustes.
3.28	RE-03-i07-RAA	Siht	Hooldekodude laiendatud või renoveeritud kohad		Arv	0	117	1. kv	2026	Assooride autonoomses piirkonnas suurenes või renoveeriti eakate hooldekodude (ERPI) kohtade arv. Uute hoonete ehitamisel peab uute hoonete primaarenergia nõudlus olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
3.29	Re-C03–r38	Eesmärk	Ühtse sotsiaalhüvitise töörühma aruanne	Ühtse sotsiaalhüvitise töörühma aruande avaldamine				1. kv	2025	Ühtse sotsiaalhüvitise töörühma aruande avaldamine, mis sisaldab selle ülesehituse ja ametliku rakendamise põhielemente. Aruanne sisaldab hinnangut selle mõju kohta katvusele, piisavusele ja tõhususele, sealhulgas sellistele aspektidele nagu kattumiste vältimine, sotsiaalkaitse lünkade kõrvaldamine ja kasutuselevõtu taseme parandamine.
3.30	Re-C03–r38	Eesmärk	Ühtse sotsiaalhüvitise (kodakondsuse sotsiaalkaitseüsteemi alusel) ja sotsiaaltoetuste seadustiku jõustumine	Õigusakti säte, mis viitab õigusaktide jõustumisele				2. kv	2026	Ühtset sotsiaalhüvitist kehtestava õigusakti jõustumine (kodakondsuse sotsiaalkaitseüsteemi raames) pärast ühtse sotsiaalhüvitise töörühma aruande avaldamist ja konsulteerimist asjaomaste sidusrühmadega. Selliste õigusaktide jõustumine, millega kehtestatakse sotsiaaltoetuste seadustik, millega lihtsustatakse, ühtlustatakse ja konsolideeritakse sotsiaaltoetusi reguleerivaid õigusakte.

D. KOMPONENT 4. Kultuur.

Komponent käsitleb nii COVID-19 pandeemia mõjuga seotud probleeme kui ka varasemaid probleeme, mis tulenevad kultuurirajatiste ja -seadmete hooldamiseks, renoveerimiseks ja ajakohastamiseks vajalike vahendite pidevast puudusest.

Kultuurikomponendi peamised eesmärgid on hoonete ja riiklike mälestiste renoveerimine; käsitöenduslike tehnikate ja kutsealade kaitse; tehnoloogilise infrastruktuuri ja kultuurirajatiste ajakohastamine; kunstiteoste ja kultuuripärandi digiteerimine; raamatupoodide ja raamatute kirjastamise rahvusvahelistumine, moderniseerimine ja digiüleminek.

Komponent aitab täita riigipõhiseid soovitusi võtta kõik vajalikud meetmed, et tulemuslikult reageerida pandeemia ning toetada majandust ja selle taastumist (riigipõhine soovitus 1 2020); ning toetada digitehnoloogia kasutamist ettevõtete konkurentsivõime suurendamiseks (riigipõhine soovitus 2 2020).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse kavas esitatud meetmete kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01).

D.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering RE-C04-i01: Kultuurivõrgustikud ja digipööre

Meetme eesmärk on ajakohastada avaliku sektori kultuurirajatiste tehnoloogilist taristut, mis soodustab nende digiüleminekut. Täpsemalt hõlmab see kunstiteoste ja kultuuripärandi säilitamist tulevikus; kultuurikogemuste parandamist; nõudluse suurendamist kultuuritegevuse järele ja uue publikuni jõudmist, eelkõige uute põlvkondadeni jõudmist. Peamine eesmärk on tugevdada sektori vastupanuvõimet.

Investeering koosneb järgmistest sekkumistest:

- kultuurirajatiste tehnoloogilise infrastruktuuri ajakohastamine
 - IT-seadmete ostmine, mobiilsete internetiraamatukogude, infosüsteemide ja integreeritud kataloogide loomine 239 avaliku raamatukogu jaoks;
 - *WiFi* leviala paigaldamine 50 muuseumis, paletis ja mälestises;
 - digitaalsete ja videoprojektsiooniseadmete ostmine 155 teatrile ja avalikele nüüdiskunstikeskustele;
 - avalik-õiguslike laborite tehnoloogiline ajakohastamine ja pidamine;
 - kujutiste riikliku arhiivi (ANIM) tehnoloogiline ajakohastamine;
 - riikliku heliarhiivi paigaldamine.
- raamatute, arhiivide ja raamatukogude peadirektoraadi (DGLAB), Portugali rahvusraamatukogu, Évora avaliku raamatukogu, kinoteegi, kultuuripärandi kogude ja piirkondlike kultuuridirektoraatide kogude digiteerimine ja virtualiseerimine ning riigi ajalooarhiivi audiovisuaalse materjali digiteerimine:
 - avalike raamatukogude kogude digiteerimine ja virtualiseerimine (20 000 000 pilti);
 - riiklike arhiivide kogude digiteerimine ja virtualiseerimine (18 552 500 dokumenti);
 - 59 500 avalike muuseumide dokumendi digiteerimine;
 - virtuaalsed külaskäigud muuseumidesse, mälestistesse ja paleedesse;
 - 1 000 filmi digiteerimine (Cinematheque); ning

- 45 000 tunni audiovisuaalse materjali digiteerimine ja üldsusele kättesaadavaks tegemine riigi ajaloolisest meediast ja teleringhäälinguteenuse osutajate arhiividest.
- Raamatute ja autorite rahvusvahelistumine, moderniseerimine ja digiüleminek:
 - toetada raamatute tõlkimist ja avaldamist võõrkeeltesse.
 - kirjandusteoste, sealhulgas audioraamatute ja e-raamatute tõlkimise ja avaldamise toetamine;
 - seadmete ja tehnoloogia ostmiseks mõeldud raamatukaupluste/asutuste moderniseerimise ja digiülemineku toetamine.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

Investeering RE-C04-i02: Kultuuripärandiaasta

Selle meetme eesmärk on kultuuripärandiks liigitatud kultuurirajatiste renoveerimine. Üks peamisi eesmärke on kohandada need kätised uute keskkonnastandarditega.

Investeering koosneb järgmistest sekkumistest:

- omamaise käsitööndusliku tootmise, toorainete identifitseerimise ja kaardistamise teabe- ja dokumentatsiooni hoidla loomine;
- algatuse „*Saber Fazer*“ laboratooriumide ja marsruutide loomine (kunstlike tehnikate ja elukutsete kaitse), sealhulgas toodete turustamine;
- tegevuste loomine (pedagoogiline ja informatiivne traditsiooniliste meetodite kohta);
- muuseumide, mälestiste, riigipaleede ja riiklike teatrite tööde lõpuleviimine, mis hõlmab renoveerimist ja/või ümberkvalifitseerimist;
- riikliku heliarhiivi hoone ehitamine.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

D.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtuhi	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
4.1	Re-C04-i01	Eesmärk	Kultuurirajatiste võrgustiku tehnoloogilised kirjeldused	Aruanne kultuurirajatiste võrgustiku tehnoloogiliste kirjelduste kohta				2. kv	2022	Kultuurirajatiste võrgustiku tehnoloogiliste kirjelduste üksikasjalik määratlus
4.2	Re-C04-i01	Siht	Raamatupoodide/asutuste digiülemineku rahaline toetamine		Arv	0	200	4. kv	2025	Raamatupoodide/asutuste digiüleminekuks rahalist toetust saanud raamatupoodide arv (nt raamatute skanner, Wi-fi ja VPN-võrgud, raamatupoodi veebisait, integreeritud raamatupidamissüsteem jne)
4.3	Re-C04-i01	Eesmärk	Avalike kogude digiteerimine ja virtualiseerimine	Avalike kogude digiteerimine ja virtualiseerimine				4. kv	2025	Järgmiste asutuste kogude digiteerimine ja virtualiseerimine: raamatute, arhiivide ja raamatukogude peadirektoraat; Portugali rahvusraamatukogu, Évora avalik raamatukogu, Cinemateca ja kollektsioonid (kultuuripärandi haldamise all, l. P.) Avalikud raamatukogud (20 000 000 pilti) Riiklikud arhiivid (18 552 500 dokumenti) Avalikud muuseumid (59 500 kirjet) virtuaalsed külaskäigud 65 muuseumidesse, mälestistesse ja paleesse; Cinematheque (1 000 filmi) Ajaloalise meedia ja teleringhäälinguteenuse osutajate arhiivid (digiteeritud ja üldsusele kättesaadavaks tehtud, 45 000 tundi videokassetti sisu)
4.4	Re-C04-i01	Eesmärk	Ajakohastatud tehnoloogilise infrastruktuuri loomine kultuurirajatiste võrgustiku jaoks	Ajakohastatud tehnoloogilise infrastruktuuri loomine kultuurirajatiste jaoks				1. kv	2026	239 avaliku raamatukogu arvutiseadmete ning integreeritud teabe- ja kataloogisüsteemide tarnimine; 50 muuseumi, paletiku ja mälestise WiFi levi; video- ja kinoprojektsiooniseadmete ostmise 155 teatrile ja avalikele nüüdiskunstikeskustele.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möötuhiik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
4.5	Re-C04-i01	Siht	Rahaline toetus kirjandusteoste tõlkimiseks ja avaldamiseks		Arv	0	2 250	4. kv	2025	Kirjandusteoste, sealhulgas audioraamatute ja e-raamatute arv, mille tõlkimiseks, avaldamiseks ja avaldamiseks anti rahalist toetust.
4.9	Re-C04-i01	Eesmärk	ANIMi tehnoloogiline ajakohastamine – Moving Images'i riiklik arhiiv	Seadmete tarnimine				3. kv	2023	Moving Images'i riikliku arhiivi tehnoloogiliseks ajakohastamiseks vajalike seadmete tarnimine.
4.10	Re-C04-i01	Siht	Seadmete tarnimine riikliku heliarhiivi paigaldamiseks ja riiklike laborite tehnoloogiliseks ajakohastamiseks		Arv	0	5	1. kv	2026	Seadmetega varustatud hoonete ja laborite arv (riiklik heliarhiiv ja avalik-õiguslikud laborid: José Figueiredo Laboratory, CNANS, LARQ ja Forte de Sacavém).
4.6	Re-C04-i02	Eesmärk	Saber Fazeri võrgustiku loomine	Omamaise käsitööstusliku tootmise, toorainete identifitseerimise ja kaardistamise teabe- ja dokumentatsiooni hoidla loomine				4. kv	2022	Saber Fazeri võrgustiku loomine: kodumaise käsitööstusliku tootmisega seotud teabe- ja dokumentatsiooni andmekogu loomine; ning käsitööstuslikus tootmises kasutatavate toorainete kindlakstegemine ja kaardistamine.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möötuhiik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
4.7	Re-C04-i02	Siht	Sõlmitud lepingud kultuuripärandiga seotud hoonete ja rahvusteatri taastamiseks ja säilitamiseks		Arv	0	49	3. kv	2023	Nende kultuuriobjektide arv, mille kohta on sõlmitud lepingud muuseumide, mälestiste, riigipaleede ja riiklike teatri taastamiseks ja säilitamiseks.
4.8	Re-C04-i02	Siht	Lõpetatud tööd kultuuripärandiga seotud hoonete ja rahvusteatri taastamiseks ja säilitamiseks		Arv	0	84	1. kv	2026	Muuseumide, mälestiste, riigipaleede ja riiklike teatri taastamiseks ja säilitamiseks valminud kultuuriobjektide arv.
4.11	Re-C04-i02	Eesmärk	„Saber Fazer“ algatuse laboratooriumide ja marsruutide loomine ning pedagoogiliste ja informatiivsete tegevuste loomine traditsiooniliste tehnikate kohta.	Laborite ja marsruutide loomine ning informatiivse tegevuse loomine				4. kv	2025	Luuakse „Saber Fazer“ algatuse laborid ja marsruudid. Luuakse pedagoogilised ja informatiivsed tegevused traditsiooniliste tehnikate kohta.
4.12	Re-C04-i02	Eesmärk	Riikliku heliarhiivi ehituse lõpuleviimine	Ehitustööde lõpuleviimine				1. kv	2026	Riikliku heliarhiivi hoone ehituse lõpuleviimine. Hoone kasutatav ala peab olema vähemalt 1 100 ruutmeetrit ja see peab olema varustatud muu hulgas heliliste dokumentide säilitamiseks. New-hoone primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest.

E. KOMPONENT 5. Investeeringud ja innovatsioon

Portugali taaste- ja vastupidavuskava selles komponendis käsitletakse probleeme, mis on seotud teadusuuringute ja innovatsiooni suhteliselt tagasihoidliku tasemega, eelkõige edendades ettevõtjate ja teaduse vahelisi sidemeid ning pöörates erilist tähelepanu rohepöördega seotud innovatsioonile, ning probleeme, mis on seotud Portugali ettevõtlussektori kroonilise alakapitaliseerimisega, mis on COVID-19 pandeemia tõttu veelgi halvenenud.

Komponendi eesmärk on suurendada Portugali majanduse konkurentsivõimet ja vastupanuvõimet meetmete abil, mille eesmärk on tugevdada teadusuuringuid, soodustades selle tulemuste ülekandmist ettevõtlussektoris, edendades seeläbi innovatsiooni ja investeeringuid. Komponendi teadusuuringute ja innovatsiooni osa eesmärk on parandada akadeemiliste ringkondade ja ettevõtjate vahelist koostööd, tugevdada Portugali teaduslikku ja tehnoloogilist potentsiaali ning toetada suurte sotsiaal-majanduslike ja keskkonnaprobleemide lahendamiseks ambitsioonikate ja laiaulatuslike teadus- ja innovatsioonikavade rakendamist. See saavutatakse eeldatavasti suuremate ja tõhusamate teadus- ja arendustegevusse ning innovatsiooni tehtavate investeeringutega, sihtotstarbelise toetusega teadusuuringute tulemuste paremaks rakendamiseks investeeringuteks, tootmisstruktuuri mitmekesistamiseks ja spetsialiseerumiseks, väljakujunenud tööstussektorite ja esilekerkivate valdkondade konkurentsivõime tegeliku potentsiaali ärakasutamisega ning rohe- ja digipöördele kaasaaitamisega. Eelkõige on selle komponendi eesmärk suurendada suure lisandväärtusega kaupade ja teenuste eksporti, suurendada investeeringuid teadus- ja arendustegevusse (nii uute kõrget kvalifikatsiooni nõudvate töökohtade kui ka ettevõtete teadus- ja arendustegevuse kulutuste suurendamise kaudu) ning aidata kaasa CO₂ heite vähendamisele.

Kooskõlas vajadusega toetada tootmissüsteemi maksevõimet ja kõrvaldada turutõrked juurdepääsul rahastamisele, hõlmab see komponent reformi ja investeeringuid, mis aitavad parandada Portugali ettevõtete rahastamise turgu riikliku tugipanga *Banco Português de Fomento* loomise ja kapitali suurendamise ning uute rahastamisvahendite väljatöötamise kaudu. Selle komponendiga viiakse läbi ka kapitaliturgude reformid, et pikaajaliselt tugevdada Portugali kapitaliturge, vaadates läbi olemasoleva õigusraamistiku ja võttes vastu uusi seadusi, pöörates erilist tähelepanu majanduse arendamiseks loodud investeerimisühingutele (SIMFed), investeerimisfondidele ja väärtpaberiseadustiku läbivaatamisele.

Komponendiga toetatakse kliimaüleminekuga seotud investeeringuid käsitleva riigipõhise soovitus (riigipõhine soovitus 3 2020), innovatsiooni investeerimisega seotud majanduspoliitika keskendamist käsitleva riigipõhise soovitus (riigipõhine soovitus nr 3 2019) ja riigipõhise soovitus nr 3 2020 (rohe- ja digipööret käsitlevad sihtotstarbelised investeeringud) täitmist. Komponent aitab täita riigipõhist soovitusi ajutiste meetmete rakendamise kohta, mille eesmärk on tagada ettevõtete, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate juurdepääs likviidsusele ning edendada erainvesteeringuid majanduse elavdamiseks (riigipõhine soovitus 3 2020).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnaeesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse kavas esitatud meetmete kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01).

E.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform RE-r09: Teadus- ja arendustegevuse ning ettevõtetesse tehtavate uuenduslike investeeringute edendamine

Reformi eesmärk on edendada investeeringuid teadus- ja arendustegevusse, eelkõige tagades soodsad raamtingimused teadus- ja arendustegevusse tehtavate avaliku ja erasektori investeeringute tõhusamaks ja tulemuslikumaks muutmiseks. Reform on osa tehnoloogia- ja ettevõtlusinnovatsiooni strateegia 2018–2030 ajakohastamisest. Ajakohastamise eesmärk on hõlbustada avaliku ja erasektori partnerluste rahastamist ja rakendamist, et toetada ambitsioonikaid teadus- ja innovatsioonikavasid. Reformi eesmärk on lihtsustada juurdepääsu teadus- ja arendustegevuse rahastamisvahenditele ning aidata suurendada rahastamise prognoositavust ja stabiilsust, luues teadus- ja arendustegevusse tehtavate investeeringute jaoks mitmeaastase programmitöö raamistiku, mida toetab sõltumatu järelevalvesüsteem teadus- ja arendustegevuse investeeringute üle. Kõnealuse reformiga seoses tehtavad investeeringud on RE-C05-i01.01 ja RE-C05-i01.02.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2021.

Reform RE-r11: Liideste asutuste võrgustiku laiendamine ja konsolideerimine.

Reformi eesmärk on parandada akadeemiliste ringkondade ja ettevõtete vahelisi sidemeid, et tõhustada teadmusvooge ja tehnosiiret.

Reform hõlmab tehnoloogialiidese süsteemi, eelkõige programmi INTERFACE raames loodud tehnoloogiakeskuste ja INTERFACE keskuste õigusliku ja reguleeriva raamistiku läbivaatamist ja standardimist. Tehnoloogiakeskused ja INTERFACE keskused ühendavad teadusasutusi (sealhulgas kõrgharidusasutusi) ja ettevõtteid, et toetada teadmus- ja tehnosiiret. Reformiga nähakse ette nende üksuste loomise protsess ning nende juhtimis- ja rahastamismudel.

Seadusandliku ettepaneku ettevalmistamise eest vastutab valitsuse loodud tehnoloogiliste infrastruktuuride võimaldamist käsitlev tööühm.

Kõnealuse reformiga seoses tehtavad investeeringud on RE-C05-i01.01 ja RE-C05-i01.02.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2021.

Reform RE-r12: Säätva põllumajanduse, toidu ja agrotööstuse teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskava.

Reformi eesmärk on tugevdada Portugali põllumajandussektorit ning tagada toiduga ja toitumisalane kindlustatus, aidata kaasa tervisele ja heaolule, parandada maapiirkondade majandamist, edendada bioloogilise mitmekesisuse säilitamist, võidelda kliimamuutuste mõjuga, tehes vajalikke kohandusi ja aidates leevendada nende mõju, ning edendada muud majandustegevust, nagu muu hulgas põllumajandusteenused ning isegi toitlustamine ja turism.

Reformiga toetatakse põllumajanduse innovatsioonikava 2030 rakendamist. See hõlmab olemasolevate taristute ajakohastamiseks ja ettevalmistamiseks vajalike vahendite pakkumist ning funktsionaalsete liitude edendamist põllumajandusliku toidutööstuse ahelas, ettevõtetes ja teadusuuringutes, et edendada põllumajandussektori vajadustele suunatud teadusuuringute ja innovatsiooni arendamist ja integreerimist, pidades silmas rohe- ja digipööret.

Reformi rakendamine pidi lõpule jõudma 31. detsembriks 2020.

Investeering RE-C05-i01.01: Äriinnovatsiooni ja keskkonnahoidlike tegevuskavade/liitude mobiliseerimine.

Selle investeeringu eesmärk on mobiliseerida ja tugevdada Portugali teaduslikku ja tehnoloogilist võimekust, võttes kasutusele ambitsioonikad teadus- ja innovatsioonikavad, mis põhinevad ettevõtjate ja akadeemiliste ringkondade konsortsiumidel.

Investeering koosneb peamiselt toetustest ettevõtlusinnovatsiooni tegevuskavade/liitude rakendamiseks kahe üksteist täiendava vahendi kaudu: i) innovatsioonipaktid, mis edendavad koostööd ja viivad innovatsiooniprojektide väljatöötamiseni, ning ii) teadus- ja arendustegevusele suunatud projektide mobiliseerimine ning selle muutmine uuteks kaupadeks ja teenusteks investeeringute kaudu. Mobiliseerimise ja keskkonnahoidlud tegevuskavad valitakse välja avatud konkursi teel, mille raames esitavad ettevõtjate ning akadeemiliste, teadus- ja/või tehnoloogiaasutuste konsortsiumid strateegilised kavad. See investeering tugineb RE-r09 raames rakendatavale strateegilisele raamistikule ning tugevdab liidesasutuste rolli ja selle võrgustiku konsolideerimist.

Et meede oleks kindlasti kooskõlas põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C58/01), välistatakse konkursitingimustes sisalduvate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidega järgmiste tegevuste rahastamine: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides¹⁰; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest¹¹ madalam;

¹⁰ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

¹¹ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

iii) prügilate, jäätmepõletustehaste¹² ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega¹³ seotud tegevus; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab konkursitingimustes olema sätestatud, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnanalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C05-i01.02: Keskkonnahoidlikud tegevuskavad/liidud äriinnovatsiooniks – Lepingute sõlmimine

Selle investeeringu eesmärk on rakendada samu vahendeid kui dokumendis RE-C05-i01.01, kuid need on spetsialiseerunud piiratud hulgale roheliste tegevuskavadele ettevõtete ning akadeemiliste, teadus- ja/või tehnoloogiaasutuste vaheliste konsortsiumide kaudu, et toetada innovatsiooni (keskendudes rohepöördele, taaste- ja vastupidavusraha määrase lisa valdkond 022).

Et meede oleks kindlasti kooskõlas põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C58/01), välistatakse konkursitingimustes sisalduvate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidega järgmiste tegevuste rahastamine: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides¹⁴; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest¹⁵ madalam; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste¹⁶ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega¹⁷ seotud tegevus; ning

¹² Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

¹³ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmate kompostimiseks ja biojäätmate anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

¹⁴ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

¹⁵ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

¹⁶ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

¹⁷ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmate kompostimiseks ja biojäätmate anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab konkursitingimustes olema sätestatud, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnanalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2022.

Investeering RE-C05-i02: Liideste missioon – teadusliku ja tehnoloogilise toe võrgustiku uuendamine ning tootmisstruktuuri suunised

Investeeringu eesmärk on tugevdada ja tugevdada riiklikku teadus- ja tehnoloogiasüsteemi ning parandada äriühingute vahelisi sidemeid, et tagada tõhus tehnosiire ja teadusuuringute tulemuste muutmise innovatsiooniks. Investeering seisneb tehnoloogialiidese süsteemide keskuste ja koostöölaborite uue rahastamismudeli konsolideerimises mittetulundusühingute või -ettevõtete CoLAB eraettevõtetes, mille eesmärk on otseselt või kaudselt luua kvalifitseeritud töökohti, rakendades teadus- ja innovatsioonikavasid, mis põhinevad 1/3 põhirahastamise struktuuril, 1/3 konkurentsipõhisest rahastamisest ja 1/3 turupõhisest rahastamisest, kindlustades 186 miljoni euro suuruse põhirahastamisest *liidese missioonile*. Investeering hõlmab 500 ettevõtet, kes saavad kasu kõnealusest kavast ja INTERFACE üksuste pakutavatest teenustest. Reformi RE-r11 ja Investment RE-C05-i02 kombineeritud meetmetega loodetakse saavutada eespool nimetatud eesmärgid.

Et meede oleks kindlasti kooskõlas põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C58/01), välistatakse konkursitingimustes sisalduvate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidega järgmiste tegevuste rahastamine: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides¹⁸; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest¹⁹ madalam; iii) prügilate, jäätmetöötlustehaste²⁰ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega²¹ seotud tegevus; ning

¹⁸ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

¹⁹ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

²⁰ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevates jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

²¹ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab konkursitingimustes olema sätestatud, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnanalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C05-i03: Säätva põllumajanduse, toidu ja agrotööstuse teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskava [põllumajanduse innovatsioonikava 2030].

Selle investeeringu eesmärk on edendada teadusuuringuid ja innovatsiooni, et saavutada säästvam põllumajandus.

Investeering koosneb toetustest, mida antakse avaliku ja erasektori üksustele põllumajanduse innovatsioonikava 2030 toetamiseks. Tegevuskava koosneb 15 juhtalgatusest, millega toetatakse teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooniprojekte, ning 5 innovatsiooni struktureerimise projekti, mis keskenduvad digiteerimisele. Need teadus- ja innovatsiooniprojektid vastavad Portugali ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavas kindlaks määratud vajadustele. Erinevad algatused hõlmavad ringbiomajanduse ja täppispõllumajanduse meetmeid. Projektide valimisel võetakse arvesse erinevaid tootmissüsteeme ja -sektoreid. Eeldatavasti toetatakse 100 teadus- ja innovatsiooniprojekti. Lisaks hõlmab investeering 24 eksperimentaalse põllumajandusettevõtte ja labori (innovatsioonikeskus) teadusrajatiste ja -seadmete taastamist ja ajakohastamist.

Et meede oleks kindlasti kooskõlas põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C58/01), välistatakse konkursitingimustes sisalduvate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidega järgmiste tegevuste rahastamine: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides²²; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest²³ madalam; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste²⁴ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega²⁵ seotud tegevus; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab konkursitingimustes olema

²² Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

²³ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

²⁴ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

²⁵ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmekompostimiseks ja biojäätmekompostimiseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

sätestatud, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnanalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C05-i04-RAA: Assooride ettevõtlussüsteemi rekapiitaliseerimine

Meetme eesmärk on lahendada Assooride autonoomse piirkonna ettevõtete alakapitaliseerituse struktuuriline probleem.

See investeering seisneb eriotstarbelise varakogumi loomises, mis seejärel investeerib 95 000 000 eurot elujõulistesse Assoore ettevõtetesse peamiselt omakapitali kujul. Investeering täiendab riiklikke investeeringuid, mille eesmärk on ettevõtete kapitaliseerimine piirkondliku rahastamispaketi ja sihtotstarbeliste vahenditega, mis vastavad autonoomse piirkonna ettevõtlusstruktuuri eripäradele.

Kõik projektid viiakse ellu täielikus kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C58/01). Lisaks on Portugal võtnud kohustuse, et 95 000 000 euro suuruse rahastamisvahendiga seotud investeerimispoliitika dokumendis, mille Banco Português *de Fomento* kui eriotstarbelise rahastamisvahendi juhtorgan võtab vastu, kirjeldatakse üksikasjalikult toetatavate äriühingute valiku-/kõlblikuskriteeriume, tagades taaste- ja vastupidavusrahastu kliima- ja keskkonnanõuete järgimise, sealhulgas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimine toetatavate varade/tegevuste ja/või äriühingute puhul ning määrates kindlaks investeerimiseesmärgid ja sihttulu. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimiseks toetust saavate äriühingute puhul nõutakse investeerimispoliitikas järgmist:

- kestlikkuskontrolli kasutamine;
- väljajätmisnimekiri, mis sisaldab järgmisi elemente:
 - Fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides²⁶;
 - ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest²⁷ madalam;
 - prügilate, jäätmepõletustehaste²⁸ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega²⁹ seotud tegevus;

²⁶ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

²⁷ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

²⁸ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

²⁹ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmekompostimiseks ja biojäätmekompostimiseks anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

- Tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda pikaajaliselt kahjustada, näiteks tuumajäätmed; ning
- Eespool nimetatud varade ja tegevusega seotud teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon.
- kohustuslik õiguspärasuse kontroll *Banco Português de Fomento* ja/või tema valitud finantsvahendajate kaudu tehingute puhul, mille suhtes ei kohaldata kestlikkuskontrolli, ja
- omakapitalitoetuse saajad, kes saavad vähemalt 50 % oma tulust väljajätmisnimekirjas loetletud tegevustest, et võtta vastu ja avaldada rohepöörde kavad.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C05-i15-RAA: Omakapitalifond Assooride ettevõtlussüsteemi rekapitalizeerimiseks

Meetme eesmärk on lahendada Assooride autonoomse piirkonna ettevõtete alakapitalizeerituse struktuuriline probleem.

See meede koosneb avaliku sektori investeeringust rahastusse, et stimuleerida erainvesteeringuid ja parandada juurdepääsu rahastamisele Assooride autonoomses piirkonnas, et arendada selle piirkonna kapitaliturge. Rahastu tegutseb, pakkudes omakapitali otse või finantsvahendajate kaudu erasektorile ja sarnase tegevusega tegelevatele avaliku sektori asutustele. Taaste- ja vastupidavusrahastu investeeringute põhjal on rahastu eesmärk esialgu eraldada vähemalt 30 000 000 eurot.

Rahastut haldab rakenduspartnerina *Banco Português de Fomento*. Rahastu hõlmab järgmist tooterida:

- Omakapitaliinvesteeringud Assooride elujõulistesse ettevõtetesse. Investeering täiendab riiklikke investeeringuid, mille eesmärk on ettevõtete kapitaliseerimine piirkondliku rahastamispaketi ja sihtotstarbeliste vahenditega, mis vastavad autonoomse piirkonna ettevõtlusstruktuuri eripäradele.

Investeeringurahastusse investeerimiseks allkirjastavad Portugal ja *Banco Português de Fomento* rakenduslepingu, mis sisaldab järgmist sisu:

1. Rahastu otsustusprotsessi kirjeldus: Rahastu lõpliku investeerimisotsuse teeb investeerimiskomitee või muu samaväärne juhtorgan ning see kiidetakse heaks valitsusest sõltumatute liikmete hääleteenamusega.
2. Seotud investeerimispoliitika põhinõuded, mis hõlmavad järgmist:
 - i. Finantstoote ja rahastamiskõlblike lõplike abisaajate kirjeldus.
 - ii. Nõue, et kõik toetatavad investeeringud peavad olema majanduslikult elujõulised.
 - iii. Nõue järgida põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ põhimõtet, mis on sätestatud põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistes suunistes (2021/C58/01). Eelkõige äriühingute üldise toetamise puhul jäetakse investeerimispoliitikast välja äriühingud, kes keskenduvad³⁰ olulisel määral järgmistele sektoritele: i)

³⁰Leitakse, et lõplik abisaaja keskendub olulisel määral sektorile või äritegevusele, kui on kindlaks tehtud, et selline sektor või tegevus moodustab olulise osa lõpliku abisaaja äritegevusest seoses lõpliku abisaaja brutotulu, kasumi

- fossiilkütustel põhinev energiatootmine ja sellega seotud tegevus³¹; ii) energiamahukad ja/või suure CO₂-heitega tööstusharud³²; iii) saastavate sõidukite tootmine, rentimine või müük³³; iv) jäätmete kogumine, töötlemine ja kõrvaldamine³⁴; v) tuumkütuse töötlemine, tuumaenergia tootmine. Lisaks nõutakse investeerimispoliitikas rahastust lõplike abisaajate vastavust asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.
- iv. Nõue, et rahastu lõplikud toetusesaajad ei saa toetust muudest liidu vahenditest samade kulude katmiseks.
3. Rakenduslepinguga hõlmatud summa, rakenduspartneri tasude struktuur ja nõue reinvesteerida tagasisaadavad summad vastavalt rahastu investeerimispoliitikale.
4. Seire-, auditeerimis- ja kontrollinõuded, sealhulgas:
- Rakenduspartneri järelevalvesüsteemi kirjeldus kaasatud investeeringute kohta aru andmiseks.
 - Rakenduspartneri menetluste kirjeldus, millega tagatakse pettuste, korruptsiooni ja huvide konfliktide ennetamine, avastamine ja kõrvaldamine.
 - Kohustus kontrollida iga tegevuse rahastamiskõlblikkust kooskõlas rakenduslepingus sätestatud nõuetega enne toimingute rahastamise kohustuse võtmist.
 - Kohustus teha riskipõhiseid järelauditeid vastavalt *Banco Português de Fomento* auditikavale. Nende audititega kontrollitakse i) kontrollisüsteemide tõhusust, sealhulgas pettuste, korruptsiooni ja huvide konflikti avastamist; ii) põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ järgimine, riigiabi eeskirjad; ning iii) et rahastu lõplikud toetusesaajad ei saa toetust muudest liidu vahenditest samade kulude katmiseks nõuet austatakse. Auditite käigus kontrollitakse ka tehingute seaduslikkust ning kohaldatava rakenduslepingu ja rahastamislepingute tingimuste täitmist.

Meetme rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

või kliendibaasiga. Piiranguga sektorist või tegevusest saadav brutotulu ei tohi mingil juhul ületada 50 % brutotulust.

³¹Välja arvatud a) varad ja tegevused, mis on seotud maagaasi kasutava elektri- ja/või soojusenergia ning sellega seotud ülekande- ja jaotustaristuga, mis vastavad tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele, ning b) alapunktis ii osutatud tegevused ja varad, mille puhul fossiilkütuste kasutamine on fossiilkütuste vabale käitamisele õigeaegseks üleminekuks ajutine ja tehniliselt vältimatu.

³²ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus ja varad, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest madalam; Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleb esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

³³Saastavad sõidukid on määratletud kui heiteta sõidukid.

³⁴Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

Investeering RE-C05-i05-RAA: Assooria põllumajanduse majanduse taastumine

Investeeringu eesmärk on edendada Assooride põllumajandust, pöörates suurt tähelepanu jätkusuutlikkusele ja kohaliku tootmise edendamisele. Assooride põllumajandusel on piirkondliku ühtekuuluvuse jaoks suur majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne tähtsus, arvestades piirkondliku territooriumi killustatust, mida iseloomustavad erisusega saared. Investeeringu eesmärk on i) aidata kaasa piirkondliku tootmispotentsiaali vastupanuvõimele ja kestlikule kasvule, ii) leevendada kriisi majanduslikku ja sotsiaalset mõju Assooride põllumajandus- ja põllumajanduslikule toidutööstusele ning iii) aidata kaasa kaksiküleminekul kliimale ja digiüleminekul Assooride põllumajandus- ja põllumajanduslikus toidutööstuses.

Investeering koosneb i) piirkondlike põllumajandusettevõtjate toodete ja tootmisprotsesside innovatsiooni investeerimisprojektide toetamisest, ii) avaliku sektori investeeringutest innovatsiooni ja kaksiküleminekusse (sealhulgas programm, mille eesmärk on parandada põllumajandustootjate oskusi kaksiküleminekuks ja kestlikuks tarbimiseks, sealhulgas sertifitseerimine), ning iii) avaliku sektori investeeringutest restruktureerimisse, sealhulgas investeeringud tootmisprotsesside innovatsiooni ja piirkondliku tapavõrgustiku rohepöördesse ning piima kvaliteedi sertifitseerimisse.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C05-i07-RAM: Madeira äriühingute kapitaliseerimisinstrumendid

Selle meetme eesmärk on toetada investeeringuid Madeira autonoomsesse piirkonda, et tegeleda kohalike ettevõtete struktuursete likviidsusprobleemidega ja tugevdada piirkondliku majanduse konkurentsivõimet.

See investeering seisneb krediidiiliini kaudu antava rahalise toetuse suurendamises (*Investe RAM 2020*). Instrumendiga antakse äriühingutele krediidigarantiisid, mis tagavad laenude kogusummas 15 900 000 eurot. Instrumendiga subsideeritakse ka laenude intressikulud (100 % ulatuses riskivabast (Euribor) määrast, millele lisandub vähemalt 60 % riskimarginaalist kuni 3,4 %). Investeering viiakse ellu *Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial* ja nende valitud finantsvahendajate vahelise protokollil alusel.

Tagamaks, et meede on kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõttega taaste- ja vastupidavusraha raames, nagu on sätestatud tehnilistes suunistes „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01), peavad *Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial* ja nende valitud finantsvahendajate vahel sõlmitud õiguslikud kokkulepped ning rahastamisvahendi rakendusleping (protokoll):

- Jätta rahastamiskõlblikkuse alt välja järgmine tegevuste ja varade loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevus ja varad, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides³⁵; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus ja varad, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest

³⁵ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

- võrdlusalustest³⁶ madalam; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste³⁷ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega³⁸ seotud tegevus ja varad; ning
- Nõuda vastuvõtja vastavust asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnanalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C05-i08: Rohkem digiteadust

Selle meetme eesmärk on kiirendada digiüleminekut ja teaduse ning riiklikku teadus- ja tehnoloogiasüsteemi toetavate teenuste digitaliseerimist.

Selleks peab investeering:

- Viia lõpule „Science XXI ülikoolilinnak“ ja „Teaduskeskus“ (füüsiline ja veebipõhine), kus teadlastele, teadus- ja arendustegevuse üksustele ning kõrgharidusasutustele mõeldud teenused ja rahastamismehhanismid tehakse kättesaadavaks ühes kohas;
- Riikliku Advanced Computing Centre'i (CNCA) asutamise ja põhikirjaga seotud notariaalakti täitmine;
- Katta Portugali riiklik panus uude superarvutisse „Deucalion“ ja viia lõpule andmekeskus/tugitaristu kahe superarvuti „Deucalion“ ja „Mare Nostrum 5“ käitamiseks ning töötada Portugali portugali keeles välja suur keelemudel (LLM);
- Toetada teadus- ja arendustegevuse projektiprogrammi käivitamist, mis keskendub küberturvalisuse, tehisintellekti ja andmeteaduse arenenud süsteemide arendamisele ja rakendamisele avalikus halduses, ning teadusliku mõjuvõimu suurendamise programmi käivitamist, samuti kuue tehisintellektilahenduse valmimine ja kasutuselevõtt avaliku halduse protsessides.
- Suurendama e-õppe riikliku platvormi (NAU) kaudu pakutavate kursuste arvu;
- Rakendada riiklikku avatud teaduse ja teadusuuringute andmete programmi (PNCADAI).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

³⁶ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleb esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

³⁷ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

³⁸ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

Investeering RE-C05-i09 – laiendamine: Äriinnovatsiooni tegevuskavade/liitude kasutuselevõtt – Lepingute sõlmimine

Selle investeeringu eesmärk on suurendada komponendi 5 raames investeeringuid RE-C05-i01.01. Meetme laiendatud osaga suurendatakse selliste toodete, protsesside või teenuste arvu, mis on valminud äriinnovatsiooni tegevuskavade/liitude kasutuselevõtu kaudu.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30.juuniks 2023.

Investeering RE-C05-i10 – laiendamine: Keskkonnahoidlikud tegevuskavad/liidud äriinnovatsiooniks – Lepingute sõlmimine

Selle investeeringu eesmärk on suurendada komponendi 5 raames tehtavaid investeeringuid RE-C05-i01.02. Meetme laiendatud osa suurendab täiendavatest rohelistest tegevuskavadest pärit toodete, protsesside või teenuste arvu.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30.juuniks 2023.

Investeering RE-C05-i13 – Teadusuuringute üksused

Selle investeeringu eesmärk on teadusuuringute ajakohastamine ja restruktureerimine, sealhulgas nende digiüleminek.

Investeeringu eesmärk on toetada selliseid esemeid nagu suured teadusseadmed, teadusinstrumentide kogumid, teadusarhiivid ja -andmed, muud teadmispõhised ressursid, andmetöötlus- ja programmeerimissüsteemid, digitaalset avatud juurdepääsu edendavad sidevõrgud ja/või muud taristud, mis on olulised tipptasemel teadus- ja innovatsioonitegevuse stimuleerimiseks.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C05-i14 – Äriinnovatsioon:

See meede koosneb avaliku sektori investeeringust toetuskavasse, et stimuleerida erainvesteeringuid ja parandada uuenduslike projekte arendavate ettevõtete juurdepääsu rahastamisele. Kava toimib, andes toetusi otse erasektorile. Taaste- ja vastupidavusrahastu investeeringute põhjal on rahastu eesmärk esialgu eraldada vähemalt 315 146 000 eurot.

Kava haldab rakenduspartnerina *Banco Português de Fomento*. Kava hõlmab järgmist tooterida:

- Ettevõtete investeerimisprojektide toetamine uuenduslikes ja oskuslikes tegevustes või teadus- ja arendusprotsessides, edendades seost ettevõtete ja teaduse vahel, pöörates erilist tähelepanu rohe- ja digipöördega seotud innovatsioonile.

Kavasse investeerimiseks allkirjastavad Portugal ja *Banco Português de Fomento* rakenduslepingu, mis sisaldab järgmist sisu:

- 1) Kava otsustusprotsessi kirjeldus: Kava lõpliku investeerimisotsuse teeb investeerimiskomitee või muu samaväärne juhtorgan ning see kiidetakse heaks valitsusest sõltumatute liikmete häälteenamusega.
- 2) Seotud subsiidiumipoliitika põhinõuded, mis hõlmavad järgmist:
 - a) Antud subsiidiumide ja rahastamiskõlblike lõplike abisaajate kirjeldus.

- b) Nõue, et kõik toetatavad investeeringud peavad olema majanduslikult elujõulised.
 - c) Nõue järgida põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ põhimõtet, mis on sätestatud põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistes suunistes (2021/C58/01). Eelkõige jäetakse subsiidiumipoliitika raames rahastamiskõlblikkuse alt välja järgmised tegevused ja varad: i) fossiilkütustega seotud tegevused ja varad, sealhulgas tootmisahela järgmise etapi kasutamine³⁹, ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) alla kuuluv tegevus ja varad, millega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest väiksem⁴⁰, iii) jäätmeprügilate, põletusseadmete⁴¹ ja mehaaniliste bioloogiliste puhastusjaamadega⁴² seotud tegevused ja varad.
 - d) Nõue, et kava lõplikud toetusesaajad ei saa toetust muudest liidu vahenditest samade kulude katmiseks.
- 3) Rakenduslepinguga hõlmatud summa, rakenduspartneri tasude struktuur ja nõue kasutada kava raames kasutamata tulu, sealhulgas pärast 2026. aastat, samadel poliitikaeesmärkidel.
- 4) Seire-, auditeerimis- ja kontrollinõuded, sealhulgas:
- a) Rakenduspartneri järelevalvesüsteemi kirjeldus kaasatud subsiidiumide kohta aru andmiseks.
 - b) Rakenduspartneri menetluste kirjeldus, millega tagatakse pettuste, korruptsiooni ja huvide konfliktide ennetamine, avastamine ja kõrvaldamine.
 - c) Kohustus kontrollida iga tegevuse rahastamiskõlblikkust kooskõlas rakenduslepingus sätestatud nõuetega enne subsiidiumide andmise kohustuse võtmist.
 - d) Kohustus teha riskipõhiseid järelauditeid vastavalt *Banco Português de Fomento* auditikavale. Nende audititega kontrollitakse i) kontrollisüsteemide tõhusust, sealhulgas pettuste, korruptsiooni ja huvide konflikti avastamist; ii) põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“, riigiabi eeskirjade, kliima- ja digieesmärkide nõuete järgimine; ning iii) et kava lõplikud toetusesaajad ei saa toetust muudest liidu vahenditest samade kulude katmiseks nõuet austatakse. Auditite käigus kontrollitakse ka

³⁹Välja arvatud a) varad ja tegevused, mis on seotud maagaasi kasutava elektri- ja/või soojusenergia ning sellega seotud ülekande- ja jaotustaristuga, mis vastavad tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele, ning b) alapunktis ii osutatud tegevused ja varad, mille puhul fossiilkütuste kasutamine on fossiilkütuste vabale käitamisele õigeaegselt üleminekuks ajutine ja tehniliselt vältimatu.

⁴⁰Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleb esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁴¹Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

⁴²Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmekompostimiseks ja biojäätmekompostimiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

tehingute seaduslikkust ning kohaldatava rakenduslepingu ja subsiidiumide lepingute tingimuste täitmist.

- 5) Rakenduspartneri tehtavatele kliima- ja digiinvesteeringutele esitatavad nõuded: taaste- ja vastupidavusrahastu investeeringutest kavasest vähemalt 12 606 000 eurot aidatakse kaasa kliimamuutustega seotud eesmärkide saavutamisele kooskõlas taaste- ja vastupidavusrahastu määruse VI lisaga ning vähemalt 31 515 000 eurot digipöördele kooskõlas taaste- ja vastupidavusrahastu määruse VII lisaga⁴³.

Meetme rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

⁴³Konkreetsete projektidega seotud lõplikud toetusesaajad peavad kliimaalase panuse arvutamiseks esitama iga toetatava projekti puhul valitud sekkumisvaldkonna põhjenduse koos projekti kirjeldusega. Kliimaalase panuse arvutamiseks peavad lõplikud abisaajad, kes saavad omakapitalist, kvaasikapitalist, äriühingu võlakirjadest või samaväärsetest vahenditest, mis ei ole suunatud konkreetsetele projektidele, esitama põhjenduse valitud sekkumisvaldkondade kohta. Rakenduspartner peab samuti esitama liikmesriigile poolaastaruande iga projekti/tegevuse rakendamise kohta.

E.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorr anumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimis e soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kva rtal	Aasta	
5.1	Re-C05-r09	Eesmärk	Portugali 2030. aasta tehnoloogilise ja äriinnovatsiooni strateegia suuniste ajakohastamine	Portugali 2030. aasta tehnoloogilise ja äriinnovatsiooni strateegia ajakohastatud suuniste avaldamine				4. kv	2021	Ministrite nõukogu otsuse ajakohastamine, millega kiidetakse heaks Portugali tehnoloogilise ja äriinnovatsiooni strateegia (2018–2030) suunistes, võttes arvesse hiljuti vastu võetud Portugali strateegiat aastani 2030 ja majanduse taastamisega seotud uusi väljakutseid.
5.2	Re-C05-r11	Siht	Tunnustatud koostöölaborite võrgustiku laiendamine		Arv	26	35	1. kv	2021	Kvalifikatsiooni tunnustamine ja andmine uutele koostöölaboritele – Ühislaborite võrgustiku laiendamine tiitli tunnustamise ja andmise kaudu uutele üksustele, mis on saanud tunnustatud rahvusvaheliste teenete ekspertide sõltumatu hindamiskomisjoni poolt, kelle nimetab FCT juhatus, I.P. (teadus- ja tehnoloogiafond)
5.3	Re-C05-r11	Eesmärk	Tehnoloogia- ja innovatsioonikeskusi käsitleva uue õigusliku korra jõustumine	Tehnoloogia- ja innovatsioonikeskusi käsitleva uue õigusliku korra jõustumine				4. kv	2021	Õigusaktiga vaadatakse läbi ja ühtlustatakse teadus- ja tehnoloogiasüsteemi kuuluvate üksuste õigus- ja regulatiivne raamistik, määratledes selle rahastamis- ja hindamismudeli.
5.4	Re-C05-r12	Eesmärk	Põllumajanduse innovatsioonikava heakskiitmine	Põllumajanduse innovatsioonikava heakskiitmine				4. kv	2020	Avaldatakse ministrite nõukogu otsus, millega kinnitatakse põllumajanduse innovatsioonikava. Ministrite nõukogu otsus, mis avaldati 15.10.2020
5.5	Re-C05-i01.01	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks asjaomastes strateegilistes valdkondades (innovatsioonikavad).		Arv	0	6	4. kv	2022	Kuue lepingu (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid) sõlmimine konsortiumidega, mis hõlmavad järgmist: Konsortiumi kuuluvate üksuste andmed; Äriplaan/investeering; rahastamise summa; Eesmärgid, millega toetusesaaja on seotud; Järelevalve vorm. Lepingutega toetatakse kokku vähemalt 60 toodet, protsessi või teenust. Pädevus hõlmab rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklike keskkonnavalaseid õigusakte.

Järjekorr anumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimis e soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kva rtal	Aasta	
5.6	Re-C05-i01.01	Siht	Toodete, protsesside või teenuste lõpuleviimine asjaomastes strateegilistes valdkondades		Arv	0	366	2. kv	2026	366 toote, protsessi või teenuse lõpuleviimine asjaomastes strateegilistes valdkondades, mis tulenevad konsortsiumidega sõlmitud lepingute (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid) rakendamisest. Vähemalt 138 ostujõu standardit tuleneb konsortsiumidega sõlmitud lepingute (innovatsioonipaktid või projektide mobiliseerimine) rakendamisest, mis on kooskõlas sekkumisvaldkonnaga 022 (Teadusuuringud ja innovatsiooniprotsessid, tehnosiire ja ettevõtjatevaheline koostöö, keskendudes vähese CO₂-heitega majandusele ning vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele).
5.7	Re-C05-i01.02	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks strateegilistes valdkondades, mis on olulised vähese CO ₂ heitega majanduse, kliimamuutustele vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemise seisukohast.		Arv	0	4	4. kv	2022	Nelja lepingu (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid) sõlmimine konsortsiumidega, mis hõlmavad järgmist: Konsortsiumi kuuluvate üksuste andmed; Äriplaan/investeering; rahastamise summa; Eesmärgid, millega toetusesaaja on seotud; Järelevalve vorm. Lepingutega toetatakse kokku vähemalt 40 toodet, protsessi või teenust ning need kajastavad kooskõla sekkumisvaldkonnaga 022 (teadus- ja innovatsiooniprotsessid, tehnosiire ja ettevõtjatevaheline koostöö, keskendudes vähese CO₂ heitega majandusele ning vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele). Pädevus hõlmab rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklikke keskkonnavalaseid õigusakte.
5.9	Re-C05-i02	Siht	Liideseüksustega, sealhulgas koostöölaboritega (Collaborative Laboratories – Colabs) sõlmitud lepingud		Arv	0	20	4. kv	2022	Pärast pakkumiskutset toetust saavate üksuste väljavalimine. Käesolev projektikonkurss piirneb taotlejatega, kes on tunnistanud liideseüksusteks või koostöölaboriteks.

Järjekorr anumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimis e soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möödühik	Lähtetase	Eesmärk	Kva rtal	Aasta	
										Lepingud kajastavad kooskõla sekkumisvaldkondadega 021 (Tehnoloogiabiire ja koostöö ettevõtete, uurimiskeskuste ja haridussektori vahel) ja/või 022 (teadus- ja innovatsiooniprotsessid, tehnosiire ja ettevõtjatevaheline koostöö, keskendudes vähese CO ₂ heitega majandusele ning vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele). Pädevus hõlmab rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklike keskkonnavalaseid õigusakte.
5.10	Re-C05-i02	Siht	Ettevõtjad, kes saavad kasu liideste üksuste, sealhulgas koostöölaborite (Colabs) pakutavatest teenustest		Arv	0	500	4. kv	2025	Rakendusaruanded, mille liideseüksused esitavad igal aastal, peavad võimaldama mõõta kvantitatiivseid edusamme võrreldes põhirahastamise eraldamisel võetud erieesmärkidega, eelkõige osutatud teenustest kasu saavate ettevõtjate arvuga.
5.11	Re-C05-i03	Eesmärk	Teadus- ja innovatsiooniprojektide hankemenetlus	Teate avaldamine teadus- ja innovatsiooniprojektide hankemenetluse algatamiseks				3. kv	2021	Hanke algatamine teadus- ja innovatsiooniprogrammide/projektide jaoks, mida rahastatakse 2030. aasta põllumajanduse innovatsioonikava algatuste raames. Konkursitingimused sisaldavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse välja valitud projektide eesmärkide vastavus põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnavalaste õigusaktide järgimise nõuet. Valikukriteeriumidega tagatakse, et projektid keskenduvad kas: – vähese CO ₂ heitega majandus, vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemine heitkoguste vähendamise, CO ₂ sidumise suurendamise või kliimamuutustele vastupanuvõime suurendamise ja nendega kohanemise tugevdamise kaudu, kajastades taaste- ja vastupidavusraha määruse VI lisas osutatud sekkumisvaldkonna 022 nõudeid

Järjekorr anumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimis e soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möödühik	Lähtetase	Eesmärk	Kva rtal	Aasta	
										– või digiüleminekuga seotud teadus- ja arendustegevuse projektid, nagu ühtne põllumajandusportaal, üleminek digitehnoloogiale ning teadus- ja innovatsiooniprojektid, mis on seotud väärtusahelatega, kajastades sekkumisvaldkonna 009 nõudeid.
5.12	Re-C05-i03	Siht	Põllumajanduse 2030. aasta innovatsioonikava keskkonnahoidlikele aspektidele keskenduvate innovatsiooni- ja teadusprojektide lõpuleviimine		Arv	0	100	3. kv	2025	Kokku rahastati ja viidi lõpule 100 teadus- ja innovatsiooniprojekti. Toetus teadus- ja innovatsiooniprojektidele ja -programmidele, mis aitavad kaasa vähemalt ühele innovatsioonikava 15 algatusest ning keskenduvad vähese CO ₂ heitega majandusele, kliimamuutustele vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele.
5.13	Re-C05-i03	Siht	Põllumajanduse 2030. aasta innovatsioonikava digitaalsetele aspektidele keskenduva viie struktureeriva projekti lõpuleviimine		Arv	0	5	3. kv	2025	Kokku rahastati ja viidi lõpule viis innovatsiooni struktureerimise projekti. Innovatsiooniprojektide toetamine, mis aitavad kaasa vähemalt ühele innovatsioonikava 15 algatusest ja keskenduvad digiteerimisele.
5.14	Re-C05-i03	Siht	Põllumajandusliku innovatsiooni keskuste uuendamine/ajakohastamine		Arv	0	24	4. kv	2025	Riikliku põllumajanduse, toidu ja maaelu arengu innovatsioonivõrgustiku loomine 24 innovatsioonikeskuse ajakohastamise kaudu. See investeering hõlmab peamiselt taristu renoveerimist ja laborite teadusseadmete ostmist.
5.15	Re-C05-i04-RAA	Eesmärk	Assooride ettevõtete rekapiitalseerimisvahendit käsitleva määruse vastuvõtmine	Assooride piirkondlik valitsus võtab vastu määruse, millega kehtestatakse kapitaliseerimisemeede ja volitatakse <i>Banco Portugues de Fomento</i> investeerimispoliitikat vastu võtma				3. kv	2021	Assooride piirkondlik valitsus võtab vastu määruse, millega kehtestatakse kapitaliseerimisemeede ja antakse <i>Banco Portugues de Fomento</i> kohustus võtta vastu investeerimispoliitika, milles määratakse muu hulgas kindlaks abi saavate äriühingute abikõlblikkuse ja valiku kriteeriumid iga rahastamisvahendi liigi puhul. Määruses nõutakse, et investeerimispoliitika sisaldaks valiku-/abikõlblikkuskriteeriume, et vastata põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistele (2021/C58/01) toetust saavate äriühingute puhul, nõudes järgmist: – kestlikkuskontrolli kasutamine; – väljajätmisnimekirja, mis sisaldab järgmisi elemente:

Järjekorr anumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimis e soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möödühik	Lähtetase	Eesmärk	Kva rtal	Aasta	
										– Investeeringud, mis on seotud fossiilkütustega (sh järgmise etapi kasutamine), välja arvatud maagaasil põhinev soojus- ja elektrienergia, mis vastab põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ III lisas sätestatud tingimustele – HKSi alla kuuluvad tegevused, mille prognoositud CO₂ ekvivalentide ei ole väiksem kui lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamiseks kehtestatud asjakohased võrdlusalused. – Investeeringud prügilatesse, mehaanilis-bioloogilise töötlemise tehastesse ja jäätme põletustehastesse jäätmete käitlemiseks. Väljajätmisnimekirja ei kohaldata tehaste suhtes, mis on ette nähtud üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemiseks; olemasolevatesse tehastesse, kui investeeringu eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhast pärit materjale, tingimusel et selliste investeeringute tulemusel ei suurene rajatise jäätmekäitlusvõimsus ega rajatise kasutamisega. – Tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib põhjustada pikaajalist kahju keskkonnale (nt tuumajäätmed). – Eespool nimetatud varade ja tegevusega seotud teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon. kohustuslik õiguspärasuse kontroll BPFI ja/või selle valitud finantsvahendajate kaudu tehingute puhul, mille suhtes ei kohaldata kestlikkuskontrolli. – omakapitalitoetuse saajad, kes saavad vähemalt 50 % oma tulust tegevustest, mis on loetletud välistamisnimekirjas, et võtta vastu ja avaldada rohepöörde kavad.
5.16	Re-C05-i04-RAA	Eesmärk	Assooride ettevõtete rekapiitalseerimisvahendi investeermispoliitika vastuvõtmine	BPF võtab vastu investeermispoliitika, mis hõlmab kõiki meetmega ette nähtud rahastamisvahendeid.				3. kv	2021	BPF võtab vastu investeermispoliitika, mis hõlmab kõiki meetmega ette nähtud rahastamisvahendeid. Investeermispoliitika töötab välja ja võtab vastu BPF kui sellise ettevõtte haldaja, kelle valduses on osalusi, mis tulenevad rahastamisvahenditest, mida rakendatakse toetusesaajateks valitud äriühingute toetamiseks. Investeermispoliitika peab kajastama valiku-/abikõlblikkuskriteeriume ja kohaldatavaid kohustusi/eesmärke, mis on sätestatud Assooride ettevõtete rekapiitalseerimisvahendi määrukses.

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möödühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
5.17	Re-C05-i04-RAA	Siht	Kooskõlas rahastamisvahendi investimispoliitikaga kantakse piirkonna kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele omakapitali- ja kvaasiomakapitali toetust kokku 95 000 000 eurot.		eurodes	0	95 000 000	2. kv	2026	Kokku 95 000 000 euro kandmine piirkonna kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele omakapitali ja kvaasiomakapitali toetusena kooskõlas Assooride ettevõtete rekapiitalseerimise vahendi jaoks vastu võetud investimispoliitikaga. Banco Portugues de Fomento vastutab tehtud toimingute aruandluse eest. Käesolevas aruandes avaldatakse lisaks finantsliikumistele ka abisaajate äriühingute nimekirja, nende TIN-number ja CAE, lepingu kuupäev, eraldatud rahalised vahendid, kasutatud rahastamisvahendi liik ja vajaduse korral asjaomane finantssektori ettevõtja.
5.53	Re-C05-i15-RAA	Eesmärk	Rakenduskokkulepe	Rakenduslepingu jõustumine				2. kv	2025	Rakenduskokkuleppe jõustumine kooskõlas meetme kirjelduses täpsustatud nõuetega.
5.54	Re-C05-i15-RAA	Siht	Aktsiafondiga sõlmitud juriidilised lepingud ja ministeerium on investeeringu lõpule viinud	Aktsiafondiga sõlmitud õiguslikud lepingud ja vahendi üleandmise tõend	Osakaal (%)	0 %	100 %	2. kv	2026	Banco Portugues de Fomento on sõlminud õiguslikud rahastamislepingud summas, mis on vajalik, et kasutada vähemalt 100 % taaste- ja vastupidavusrahastu investeeringust (30 000 000 eurot, võttes arvesse haldustasusid) rahastusse: aktsiafond, mis pakub omakapitalitoetust kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele Assooridel. Portugal kannab rahastu jaoks ümber 30 000 000 eurot Banco Portugues de Fomentole.
5.18	Re-C05-i05-RAA	Eesmärk	Assooride põllumajanduse innovatsiooni ja digitaliseerimise programmi avaldamine	Assooride põllumajanduse innovatsiooni ja digitaliseerimise programmi avaldamine				2. kv	2022	Assooride põllumajanduse innovatsiooni ja digitaliseerimise programmi avaldamine, sealhulgas kava seirevõrgustiku ja põllumajandusteatiste väljatöötamiseks saartel ning kava üleminekuks digireaalsusele ja täppspõllumajandusele.
5.19	Re-C05-i05-RAA	Siht	Uued (aegunud struktuuride asendamiseks) või ümberkvalifitseeritud struktuurid, mis vastutavad loomade tapmise ning piima kvaliteedi ja		Arv	0	2	4. kv	2025	Viia lõpule tööd uute (aegunud struktuuride asendamiseks) või ümberkvalifitseeritud struktuuridega, mis vastutavad loomade tapmise, piima kvaliteedi sertifitseerimise ja/või toiduohutuse eest, et reageerida turgude arengule ja kasvavatele nõudmistele, hõlmates investeeringuid tootmis- ja korraldusprotsesside innovatsiooni, rohepöörde, digiülemineku ja loomade heaolu valdkonnas.

Järjekorr anumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimis e soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möödühik	Lähtetase	Eesmärk	Kva rtal	Aasta	
			toiduohutuse sertifitseerimise eest							
5.20	Re-C05-i05-RAA	Siht	Töötlemis- ja turustussektori ettevõtete ümberkorraldamise toetuskavade raames toetatavad projektid		Arv	0	11	4. kv	2025	Toodete ning tootmis- ja organiseerimisprotsesside innovatsiooni, rohepöörde ja digiülemineku toetuskavade alusel heaks kiidetud ja sõlmitud lepingud, mille eesmärk on ümber korraldada põllumajandusliku töötlemise ja turustamise sektori ettevõtteid.
5.21	Re-C05-i05-RAA	Siht	Põllumajandusettevõtete ümberkorraldamise toetuskavade raames toetatavad projektid		Arv	0	213	4. kv	2025	Toodete ning tootmis- ja organiseerimisprotsesside innovatsiooni, rohepöörde ja digiülemineku toetuskavade alusel heaks kiidetud ja sõlmitud lepingud, mille eesmärk on põllumajandusettevõtete ümberkorraldamine.
5.22	Re-C05-i05-RAA	Siht	Põllumajandustootjate mõjuvõimu suurendamise programmi raames põllumajandusettevõtetele antav spetsiaalne tehniline toetus		Arv	0	2 000	4. kv	2025	Põllumajandusettevõtetele põllumajandustootjate mõjuvõimu suurendamise programmi raames võetavate meetmete raames antud spetsiaalsete tehniliste toetuste arv.
5.33	RE-C05-i07- RAM	Eesmärk	Rakenduslepingu (protokolli) allkirjastamine Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial ja valitud finantsvahendajate vahel	Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial ja valitud finantsvahendajate vahelise rakenduslepingu (protokolli) allkirjastamine, mis hõlmab kõiki meetmega ette nähtud finantsinstrumente				2. kv	2024	Rakenduslepingu (protokolli) allkirjastamine Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresariali ja valitud finantsvahendajate vahel, mis hõlmab kõiki meetmega ette nähtud finantsinstrumente. Rakenduslepingus ja rahastamisvahendi hilisemates õigusdokumentides nõutakse kõrvalejätmise loetelu kohaldamist (nagu on sätestatud meetme kirjelduses) ning ELi ja liikmesriikide keskkonnanalaste õigusaktide järgimise kontrollimist.

Järjekorr anumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimis e soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möödühik	Lähtetase	Eesmärk	Kva rtal	Aasta	
5.34	RE-C05-i07- RAM	Siht	Piirkondlike ettevõtete projekte toetavad laenutagatised.	–	eurodes	0	15 900 000	4. kv	2025	Tagatiste andmine 15 900 000 euro suurusele laenule koos riiklike vastastikuste tagatiste süsteemi raames antavate laenude intressikuludega, millega toetatakse vähemalt kümnet piirkondlikku projekti.
5.35	Re-C05-i08	Siht	Programmi „Science XXI ülikoolilinnak“ ja „Teaduskeskus“ lõpuleviimine ning teenuste osutamine riikliku avatud teaduse ja avatud teadusandmete programmi (PNCADAI) kaudu		Arv	0	9	4. kv	2025	Kahe digitaal- ja füüsikateaduse ja -tehnoloogia teenuse lõpuleviimine: „Campus Science XXI“ ja „Science Desk“. Seitsme veebipõhise elektroonilise teenuse osutamine riikliku avatud teaduse ja avatud teadusandmete programmi (PNCADAI) raames. Programm hõlmab andmekeskuse taristut ja andmehaldusteenust.
5.36	Re-C05-i08	Siht	Avaliku halduse teadus- ja arendustegevuse programmi projektide lõpuleviimine, tehisintellekti lahenduste rakendamine avaliku halduse protsessides ja uued kursused massikursuste riiklikul platvormil (NAU)		Arv	0	150	2. kv	2026	Avaliku halduse teadus- ja arendustegevuse programmi raames rahastatud 94 projekti lõpuleviimine (sealhulgas tehisintellekti, küberturvalisuse ja andmeteaduse valdkonnas). Kuue tehisintellektilahenduse lõpuleviimine ja kasutuselevõtt avaliku halduse protsessides. Riikliku massiõppe platvormi (NAU) kaudu pakutakse 50 uut kursust, mis saavad kasu hiljuti välja töötatud tehnoloogilisest taristust.
5.37	Re-C05-i08	Eesmärk	Notariaalakkt riikliku süvaandmetöötluse keskuse (CNCA) asutamise ja põhikirja kohta	Notariaalakkt riikliku süvaandmetöötluse keskuse asutamise ja põhikirja kohta				4. kv	2024	Riikliku kõrgtehnoloogilise andmetöötluse keskuse (CNCA) asutamise ja põhikirjaga seotud notariaalakkti täitmine. CNCA korraldab ümber ja tsentraliseerib olemasolevad Portugali andmetöötlusvõrgud ja - keskused.
5.38	Re-C05-i08	Eesmärk	Riikliku täiustatud andmetöötluskeskuse toetava taristu ja andmekeskuse lõpuleviimine, superarvuti Mare Nostrum 5 ajakohastamine, sealhulgas uute tehisintellektivahendite väljatöötamine, ning Portugali portugali keelse	Riikliku täiustatud andmetöötluskeskuse toetava taristu ja andmekeskuse väljaarendamine, Mare Nostrum 5 ajakohastamise ning Portugali portugali keelse suure keelemudeli (LLM) väljatöötamine.				2. kv	2026	Riikliku täiustatud andmetöötluskeskuse toetava taristu ja andmekeskuse lõpuleviimine, sealhulgas kahe superarvuti (Deucalion ja Mare Nostrum 5) käitamise toetamine, Mare Nostrum 5 ajakohastamine ja uute tehisintellektivahendite väljatöötamine ning Portugali portugali keelse suure keelemudeli väljatöötamine.

Järjekorr anumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimis e soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möödühik	Lähtetase	Eesmärk	Kva rtal	Aasta	
			suure keelemudeli väljatöötamine.							
5.39	Re-C05-i09	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks asjaomastes strateegilistes valdkondades (innovatsioonikavad).		Arv	6	12	2. kv	2023	Kuue täiendava lepingu (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid) sõlmimine konsortsiumidega, mis hõlmavad järgmist: • Konsortsiumi kuuluvate üksuste andmed; • Äriplaan/investeering; • Rahastamise summa; • Eesmärgid, millega toetusesaaja on seotud; • Järelevalve vorm. Lepingutega toetatakse kokku vähemalt 168 toodet, protsessi või teenust. Pädevus hõlmab rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklikke keskkonnavalaseid õigusakte. Lepingud täiendavad RE-C05-i01.01.
5.41	Re-C05-i10	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks vähese CO ₂ heitega majanduse, kliimamuutustele vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemise seisukohast olulistest strateegilistes valdkondades.		Arv	4	10	2. kv	2023	Kuue täiendava lepingu (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid) sõlmimine konsortsiumidega, mis hõlmavad järgmist: • Konsortsiumi kuuluvate üksuste andmed; • Äriplaan/investeering; • Rahastamise summa; • Eesmärgid, millega toetusesaaja on seotud; • Järelevalve vorm. Lepingutega toetatakse kokku vähemalt 98 toodet, protsessi või teenust ning need on kooskõlas sekkumisvaldkonnaga 022 (Teadus- ja innovatsiooniprotsessid, tehnosiire ja ettevõtjatevaheline koostöö, keskendudes vähese CO₂ heitega majandusele ning vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele). Konkursitingimused sisaldavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse väljavalitud projektide eesmärkide vastavus põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“

Järjekorr anumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimis e soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möödühik	Lähtetase	Eesmärk	Kva rtal	Aasta	
										tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnavalaste õigusaktide järgimise nõuet. Lepingud täiendavad RE-C05-i01.02.
5.50	Re-C05-i13	Siht	Seadmete soetamine või uurimisüksuste renoveerimise ja/või moderniseerimise projektide lõpuleviimine		eurodes	0	110 000 000	2. kv	2026	Seadmete soetamine või uurimisüksuste renoveerimise ja/või moderniseerimise projektide lõpuleviimine, näiteks suured teaduseadmed, teadusinstrumentide kogumid, teadusarhiivid ja -andmed, muud teadmispõhised ressursid, andmetöötlus- ja programmeerimissüsteemid, digitaalset avatud juurdepääsu edendavad sidevõrgud ja/või muud taristud, mis on olulised tipptasemel teadus- ja innovatsioonitegevuse stimuleerimiseks, kokku 110 000 000 eurot.
5.51	Re-C05-i14	Eesmärk	Rakenduskokkulepe	Rakenduslepingu jõustumine				2. kv	2025	Rakenduslepingu jõustumine
5.52	Re-C05-i14	Siht	Lõplike abisaajatega sõlmitud õiguslikud lepingud ja ministeerium on investeeringu lõpule viinud	Lõplike abisaajatega sõlmitud õiguslikud lepingud ja vahendi üleandmise tõend	eurodes	0	315 146 000	2. kv	2026	Banco Português de Fomento peab olema sõlminud lõplike abisaajatega õiguslikud toetuslepingud summas, mis on vajalik taaste- ja vastupidavusrahastu investeeringute 100 % kasutamiseks kavas (võttes arvesse haldustasusid). Vähemalt 4 % sellest rahastusest peab aitama kaasa kliimaeesmärkide saavutamisele ja vähemalt 10 % digieesmärkide saavutamisele, kasutades taaste- ja vastupidavusrahastu määruse VI ja VII lisas esitatud metoodikat. Portugal kannab rahastu jaoks ümber 315 146 000 eurot Banco Portugues de Fomentole.

E.3. Laenu seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform RE-r10: Banco Português de Fomento loomine ja arendamine.

Meetme eesmärk on hõlbustada Portugali ettevõtete juurdepääsu rahastamisele, vähendades riiklikult toetatavate äriühingute finantstoodete keerukust ja võimaldades riiklikku strateegilist huvi pakkuvaid projekte. Selleks asutati 7. septembril 2020 *Banco Português de Fomento*, mis alustas tegevust 2020. aasta novembris riigi omanduses oleva riikliku tugipangana. Lisaks oma põhi- ja püsivale missioonile on pank oluline üksus majandustegevuse taastamise protsessis pärast COVID-19 pandeemiat, eeldades võimaldades Portugali ettevõtetele saada kasu riiklikest ja Euroopa strateegilistest taastemeetmetest.

Reform hõlmab *Banco Português de Fomento* seaduslikku asutamist.

Reformi rakendamine viidi lõpule 31. detsembriks 2020.

Reform RE-r13: Kapitalituru areng ja mittefinantsettevõtete kapitalisatsiooni edendamine

Meetme eesmärk on edendada Portugali kapitaliturgu ja edendada äriühingute kapitaliseerimist, pöörates erilist tähelepanu majanduse arendamiseks loodud investeerimisfondidele (SIMFE), investeerimisfondidele ja väärtpaberiseadustiku läbivaatamisele.

Reformi käigus vaadatakse läbi kehtiv õigusraamistik ja võetakse vastu uued seadused, mis aitavad luua soodsamat ettevõtluskeskkonda ja pakuvad reaalseid stiimuleid investeeringuteks, ettevõtete kapitaliseerimiseks ja valdkondlikuks konsolideerimiseks. Reformi rakendamine hõlmab järgmisi meetmeid:

- kapitaliturgude areng;
- väärtpaberinvesteeringutega tegelevate ettevõtete (SIMFEd) edendamine majanduse arendamiseks;
- regulatiivne ja halduslik lihtsustamine;
- ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate õigusraamistiku läbivaatamine; ning
- kapitaliseerimisstiimulid (mahaarvamine säilitatud ja reinvesteeringut tulult).

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2023.

Investeering RE-C05-i06: Ettevõtete kapitaliseerimine ja finantsalane vastupanuvõime/Banco Português de Fomento

Meetme eesmärk on tegeleda ettevõtete alakapitaliseerimise struktuurse probleemiga ning lihtsustada ettevõtete juurdepääsu rahastamisele, et toetada erainvesteeringuid.

Investeering:

- 1) Investeeringuga antakse *Banco Português de Fomento*'le, kelle eesmärk on saada InvestEU rakenduspartneriks, kapitalipuhver suurusega 250 000 000 eurot.
- 2) Lisaks luuakse eriotstarbeline rahastamisvahend, mis investeerib seejärel 850 000 000 eurot Portugalis asutatud ja/või tegutsevasse elujõulistesse ettevõtetesse omakapitali ja kvaasiomakapitali vormis.

Portugal on võtnud kohustuse, et 850 000 000 euro suuruse rahastamisvahendiga seotud investeerimispoliitika dokumendis, mille *Banco Português de Fomento* kui eriotstarbelise rahastamisvahendi juhtorgan võtab vastu, kirjeldatakse üksikasjalikult toetatavate äriühingute valiku-/abikõlblikkuskriteeriume, tagades taaste- ja vastupidavusrahastu kliima- ja keskkonnanõuete järgimise, sealhulgas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimine toetatavate varade/tegevuste ja/või äriühingute puhul ning määrates kindlaks investeerimiseesmärgid ja sihipärase tulu.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimiseks toetust saavate äriühingute puhul nõutakse investeerimispoliitikas järgmist:

- kestlikkuskontrolli kasutamine;
- väljajätmisnimekiri, mis sisaldab järgmisi elemente:
 - Fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides⁴⁴;
 - ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁴⁵ madalam;
 - prügilate, jäätme põletustehaste⁴⁶ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁴⁷ seotud tegevus;
 - Tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda pikaajaliselt kahjustada, näiteks tuumajäätmed; ning
 - Eespool nimetatud varade ja tegevusega seotud teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon.
- kohustuslik õiguspärasuse kontroll *Banco Português de Fomento* ja/või tema valitud finantsvahendajate kaudu tehingute puhul, mille suhtes ei kohaldata kestlikkuskontrolli; ning
- omakapitalitoetuse saajad, kes saavad vähemalt 50 % oma tulust väljajätmisnimekirjas loetletud tegevustest, et võtta vastu ja avaldada rohepöörde kavad.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C05-i16: InvestEU liikmesriigi osa

See meede koosneb avaliku sektori investeeringu programmi „InvestEU“ liikmesriigi osasse, et stimuleerida erainvesteeringuid ning parandada VKEde, väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate ja üksikisikute juurdepääsu rahastamisele. Toetust InvestEU liikmesriigi osasse kasutatakse VKEde konkurentsivõime rahaliseks toetamiseks ning võimaluse korral ka i) väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate ja üksikisikute erainvesteeringute toetamiseks ning ii) ettevõtete konkurentsivõime toetamiseks eelkõige (kuid mitte ainult) investeeringute kaudu nende tegevuse innovatsiooni, digitaliseerimisse ja/või keskkonnasäästlikumaks muutmisse. See finantstoode toimib, pakkudes erasektorile laenuraha otse või vahendajate kaudu.

⁴⁴ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

⁴⁵ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalassee kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁴⁶ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

⁴⁷ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

Jõustub tagatisleping komisjoni ja rakenduspartneri vahel, kes on valitud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määruse (EL) 2021/523 (millega luuakse programm „InvestEU“ ja muudetakse määrust (EL) 2015/1017) asjakohaste sätetega.

Portugal allkirjastab Euroopa Komisjoniga rahalist toetust käsitleva lepingu, mis sisaldab järgmist:

- Kavandatav rakenduspartner.
- Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste järgimise nõue (2023/C111). Vajaduse korral jätab tagatisleping rahastamiskõlblikkuse alt välja järgmise loetelu tegevustest ja varadest: i) fossiilkütustega seotud tegevus ja varad, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides⁴⁸; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus ja varad, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁴⁹ madalam; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste⁵⁰ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega seotud tegevus ja varad⁵¹;
- Kasutusele võetavate vahendite kohta aru andmiseks kasutatava järelevalvesüsteemi kirjeldus.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C05-i11 – laiendamine: Äriinnovatsiooni ja keskkonnahoidlike tegevuskavade/liitude mobiliseerimine (laenud)

Selle investeeringu eesmärk on suurendada komponendi 5 raames tehtavaid investeeringuid RE-C05-i01.01. Meetme laiendatud osaga suurendatakse äriinnovatsiooni ja keskkonnahoidlike tegevuskavadest/liitudest saadud toodete, protsesside või teenuste arvu.

Vähemalt 366 toodet, protsessi või teenust, mida selle investeeringu raames rakendatakse, peavad olema kooskõlas taaste- ja vastupidavusraha määruse lisa sekkumisvaldkonnaga 021. Vähemalt 147 ostujõu standardit tuleneb konsortsiumidega sõlmitud lepingute (innovatsioonipaktid või projektide mobiliseerimine) rakendamisest, mis on kooskõlas sekkumisvaldkonnaga 022 (Teadusuuringud ja innovatsiooniprotsessid, tehnosiire ja ettevõtjatevaheline koostöö, keskendudes vähese CO₂-heidetega majandusele ning vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

⁴⁸Välja arvatud a) projektid, mis on seotud maagaasi kasutava elektri- ja/või soojusenergia ning sellega seotud ülekande- ja jaotustaristuga, mis vastavad tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele, ning b) alapunktis ii osutatud tegevused ja varad, mille puhul fossiilkütuste kasutamine on fossiilkütuste vabale käitamisele õigeaegselt üleminekuks ajutine ja tehniliselt vältimatu.

⁴⁹ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositav kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleb esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁵⁰ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

⁵¹ Seda erandit ei kohaldata olemasolevates mehhaanilise bioloogilise töötlemise tehastes tehtavate toimingute suhtes, mille eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõtt kompostitavateks biojäätmeks ja biojäätmate anaeroobseks kääritamiseks, tingimusel et sellised meetmed ei too kaasa jaamade jäätmetöötlusvõimsuse suurenemist ega jaamade kasutusea pikendamist; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

Investeering RP-C05-i12 – laiendamine: Keskkonnahoidlikud tegevuskavad/liidud
äriinnovatsiooniks (laenud) – Lepingute sõlmimine

Selle investeeringu eesmärk on suurendada komponendi 5 raames investeeringuid RE-C05-i01.02. Meetme laiendamine suurendab rohelistest tegevuskavadest tulenevate toodete, protsesside või teenuste arvu.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2023.

E.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
5.23	Re-C05-r10	Eesmärk	Banco Português de Fomento (BPF) tegevust ja põhikirja kehtestava määruse jõustumine	Jõustub dekreetsaadus nr 63/2020, millega kehtestatakse BPFi tegevus ja põhikiri				4. kv	2020	Portugali Vabariigi valitsuse väljaanne ja jõustub dekreetsaadus nr 63/2020, millega reguleeritakse BPFi tegevust ja toimimist ning kiidetakse heaks selle põhikiri.
5.24	Re-C05-r13	Eesmärk	Ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjaid käsitleva õigusraamistiku läbivaatamise jõustumine	Ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjaid käsitleva õigusraamistiku läbivaatamise jõustumine				3. kv	2022	Seaduse jõustumine pärast seda, kui Vabariigi Assamblee on seaduse vastu võtnud. Ta vaatab läbi ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate õigusraamistiku, et lihtsustada regulatiivset ja halduslikku korda.
5.25	Re-C05-r13	Eesmärk	Väärtpaberiseadustiku muutmise jõustumine	Väärtpaberiseadustiku muutmise jõustumine				3. kv	2022	Seaduse jõustumine pärast seda, kui Vabariigi Assamblee on seaduse vastu võtnud. Väärtpaberiseadustiku läbivaatamise eesmärk on regulatiivne ja halduslik lihtsustamine, et viia riiklik raamistik kooskõlla liidu õigusega seoses eesmärgiga suurendada Portugali kapitalituru konkurentsivõimet.
5.26	Re-C05-r13	Eesmärk	Kapitaliturgude areng – õigusaktide jõustumine	Kapitaliturgude arengut käsitlevate õigusaktide jõustumine				4. kv	2023	Kapitaliturgude arengut käsitlevate õigusaktide jõustumine. Õigusaktides keskendutakse muu hulgas stiimulite loomisele i) juurdepääsuks omakapitalile kapitalituru kaudu, ii) ettevõtluse kasvu soodustava keskkonna loomiseks, iii) laenuvahendite rahastamiseks turul, iv) investorite osalemiseks.
5.27	Re-C05-i06	Eesmärk	BPFi kapitaliseerimismeedet reguleeriva dekreetsaaduse jõustumine	BPFi kapitaliseerimismeedet reguleeriva dekreetsaaduse jõustumine				3. kv	2021	Kapitaliseerimismeedet reguleeriva dekreetsaaduse jõustumine, millega kehtestatakse vajadus kehtestada investeerimispoliitika, milles määratletakse muu hulgas abi saavate ettevõtjate abikõlblikkuse ja valiku kriteeriumid

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
5.28	Re-C05-i06	Eesmärk	Investeeringupoliitika väljatöötamine (kapitaliseerimine) ja vastuvõtmine sõidukijuhi poolt	Investeeringupoliitika (kapitaliseerimine), mille on välja töötanud BPF ja mille on vastu võtnud rakendatud rahastamisvahenditest tulenevate osaluste haldamiseks loodud vahend				3. kv	2021	Investeeringupoliitika väljatöötamine (kapitaliseerimine) ja vastuvõtmine sõidukijuhi poolt. Investeeringupoliitika töötab välja ja võtab vastu BPF kui vahendite haldaja, mis on loodud toetusesaajateks valitud äriühingute toetamiseks rakendatavatest rahastamisvahenditest tulenevate osaluste haldamiseks, ning selles kirjeldatakse üksikasjalikult toetatavate äriühingute valiku-/abikõlblikkuskriteeriume, tagades taaste- ja vastupidavusrahastu kliima- ja keskkonnanõuete järgimise, sealhulgas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimine toetatavate varade/tegevuste ja/või äriühingute puhul ning määrates kindlaks investeeringueesmärgid ja sihttulu. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimiseks toetust saavate äriühingute puhul nõutakse investeeringupoliitikas järgmist: kestlikkuskontrolli kasutamine – väljajätmissnimekirja, mis sisaldab järgmisi elemente: Investeeringud, mis on seotud fossiilkütustega (sh järgmise etapi kasutamine), välja arvatud maagaasil põhinev soojus- ja elektrienergia, mis vastab põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ III lisas sätestatud tingimustele HKS-i alla kuuluvad tegevused, mille prognoositud CO₂-ekvivalentide ei ole väiksem kui lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamiseks kehtestatud asjakohased võrdlusalused. Investeeringud prügilatesse, mehaanilis-bioloogilise töötlemise tehasesse ja jäätme põletustehasesse jäätmete käitlemiseks. Väljajätmissnimekirja ei kohaldata tehaste suhtes, mis on ette nähtud üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemiseks; olemasolevatesse tehasesse, kui investeeringu eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhast, tingimusel et selliste investeeringute tulemusel ei suurene rajatise jäätmekäitlusvõimsus ega rajatise kasutusiga. Tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib põhjustada pikaajalist kahju keskkonnale (nt tuumajäätmed). Eespool nimetatud varade ja tegevusega seotud teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon. kohustuslik õiguspärasuse kontroll BPF-i ja/või selle valitud finantshendajate kaudu tehingute puhul, mille suhtes ei kohaldata kestlikkuskontrolli.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										– omakapitalitoetuse saajad, kes saavad vähemalt 50 % oma tulust tegevustest, mis on loetletud välistamisnimekirjas, et võtta vastu ja avaldada rohepöörde kavad
5.43	Re-C05-i06	Siht	Kapitaliseerimisvahe ndi kaudu Portugalis asutatud ja/või tegutsevatele kaupude ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele kogusummas 650 000 000 eurot omakapitali- ja kvaasiomakapitali toetusena kooskõlas Portugali investeeringupoliitika ga		eurodes	0	650 000 000	4. kv	2023	Kokku 650 000 000 euro andmine Portugalis asutatud ja/või tegutsevatele kaupude ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele omakapitali- ja kvaasiomakapitali toetusena kooskõlas BPFI varem määratletud investeeringupoliitikaga, sealhulgas kaupude ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele otseinvesteeringutena välja makstud summad ja finantstavahendajate kaudsete investeeringutena eraldatud summad.
5.29	Re-C05-i06	Siht	Kapitaliseerimisvahe ndi kaudu Portugalis asutatud ja/või tegutsevatele mittefinantsettevõtetele kokku 850 000 000 euro suurune ülekanne omakapitali ja kvaasikapitali toetusena kooskõlas Portugali investeeringupoliitika ga		eurodes	650 000 000	850 000 000	2. kv	2026	Portugalas asutatud ja/või tegutsevatele kaupude ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele, mis on asutatud ja/või tegutsevad Portugalis omakapitali- ja kvaasiomakapitali toetusena, antakse kokku 850 000 000 eurot (sealhulgas sihti 5.43 650 000 000 eurot) kooskõlas varem määratletud investeeringupoliitikaga, mille on välja töötanud BPF ja mille on vastu võtnud rakendatud rahastamisvahenditest tulenevate osaluste haldamiseks loodud vahend.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
5.48	Re-C05-i16	Eesmärk	Portugali valitsuse ja Euroopa Komisjoni vahelise toetuslepingu allkirjastamine	Toetuslepingu allkirjastamine				2. kv	2025	Portugali valitsuse ja Euroopa Komisjoni vahelise toetuslepingu allkirjastamine vähemalt 450 000 000 tulemusel.
5.49	Re-C05-i16	Siht	InvestEU investeeringute komitee poolt heaks kiidetud rahastamis- või investeerimistoimingud.		Osakaal (%)	0	100 %	2. kv	2026	InvestEU investeeringute komitee on heaks kiitnud rahastamis- või investeerimistoimingud, mis moodustavad 100 % rahastamisvahendile eraldatud taaste- ja vastupidavusrahastu vahendite kogusummast.
5.30	Re-C05-i06	Eesmärk	Euroopa Komisjoni teavitamine BPFI sambapõhise hindamise edukast läbimisest	Euroopa Komisjoni teavitamine BPFI sambapõhise hindamise edukast läbimisest				1. kv	2022	Euroopa Komisjoni teavitamine BPFI sambapõhise hindamise edukast läbimisest
5.31	Re-C05-i06	Eesmärk	250 000 000 euro suurune kapitaliülekanne Portugali valitsuselt BPFIle ja BPFI investeerimispoliitika vastuvõtmine	Kapitali suurendamine ja BPFI investeerimispoliitika väljatöötamine InvestEU rakendamiseks, kehtestades rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid, et tagada taaste- ja				1. kv	2022	250 000 000 euro suurune kapitaliülekanne Portugali valitsuselt BPFIle ja BPFI investeerimispoliitika vastuvõtmine programmi „InvestEU“ rakendamiseks, kehtestades rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid kooskõlas taaste- ja vastupidavusrahastu eesmärkidega, sealhulgas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ allkirjastamise kontekstis.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
				vastupidavusra hastu eesmärkide täitmine						
5.32	Re-C05-i06	Siht	100 % kapitali suurendamisega kättesaadavaks tehtud tagatistest on kinnitatud programmi „InvestEU“ investeeringute komitee poolt.		%	0	100	2. kv	2026	100 % kapitali suurendamisega kättesaadavaks tehtud tagatistest on kinnitatud programmi „InvestEU“ investeeringute komitee poolt.
5.44	Re-C05-i11	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks asjaomastes strateegilistes valdkondades (innovatsioonikavad)		Arv	12	28	2. kv	2023	16 täiendava lepingu (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid) sõlmimine konsortsiumidega, mis hõlmavad järgmist: • Konsortsiumi kuuluvate üksuste andmed; • Äriplaani/investeeringu; • rahastamise summa; • Eesmärgid, millega toetusesaaja on seotud; • Järelevalve vorm. Lepingutega toetatakse kokku vähemalt 446 toodet, protsessi või teenust. Konkursitingimused sisaldavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse väljavalitud projektide eesmärkide vastavus põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnanalaste õigusaktide järgimise nõuet. Lepingud täiendavad punktides RE-C05-i01.01 ja RE-C05-i09 rakendatavaid lepinguid. Vähemalt 366 programmijärgset kontrolli viiakse vastavusse sekkumisvaldkonnaga 021 (Tehnoloogiasuure ning koostöö ettevõtete, uurimiskeskuste ja haridussektori vahel).
5.45	Re-C05-i11	Siht	593 toote, protsessi või teenuse lõpuleviimine.		Arv	366	959	2. kv	2026	593 toote, protsessi või teenuse lõpuleviimine asjaomastes strateegilistes valdkondades, mis tulenevad konsortsiumidega sõlmitud lepingute (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid) rakendamisest. PPS, mida peetakse eesmärgi saavutamiseks, täiendab punktis RE-C05-i01 rakendatud ostujõu standardit ja see on välja

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										töötatud kas i) eesmärgi 5.44 raames sõlmitud innovatsioonikavade alusel; või ii) muude innovatsiooni- või keskkonnanahoidlike tegevuskavade alusel, mis on välja valitud sama konkursi pakkumismenetluse raames. Selle eesmärgi saavutamiseks kaalutav ostujõu pariteet ei ole kõlblik aitama kaasa muude eesmärkide saavutamisele. Vähemalt 366 programmijärgset kontrolli viiakse vastavusse sekkumisvaldkonnaga 021. Vähemalt 147 ostujõu standardit tuleneb konsortsiumidega sõlmitud lepingute (innovatsioonipaktid või projektide mobiliseerimine) rakendamisest, mis on kooskõlas sekkumisvaldkonnaga 022 (Teadusuuringud ja innovatsiooniprotsessid, tehnosiire ja ettevõtjatevaheline koostöö, keskendudes vähese CO₂-heitega majandusele ning vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele).
5.46	Re-C05-i12	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks vähese CO ₂ heitega majanduse, kliimamuutustele vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemise seisukohast olulistest strateegilistest valdkondades.		Arv	10	20	3. kv	2023	Kümne täiendava lepingu (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid) sõlmimine konsortsiumidega, mis hõlmavad järgmist: • Konsortsiumi kuuluvate üksuste andmed; • Äriplaan/investeering; • Rahastamise summa; • Eesmärgid, millega toetusesaaja on seotud; • Järelevalve vorm. Lepingutega toetatakse kokku vähemalt 147 toodet, protsessi või teenust ning need on kooskõlas sekkumisvaldkonnaga 022 (Teadus- ja innovatsiooniprotsessid, tehnosiire ja ettevõtjatevaheline koostöö, keskendudes vähese CO₂ heitega majandusele ning vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele). Konkursitingimused sisaldavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse välja valitud projektide eesmärkide vastavus põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnanahaste õigusaktide järgimise nõuet.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										Lepingud täiendavad punktides RE-C05-i01.02 ja RE-C05-i10 rakendatavaid lepinguid.

F. KOMPONENT 6. Kvalifikatsioon ja oskused

Portugalis oli 2020. aastal 44,5 %-l 25–64aastastest elanikest madal haridustase, mis on tublisti üle ELi keskmise (25,0 %). Lisaks on väga suur osa elanikkonnast, kellel on elementaarsed digioskused või kes ei ole kunagi interneti kasutanud. Samuti on tööturu killustatus ning palga- ja karjäärivõimaluste sooline tasakaalustamatus ELi standardite kohaselt endiselt suur.

Selles komponendis käsitletakse mitmeid probleeme, mis on seotud suhteliselt madala haridus- ja kvalifikatsioonitaseme, elukestvas õppes osalemise, tööturu killustatuse, haldustõkete kõrvaldamisega kõrgelt reguleeritud kutsealade valdkonnas, ettevalmistustega töö tuleviku, soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimalustega seotud probleemide lahendamiseks.

Komponendi eesmärgid on laiaulatuslikud, hõlmates oskusi ja oskuste täiendamist, mõningaid kitsaskohti ettevõtluskeskkonnas, tööturu killustatust, soolist tasakaalu ja võrdseid võimalusi. Tootmispotentsiaali osas keskendub see komponent meetmetele, mille eesmärk on tõsta madalat kvalifikatsioonitaset ja parandada elukestvas õppes osalemist haridus- ning kutsehariduse ja -õppe süsteemide reformi kaudu, edendada teadmussiiret ülikoolide/riiklike teadusorganisatsioonide ja ettevõtete vahel ning vähendada piiranguid rangelt reguleeritud kutsealadel, suurendades samal ajal konkurentsivõimet äriteenuste osutamisel. Komponendis esitatakse ka meetmed Euroopa sotsiaalõiguste samba erinevate põhimõtete käsitlemiseks, nagu töösuhted ja ebatüüpiliste töölepingutega töötajate juurdepääsuõigused, rahaline toetus püsivate kvaliteetsete töökohtadega töötute kaasamiseks ning Portugali normi väljatöötamine võrdse tasustamise juhtimissüsteemi jaoks.

See komponent on kooskõlas peamiste ELi poliitikaalgatustega, nagu Euroopa oskuste tegevuskava ja nõukogu soovitus „Oskuste täiendamise meetmed: Uued võimalused täiskasvanutele“ (nõukogu soovitus 2016/C 484/01), nõukogu soovitus jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja vastupanuvõimet toetava kutsehariduse ja -õppe kohta (nõukogu soovitus 2020/C 417/01), tugevdatud noortegarantii ning Euroopa haridusruumi ja Euroopa teadusruumi algatused.

Komponent käsitleb riigipõhiseid soovitusi võtta kõik vajalikud meetmed, et tulemuslikult reageerida pandeemiale ning toetada majandust ja selle taastumist (riigipõhine soovitus 1 2020); võtta meetmeid tööturu killustatuse vähendamiseks (riigipõhine soovitus 2 2019); parandada elanikkonna oskuste taset, eelkõige digikirjaoskust, sealhulgas muutes täiskasvanuhariduse tööturu vajadustele vastavaks (riigipõhine soovitus 2 2019); suurendada kõrghariduse omandanute arvu, eelkõige teaduse ja infotehnoloogia valdkonnas (riigipõhine soovitus 2 2019); toetada digitehnoloogia kasutamist, et tagada võrdne juurdepääs kvaliteetsele haridusele ja koolitusele (riigipõhine soovitus 2 2020); suurendada ettevõtete konkurentsivõimet (riigipõhine soovitus 2 2020); keskenduda investeringutega seotud majanduspoliitikale teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas (riigipõhine soovitus nr 3 2019); ning töötada välja tegevuskava piirangute vähendamiseks rangelt reguleeritud kutsealadel (riigipõhine soovitus 4 2019).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse kavas esitatud meetmete kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01).

F.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform RE-r14: Kutsehariduse ja -koolituse reform

Reformi eesmärk on ajakohastada haridus- ja kutseharidussüsteeme, et parandada madalat haridus- ja kvalifikatsioonitaset ning põhi- ja digioskusteta töötajate suurt osakaalu, kohandada oskuste pakkumist tööturu praegustele ja tulevastele vajadustele ning laiendada haridus-, koolitus- ja elukestva õppe võimalusi.

Reform koosneb meetmetest, mille eesmärk on:

- tugevdada haridus- ning kutseharidus- ja -koolituspoliitika üldist koordineerimist;
- ajakohastada riikliku kvalifikatsioonikataloogiga (CNQ) reguleeritud kutsehariduse ja -õppe pakkumist, tuginedes kvalifikatsioonide vajaduste prognoosimise süsteemile, tulevasele analüüsile, et toetada CNQ ajakohastamist ja valdkondlike kvalifikatsiooninõukogude ratsionaliseerimist;
- võtta arvesse tööturu vajadusi ja uute oskuste/kutsealade tekkimist;
- parandada madala kvalifikatsiooniga elanikkonna väljaajateid, töötades välja täiskasvanute kirjaoskusele keskenduva koolituspakkumise (rakendatakse dokumendis C06–i03: Täiskasvanute stiimul);
- edendada kohalikku arengut ja territoriaalset ühtekuuluvust ning vähendada sotsiaal-majanduslikku ebavõrdsust kutsehariduse ja -õppe võrgustiku ümberjaotamise kaudu.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Reform RE-r15: Kõrghariduse, avaliku halduse ja ettevõtete vahelise koostöö reform

Reformi eesmärk on stimuleerida avaliku ja erasektori koostööd haridus- ja koolitusprogrammides, et vastata tööturu vajadustele ning kaksiküleminekule, sealhulgas töötada välja kutsealase ulatusega kraadiõpe (professionaalne magistrikraad), mis on mõeldud üksnes üliõpilastele, kellel on eelnev töökogemus, ning pakkuda lühiajalisi kolmanda taseme kursusi polütehniku erialal (nn kutsealased kõrgetehnoloogilised kursused).

Reform koosneb järgmistest osadest:

- õigusakt, millega luuakse erikonkursid kõrghariduse omandamiseks kaheastmelise keskhariduse ja spetsiaalsete kunstikursuste omanikele;
- kõrgharidusasutuste ning avaliku halduse ja ettevõtete koostööd reguleeriva õigus- ja institutsioonilise raamistiku läbivaatamine, sealhulgas järgmised sammud:
 - o edendada kõrgharidusasutuste ja ettevõtete vahelist koostööd ning meelitada ligi täiskasvanud üliõpilasi ja laiendada katvust sisemaapiirkondadele;
 - o koostööpartnerlused, mis soodustavad kõrghariduskursuste, sealhulgas lühikoolituskursuste, bakalaureuse-, magistri- ja doktorikraadide laialdast pakkumist;
 - o suurendama tihedas koostöös avaliku ja erasektori üksustega polütehniliste kõrgharidusasutuste hallatavate lühiajaliste kõrgetasemeliste kutsekursuste pakkumist;

- laiendada veelgi kolmanda taseme hariduse tugibaasi, hõlbustades kutse- ja kunstivaldkonna keskkooliõpilaste juurdepääsu kõrgharidusasutustele;
- tugevdada kõrghariduskursustel osalemist digivaldkonnas, eelkõige programmi „Portugal Digital InCoDe2030“ kaudu, tehes tihedat koostööd avaliku ja erasektori üksustega;
- stimuleerima moodulikoolitust, mis edendab pidevat õppimist ja uute oskuste omandamist mikrokvalifikatsioonitunnistuste/mikrodiplomitega tihedas koostöös avaliku ja erasektori üksustega;
- laiendada koostööd kõrgharidusasutuste ja laborite ning tehnoloogiliste liideste keskuste vahel;
- õigusliku staatuse muutmine, et selgitada tingimusi, mille alusel välisspetsialist võib täita õppe- või juhtimisülesandeid kõrgharidusasutustes, et edendada liikuvust akadeemiliste ja äriühingondade vahel; ning
- tugevdada kõrgharidusasutuste ja ettevõtete koostöös hallatavate konsortiumide õigusraamistikku.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2021.

Reform RE-r16: Piirangute vähendamine rangelt reguleeritud kutsealadel

Reformi eesmärk on vähendada piiranguid rangelt reguleeritud kutsealadel, peamiselt selleks, et edendada konkurentsi äriteenuste osutamisel.

2018. aastal hindas OECD koostöös Portugali konkurentsiametiga piiratud arvu isereguleeritud kutsealasid, nagu juristid, õigusnõustajad, insenerid, arhitektid, audiitorid, raamatupidajad, majandusteadlased, proviisorid ja toitumisspetsialistid. Läbiviidud hindamise põhjal koostati soovitude loetelu. Selle reformiga järgib Portugal OECD ja AdC soovitusi.

Reformiga tehakse vähemalt järgmist: i) eraldada reguleerimis- ja esindusfunktsioonid kutseühingutes; ii) vähendada reserveeritud tegevusalade loetelu (juurdepääsu reserveeritud tegevusaladele võib piirata ainult põhiseaduslike huvide kaitsmiseks vastavalt vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtetele); iii) lõpetada äriteenuseid osutavate ettevõtete omandi- ja juhtimispiirangud, tingimusel et juhid järgivad huvide konflikti ennetamise õiguskorda; ning iv) lubada multidistsiplinaarseid äriteenuseid osutavaid ettevõtteid.

AdC-l palutakse esitada ka aruanne uue reguleeritud kutsealasid käsitleva seaduse tõhususe kohta.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2022.

Reform RE-r17: Inimväärse töö edendamise tegevuskava

Reformi eesmärk on tugineda viimastel aastatel vastu võetud meetmetele (näiteks meetmed, mis käsitlevad tööturu killustatust ja edendavad kollektiivläbirääkimisi), et kaitsta töötajate õigusi.

Pärast seda, kui valitsus on esitanud rohelise raamatu töö tuleviku kohta, koosneb see reform seadusandlikust aktist platvormitöö reguleerimiseks, et lahendada ebatüüpilistest töösuhetest tulenevaid uusi probleeme kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtetega. Sellega parandatakse töösuhete kvaliteeti ning parandatakse juurdepääsu õigustele ja sotsiaalkaitsele.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2023.

Reform RE-r18: Võitlus naiste ja meeste ebavõrdsuse vastu

Reformi eesmärk on edendada soolist võrdsuslikkust töökeskkonnas.

Reform seisneb sellise normi avaldamises, millega antakse ettevõtetele suuniseid nende palgapoliitika hindamiseks seoses soolise võrdõiguslikkusega, ning sellise õigusakti jõustumisega, millega antakse pitser ettevõtetele, kellel on väike sooline palgalõhe. Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2024.

Investeering RE-C06-i01: Kutseharidus- ja koolitusasutuste ajakohastamine

Investeeringu eesmärk on ajakohastada Portugali kutseharidust. See investeering hõlmab järgmist:

- 365 eritehnoloogiakeskuse rajamine ja moderniseerimine keskkoolides, kus pakutakse kutseõpet ja kutseõpet, millest 115 (tööstuskeskused), 30 (taastuenergia keskused), 195 (infokeskused) ja 25 (digitaal- ja multimeediakeskused). Eritehnoloogiakeskusi haldavad avaliku võrgustiku koolide juhid või eraõiguslikud üksused. See investeering hõlmab olemasolevate rajatiste ja taristu ajakohastamist ja taastamist ning tehnoloogiliste õppematerjalide (seadmete) hankimist.
- riikliku tööturuasutuse kutseõppekeskuste võrgustiku (IEFP) või Portugali riikliku turismiameti (Turismo de Portugal) koolide võrgustiku laiendamine ja ajakohastamine. IEFP kutseõppekeskuste võrgustiku seadmete ajakohastamise kava hõlmab järgmist liiki seadmete ostmist: i) digivaldkond; ii) keskkond; iii) tööstus 4.0; iv) sotsiaalmajandus; ning v) traditsioonilised sektorid. Eeldatakse, et see allinvesteering võimaldab täiendada 111 koolituskeskuse asukohta.

Energiatõhusaks renoveerimise puhul, mis on vajalik selleks, et saavutada keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786, võib primaarenergia nõudluse vähenemist hinnata ADENE (Portugali energiaamet) kasutatava metoodika abil, kui a) energiamärgiseid ei saa välja anda, sest sertifitseerimise objekti ei saa dekreetseaduse 101-D/2020 artikli 19 kohaselt kindlaks määrata, või b) kogukulu on alla 5 000 euro või c) 2020. või 2021. aastal avaldatud pakkumiskutse avaldati. Primaarenergia nõudluse keskmine vähenemine arvutatakse väiksema energianõudluse alusel mõõdetavaks kohaks.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C06-i02: Jätkusuutliku tööhõive tagamise kohustus

Investeeringu eesmärk on vähendada ebakindlaid töösuhteid. See seisneb toetuse andmises valitsuse korraldusega nr 38/2022 vastu võetud kestliku tööhõive kohustuse algatuse raames.

Investeering RE-C06-i03: Täiskasvanu motivatsioon

Selle investeeringu eesmärk on rakendada mitmesugust lähenemisviisi, et suurendada 18-aastaste või vanemate täiskasvanud elanikkonna kvalifikatsiooni, mis hõlmab järgmist: i) edendada täiskasvanuharidust täiskasvanuhariduse riikliku kava täiendamise kaudu, et parandada põhilist kirja- ja arvutusoskust ning digitaaloskusi; ii) suurendada täiskasvanute osalemist pädevuste tunnustamise, valideerimise ja sertifitseerimise protsessides (RVCC); ning iii) töötada täiskasvanutele välja kolmanda taseme hariduse pakkumised, näiteks lühiajalised kursused.

See investeering koosneb järgmisest:

- *Qualifica* programmi raames täiskasvanute kirjaoskuse riikliku kava laiendamine, viies ellu 225 kohalikku projekti, mis viivad tasemeteni B1/B2/B3, kokku ligikaudu 22 500 osalejat.
- *Qualifica* programmi raames on „*Acelerador qualifica*“ uus meede täiskasvanutele nende RVCC protsessides rahalise toetuse andmiseks. . RVCC-protsessides osalejate koguarv on hinnanguliselt 100 000 inimest;
- kõrgharidusasutuste, ettevõtete ja muude sidusrühmade vaheliste koostöövõrgustike edendamine uute kraadiõppekoolide/-programmide/liitude toetamise kaudu ühiste koostööprogrammide kaudu, mis hõlmavad haridus-, teadus- ja innovatsioonitegevust, ning algatuste kaudu, mille eesmärk on arendada kõrghariduse lühiajalisi kursusi, mille eesmärk on edendada elukestvat õpet (ümber- ja täiendusõpe). Investeering koosneb toetustest integreeritud programmide rakendamiseks, mis hõlmavad aastatel 2021–2025 kokku 23 000 üliõpilast. Konsortsiumid valitakse avaliku konkursi teel.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C06-i04: Noorte impulss – STEAM

Selle investeeringu eesmärk on:

- suurendada üliõpilaste arvu loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste, kunsti ja matemaatika (STEAM) kursustel; ning
- tagada mittekolmanda taseme koolides piisavad vahendid teadushariduseks, et suurendada huvi teadusega seotud õppeainete vastu.

See meede on suunatud kõrgharidusasutustele (nii ülikoolid kui ka polütehnikumid). Rahaliste vahendite eraldamine tuleneb avalikust konkursist. See investeering hõlmab kõrgharidusasutuste programmide rakendamist koostöös avaliku ja/või erasektori tööandjate ja muude sidusrühmadega, sealhulgas keskkoolidega. Programmid hõlmavad rajatiste ajakohastamist ja laiendamist, et võtta arvesse üliõpilaste arvu suurenemist, üliõpilaste stiimuleid ja muid kõrgkoolide kulutusi, mis on seotud kursuste korraldamisega.

Investeeringutega parandatakse ka oskusi teaduse, tehnoloogia, inseneria ja matemaatika valdkondades, laiendades koolides klubide „Ciência Viva“ võrgustikku. Eeldatakse, et sellega toetatakse vähemalt 650 projekti.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C06-i05-RAA: Täiskasvanute kvalifikatsioon ja elukestev õpe (ARA)

Selle investeeringu eesmärk on lahendada Assooride autonoomses piirkonnas nii Portugali kui ka Euroopa Liiduga võrreldes tõsine probleem, mis on seotud madala kvalifikatsioonitasemega. Madal kvalifikatsioonitase on peamine kitsaskoht uute ettevõtete tekkimisel ja mitmekesistamisel ning kestlikus arengus, mis on seotud madala tootlikkuse ja palkadega ning vastupanuvõime puudumisega majanduskriisi ajal.

Investeering koosneb järgmistest osadest:

- keskharidusjärgses ja kolmanda taseme hariduses osalevate täiskasvanute arvu suurenemine; ning
- 16 kutsekooli ja ühe riikliku koolitusasutuse moderniseerimine, sealhulgas töökodade, laborite ja arvutiruumide renoveerimine.

Energiatõhusaks renoveerimise puhul, mis on vajalik selleks, et saavutada keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786, võib primaarenergia nõudluse vähenemist hinnata ADENE (Portugali energiaamet) kasutatava metoodika abil, kui a) energiamärgiseid ei saa välja anda, sest sertifitseerimise objekti ei saa dekreetseaduse 101-D/2020 artikli 19 kohaselt kindlaks määrata, või b) kogukulu on alla 5 000 euro või c) 2020. või 2021. aastal avaldatud pakkumiskutse avaldati. Primaarenergia nõudluse keskmine vähenemine arvutatakse väiksema energianõudluse alusel mõõdetühiku kohta.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C06-i06: Teaduslane suutlikkus

Investeeringu eesmärk on edendada kõrgharidusasutuste innovatsiooni ja ettevõtluse ökosüsteemi arengut, toetades alusuuringuid, edendades teadmussiiret, rahvusvahelistumist, vähendades teadlaste ebakindlust ning tugevdades ettevõtete ja ühiskonna vahelist sidet.

Investeering koosneb järgmistest allmeetmetest:

- Talendi omandamise ja säilitamise programmid ERC-Portugal ja FCT-Tenure:
 - o FCT-Tenure: selle programmiga toetatakse 230 doktorikraadiga teadlase töölevõtmist konkursside teel valitud alalistele ametikohtadele.
 - o ERC-Portugal: selle programmiga toetatakse teadlasi, kelle projekte soovitakse rahastada Euroopa või riiklikul tasandil. Programmiga toetatakse ka teadlasi, kelle ERC taotlusi soovitati rahastada või mis viidi üle hindamise teise etappi, kuid mida lõpuks ei rahastatud.
- Suurem rahastamine rahvusvahelistele partnerlustele teaduse, tehnoloogia ja innovatsiooni valdkonnas:
 - o Portugali osalemise edendamine Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammis, toetades Euroopa tasandil valitud riiklike projektide rahastamist;
 - o 100 teadlase rahvusvahelise liikuvuse võimaldamine.

Saastavatele aspektidele (süsi, pruunsüsi, nafta/nafta, maagaas, fossiilne vesinik, põletamine, prügilasse ladestamine, sisepõlemismootoriga sõidukid/laevad) seotud teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooniga seotud tegevusi ei toetata, välja arvatud juhul, kui nende puhul töötatakse välja vähese mõjuga alternatiiv (või rakendatakse nende tulemusi).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

Investeering RE-C06-i07: Rohkem digitaalset impulssi

Meetme eesmärk on suurendada põllumajandusteaduste atraktiivsust tulevaste põlvkondade jaoks, toetada meditsiiniteadusi digitaalsete ja tehnoloogiliste edusammudega tegelemisel ning laiendada digioskuste koolitussuutlikkust ka muudele kui STEAM-valdkondadele (teadus, tehnoloogia, inseneriteadus, kunst, matemaatika); edendada pedagoogilist innovatsiooni ja moderniseerimist ning seeläbi soodustada akadeemilist edu.

Investeering koosneb järgmistest allmeetmetest:

- Põllumajandusteaduste tehnoloogiline ja digitaalne ajakohastamine; allmeede peab:

- Reformida 20 kraadiõppeprogramme (bakalaureus, magistriõpe või mõlemad) põllumajandusteadustes, tugevdades selle digitaalset ja tehnoloogilist komponenti, rahvusvahelistumist ja institutsioonidevahelist koostööd;
- Avada põllumajanduskoolid tulevastele keskkooliõpilastele
- Toetada sektoris juba töötavate spetsialistide ümberõpet, edendades mikrokvalifikatsioonitunnistusi lühikest kõrgharidust ja kutsemeistrid.
- Meditsiini ajakohastamine: allmeetmega toetatakse õpilastele ja sektoris töötavatele spetsialistidele suunatud digikeskkondade ja meditsiinilise simulatsiooni alast koolitust.
- Digioskuste tugevdamine: allmeetmega toetatakse noorte ja täiskasvanute digioskuste tugevdamist muudes kui STEAM-valdkondades.
- Kõrghariduse innovatsioon ja pedagoogiline moderniseerimine, allmeede hõlmab:
 - Tellimused või muud dokumendid, millega luuakse digieesmärkide või -ülesannetega pedagoogilise innovatsiooni tippkeskused;
 - Tõhustada rahastamisprogramme, mille eesmärk on vähendada koolist väljalangemise määra kõrghariduses.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

F.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
6.2	Re-C06-i01	Siht	Renoveeritud või ehitatud spetsialiseeritud tehnoloogiakeskused		Arv	0	365	4. kv	2025	Keskhariduse erialakursuste jaoks renoveeritud või ehitatud eritehnoloogiakeskuste arv, sealhulgas finantsseadmed, tehnoloogiline infrastruktuur ning ruumide ja õpikodade võimalik ümberkvalifikatsioon, et kohaneda uute kursustega.
6.3	Re-C06-i01	Siht	Renoveeritud, ehitatud või ostetud seadmetega koolituskeskuse asukohad		Arv	0	59	4. kv	2023	Kutseõppekeskuste arv riikliku tööturuasutuse võrgustikus (IEFP) või Turismo de Portugali koolide võrgustikus, mis on renoveeritud, ehitatud või varustatud eri liiki koolituseks ostetud seadmetega, nagu on näidatud arvetel. Uute hoonete primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
6.4	Re-C06-i01	Siht	Renoveeritud, ehitatud või ostetud seadmetega koolituskeskuse asukohad		Arv	59	111	4. kv	2025	Kutseõppekeskuste arv riikliku tööturuasutuse võrgustikus (IEFP) või Turismo de Portugali koolide võrgustikus, mis on renoveeritud, ehitatud või varustatud eri liiki koolituseks ostetud seadmetega, nagu on näidatud arvetel. Uute hoonete primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
6.5	Re-C06-i02	Eesmärk	Toetus alalistele lepingutele	Allkirjastatud heakskiitmistingimused				4. kv	2024	Nõusoleku tingimused, mille tööandjad on allkirjastanud valitsuse korralduse nr 38/2022 alusel, et toetada 30 000 töökohta.
6.6	Re-C06-i03	Siht	Täiskasvanute oskuste täiendamist toetavates meetmetes osalejad		Arv	0	145 500	4. kv	2025	Täiskasvanud (18+) osalejate arv, kes on osalenud ühel järgmistest kursustest: i) täiskasvanutele B1/B2/B3 taseme põhihariduse ja -koolituse kursused, mida korraldavad kohalikud projektid, mis saavad kasu riikliku täiskasvanute kirjaoskuse kava laiendamisest; ii) madala kvalifikatsiooniga täiskasvanute pädevuste tunnustamise, valideerimise ja sertifitseerimise koolitusvõimalused; ning iii) kõrgkoolide ja tööandjate konsortsiumide korraldatavad lühiajalised kolmanda taseme hariduse kursused.
6.7	Re-C06-i04	Siht	<i>Ciência Viva</i> klubid		Arv	0	650	3. kv	2025	Koolides asuvate klubide <i>Ciência Viva</i> võrgustikku lisatud uute klubide arv.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
6.8	Re-C06-i04	Siht	Täiendav arv üliõpilasi, kes on lõpetanud kolmanda taseme hariduse STEAM-erialadel		Arv	0	7 500	1. kv	2025	Teaduse, tehnoloogia, inseneeria, kunsti ja matemaatika valdkonnas (st teadus, tehnoloogia, inseneriteadus, kunst ja matemaatika) kõrgkooli lõpetanute täiendav arv: kõrgkooli lõpetajad, kes on läbinud lühi- ja esimese astme kõrgharidusprogramme ja lühiajalisi kursusi (kuni kaks aastat) 2023/2024. õppeaastal võrreldes 2019/2020. õppeaastaga.
6.9	Re-C06-i04	Siht	Täiendav arv üliõpilasi, kes on lõpetanud kolmanda taseme hariduse STEAM-erialadel		Arv	7 500	10 000	4. kv	2025	Teaduse, tehnoloogia, inseneeria, kunsti ja matemaatika valdkonnas (st teadus, tehnoloogia, inseneriteadus, kunst ja matemaatika) kõrgkooli lõpetanute täiendav arv: kõrgkooli lõpetajad, kes on läbinud lühi- ja esimese astme kõrgharidusprogramme ja lühiajalisi kursusi (kuni kaks aastat) 2023/2024. õppeaastal võrreldes 2019/2020. õppeaastaga.
6.10	Re-C06-i05-RAA	Siht	keskharidusjärgses ja kolmanda taseme hariduses osalevate täiskasvanute arv		Arv	0	953	4. kv	2025	Keskharidusjärgsesse ja kolmanda taseme haridust omandavate täiskasvanute arv, kellele hüvitatakse õppemaks või kes on registreerunud ühele järgmistest keskharidusjärgse hariduse kursustest: Põllumajandustööstus, aiandus ja puuviljakasvatuse või veebirakenduste arendamine Assooride ülikoolis.
6.11	Re-C06-i05-RAA	Siht	Ajakohastatud kutsekoolid Assooride autonoomses piirkonnas		Arv	0	17	4. kv	2025	Töökodade, laborite ja arvutiruumide renoveerimisest ning uute seadmete ostmisest kasu saanud kutsekoolide ja riiklike koolitusasutuste arv. Kui taristu ajakohastamine hõlmab hoonete renoveerimist, saavutatakse energiatõhususega renoveerimisega keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
6.12	Re-C06-r14	Eesmärk	Vabade koolitusvõimaluste avamine		Arv	0	20 000	4. kv	2025	Kutsekursustel avatud uute vabade töökohtade arv pärast riikliku kvalifikatsioonikataloogi (CNQ) ajakohastamist uutes valdkondades oskuste prognoosimise diagnoosi (SANQ) alusel.
6.13	Re-C06-r15	Eesmärk	Kõrghariduse omandamiseks erikonkursside loomist käsitleva seaduse jõustumine	Kõrghariduse omandamiseks erikonkursside loomist käsitleva seaduse jõustumine				2. kv	2020	Jõustub seadus, millega luuakse erikonkurssid kõrghariduse omandamiseks üliõpilastele, kes on omandanud kutseliste kanalite ja spetsiaalsete kunstikursuste kaudu keskhariduse.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
6.14	Re-C06-r15	Eesmärk	Kõrgharidusasutuste ning avaliku halduse ja ettevõtete koostööd reguleeriva uue õigusraamistiku jõustumine	Kõrgharidusasutuste ning avaliku halduse ja ettevõtete koostööd reguleeriva uue õigusraamistiku jõustumine				2. kv	2021	Uue õigusraamistiku jõustumine, millega reguleeritakse kõrgharidusasutuste koostööd avaliku halduse ja ettevõtete, sealhulgas: i) kõrgkoolide koostöövõrgustike loomine koostöös tööandjatega, muu hulgas edendades esmast kõrgharidust, innovatsiooniprojekte ja ettevõtetele suunatud teenuseid, ii) õigusliku staatuse muutmine, et selgitada tingimusi, mille alusel välisspetsialist võib täita õppe- või juhtimisülesandeid kõrgkoolides, et edendada liikuvust akadeemiliste ja äriühingute vahel; iii) tugevdada konsortsiume, mille eelarve täitmine toimub koostöös kõrgkoolide ja ettevõtete vahel.
6.15	Re-C06-r16	Eesmärk	Reguleeritud kutsealasid käsitleva seaduse jõustumine	Reguleeritud kutsealasid käsitleva seaduse jõustumine				4. kv	2022	Seaduse jõustumine, mille eesmärk on muu hulgas: i) eraldada reguleerimis- ja esindusfunktsioonid kutseühingutes; ii) vähendada reserveeritud tegevusalade loetelu. Juurdepääsu tegevustele saab piirata üksnes põhiseaduslike huvide kaitsmiseks vastavalt vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtetele; iii) lõpetada äriteenuseid osutavate ettevõtete omandi- ja juhtimispiirangud, tingimusel et juhid järgivad huvide konflikti ennetamise õiguskorda; ning iv) võimaldada multidistsiplinaarseid äriteenuseid.
6.16	Re-C06-r17	Eesmärk	Platvormitööd reguleeriva seaduse jõustumine	Platvormitööd reguleeriva seaduse jõustumine				1. kv	2023	Platvormitööd reguleeriva seaduse jõustumine, et lahendada ebatüüpilistest töösuhetest tulenevaid uusi probleeme kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtetele. Selle eesmärk on tugevdada töösuheteid ja juurdepääsu õigustele.
6.17	Re-C06-r18	Eesmärk	Võrdse tasustamise süsteemi käsitleva normi avaldamine.	Normi avaldamine				4. kv	2024	Sellise normi avaldamine, millega antakse äriühingutele suuniseid nende palgapoliitika hindamiseks seoses soolise võrdõigusega.
6.18	Re-C06-r18	Eesmärk	Väikese soolise palgalõhga ettevõtete tunnustamine.	Sellise õigusakti jõustumine, mis võimaldab anda äriühingutele võrdse tasu pitseri				4. kv	2024	Jõustub õigusakt, millega antakse pitser ettevõtetele, kus sooline palgalõhe on väike.
6.19	Re-C06-i06	Siht	Toetus alaliste lepingute sõlmimiseks doktorikraadiga teadlastega FCT-Tenure raames ja teadlaste toetamine		Lepingute arv		255	1. kv	2026	Konkursside teel valitud doktorikraadiga teadlastega sõlmitakse 230 alalist lepingut. 25 lepingut sõlmitakse teadlastega, kelle projekte soovitatakse rahastada Euroopa või riiklikul tasandil, ja teadlastega, kelle Euroopa Teadusnõukogu taotlusi soovitati rahastada või kelle taotlusi soovitati rahastada, kuid mida lõpuks ei rahastatud.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			Portugali ERC raames							
6.20	Re-C06-i06	Eesmärk	Rahvusvahelised partnerlused teaduse, tehnoloogia ja innovatsiooni valdkonnas: Toetatud rahvusvahelised partnerlused; Toetatud teadus- ja innovatsiooniprojektid; Toetatud rahvusvaheline liikuvus	Rahvusvahelised partnerlused teaduse, tehnoloogia ja innovatsiooni valdkonnas: Toetatud rahvusvahelised partnerlused; Toetatud teadus- ja innovatsiooniprojektid; Toetatud rahvusvaheline liikuvus				1. kv	2026	Rahvusvaheliste teadus-, tehnoloogia- ja innovatsioonipartnerluste sõlmimiseks riiklike vastuvõtivate asutustega sõlmitakse üheksa lepingut. Toetatakse 19 Euroopa tasandil valitud projekti, liitu ja taristut. Toetatakse 100 riikliku teadlase ja õpetaja rahvusvahelist liikuvust.
6.21	Re-C06-i07	Siht	Põllumajandusteaduste tehnoloogiline ja digitaalne moderniseerimine: Põllumajandusteaduste õppekava reform, põllumajanduskoolide avamine keskkooliõpilastele ja spetsialistide ümberõpe		Arv	0	7 020	2. kv	2026	Viis ellu 20 kraadiõppeprogrammi (bakalaureuse- või magistriprogrammi või mõlema) reformi põllumajandusteadustes: tugevdada oma digitaalset ja tehnoloogilist komponenti, ostes seadmeid haridusasutustele rahvusvahelistumine, sealhulgas kutsutud toolide korraldamine – institutsioonidevaheline koostöö, rakendades konsortsiumis põllumajandushariduse rahvusvahelistumise strateegiat. 6 000 keskkooliõpilast saavad kasu põllumajanduskoolide ühenädalasest programmist, mille eesmärk on suurendada põllumajanduskoolide atraktiivsust potentsiaalsete taotlejate jaoks. 1 000 põllumajandussektori spetsialisti läbivad digi- ja tehnoloogilise koolituse mikrokvalifikatsioonitunnistuste või lühiajalise kutsehariduse või kutsemeistrite kaudu.
6.22	Re-C06-i07	Siht	Meditsiini ajakohastamine		Arv	0	12 500	2. kv	2026	Digikeskkonda või meditsiinisimulatsiooni kasutavates õppekavades osaleb vähemalt 5 000 integreeritud magistriõppe üliõpilast. Selleks kasutatakse selliseid seadmeid nagu suure valgustugevusega mannekeenid või virtuaalreaalsuse

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										simulaatoreid. Vähemalt 7 500 tervishoiutöötajat osaleb meditsiini- ja tervishoiu koolitusel, mis keskendub tervishoiusektori tehnoloogilisele ja digitaalsele ajakohastamisele. Pakutakse kolme liiki koolitusi: lühikesed kõrghariduskursused, kutsemeistrid ja/või mikrovalifikatsioonitunnistused.
6.23	Re-C06-i07	Siht	Digioskuste tugevdamine		Arv	0	11 750	2. kv	2026	Digioskuste tugevdamise programmides osaleb 11 750 noort ja täiskasvanut muudest kui STEAM-valdkondadest.
6.24	Re-C06-i07	Siht	Innovatsioon ja pedagoogiline moderniseerimine kõrghariduses		Arv	0	5	4. kv	2024	Tellimused või muud dokumendid, millega luuakse viis pedagoogilise innovatsiooni tippkeskust. Seadusandlik dekreet, millega luuakse riiklik kõrghariduse pedagoogilise innovatsiooni nõukogu.
6.25	Re-C06-i07	Siht	Innovatsioon ja pedagoogiline moderniseerimine kõrghariduses		Protsent	24	22	2. kv	2026	Õpilaste keskmine koolist väljalangemise määr 1.õppeaastal ja esimest korda alusõppes osalevate õpilaste keskmine koolist väljalangemise määr väheneb õppeaastal 2023/2024 24 %-lt 22 %-le võrreldes õppeaastaga 2020/2021.

F.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering RE-C06-i09: Uued või renoveeritud koolid

Meetme eesmärk on tagada võrdne juurdepääs kvaliteetsetele riiklikele koolidele, suurendades seeläbi nende atraktiivsust ja kaasavust ning vähendades territoriaalseid erinevusi.

Investeering hõlmab uute koolide ehitamist või olemasolevate koolide renoveerimist. Investeeringud keskenduvad 75 koolile teise ja kolmanda õppetsükli jaoks ning keskharidusele, mis on tunnistatud prioriteetseks sekkumiseks ja kahele sõjaväekooli.

Energiatõhusaks renoveerimise puhul, mis on vajalik selleks, et saavutada keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786, võib primaarenergia nõudluse vähenemist hinnata ADENE (Portugali energiaamet) kasutatava meetodika abil, kui a) energiamärgiseid ei saa välja anda, sest sertifitseerimise objekti ei saa dekreetseaduse 101-D/2020 artikli 19 kohaselt kindlaks määrata, või b) kogukulu on alla 5 000 euro või c) 2020. või 2021. aastal avaldatud pakkumiskutse avaldati. Primaarenergia nõudluse keskmine vähenemine arvutatakse väiksema energianõudluse alusel mõõdetühiku kohta.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

F.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
6.28	Re-C06-i09	Siht	Vastuvõtutingimuste allkirjastamine riiklike koolide ehitamise ja renoveerimise rahastamiseks	Lepingud on allkirjastatud.	Arv	0	77	2. kv	2024	Kohalikud omavalitsused allkirjastavad vastuvõtutingimused 2. ja 3. tsükli ning keskhariduse riiklike koolide ehitamise või renoveerimise rahastamiseks. Valik, milliseid koole renoveerida ja kus on vaja uusi koole, põhineb vajaduste hindamisel.
6.29	Re-C06-i09	Siht	Ehitatud või renoveeritud koolid		Ehitatud või renoveeritud koolide arv	0	77	2. kv	2026	Ehitatakse või renoveeritakse 77 riiklikku kooli, mis on kasutusvalmis. See hõlmab uute/renoveeritud koolide toimimiseks vajalike seadmete, näiteks digitaalseadmete ostmist. Uute hoonete primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest. Renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, mis on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.

G. KOMPONENT 7. Infrastruktuur

Portugali taaste- ja vastupidavuskava selles komponendis käsitletakse vähese territoriaalse ühtekuuluvuse ja ettevõtete vähese konkurentsivõime probleemi sisemaal, mis on tingitud ebapiisavatest ühendustest teedevõrguga. See põhjustab ettevõtetele kontekstikulusid, näiteks transpordikulusid vähese maanteeühenduse tõttu või raskusi kvalifitseeritud töötajate ligimeelitamisel. Teine probleem on vajadus vähendada heitkoguseid transpordisektoris ja äriparkides.

Rahastamisvahendi eesmärk on suurendada territoriaalset ühtekuuluvust ja parandada konkurentsivõimet, et edendada sisemaapiirkondade majandusarengut. Laadimisjaamade kasutuselevõtu kaudu on selle eesmärk edendada maanteetranspordi CO₂ heite vähendamist.

Selleks on komponendi eesmärk muuta äripargid kestlikumaks ja digitaalsemaks ning anda neile parem juurdepääs teedevõrgule. Samuti püütakse sellega parandada maanteetranspordi ühenduvust, laiendades teedevõrku, näiteks tegeledes puuduvate ühendustega, sealhulgas Assooridel, ja pakkudes nelja piiriülest ühendust. Üldkasutatavate elektrisõidukite laadimisjaamade võrgu laiendamise kiirendamine peaks aitama vähendada Portugali maanteetranspordisektori CO₂ jalajälge ja muutma selle kestlikumaks. See investeering on maanteetaristu laiendamise kõrvalmeede kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C58/01).

Komponent toetab riigipõhiste soovitude täitmist, milles käsitletakse investeeringute keskendamist rohepöördele, võttes arvesse piirkondlikke erinevusi (riigipõhine soovitus 3 2019 ja riigipõhine soovitus 3 2020) ning digitehnoloogia kasutamise toetamist ettevõtete konkurentsivõime suurendamiseks (riigipõhine soovitus 2 2020).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse kavas esitatud meetmete kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01).

G.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering RE-C07-i00: Elektrisõidukite laadimisvõrgu laiendamine

Meetme eesmärk on edendada maanteetranspordi CO₂ heite vähendamist elektromobiilsuse edendamise kaudu.

Investeering seisneb selle tagamises, et Portugalis luuakse 15 000 laadimispunkti. See on maanteetaristu investeeringute kõrvalmeede C07-I02, I03, I04 ja I05, et tagada põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ järgimine seoses kliimamuutuste leevendamise ning saastuse vältimise ja kontrolli eesmärkidega. Võrgustiku laienemises on peamiseks osalejateks saanud eraõiguslikud üksused. Portugali riik suunab oma investeeringud Mobi.E

võrguhaldusplatvormile ja turutõrgete katmisele, toetades investeeringuid piirkondades, kus erasektor ei taga vajalikku katvust.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C07-i01: Ettevõtete vastuvõtualad – Valim

Meetme eesmärk on ajakohastada ettevõtete vastuvõtualasid, mis on kontorite, tehaste ja muude ettevõtete asukohana arendatud maa-ala. Ettevõtlusparkide moderniseerimist peetakse investeerimisvajaduseks ka Portugali 2030. aasta riiklikus taristukavas (PNI 2030).

Investeering koosneb valitud äriparkides võetavatest sekkumistest, mis hõlmavad taastuvenergia tootmis- ja salvestussüsteemide edendamist, katsemeetmeid energistiabiilsuse parandamiseks, elektri- ja vesinikulaadimisjaamade paigaldamist, 5G leviala suurendamist ja aktiivseid tulekahjude ennetamise meetmeid. Keskkonnasäästlikkust ja digiteerimist toetavaid sekkumisi tehakse kümnes ettevõtete vastuvõtupiirkonnas, mis valitakse välja avaliku pakkumismenetluse teel.

Investeering RE-C07-i02: Puuduvad ühendused ja võrgustiku suutlikkuse suurendamine

Meetme eesmärk on parandada territoriaalset ühtekuuluvust ja konkurentsivõimet, tegeledes teedevõrgus puuduvate ühendustega. Need puuduvad ühendused vähendavad teedevõrgu toimimist ja vähendavad ettevõtjate konkurentsivõimet. Investeeringu eesmärk on ka vähendada ummikuid, parandada liiklusohutust ja õhukvaliteeti ning vähendada müra teede lähedal asuvates kohtades.

Investeering hõlmab teede ehitamist ja ajakohastamist. Meetmed hõlmavad linnaületuskohtade kaotamist ja rööbastee läbilaskevõime piisavuse tagamist, juurdepääsu parandamist peamistele transpordikoridoridele ja mitmeliigilistele liidestele. Sekkumised hõlmavad TEN-T võrku kuuluvate teede ajakohastamist, nagu IP2 Évora idapoolne ümbersõit, või investeeringud IP8-sse.

Lähtudes meetme kirjeldusest taaste- ja vastupidavuskavas ja võttes arvesse põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) kohaseid leevendavaid samme, mis kavas on sätestatud, võib eeldada, et see meede ei kahjusta määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses oluliselt keskkonnanäesmärke. Eelkõige tagatakse põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ järgimine kaasneva meetmena investeeringuga C07-I0 (elektrisõidukite laadimisvõrgu laiendamine). Iga teeprojekti suhtes, millel võib olla oluline negatiivne mõju keskkonnale, tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamine vastavalt direktiivile 2011/92/EL, et tagada põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ järgimine projektis ning seda järgitakse rangelt taristu ehitamise, käitamise ja dekomisjoneerimise etappides.

Kokku ehitatakse või ehitatakse ümber 111 kilomeetrit ühelt või mitmelt allpool loetletud teelt:

- EN14: maantee ja raudtee liides Trofas/Santanas, sealhulgas uus sild üle Ave jõe;
- EN14: Maia (Via Diagonal)/maantee-/raudteeliides Trofas;
- EN4: Atalaia ümbersõit;
- IC35: Penafiel (EN15)/Rans;
- IC35: Rans/Entre-os Rios;
- IP2: Évora idapoolne ümbersõit;
- Ühendus Baiãost Ermida sillani;
- Maanteetelg Aveiro – Águeda;
- EN344: km 67 kuni 75 – Pampilhosa da Serra;
- EN125: Olhão idapoolne ümbersõit;

- IC2 (EN1): Meirinhas (km 136)/Pombal (km 148);
- IP8 (EN121): Ferreira do Alentejo/Beja, sealhulgas Beringeli ümbersõit;
- IP8 (EN259): STA. Margarida do Sado/Ferreira do Alentejo, sealhulgas Figueira de Cavaleirose ümbersõit;
- IP8 (A26): Sinesi ja A2 vahelise ühenduse võimsuse suurendamine;
- EN211 – Quintã/Mesquinhata ümbersõit.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C07-i05-RAA: Logistikaringid – Assooride piirkondlik võrgustik

Meetme eesmärk on luua tingimused tasakaalustatumaks majandusarenguks. Sekkumiste eesmärk on ka vähendada reisi pikkust, sõiduaega ja liiklusummikuid.

Investeering hõlmab maanteede infrastruktuuri laiendamist ja ajakohastamist Assooridel. Selle eesmärk on parandada juurdepääsu rahvastikukeskustele ja majandustegevuse keskustele ning peamistele sisenemistartistutele igal saarel. Samuti on selle eesmärk sekkuda peamistesse linnakeskustesse viivate ringteede ehitamisse, vähendades linnaületuskohtade arvu.

Lähtudes meetme kirjeldusest taaste- ja vastupidavuskavas ja võttes arvesse põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) kohaseid leevendavaid samme, mis kavas on sätestatud, võib eeldada, et see meede ei kahjusta määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses oluliselt keskkonnanäesmärke. Eelkõige tagatakse põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ järgimine kaasneva meetmena investeeringuga C07-I0 (elektrisõidukite laadimisvõrgu laiendamine). Iga teeprojekti suhtes, millel võib olla oluline negatiivne mõju keskkonnale, tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamine vastavalt direktiivile 2011/92/EL, et tagada põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ järgimine projektis ning seda järgitakse rangelt taristu ehitamise, käitamise ja dekomisjoneerimise etappides.

Kokku ehitatakse või ehitatakse ümber 34 kilomeetrit ühelt või mitmelt allpool loetletud teelt:

- Ilha de Santa Maria
 - o Vila do Porto ümbersõit
- Ilha de São Miguel
 - o Juurdepääsetavuse parandamine Furnas/Povoação – 1. staadium: Furnase ümbersõit
 - o Cabolase ümbersõit
 - o São Roque'i ümbersõit
 - o Portaál Vento möödasõit
- Ilha Terceira
 - o Juurdepääsetavuse, liikuvuse ja liiklusohutuse tingimuste edendamine – Via Vitorino Nemésio ja Angra ringkirja vaheline ühendus
- Ilha Graciosa
 - o E.R. 3–2^a ja E.R. 4–2^a vaheline ühendus
- Ilha de São Jorge
 - o Juurdepääsetavuse, liikuvuse ja liiklusohutuse tingimuste edendamine – Põhja-lõuna ühendus
- Ilha do Pico
 - o Ringtee ehitamine Vila da Madalenasse
- Ilha do Faial
 - o Cidade da Horta möödasõidu 2. etapi ehitamine

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

G.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möötühiik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
7.1	Re-C07-i00	Siht	Üldkasutatavad elektrisõidukite laadimispunktid		Arv	3 520	5 250	4. kv	2022	Elektrisõidukite üldkasutatavate laadimispunktide arv (võrreldes 2021. aasta neljanda kvartali lähtetasemega)
7.2	Re-C07-i00	Siht	Üldkasutatavad elektrisõidukite laadimispunktid		Arv	5 250	10 450	4. kv	2024	Elektrisõidukite juurdepääsetavate laadimispunktide arv
7.3	Re-C07-i00	Siht	Üldkasutatavad elektrisõidukite laadimispunktid		Arv	10 450	15 000	4. kv	2025	Elektrisõidukite üldkasutatavate laadimispunktide arv (võrreldes 2024. aasta neljanda kvartali lähtetasemega)
7.4	Re-C07-i01	Eesmärk	Ettevõtete vastuvõtupiirkondade valimine keskkonnasäästlikkuse ja digitaliseerimise parandamiseks võetavate meetmete jaoks	Ettevõtte vastuvõtupiirkondade valikut kinnitava avaliku protokolliga allkirjastamine				2. kv	2021	Ettevõtete vastuvõtualad valitakse võistupakkumise teel. Komisjonile esitatakse allkirjastatud avalik protokoll, milles kinnitatakse, et tegevusvaldkondade valik on lõpule viidud, ja määratakse kindlaks valitud tegevusvastuvõtualad.
7.6	Re-C07-i02	Eesmärk	1 maanteeprojekti leping on allkirjastatud	Maanteeprojektide töövõtjaga sõlmitud leping				4. kv	2021	Pärast avalikku hankemenetlust allkirjastavad pooled dokumendi, mis reguleerib nende kohustusi seoses ehitustööde teostamisega.
7.7	Re-C07-i02	Eesmärk	Kahe maanteeprojekti kohta sõlmitud leping	Maanteeprojektide töövõtjaga sõlmitud leping				3. kv	2022	Pärast avalikku hankemenetlust allkirjastavad pooled dokumendi, mis reguleerib nende kohustusi seoses ehitustööde teostamisega.
7.8	Re-C07-i02	Siht	Ehitatud või taastatud teed		km	0	111	4. kv	2025	Hanke tehnilise kirjelduse kohaselt ehitatud või renoveeritud teede pikkus kilomeetrites, mis hõlmavad täielikult kõiki keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi.
7.13	Re-C07-i05-RAA	Eesmärk	Kahe maanteeprojekti kohta sõlmitud leping	Maanteeprojektide töövõtjaga sõlmitud leping				4. kv	2021	Pooled kirjutavad alla dokumendile, mis reguleerib nende kohustusi seoses ehitustööde teostamisega hinnaga pärast avalikku pakkumismenetlust.
7.14	Re-C07-i05-RAA	Siht	Vähemalt kaheksa maanteeprojekti kohta sõlmitud leping	Maanteeprojektide töövõtjaga sõlmitud leping	Arv	2	8	4. kv	2023	Pooled kirjutavad alla dokumendile, mis reguleerib nende kohustusi seoses ehitustööde teostamisega hinnaga pärast avalikku pakkumismenetlust.
7.15	Re-C07-i05-RAA	Siht	Ehitatud või taastatud teed		km	0	34	2. kv	2026	Hanke tehnilise kirjelduse kohaselt ehitatud või renoveeritud teede pikkus kilomeetrites, mis hõlmavad täielikult kõiki keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi.

G.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering RE-C07-i06: Ettevõtete vastuvõtualad – Teostus

Investeering seisneb investeeringus C07-i01 kirjeldatud ettevõtete vastuvõtualade lõpuleviimises.

Investeeringu rakendamine peaks lõpule jõudma 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C07-i03: Piiriülesed ühendused

Meetme eesmärk on võimendada piiriülese liikuvuse arengut ja parandada ettevõtete konkurentsivõimet, näiteks edendades tööjõu liikuvust. Suure läbilaskevõimega koridoride tugevdamise eesmärk on võimaldada ka taristu, näiteks Sanabria kiirraudteeliini või Bragança lennuvälja ühist kasutamist ning parandada liiklusohutust.

Investeering hõlmab maanteetaristu loomist ja ajakohastamist, et tugevdada piiriüleseid ühendusi Hispaaniaga.

Lähtudes meetme kirjeldusest taaste- ja vastupidavuskavas ja võttes arvesse põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) kohaseid leevendavaid samme, mis kavas on sätestatud, võib eeldada, et see meede ei kahjusta määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses oluliselt keskkonnanäesmärke. Eelkõige tagatakse põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ järgimine kaasneva meetmena investeeringuga C07-I0 (elektrisõidukite laadimisvõrgu laiendamine). Iga teeprojekti suhtes, millel võib olla oluline negatiivne mõju keskkonnale, tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamine vastavalt direktiivile 2011/92/EL, et tagada põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ järgimine projektis ning seda järgitakse rangelt taristu ehitamise, käitamise ja dekomisjoneerimise etappides.

Kokku ehitatakse või ehitatakse ümber 30 kilomeetrit ühelt või mitmelt allpool loetletud teelt:

- EN103: Vinhais/Bragança;
- Ühendus Bragançast Puebla de Sanabriaga (Hispaania);
- Rahvusvaheline sild üle Severi jõe;
- Sild Alcoutim – Saluncar de Guadiana (Hispaania).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C07-i04: Ettevõtete vastuvõtualad – juurdepääs teedele

Meetmete eesmärk on parandada ettevõtetusparkide konkurentsivõimet nende teedevõrgu ühenduvuse parandamise kaudu, aidates kaasa maapiirkondade taasindustrialiseerimisele.

Investeering koosneb investeeringutest maanteetaristu laiendamisse ja ajakohastamisse. See täiendab investeeringut RE-CCT-C7-I1, mille eesmärk on ajakohastada äriparke.

Lähtudes meetme kirjeldusest taaste- ja vastupidavuskavas ja võttes arvesse põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) kohaseid leevendavaid samme, mis kavas on sätestatud, võib eeldada, et see meede ei kahjusta määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses oluliselt keskkonnanäesmärke. Eelkõige tagatakse põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ järgimine kaasneva meetmena investeeringuga C07-I0 (elektrisõidukite laadimisvõrgu laiendamine). Iga teeprojekti suhtes, millel võib olla oluline negatiivne mõju keskkonnale, tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamine vastavalt direktiivile 2011/92/EL, et tagada põhimõtte „ei

kahjusta oluliselt“ järgimine projektis ning seda järgitakse rangelt taristu ehitamise, käitamise ja dekomisjoneerimise etappides.

Kokku ehitatakse või ehitatakse ümber 42 kilomeetrit ühelt või mitmelt allpool loetletud teelt:

- Ühendus Mundão tööstuspargiga: kõrvaldada standardis EN229 Viseu/Sátão kehtestatud piirangud;
- Ühendus Mundão tööstuspargiga: EN229 – ex-IP5/Mundão tööstuspark;
- Juurdepääs Riachose tööstuspiirkonnale;
- IC8 (Ansião) juurdepääs Camporêsi äripargile;
- EN10-4 : Setúbal/Mitrena;
- Ühendus Fontiscose tööstuspargiga ja sõlme Ermida (Santo Tirso) taastamine;
- A8 ühendamine Palhagueirase tööstuspargiga Torres Vedrases;
- A11 ühendamine Cabeça de Porca (Felgueiras) tööstuspiirkonnaga;
- Standardi EN114 ühendamine Rio Maiori tööstuspiirkonnaga;
- Parem juurdepääs Lavagueirase äripiirkonnale (Castelo de Paiva);
- Juurdepääsu parandamine Campo Maiori tööstuspiirkonnale;
- EN248 (Arruda dos Vinhos) ümbersõit;
- Aljustreeli ümbersõit – juurdepääsu parandamine kaevanduspiirkonnale ja tegevuspiirkonnale;
- Via do Tâmega EN210 (Celorico de Basto) ümbersõit;
- IC2 ühendamine Casarão tööstuspargiga;
- Rio Limas uus ülesõit EN203 – Deocriste ja EN202 – Nogueira vahel;
- Ringristmik EN246 portaali tööstuspiirkonnale juurdepääsuks;
- Juurdepääs Aveparkile – Taipase teadus- ja tehnoloogiapark (Guimarães);
- Juurdepääs Vale do Neiva tööstuspiirkonnale A28 sõlmes.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

G.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
7.5	Re-C07-i06	Siht	Sekkumismeetmete lõpuleviimine valitud ettevõtete vastuvõtupiirkondades		Arv	0	10	4. kv	2025	Ettevõtete vastuvõtualade arv, kus on lõpule viidud tööd keskkonnasäästlikkuse ja digitaliseerimise parandamiseks. Ettevõtete vastuvõtualad, mis on valitud võistupakkumise teel.
7.9	Re-C07-i03	Eesmärk	Esimene keskkonnamõju hindamine lõpetatud	Keskkonnamõju hindamise lõpuleviimine				3. kv	2022	Ühe teeprojekti keskkonnamõju hindamine on lõpule viidud.
7.10	Re-C07-i03	Siht	Ehitatud või taastatud teed		km	0	30	4. kv	2025	Hanke tehnilise kirjelduse kohaselt ehitatud või renoveeritud teede pikkus kilomeetrites, mis hõlmavad täielikult kõiki keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi.
7.11	Re-C07-i04	Eesmärk	10 maanteeprojekti kohta sõlmitud leping	Maanteeprojektide töövõtjaga sõlmitud leping				2. kv	2023	Pooled kirjutavad alla dokumendile, mis reguleerib nende kohustusi seoses ehitustööde teostamisega hinnaga pärast avalikku pakkumismenetlust.
7.12	Re-C07-i04	Siht	Ehitatud või taastatud teed		km	0	42	4. kv	2025	Hanke tehnilise kirjelduse kohaselt ehitatud või renoveeritud teede pikkus kilomeetrites, mis hõlmavad täielikult kõiki keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi.

H. KOMPONENT 8. Metsad

Komponent käsitleb järgmisi probleeme: sotsiaal-majanduslik ja demograafiline langus maapiirkondades, ulatuslikud alad, kus puudub aktiivne juhtimine tulekahjude ärahoidmiseks või bioloogilise mitmekesisuse kaitsmiseks, ning väga killustatud eraomand maale. Elanikkonna väljaränne suurtesse linnakeskustesse ja maaelanikkonna järkjärguline vananemine on viinud maapiirkondade ja traditsiooniliste esmaste majandussektorite hülgamiseni. See töö kaasa planeerimata ja majandamata metsaalade järkjärgulise laienemise ning suure kütusekoormusega. Need piirkonnad puutuvad suurel määral kokku maapõlengute ohuga, mis võib põhjustada inimohvreid, ulatuslikku kahju maale ja varale ning metsade ning nende toodetavate kaupade ja teenuste hävimist. Portugal on Lõuna-Euroopa riik, kus põlenud ala osakaal maapiirkondades on suurim ja kus on kõige rohkem tulekahjusid. Euroopa metsatulekahjude teabesüsteemi (EFFIS) andmetel põletati aastatel 2015–2019 aastas keskmiselt ligikaudu 169 000 hektarit aastas.

Selle komponendi eesmärgid on järgmised:

- edendada haavatava ja kõrge keskkonnaväärtusega põllumajandus- ja metsamaa aktiivset planeerimist ja majandamist;
- kaitsta bioloogilist mitmekesisust, toetades põllumajanduse ja metsanduse ökosüsteemide taastamist, eelkõige põlenud aladel;
- aidata kaasa territoriaalsele ühtekuuluvusele ja töökohtade loomisele, elavdades maapiirkondade majandustegevust; ning
- suurendada nende territooriumide vastupanuvõimet, vähendades tulekahjude ohtu tõhusa ja tulemusliku tuleennetuse abil ning tulekahjude puhul vähendades kahjusid tulemusliku ja tõhusa tulekustutuse kaudu.

Komponent aitab täita riigi rahanduse kvaliteedi parandamist käsitlevat riigipõhist soovitus, seades prioriteediks majanduskasvu soodustavad kulutused (riigipõhine soovitus 1 2019). Maapiirkondade kinnisvararegistri ajakohastamisega seotud avaliku sektori kulutused edendaksid nende asjakohast haldamist ja muudaksid maapiirkondade majandustegevuse tõenäoliselt dünaamilisemaks. Lisaks annab komponent olulise panuse riigipõhiste soovitude täitmisel, mis käsitlevad investeringute keskendamist rohe- ja digipöördele, võttes arvesse piirkondlikke erinevusi (riigipõhine soovitus nr 3 2019 ja riigipõhine soovitus 3 2020).

See komponent peaks aitama kaasa nii rohe- kui ka digipöördele. Mis puudutab rohelist mõõdet, siis aitab see otseselt kaasa kliimamuutustega kohanemisele, kuna selle eesmärk on suurendada maapiirkondade vastupanuvõimet tulekahjudele. Lisaks aitab nende territooriumide aktiivne kestlik majandamine kaasa mullaerosiooni ennetamisele, invasiivsete liikide ja kahjurite tõrjele ning süsiniku sidumisele metsades. Mis puudutab digitaalset mõõdet, siis tõstetakse esile maaomandi katastrisüsteemi, maakatte seiresüsteemi (SMOS), sealhulgas LiDAR-i (Light Detection and Ranging) ja kõrgresolutsiooniga satelliitfotode jaoks kavandatud meetmeid, kuna need edendavad e-valitsust ja digitaalset avalikke teenuseid.

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse kavas esitatud

meetmete kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01).

H.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform RE-r19: Maastikumuutus haavatavates metsapiirkondades

Selle meetme eesmärk on muuta haavatavate metsaterritooriumide maastikku, kus on palju majandamata monokultuure ja suurt tulekahjuohtu, et vältida põlenguid maapiirkondades ning suurendada kliima- ja majanduslikku vastupanuvõimet.

See reform viiakse ellu investeeringu RE-C08-i01 (Landscape Transformation in vulnerable Forest Areas) kaudu. Reform koosneb neljast üksteist täiendavast meetmest, mida kirjeldatakse allpool:

- planeerimis- ja juhtimisprogrammid (PRGP);
- integreeritud maastikuhalduspiirkond (AIGP);
- integreeritud toetusprogramm metsaterritooriumidel asuvate külade jaoks (külade ühendus); ning
- programm *Emparcelar para Ordenar*.

Reform tugineb maastiku ümberkujundamise programmile (*Programmade Transformação da Paisagem – PTP*) ja toetab seda vajaliku õigusraamistikuga. See õigusraamistik hõlmab vähemalt õigusakte maastike ümberkujundamise kohta maastikuplaneerimise ja -majandamise programmide (PRGP) ja integreeritud maastikumajandamisalade (AIGP) abil, õigusakte, mille eesmärk on kiita heaks selliste haavatavate territooriumide piiritlemine, mille suhtes võidakse kohaldada maastikuplaneerimise ja -majandamise programme ning integreeritud maastikuhaldusalasid, ning õigusakte, mis käsitlevad maaomandi kohustuslikku valdust metsaaladel.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2021.

Reform RE-r20: Kinnistusregistri süsteemi ja maakatte seiresüsteemi ümberkorraldamine

Selle meetme eesmärk on saada üle multifunktsionaalse kinnistusraamatu puudumisest, võttes kasutusele ja arendades süsteemi maaomandi piiride kindlakstegemiseks ja kontrollimiseks ning sellele järgnevas maaomandi registreerimiseks. See võimaldab ühtset, ajakohast ja terviklikku ülevaadet territooriumist, mis suurendab maa väärtust selle omanike jaoks ning võimaldab riigil arendada konkreetset, jätkusuutlikku ja mitut valdkonda hõlmavat avalikku poliitikat.

Reform hõlmab maakatte seiresüsteemi (SMOS) kasutuselevõtmist ja BUPi (digitaalne kinnistusregister) platvormi arendamist, mis on füüsiline ja virtuaalne loendur, millel on geoviidetega teave kinnisvara kohta, mis koondab nende registreerimiseks vajaliku teabe ja hõlbustab kodanike suhtlust avaliku haldusega kinnistusraamatu kohaldamisalas. Reformiga

luuakse ka vajalik õigusraamistik investeringute RE-C08-i02 rakendamiseks: Maaomandi register ja maakatte seiresüsteem. Reform hõlmab järgmist:

- võtta vastu seadus, millega luuakse missioonistruktuur lihtsustatud katastriinfosüsteemi laiendamiseks, mis on avalik-õiguslik üksus, mis jälgib lihtsustatud riikliku katastriinfosüsteemi laiendamist ja BUPi platvormi arendamist;
- õigusakti vastuvõtmine, millega luuakse lihtsustatud katastriinfosüsteemi korraldamise ja arendamise mudeli toimimise ja rahastamise süsteem;
- võtta vastu seadus, millega kiidetakse heaks kinnistusraamatu õiguslik kord, luuakse riiklik katastriinfosüsteem, mis ühendatakse lihtsustatud katastriinfosüsteemiga ja millega lisatakse katastriharta katastriameti riikliku maakaardina;
- õigusakti vastuvõtmine, millega muudetakse 3. novembri 2017. aasta dekreeti nr 9-A/2017⁵², milles selgitatakse lihtsustatud katastriinfosüsteemi ja BUPi platvormi toimimist, võttes meetmeid maa struktuuri ning põllumajandus- ja segamaa omandiõiguse viivitamatuks tuvastamiseks; ning
- koostada ettepanek võtta vastu seadus, millega luuakse põllumajandusmaa registreerimise erakorraline süsteem ja muudetakse kinnistusraamatu seadustikku.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2022.

Reform RE-r21: Maapõlengute ennetamine ja nende vastu võitlemine

Selle meetme eesmärk on tõhustada maapõlengute ennetamist ja nende vastu võitlemist, luues kütuse käitlemise katkestuste põhivõrgustiku ning tugevdades maapõlengute ohjamise ja nende eest kaitsmise eest vastutavaid üksusi.

Reform koosneb järgmisest:

- võtta vastu õigusakt, millega kiidetakse heaks maapõlengute integreeritud haldamise riiklik kava (PNGIFR);
- maapõlengute integreeritud juhtimissüsteemi (SIGIFR) loomist käsitleva seaduse vastuvõtmine; ning
- võetakse vastu õigusakt, millega kiidetakse heaks maapiirkondade integreeritud majandamise riikliku kava riiklik tegevuskava.

Maapiirkondade tulekahjude integreeritud juhtimissüsteemiga (SIGIFR) nähakse riiklikul tasandil ette makropoliitika ja strateegilised suunised, mis aitavad vähendada maapõlengute ohtu ning muuta maapiirkonna omanike, kasutajate ning otseste ja kaudsete kasusaajate käitumist. Süsteem määratleb ministeeriumidevahelised koordineerimismudelid, piiritledes SIGIFRi iga üksuse pädevuse ja tegevusulatuse ning suurendades vastutust otsustusprotsessi eri osaliste ees. Selles sätestatakse juhtimis-, järelevalve- ja hindamismudel, mis aitab kaasa avaliku poliitika ja programmide pidevale täiustamisele.

Luuakse maapõlengute infosüsteem, et koondada ja levitada SIGIFRist kogu asjakohast tehnilist teavet. Lisaks määrab komisjon kindlaks riskiennetusel ja minimeerimisel põhineva mudeli kas teadlikkuse suurendamise meetmete või piirkondlike kaitsevõrgustike loomise kaudu, kus kütusevarude majandamisel on karistuskorras juhtiv roll.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2021.

⁵²

Decreto Regulamentar nr 9-A/2017: <https://dre.pt/application/conteudo/114152782>

Investeering RE-C08-i01: Maastikumuutus haavatavates metsapiirkondades

Selle meetme eesmärk on suurendada haavatavate territooriumide vastupanuvõimet kliimamuutustega seotud riskidele, eelkõige maapiirkondade tulekahjudele ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemisele, ning edendada kestlikku majanduskasvu ja territoriaalset ühtekuuluvust.

Investeering koosneb järgmistest programmidest:

- maastikuplaneerimise ja -majandamise programmid, millega kujundatakse soovitud maastik ja määratakse kindlaks üleminekumaatriks keskpikas ja pikas perspektiivis, mida toetab selle rakendamist tagav rahastamismudel;
- integreeritud maastiku majandamiseks määratud aladel sätestatakse maa- ja metsamajandamise meetmed integreeritud maastikumajandamise toimingutes. Tulekindluse suurendamiseks võivad maa- ja metsamajandamise meetmed hõlmata näiteks metsamaa katkestuste tekitamist ja eukalüpti asendamist muude liikidega;
- metsaterritooriumidel asuvate maakülade integreeritud toetusprogramm, millega toetatakse meetmeid, millega tagatakse maakasutuse ja -kasutuse muutumine ning kütuse majandamine külade ümbruses; ning
- *Emparcelar para Ordenari* programm, mis suurendab maaomandi keskmist suurust ja aitab seega kaasa sinna paigaldatud või paigaldatavate kasvanduste elujõulisusele ja majanduslikule jätkusuutlikkusele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2025.

Investeering RE-C08-i02: Maaomandi register ja maakatte seiresüsteem

Selle meetme eesmärk on pakkuda Portugali riigile territooriumi kohta b-teadmiste baasi, eelkõige maaomandi liigi ja piiride kohta, et oleks võimalik kindlaks teha maaomanikke.

See investeering hõlmab BUPi platvormi arendamist ja võrdluskaardi koostamist maakatte seiresüsteemi (SMOS) jaoks, mis hõlmab maa digitaalset kolmemõõtmelist kujutist valgustuvastuse ja -ulatuse (LiDAR) kaudu, taimestiku kaardid, biomassi ja puidu mahu kaardid, maakatte- ja kasutuskartid ning satelliitfotode kaetus. Need meetmed täiendavad üksteist ja võimaldavad BUPi platvormi täielikult kasutusele võtta, tagades samal ajal kõigi olemasolevate katastri geomeetria, kinnistusregistri ja maksumaatrigsitega seotud infosüsteemide koostalitlusvõime, mida praegu haldavad eri asutused, sealhulgas Tributari- ja Tolliamet, registreerimis- ja notarite instituut ning territooriumi peadirektoraat. Kodanikud, ettevõtjad ja kõik avaliku sektori asutused peavad saama oma kinnisvara jaoks kordumatu identifitseerimisnumbri (NIP), sealhulgas teada nende piiride ja omaduste kohta. Eespool nimetatud meetmete eduka rakendamise tagamiseks hõlmab investeering ka koolitustegevust.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

Investeering RE-C08-i03: Kütusekäitluse katkestused – primaarvõrk

Selle meetme eesmärk on luua maastikul horisontaalsed katkestused kütusekäitluskatkestuste põhivõrgustiku (RPFGC) kaudu. See võrgustik isoleerib tulekahjupuhangud, kaitseb sideteid, sotsiaalseid infrastruktuure ja seadmeid, vähendab põlengute tagajärjel hävinud keskmist ala

maastiku osadeks jaotamise teel, hõlbustab tulekustutustegevust ja tagab evakuatsiooniteede loomise kaudu tuletõrjajate ohutuse.

Investeering hõlmab järgmisi meetmeid:

- kaardistamine ja maakasutuse hindamine kütuse esmase käitlemise katkestuste struktureerimise võrgustikku kuuluva maa puhul;
- omanike kindlaksmääramine, hüvitise suuruse hindamine ja arvutamine ning muud elemendid, mis viivad maaomanike teavitamiseni kommunaalteenustest, lepingute sõlmimisele ja nendega seotud hüvitiste maksmisele
- BUPi platvormile lisatakse servituudiga hõlmatud maapiirkondade geoviidetega graafiline kujutis, et võimaldada hilisemaid registreerimise erimenetlusi; ning
- kütuse käitlemise põhivõrgu rakendamine riiklikul tasandil.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C08-i04: Maapõlengute ennetamise ja nende vastu võitlemise vahendid

Selle meetme eesmärk on tugevdada maapõlengute ennetamise ja nende vastu võitlemisega tegelevaid riiklikke üksusi. Täpsemalt võimendab see meede Portugali õhujõudude ning loodus- ja metsakaitseinstituudi (ICNF) suutlikkust taristu ja varustuse osas, et suurendada nende tulemuslikkust ja tõhusust maapõlengute ennetamisel ja nende vastu võitlemisel. Lisaks parandatakse selle meetmega riskihindamist, ühtlustades ja ajakohastades Portugali mere- ja atmosfääriradarite võrgustikku (IPMA).

Investeering hõlmab kahe kerge ja üheksa keskmise tuletõrjuja helikopteri ostmist, uute hoonete ehitamist ja olemasolevate hoonete renoveerimist (käitamiskeskus ja hooldusangarid), tuletootjate vajalike sõidukite, masinate ja seadmete, nagu isikukaitsevahendite, tuletootjate sõidukite, buldoosrite ja traktorite ostmist ning meteoroloogiliste radarite võrgustiku standardimist ja ajakohastamist.

Lähtudes meetme kirjeldusest taaste- ja vastupidavuskavas ja võttes arvesse põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) kohaseid leevendavaid samme, mis kavas on sätestatud, võib eeldada, et see meede ei kahjusta määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses oluliselt keskkonnanäesmärke. Selleks et tagada vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), peavad ostetavad sõidukid, masinad ja seadmed olema heitevabad. Kui heitevabasid alternatiive ei ole, peavad ostetavad sõidukid, masinad ja seadmed vastama sektori parimale võimalikule keskkonnatoime tasemele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C08-i05: „Rohkem metsaprogrammi“

Meetme eesmärk on ajakohastada tulekahjude ennetamise ja kustutamise süsteemi, minna tulekahjude vastu võitlemise mudelilt üle ennetusmudelile ning tugevdada metsandussektori metsatootjate organisatsioonide ja pädevuskeskuste tegevust, kaasates spetsialiste ja suurendades kõigi nende üksuste asjaomaste osalejate tehnilist kvalifikatsiooni. Eesmärk on ka paremini käsitleda taime- ja loomatervist.

Investeering koosneb järgmistest meetmetest:

- programmide „Turvaline küla“ ja „Safe People“ laiendamine, mille eesmärk on edendada teadlikkuse suurendamise meetmeid elanikkonna riskantse käitumise

ennetamiseks, enesekaitsemeetmeid ja evakuatsiooniplaanide simulatsioone koostöös kohalike omavalitsustega;

- sõidukite ja varustuse tarnimine riiklikule hädaolukordade ja kodanikukaitse ametile (ANEPC) ja riiklikule eripolitseile (GNR);
- koolitusbrigaadidele, OPFi tehnikutele, kohalikule ja keskhaldusele ning AIGP haldusüksustele; ning
- metsaomanike organisatsioonide, pädevuskeskuste ja muude metsandussektori asjaomaste organisatsioonide tugevdamine metsaressursside jätkusuutlikkuse seisukohast olulistes valdkondades;
- taime- ja loomatervisega seotud haiguste vektorite aruka seiresüsteemi rakendamine arukate püüniste ostmise kaudu;
- metsamajandamistegevuseks vajalike seadmete ostmine metsandussektori VKEdele;
- metsakahjurite seireks ja invasiivsete puittaimede tõrjeks vajalike seadmete ostmine.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

H.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtuhi k	Lähtetas e	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
8.1	Re-C08-i01	Siht	Maastikuplaneerimise ja -majandamise programme (PRGP) väljatöötamine haavatavatena määratletud territooriumidel.		Arv	0	20	3. kv	2025	20 homogeense haavatava ala või suurtest tulekahjudest mõjutatud ala maastikuplaneerimise ja -majandamise programme heakskiitmine valitsuse poolt, võttes arvesse Portugali mandriosa maastikuüksuste hartat ja ruumilise planeerimise poliitika riikliku programmi territoriaalset mudelit.
8.2	Re-C08-i01	Siht	Integreeritud maastikuhaldusoperatsioonide (OIGP) avaldamine Diário da Republicas		Arv	0	60	2. kv	2024	60 integreeritud maastikuhaldusoperatsiooni heakskiitmine ja avaldamine Diário da Republicas. OIGPs määratakse kindlaks maa- ja metsamajandamismeetmed ning rahalised vahendid.
8.3	Re-C08-i01	Siht	Kütusejuhtimisprojektidega külad		Arv	0	600	1. kv	2025	Keskkonnafondi ja abisaajate (omavalitsused, omavalitsustevahelised kogukonnad, kohaliku arengu ühendused) vahel lepingute allkirjastamine, milles sätestatakse kütuse haldamise projektide rahastamise eritingimused vähemalt 600 metsaterritooriumil asuvas külas (küladega kogukond).
8.20	Re-C08-i01	Siht	Maakorralduse meetmete rakendamine Programa „Emparcelar para Ordenar“		Arv	0	2 000	3. kv	2025	2 000 hektarit maapiirkondade maad seotakse programmi „Emparcelar para Ordenar“ raames.
8.4	Re-C08-i02	Eesmärk	Liikumine BUPi 2.0 platvormi suunas	BUPi 2.0 platvormi loomine				1. kv	2022	Pilvepõhise BUPi 2.0 platvormi pakkumine, millega ajakohastatakse ja laiendatakse BUPi katseprojekti juba olemasolevaid funktsioone. BUPi 2.0 tagab eri asutuste, sealhulgas maksu- ja tolliasutuste poolt praegu hallatavate eri süsteemide katvuse ja koostalitlusvõime. BUPi 2.0 võimaldab järk-järgult kasutusele võtta kordumatud identifitseerimisnumbrid.
8.5	Re-C08-i02	Siht	BUPi alane koolitus		Arv	0	10	4. kv	2023	Graafilist esindamist teostavatele riikliku kvalifikatsiooniga tehnikutele, Registrite ja Notarite Instituudi (IRN) töötajatele, maksuhaldurite esindajatele, kinnistusraamatute tehnikutele ja territooriumide

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetas	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										peadirektoraadi tehnikutele ning registriametnikele korraldatud BUPiga seotud koolituste arv kord kvartalis.
8.6	Re-C08-i02	Eesmärk	Võrdluskaardi koostamine maakatte seiresüsteemi (SMOS) jaoks	Võrdluskaardi koostamine maakatte seiresüsteemi (SMOS) jaoks				1. kv	2026	Võrdluskaardi koostamine maakatte seiresüsteemi (SMOS) jaoks, sealhulgas i) 2023. aasta maakatte- ja kasutuskaartide (COS) avaldamine, mis põhineb vastutavate asutuste kinnitatud tabelil, milles kujutatakse riigi geograafilist esindatust ning esitatakse teave maakasutuse ja -kasutuse ning põllukultuuride ja metsastamise liikide kohta, ii) maa digitaalne kolmemõõtmeline esindamine valguse avastamise ja piiramise (LiDAR) kaudu, iii) taimestiku kaardid, iv) biomassi ja puidu mahu kaardid ning v) satelliitlevi.
8.7	Re-C08-i03	Eesmärk	Esmase kütusekäitluse Breaks Structuring Network (RPFGC) lepingu avaldamine	Esmase kütusekäitluse Breaks Structuring Network (RPFGC) lepingu avaldamine aadressil BASE.gov				1. kv	2022	Pädeva asutuse sõlmitud leping esmase kütusekäitluse Breaksi struktureerimise võrgustiku (RPFGC) rakendamiseks, et luua maastikul põlengupuhangute isoleerimiseks horisontaalsed katkestused.
8.8	Re-C08-i03	Siht	Kehtestatud servituudiala		ha	0	21 727	4. kv	2025	Servitsioneerimisala, mis asub kütuse käitlemise katkestuste põhivõrgustikus (RPFGC) See maa lisatakse BUPi platvormi, et võimaldada järgnevat registreerimise erimenetlust.
8.9	Re-C08-i03	Siht	Esmase kütusekäitluse katkestuste struktureerimise võrgustiku (RPFGC) rakendamine		ha	0	21 000	4. kv	2025	Kütuse käitlemise katkestuste põhivõrgustiku (RPFGC) rakendatud pindala (hektarites) – maastikul põlengupuhangute isoleerimiseks horisontaalsete katkestuste (kütuse käitlemise ribade) loomine.
8.10	Re-C08-i04	Siht	Sõidukite, masinate ja seadmete tarnimine		Arv	0	179	1. kv	2023	Tulekustutus- ja tuletõrjesõidukite, -masinate ja -seadmete tarnimine pärast seda, kui on kinnitatud, et need vastavad tehnilisele kirjeldusele ja muudele lepingulistele nõuetele, kooskõlas hankemenetlusega.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtuhi k	Lähtetas e	Eesmärk	Kvar tal	Aasta	
8.11	Re-C08-i04	Siht	Kerge ja keskmise suurusega tuletõrjajate kopterite tarnimine		Arv	0	11	4. kv	2025	Kahe kerge tuletõrjuja helikopteri (HEBL) ja üheksa keskmise tuletõrjuja kopteri (HEBM) tarnimine pärast kinnituse saamist, et need vastavad tehnilisele kirjeldusele ja muudele lepingulistele nõuetele. Eesmärk hõlmab ka helikopterite kasutamiseks ja hooldamiseks mõeldud hoonete ja taristu ehitamist ja/või renoveerimist.
8.12	Re-C08-i04	Siht	Kahepolarisatsiooniradarite paigaldamine		Arv	0	2	4. kv	2023	Kahe kahekordse polarisatsiooniradariga paigaldamine koos vajaliku andmetöötlus- ja arhiveerimissüsteemiga, kahe pikseanduri ja kahe ilmailmajaamaga. Paigaldamine on lõpetatud pärast kinnitust, et need vastavad tehnilistele kirjeldustele ja muudele lepingulistele nõuetele.
8.13	Re-C08-i05	Siht	Koolitus, varustus ja sõidukid (ANEPC, GNR ja tuletõrjebriigaad)		Arv	0	62	4. kv	2024	Koolituse või sõidukite tarnimise või varustuse pakkumine 62 MAI üksusele (ANEPC, GNR ja tuletõrjebriigaad)
8.14	Re-C08-i05	Siht	Riikliku hädaolukordade ja kodanikukaitse ameti (ANEPC) piirkondlike ja allpiirkondlike struktuuride loomine		Arv	0	6	2. kv	2022	Kahe piirkondliku ja nelja allpiirkondliku hädaolukorra ja kodanikukaitse juhtimiskeskuse käivitamine (nagu on määratletud 1. aprilli 2019. aasta dekreetseaduses nr 45/2019)
8.21	Re-C08-i05	Eesmärk	Teadlikkuse suurendamise kampaania väljatöötamine riskantse käitumise ennetamiseks	Teadlikkuse suurendamise kampaania väljatöötamine				1. kv	2024	Teadlikkuse suurendamise ja teavituskampaania arendamine programmide „Turvaline küla“ ja „Ohutud inimesed“ raames, et vältida elanikkonna riskantset käitumist
8.15	Re-C08-i05	Eesmärk	Looduskaitse- ja Metsainstituudi esialgse aruande avaldamine, I.P	Aruande avaldamine looduskaitse ja metsade instituudi ning metsaomanike organisatsioon				2. kv	2022	Aruanne sisaldab üksikasjalikku teavet looduskaitse ja metsade instituudi ning metsaomanike organisatsioonide ja pädevuskeskuste vaheliste programmepingute kohta, sealhulgas teavet igal aastal saavutatavate eesmärkide ja sihtide kohta. Pärast esialgset aruannet avaldatakse programmepingute rakendamine ja edenemine igal poolaastal.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möötuhiik	Lähtetas	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
				ide ja pädevuskeskuste vaheliste programmepi ngute kohta						
8.16	Re-C08-i05	Siht	Riikliku koolitusprogrammi rakendamine		Arv	0	150	4. kv	2025	150 tehnikut metsatootmisorganisatsioonidest, kohalikest ja keskvalitsusest ning AIGPd haldavatest üksustest peavad saama vähemalt 600-tunnise koolituse. Koolitus järgmistes valdkondades: maapõlengute ennetamine, kontrollitud tuleohutus, taimetervis, ökosüsteemi teenuste tasustamine, bioloogiline mitmekesisus, metsandusprojektid.
8.22	Re-C08-i05	Siht	Meetmete rakendamine maapiirkondades tulekahjude ennetamise ja suutlikkuse suurendamise valdkonnas metsandussektoris		Arv	0	22 091	2. kv	2026	2 000 aruka lõksu tarnimine taime- ja loomaterviseiga seotud haiguste vektorite aruka seiresüsteemi rakendamiseks 87 metsamajandamise seadme (puitlaastrid ja metsatraktorid) tarnimine. 20 000 püünisekomplekti tarnimine metsakahjurite seireks ja invasiivsete puittaimede tõrjeks. Viia lõpule neli suutlikkuse suurendamise meetet, mis valiti välja avatud projektikonkursside kaudu, et suurendada metsandussektori spetsialistide mõjuvõimu.
8.17	Re-C08-r19	Eesmärk	Metsanduspiirkondades põllumajandusmaa kohustuslikku valdust käsitlev õigusraamistik	Metsamaa kohustuslikku valdust käsitleva õigusraamistiku jõustumine.				3. kv	2021	Metsamaa kohustuslikku valdust rakendava õigusraamistiku jõustumine. Kohustuslikku rendilepingut kohaldatakse üksnes juhul, kui maaomanikud ei väljenda oma kohustust rakendada integreeritud maastikumajandamistegevuses (OIGP) kindlaks määratud meetmeid, mis on kindlaks määratud integreeritud maastikuhooldusala (AIGP) jaoks, soovides, et nende kinnisvara asub. 5. novembri seaduseelnõuga nr 68/2020 volitatakse valitsust muutma 30. mai 2014. aasta seadust nr 31/2014 (millega kehtestatakse maa-, asula- ja maaplaneerimise avaliku korra üldised alused, et kiita heaks kohustusliku valdusõiguse õiguslik kord).

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtuhi k	Lähtetas e	Eesmärk	Kvar tal	Aasta	
8.18	Re-C08-r20	Eesmärk	Maakatte seiresüsteem (SMOS)	Maakatte seiresüsteemi (SMOS) kasutuselevõtmine				4. kv	2022	Maakatte seiresüsteemi (SMOS) kasutuselevõtmine, mis hõlmab LiDARi katet, digitaalset maastikumudelit, põllukultuuride ja taimestiku mudelit, põllukultuuride ja taimestiku kaarte, maakatte kaarte ja satelliitpildi katet.
8.19	Re-C08-r21	Eesmärk	Seadus maapõlengute ühtse juhtimissüsteemi loomise kohta (SGIFR)	Jõustus seadus, millega luuakse maapõlengute integreeritud juhtimissüsteem (SIGIFR) ja kehtestatakse selle käitamiseskirjad.				3. kv	2021	Maapiirkondade tulekahjude integreeritud juhtimissüsteemiga (SGIFR) nähakse riiklikul tasandil ette makropoliitika ja strateegilised suunised, mis aitavad vähendada maapõlengute ohtu ning muuta maapiirkonna omanike, kasutajate ning otseste ja kaudsete kasusaajate käitumist. Süsteem määratleb ministeeriumidevahelised koordineerimismudelid, piiritledes SIGIFRi iga üksuse pädevuse ja tegevusulatuse. Selles määratakse kindlaks maapiirkondade integreeritud tulekahjude ohjamise eri vahendite sisu riiklikul, piirkondlikul, allpiirkondlikul ja kohalikul tasandil. Luuakse maapõlengute teabesüsteem, et koondada ja levitada SIGIFRist saadud asjakohast tehnilist teavet, ning on võetud selge kohustus määratleda riskiennetusel ja minimeerimisel põhinev mudel kas teadlikkuse suurendamise meetmete või piirkondlike kaitsevõrgustike loomise kaudu, kus kütuse käitlemisel on karistuskorras juhtiv roll. Lõpuks sätestatakse selles juhtimis-, järelevalve- ja hindamismudel, mis aitab kaasa avaliku poliitika ja programmide pidevale täiustamisele.

I. KOMPONENT 9. Veemajandus

Komponent käsitleb järgmisi probleeme: tegeleda suure survega veevarustust pakkuvatele kogumissüsteemidele ja parandada veekasutuse tõhusust, et leevendada aastase sademete hulga eeldatavast vähenemisest, põudade sagenemisest, hooajalisusest ja veelekete suurenemisest tingitud piiranguid.

Komponendi eesmärk on leevendada veenappust ja tagada nende piirkondade vastupanuvõime, kellel on suurim põuaprobleem ja mis vajavad hädasti tõhusat sekkumist, et tagada veevarustus Algarves ja Madeiral.

Veealase vastupanuvõime suurendamine on nende piirkondade arengu seisukohast äärmiselt oluline, sest see on ka kohustuslik tingimus turismile ja ökosüsteemidele (eriti Algarves ja Madeiral), põllumajandusele (Madeira) ning niisutusvajaduse ja inimtarbimise kõrgsurvele (Madeira).

Komponent aitab täita kliimaüleminekuga seotud investeeringuid käsitlevat riigipõhist soovitus (riigipõhine soovitus 3 2020).

I.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering RE-C09-i01: Algarve veetõhususe piirkondlik kava

Selle investeeringu eesmärk on reageerida veepuudusele Algarve piirkonnas, mis kliimamuutuste tingimustes jätkuvalt süveneb.

Investeering koosneb meetmetest, mille eesmärk on suurendada vee kättesaadavust Algarve piirkonnas nõudluse ja pakkumisega seotud meetmete kaudu, näiteks sellistes valdkondades nagu veekadude vähendamine, vee taaskasutus, seire ja veevarustuse usaldusväärsus taristuinvesteeringute kaudu.

Eeldatakse, et see meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud meetme kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C58/01) ning vahe-eesmärke ja sihte, mida Portugal peab täitma. Eelkõige tuleb kõigi tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga projektide suhtes kohaldada keskkonnamõju hindamist, mis viiakse lõpule kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiviga 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta, ning asjakohaseid hindamisi Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/60/EÜ (millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik) kontekstis, või lühidalt ELi veepoliitika raamdirektiiviga, sealhulgas nõutavate leevendusmeetmete rakendamine, et tagada vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01). Kõik keskkonnamõju hindamise ja direktiivi 2000/60/EÜ kohase hindamise raames kindlaks määratud meetmed, mis on vajalikud põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ järgimise tagamiseks, integreeritakse projekti ning neid järgitakse rangelt taristu ehitamise, käitamise ja dekomisjonereerimise etappides.

Veevõtu korral annab asjaomane asutus asjakohase loa, milles täpsustatakse tingimused, et vältida seisundi halvenemist ja tagada mõjutatud veekogude hea ökoloogiline seisund vastavalt veepoliitika raamdirektiivi 2000/60/EÜ nõuetele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C09-i03-RAM: Madeira veekasutuse tõhususe ning veevarustus- ja niisutussüsteemide tugevdamise kava

Meetme eesmärk on suurendada Madeira ja Porto Santo saarte veevarude vastupanuvõimet.

Investeering seisneb veevarude kättesaadavaks tegemises olemasolevate ressursside kasutamise optimeerimise teel, üleliigse veevõtu, ilma et see mõjutaks ökosüsteeme, strateegiliste varude loomises ja laiendamises ning erinevate veeallikate ühendamises.

Eeldatakse, et see meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud meetme kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C58/01) ning vahe-eesmärke ja sihte, mida Portugal peab täitma. Eelkõige tuleb kõigi tõenäoliselt oluliselt keskkonda mõjutada võivate projektide keskkonnamõju hindamine vastavalt direktiivile 2011/92/EL ning asjakohased hindamised direktiivide 2000/60/EÜ ja 92/43/EMÜ kontekstis, sealhulgas nõutavate leevendusmeetmete rakendamine. Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C09-i05: Alqueva Fotovoltaic Park

Selle meetme eesmärk on vähendada elektrikulusid ja liikuda Alqueva tammi CO₂ heite vähendamise suunas, eraldades omatarbeks toodetud taastuvenergia kaudu rohkem vajalikku energiat. Selle eesmärk on aidata stabiliseerida tegevuskulusid ja suurendada energiatõhusust.

Investeering hõlmab fotogalvaanilise energia tootmisvõimsuse paigaldamist Alqueva tammi järvele.

Eeldatakse, et see meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud meetme kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C58/01) ning vahe-eesmärke ja sihte, mida Portugal peab täitma. Eelkõige tuleb kõigi tõenäoliselt oluliselt keskkonda mõjutada võivate projektide keskkonnamõju hindamine vastavalt direktiivile 2011/92/EL ning asjakohased hindamised direktiivide 2000/60/EÜ ja 92/43/EMÜ kontekstis, sealhulgas nõutavate leevendusmeetmete rakendamine. Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

I.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Saavutamise ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
9.1	Re-C09-i01	Siht	Paigaldatud põhjaveevarude täiendavad seirepunktid (SM3)		Arv	32	82	2. kv	2025	Põhjaveevarude seire- ja järelevalvepunktide (sh piesomeetrid ja telemeetrid) rajamine. Lisaks olemasolevale 32-le paigaldatakse veel 50 piesomeetrit.
9.2	Re-C09-i01	Siht	Võrgupõhiste sekkumiste lõpuleviimine veekadude vähendamiseks (SM1)		Km	0	125	1. kv	2026	Võrgusekkumiste lõpuleviimine surve optimeerimiseks ja võrgustiku taastamiseks järgmiste meetmetega: 1) surve optimeerimine ja vooluhulga mõõtmine, 2) võrgu taastamine linna-/ajaloolistes piirkondades; 3) võrgu taastamine maapiirkondades või keskmise suurusega maapiirkondades.
9.3	Re-C09-i01	Siht	Ühiseks põllumajanduslikuks kasutuseks ja individuaalseks niisutamiseks kasutatava maa-ala ajakohastamine (SM2)		Ha	0	10 300	1. kv	2026	Piirkond, mis on seotud tõhusamate jaotussüsteemide kasutuselevõtuga, kaugseire- ja tarbimiskontrollisüsteemide rakendamise ning lekete tuvastamise süsteemide rakendamise kaudu kollektiivsetes hüdropõllumajandusrajatistes ning tõhusamate ja jälgitavate niisutussüsteemide paigaldamisega individuaalsel niisutamisel
9.4	Re-C09-i01	Siht	Puhastatud reovee tootmist ja rafineerimist tagavate puhastite arv (SM4)		Arv	0	4	1. kv	2026	Korduskasutamiseks valmis puhastatud reovee tootmise tagamiseks avatud puhastite arv. „Avatud“ puhastite hulka kuuluvad uuendatud puhastid, mis avatakse uuesti pärast nende ajakohastamist.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Saavutamise ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möötühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
9.15	Re-C09-i01	Eesmärk	Veeühenduste tugevdamine	Tööde alustamine ja lõpuleviimine				2. kv	2026	a) Sotavento ja Barlavento Algarvio kõrgete toitesüsteemide vahelise ühenduse esimese etapi käivitamine b) Chão das Donase ja Fontainhase veepuhastusjaama vahelise ühenduse tugevdamise tööde lõpuleviimine.
9.12	RE-C09-i03-RAM	Siht	Ümberehitatud või rehabiliteeritud torude täiendav kilomeeter		km	0	53	2. kv	2025	Ehitatud, renoveeritud või renoveeritud veejuhtmete pikkus kilomeetrites
9.13	RE-C09-i03-RAM	Siht	Madeira saare lõunaosas avalikuks varustamiseks ja niisutamiseks kättesaadavaks tehtud täiendav veekogus		3	puudub	4	4. kv	2025	Avalikuks varustamiseks ja niisutamiseks kättesaadavaks tehtud täiendav veekogus; see saavutatakse uute torujuhtmete, kanalite, reservuaaride ja puuraugu tugevdamise, renoveerimise, ümberehitamise ja ehitamise teel.
9.14	Re-C09-i05	Siht	Fotogalvaanilise energia täiendav ja toimiv tootmisvõimsus Alqueva tammi järvel		MW	0	43	2. kv	2026	Alqueva tammi järvele ujuvate fotogalvaaniliste elektrijaamadena paigaldatud fotogalvaanilise energia täiendav ja toimiv tootmisvõimsus. Tootmisvõimsuse all mõistetakse maksimaalset paigaldatud võimsust.

J. KOMPONENT 10. Merepiir

Komponent tegeleb ülesandega sillutada teed konkurentsivõimelisemale, sidusamale, kaasavamale ja lisaks vähem CO₂ heiteid tekitavale ja säästvamale meremajandusele, kus Portugalil on suur potentsiaal. Komponent aitab ära kasutada meremajanduse kliima- ja digipöördest tulenevaid võimalusi. Selle komponendi eesmärk on toetada meremajanduse tootmispotentsiaaliga seotud riiklike eesmärkide saavutamist. Eelkõige püütakse selle komponendiga tagada merega seotud ettevõtlussüsteemi jätkusuutlikkus ja konkurentsivõime. Lisaks on komponendi eesmärk võidelda vähemalt osaliselt vaesusega rannikukogukondades, tagades samal ajal konkurentsivõimelise ja sidusa territooriumi kliima- ja digipöördega kohanemise kontekstis, keskendudes muu hulgas meresektori jaoks olulistele oskustele. Komponent aitab säilitada ka ookeani ökosüsteemi teenuste väärtust.

Komponent toetab riigipõhiste soovitude täitmist, mis käsitlevad sadamatesse ja innovatsiooni tehtavate investeeringutega seotud majanduspoliitika keskendamist (riigipõhine soovitus nr 3 2019) ning investeeringute keskendamist rohepöördele (riigipõhine soovitus 3 2020). Lisaks aitab komponent täita riigipõhist soovitusel elanikkonna oskuste taseme parandamise kohta (riigipõhine soovitus 2 2020).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse kavas esitatud meetmete kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01).

J.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TC-r23: Meremajanduse taristu ökosüsteemi reform.

Reformi eesmärk on vaadata läbi sadamatehnoloogia klastrite võrgustiku õigusaktid (mille ministrite nõukogu kiitis heaks 2017. aastal), mille kaudu Portugali eesmärk on tugevdada merega seotud majandustegevust, luues äri võimalusi, uusi töökohti, toetades eksporti, toetades meretranspordi kasvu ja edendades merepotentsiaali säästvat kasutamist. Reformiga laiendatakse sadamatehnoloogia klastrite võrgustikku merele juurdepääsu omavatele lisavaldkondadele ning seatakse uued eesmärgid, nagu meremajanduse rahastamissuutlikkuse suurendamine läbivaadatud sinise fondi kaudu, ookeanide kasutamise toetamine, et parandada vastupanuvõimet kliimamuutuste leevendamisele, meremajanduse ja kaksikülemineku seotud oskuste arendamise edendamine ning avaliku sektori toetuse suurendamine innovatsioonile meremajanduse kestlikuks arenguks.

Reformiga luuakse uue sinise keskuse juhtimismudel, mis peaks edendama tehnosiiret uue, vastupidavama ja jätkusuutlikuma meremajanduse väärtusahela eri osaliste vahel, mille mõju peaks olema püsiv ja märkimisväärne paradigmuutusele asjaomaste sektorite aruka, jätkusuutliku ja kaasava majandusarengu suunas.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2021.

Investeering TC-C10-i01: Blue Hub, sinise majanduse taristu võrgustik

Selle investeeringu eesmärk on luua üleriigiline sinise majanduse taristute võrgustik kogu riigis ja tugevdada sinise majanduse innovatsiooni ökosüsteemi.

Investeering hõlmab uue või olemasoleva taristu ehitamist või renoveerimist ning investeeringuid meremajandusega seotud seadmetesse. Investeering hõlmab uute siniste keskuste (äriarenduspiirkonnad sadamates) loomist kogu riigis ning olemasolevate siniste keskuste ajakohastamist või taastamist, samuti investeeringuid koolitusse ja oskustesse uue

sinise keskuse kooli kontseptsiooni kaudu. Investeering peab võimaldama teadusuuringute tulemuste ülekandmist majanduse tootlikusse spetsialiseerumisse. Blue Hub Schooli projekt, mis hõlmab peamiselt investeeringuid taristusse ja seadmetesse, hõlmab oskuste arendamise märkimisväärtset mõõdet.

Energiatõhusaks renoveerimise puhul, mis on vajalik selleks, et saavutada keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786, võib primaarenergia nõudluse vähenemist hinnata ADENE (Portugali energiaamet) kasutatava metoodika abil, kui a) energiamärgiseid ei saa välja anda, sest sertifitseerimise objekti ei saa dekreetseaduse 101-D/2020 artikli 19 kohaselt kindlaks määrata, või b) kogukulu on alla 5 000 euro või c) 2020. või 2021. aastal avaldatud pakkumiskutse avaldati. Primaarenergia nõudluse keskmine vähenemine arvutatakse väiksema energianõudluse alusel mõõdetühiku kohta.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering TC-C10-i02: Rohe- ja digipööre ning kalandusohutus

Selle investeeringu eesmärk on toetada selliste projektide rahastamist, mis on suunatud kalatööstuse ja -organisatsioonide innovatsioonile, protsesside ajakohastamisele, CO₂ jalajälje vähendamisele ning ringmajandusele. Investeering koosneb pakkumiskutsest 82 projektile, mis on seotud innovatsiooni, protsesside ajakohastamise, ringmajanduse ja kalandussektori ettevõtete ökoloogilise jalajälje vähendamisega.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering TC-C10-i04-RAA: Klastri „Cluster do Mar dos Açores“ arendamine.

Selle investeeringu eesmärk on ajakohastada mereteadusuuringute püsi- ja mobiilset taristut Assooride autonoomses piirkonnas. Üks osameede hõlmab nüüdisaegse laeva tarnimist, millel on kõrged tehnoloogilised standardid suutlikkuse ja varustuse ning suure energiatõhususe poolest, sealhulgas teaduslike akustiliste elektrooniliste seadmete integreeritud süsteem. Teine allmeede seisneb kahe mooduli omandamises, mis ühendatakse seotud uurimislaevaga, nimelt traaliseadmete moodul ja kaugjuhitava veesõiduki (ROV) moodul. Viimane osameede seisneb merega seotud uurimis- ja arendustegevuse katsekeskuse loomises, mida jagavad Assooride teadus- ja tehnoloogiasüsteemi (SCTA) asutused ja ettevõtted, sealhulgas sinine inkubator ja vesiviljeluskeskus Assooridel.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering TC-C10-i05-RAA: Energiasüsteemi ümberkujundamine, digiteerimine ning keskkonnamõju vähendamine kalandus- ja vesiviljelussektoris

Investeeringu eesmärk on toetada projekte, mille eesmärk on: energiasüsteemi ümberkujundamine, digiteerimine ning keskkonnamõju vähendamine kalandus- ja vesiviljelussektoris Assooride autonoomses piirkonnas.

Investeering koosneb 15 projektist, mis on seotud kalalaevastiku moderniseerimise ja uuendamisega, innovatsiooniga kalanduses ja vesiviljeluses energiatõhususe parandamiseks, protsesside ajakohastamisega, jäätmetekke vähendamisega merel ning ringmajanduse edendamisega kogu kalandus- ja vesiviljelussektoris.

Selleks et tagada meetme vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside tingimustes sisalduvatest rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmine tegevuste loetelu: i) fossiilkütustega

seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides⁵³; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁵⁴ madalam; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste⁵⁵ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁵⁶ seotud tegevus; Peale selle peab konkursitingimustes olema sätestatud, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnavalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

Investeering TC-C10–i06-RAM: Ookeanitehnoloogiad

Selle investeeringu eesmärk on rahuldada Madeira autonoomse piirkonna mereteadusuuringute taristuvajadusi ning edendada seoseid mereuuringute ja majandussektori vahel.

Investeering seisneb energiatõhusa mitmeotstarbelise uurimislaua ehitamises, mille eesmärk on teha teadusuuringuid ja väljaõpet Madeira saarestiku saari ümbritsevas madalates vetes ja avamerel. See hõlmab ka kolme autonoomse veealuse mehitamata sõiduki ostmist mereuuringuteks.

Eeldatakse, et see meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse taaste- ja vastupidavuskavas esitatud meetme kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas tehniliste suunistega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01). Eelkõige kasutavad teaduslaua ja autonoomsed mehitamata sõidukid parimat kättesaadavat tehnoloogiat, millel on sektoris kõige väiksem keskkonnamõju.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

⁵³ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

⁵⁴ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalas kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁵⁵ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutust; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

⁵⁶ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmekompostimiseks ja biojäätmekompostimiseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutust; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

J.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
10.1	TC-C10-r23	Eesmärk	Mereministeeriumi õigusaktide läbivaatamise jõustumine seoses meremajanduse ja - innovatsiooni rahastamissuutlikkuse suurendamisega sinise fondi kaudu	Mereministeeriumi läbivaadatud õigusaktide jõustumine, mis on seotud meremajanduse ja - innovatsiooni rahastamissuutlikkuse suurendamisega sinise fondi kaudu				4. kv	2021	Läbi vaadatakse järgmised õigusaktid: 9. märtsi 2016. aasta dekreetseadus nr 16/2016; 30. detsembri 2016. aasta määrus nr 343/2016; Ministrite nõukogu resolutsioon nr 175/2017. Nende õigusaktide läbivaatamine hõlmab sadamatehnoloogia klastrite võrgustiku strateegia ajakohastamist, laiendades selle kohaldamisala meremajanduse CO ₂ heite vähendamisele; sinise fondi mahe- ja tegevusviisi läbivaatamine ja kohandamine, et kohandada seda komponendi investeeringute haldamiseks; keskuse juhtimismudeli loomine.
10.2	TC-C10-i01	Eesmärk	Blue Hubi kooli ajakohastamise lõpuleviimine	Sinise keskuse renoveerimise lõpuleviimine				4. kv	2025	Renoveerimistööde lõpuleviimine, koolituspakkumise tugevdamine ja Blue Hubi kooli seadmetega renoveerimine. See hõlmab: - investeeringud Escola Superior Náutica Infante D. Henrique'i (ENIDH) taristusse ja süsteemidesse, sealhulgas

										16 labori moderniseerimine ja simulaatorite soetamine - Turu kuritarvitamise määruse ajakohastamine: 6 koolituskeskuse ajakohastamine, kutseõppe seadmed, IT- ja sidesüsteemide ajakohastamine, koolitusprotsesside digiteerimine ja e-õppe kavandamine. Uute hoonete primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
10.3	TC-C10-i01	Siht	Sinise keskuse keskuste rajamise ja/või ajakohastamise lõpuleviimine		Arv	0	7	2. kv	2026	7 sinise sõlmpunkti ehitustööde (ehitus, renoveerimine ja seadmed) lõpuleviimine, sealhulgas: 1. Figueira da Foz Hub: valdkondadevaheline uurimiskompleks ja täiendav labor, mis on ühenduslülili akadeemiliste ringkondade ja tööstuse vahel. 2. IPMA/Sea Oeirase keskus ookeanide seiresuutlikkuse parandamiseks: 3. Aruka ookeani Peniche'i keskuse loomine: 4. Aveiro keskuse tugevdamine. 5. Ocean.Plusi keskuse loomine Portos, Leixões:

										6. Porto Hub/Leixões II: Mehitamata sõidukite juhtimis- ja kontrollikeskus: 7. Algarve keskuse paigaldamine Luuakse sinise keskuse ärimudel ja värvatakse professionaalne ajutine ärijuhtimise meeskond (mis hõlmab ka Blue Hubi kooli). Eespool nimetatul viimistlemisel tuleb kinnitada vastavust tehnilistele kirjeldustele ja lepingulistele kohustustele. Uute hoonete primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
10.4	TC-C10-i02	Siht	Kalandussektori üksuste innovatsiooni, energiasüsteemi ümberkujundamist ja keskkonnamõju vähendamist toetava 82 projekti lõpparuannete heakskiitmine		Arv	0	82	4. kv	2025	Loodusvarade, ohutuse ja mereteenuste peadirektoraat (DGRM-IFAP) kiidab heaks 82 projekti rakendamise lõpparuanded, millega toetatakse innovatsiooni, energiasüsteemi ümberkujundamist ja keskkonnamõju vähendamist kalandussektori üksustes.
10.8	TC-C10-i04-RAA	Eesmärk	Riiklike ehitustööde lepingu algus tehnilise keskuse MARTEC jaoks	Tehnilise keskuse MARTEC ehitustööde alustamine				4. kv	2023	Technopolo MARTECi taristu ehitustööde alustamine (sealhulgas maa ostmine ja olemasoleva taristu lammutamine) Faiali saarel osana merega seotud katse-

										ja arenduskeskusest Assooridel. See hõlmab sinist inkubaatorit (vähemalt 6 500 m ²), vesiviljeluskeskust (vähemalt 2 000 m ²) ning sinise inkubaatori ja vesiviljeluskeskuse seadmeid. Uute hoonete primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest.
10.9	TC-C10-i04-RAA	Eesmärk	Uurimislaeva kättetoimetamine	Uurimislaeva kättetoimetamine				4. kv	2025	Kaasaegse uurimislaeva, sealhulgas teaduslike akustiliste elektrooniliste seadmete integreeritud süsteemi tarnimine
10.11	TC-C10-i04-RAA	Eesmärk	Kahe mooduli tarnimine uuele uurimislaevale	Kahe mooduli tarnimine uuele uurimislaevale				2. kv	2026	Kahe mooduli pakkumine uuteks laevauuringuteks: Moodul ROV ja 1 traalimise seadmete moodul
10.10	TC-C10-i04-RAA	Eesmärk	Merega seotud eksperimentaalse teadus- ja arenduskeskuse kasutuselevõtmine Assooridel (MarTECi keskus)	Kasutusele võtmine				2. kv	2026	Eksperimentaalse merealase teadus- ja arenduskeskuse rajamisel ja kasutuselevõtmisel FaialNew'i hoones peab primaarenergia nõudlus olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete vajadustest.
10.12	TC-C10-i05-RAA	Siht	Kalandus- ja vesiviljelussektori projektide lõpuleviimine		Arv	0	15	1. kv	2026	15 projekti lõpuleviimine, mis on seotud kalalaevastiku moderniseerimisega ja uuendamisega, innovatsiooniga kalanduses ja vesiviljeluses energiatõhususe parandamiseks, protsesside ajakohastamisega, jäätmetekke vähendamisega merel ning ringmajanduse edendamisega kõigis kalandus- ja vesiviljelussektorites.

										Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja (nagu on esitatud meetme kirjelduses) ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklikke keskkonnavalasid õigusakte.
10.13	TC-C10-i06-RAM	Eesmärk	Mitmeotstarbelise uurimislaeva lepingu allkirjastamine	Mitmeotstarbelise uurimislaeva lepingu allkirjastamine				2. kv	2024	Mitmeotstarbelise uurimislaeva ehitamise lepingu allkirjastamine. Lepingus nõutakse meetme kirjelduses sätestatud põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tingimuse kohaldamist.
10.14	TC-C10-i06-RAM	Eesmärk	Energiatõhusa mitmeotstarbelise uurimislaeva tarnimine	Mitmeotstarbelise uurimislaeva üleandmine				2. kv	2026	Energiatõhusa mitmeotstarbelise uurimislaeva tarnimine. Ta võib tegutseda Madeira autonoomse piirkonna madalates vetes saarestiku saarte ümbruses ja avamerel.
10.15	TC-C10-i06-RAM	Siht	Ühe autonoomse mehitamata sõiduki tarnimine		Arv	0	1	3. kv	2024	Ühe autonoomse mehitamata sõiduki tarnimine: • Autonoomne sõiduk pindalaga (USV)
10.16	TC-C10-i06-RAM	Siht	Kahe autonoomse mehitamata sõiduki tarnimine		Arv	1	3	4. kv	2025	Veealuse autonoomse mehitamata õhusõiduki 6 000M ja veealuse autonoomse mehitamata õhusõiduki (AUV) tarnimine 1 000M

J.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering TC-C10-i03: Atlandi kaitseoperatsioonide keskus ja mereväeplatvorm

Investeeringu eesmärk on edendada mereuuringuid ja -seiret.

Investeering seisneb süsteemi väljatöötamises, mis põhineb kolmel peamisel sambal: I samm – mitmeotstarbeline mereplatvorm; II samm – operatsioonide keskus; ja III samm – Alfeite Arsenal Academy (akadeemia 4.0). Arsenali Akadeemia eesmärk on keskenduda koolitusele sellistes murrangulistes valdkondades nagu robotika, telekommunikatsioon, biotehnoloogia, nanotehnoloogia, ühendatus, tehisintellekt, suurandmed ja masinõpe.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering TC-C10-i07: Keskkonnahoidlik laevandus

Meetme eesmärk on kiirendada kauba- ja reisijateveo energiasüsteemi ümberkujundamist.

Investeering koosneb energiatõhususega seotud sekkumismeetmete toetusprogrammist kümnele kauba- ja reisijateveolaevale, millest vähemalt 70 % ületab 5000 kogumahutavuse (GT). Sekkumised peavad kuuluma vähemalt ühe järgmise liigituse alla: i) fossiilkütuste asendamise meetmed, ii) energiasäästumeetmed ja iii) täiendavad heitkoguste vähendamise meetmed.

Taotlustele antakse hinde süsinikdioksiidi (CO₂) heitkoguste vähendamise taseme hindamisel, mis on arvutatud CO₂-mahukuse näitaja (CII) alusel, ja transporditööühiku kohta (protsentides) ning vääveloksiidide (SO_x), lämmastikoksiidide (NO_x) ja tahkete osakeste heite vähendamise taseme hindamisel protsentides. Hindamise näitajana kasutatakse ka olemasolevate laevade energiatõhususe indeksit (EEXI).

Tagamaks, et meede on kooskõlas põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C58/01), peab investeering aitama vähendada laeva kütusekulu vähemalt 10 %, väljendatuna kütuse grammides kandevõime tonni kohta meremiili kohta. Tarbimise arvutamiseks kasutatakse arvutuslike vedelike dünaamikat (CFD), paagikatsed või samalaadseid tehnilisi arvutusi. Lisaks ei tohi laevad olla ette nähtud fossiilkütuste transpordiks.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

J.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
10.5	TC-C10-i03	Eesmärk	Mitmeotstarbelise mereväeplatvormi ja operatsioonikeskuse lepingu allkirjastamine	Mitmeotstarbelise mereväeplatvormi ja operatsioonikeskuse lepingu allkirjastamine				3. kv	2023	Ehituslepingu allkirjastamine pärast riigihankemenetluse algatamist – I ja II sammas: I sammas – multifunktsionaalne mereväeplatvorm, See hõlmab umbes 100 meetri pikkuse multifunktsionaalse mereplatvormi ehitamist, millel on muu hulgas dünaamiline automaatne positsioneerimissüsteem, integreeritud platvormihaldussüsteem, juhtimissilla ja operatsioonikeskus, veealune akustiline positsioneerimissüsteem, allveelaevade õhkutõusmislahter ja/või autonoomsete süsteemide, kraanade, helidecki maabumine); Hõlmab ka suutlikkust käitada sõidukeid, mille sügavus on kuni 6 000 meetrit, autonoomsete maismaasõidukite parkimine ja täiendavad mereväevarad (sealhulgas autonoomsed ookeani pinnasõidukid, autonoomsed allveesõidukid, autonoomsed õhusõidukid, mehitamata õhusõidukid). II sammas – Tegevuskeskus See hõlmab olemasolevate hoonete ja struktuuride renoveerimist, operatsioonikeskuse ja laborivõrgu arvuti- ja sidesüsteemide rajatise, kõrgjõudlusega andmetöötlus- ja infosalvestussüsteeme, sidesüsteeme (sealhulgas üliväikese Apertuurterminali (VSAT) televisiooni vastuvõtusüsteemid (TVRO)) ja koostalitlusvõime süsteeme teiste mereväesüsteemidega, tarkvaraarendus- ja immersiiivseid süsteeme.
10.6	TC-C10-i03	Eesmärk	Alfeite Arsenal Academy'i tegevuse lõpuleviimine	Alfeite Arsenal Academy (Alfeite Arsenal Academy) lõpuleviimine				4. kv	2023	Alfeite Arsenal Akadeemia kooli taristut ajakohastatakse ja koolil on õigus pakkuda koolitust. Investeering hõlmab ka koolitusvajaduste hindamist, koolituskursuste väljatöötamist ja esimeste koolituskursuste pakkumist.)
10.7	TC-C10-i03	Eesmärk	Mitmeotstarbelise mereväeplatvormi ja operatsioonikeskuse vastuvõtmine ja vastuvõtmine	Mitmeotstarbelise mereväeplatvormi ja operatsioonikeskuse vastuvõtmine ja vastuvõtmine				2. kv	2026	Mitmeotstarbelise mereväeplatvormi ja operatsioonikeskuse vastuvõtmine ja vastuvõtmine
10.17	TC-C10-i07	Eesmärk	Pakkumismenetluse algatamine laevade	Pakkumismenetluse				3. kv	2023	Hankemenetluse algatamine kümne kauba- ja reisijateveolaeva CO ₂ heite vähendamiseks, mille kogumahutavus on üle 5 000 tonni (GT) vähemalt 70 %.

			CO ₂ heite vähendamiseks	algatamine laevade CO ₂ heite vähendamiseks						Pädevus hõlmab rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01) ja aitavad vähendada laeva kütusekulu vähemalt 10 %, väljendatuna kütuse grammides kandevõime tonni kohta meremiili kohta kooskõlas meetme kirjelduses sätestatud nõuetega. See hõlmab ka nõuet järgida ELi ja liikmesriikide keskkonnanalaseid õigusakte.
10.18	TC-C10-i07	Siht	Laevade energiatõhususega seotud sekkumiste lõpuleviimine	Tõend laevade energiatõhususega seotud sekkumiste lõpuleviimise kohta	Arv	0	10	2. kv	2026	Energiatõhususega seotud sekkumiste lõpuleviimine kümne kauba- ja reisijateveolaeva puhul, mille kogumahutavus on üle 5 000 tonni (GT) vähemalt 70 %.

K. KOMPONENT 11. Tööstuse CO₂ heite vähendamine

Portugali taaste- ja vastupidavuskava komponendis käsitletakse tööstuse ja tööstusprotsesside panust CO₂-neutraalsuse eesmärkide saavutamisse, mis on kindlaks määratud CO₂-neutraalsuse tegevuskavas aastani 2050 ning riiklikus energia- ja kliimakavas 2030. See nõuab struktuurimuutust, mis põhineb tööstustegevuse ümberkujundamisel, tootmisprotsesside muutustel ja ressursside kasutamise viisidel.

Selle komponendi meetme eesmärk on edendada CO₂ heite vähendamist, energia- ja ressursitõhusust ning alternatiivsete energiaallikate kasutamist tööstusprotsessides. Toetatavad projektid peavad olema seotud ka uute tehnoloogiate, innovatsiooni ja tööstuse digiteerimisega, et saavutada erinevate tootmis- ja korraldusprotsesside suurem tõhusus.

Komponent aitab kaasa Portugali tööstuse kliimapöördele ja toetab selle konkurentsivõimet. See aitab täita riigipõhiseid soovitusi, mis käsitlevad investeringuid rohepöördesse, eelkõige seoses puhta ja tõhusa energiatootmise ja -kasutusega (riigipõhine soovitus 3 2020) ning investeringuid teadusuuringutesse ja innovatsiooni (riigipõhised soovitus 3 2019 ja 2020).

K.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeringute kirjeldus

Investeering TC-C11-i01: Tööstuse CO₂ heite vähendamine

See investeering hõlmab innovatsiooniprojektide edendamist ja rahalist toetamist tööstusharudes neljas valdkonnas:

- vähese CO₂ heitega protsessid ja tehnoloogiad: eesmärk on toetada uute tehnoloogiate kasutuselevõttu või täiustatud tootmisprotsesse nende CO₂ heite vähendamiseks, näiteks uute toorainete ja ringmajanduse meetmete, innovatsioonimeetmete, seadmete asendamise ja/või kohandamise ning energia lõpptarbimise elektrifitseerimise suurendamise kaudu;
- energiatõhususe meetmed: toetatavate projektide eesmärk on vähendada energiatarbimist ja kasvuhoonegaaside heidet, näiteks optimeerides või asendades mootoreid ja seadmeid, optimeerides protsesse, võttes vastu seire- ja tarbimisjuhtimissüsteemid;
- taastuvenergia kaasamine ja salvestamine, näiteks päikeseenergiasüsteemide paigaldamise, taastuvatest energiaallikatest toodetud soojuse tootmise, suure tõhususega koostootmise ning taastuvallikatest toodetud vesiniku ja taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside tootmise ja kasutuselevõtu kaudu, kui tehnoloogilised võimalused CO₂ heite vähendamiseks, sealhulgas elektrifitseerimise kaudu, on piiratud;
- CO₂ heite vähendamise tegevuskavade ja suutlikkuse suurendamise algatuste väljatöötamine, näiteks tõhusate tehnoloogiliste lahenduste kindlaksmääramine ja levitamine, koolitustegevus, teabevahetusplatvormid.

Toetust antakse hankemenetluste kaudu (2021–2024) nii väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele kui ka suurettevõtjatele tööstuse ja energiatootmise valdkonnas, sealhulgas tööstuspiirkondade juhtorganitele, energia ülekande- ja jaotusvõrguettevõtjatele, tööstus- ja energiaettevõtjate ühendustele ning muudele üksustele. Investeeringu eesmärk on toetada vähemalt 310 eri suurusega projekti: Hankes keskendutakse kõige suurema kasvuhoonegaaside heitemahukusega sektoritele, kuid see on avatud kogu tööstussektorile, mis hõlmab nii heitkogustega kauplemise süsteemi kui ka HKSi mittekuuluvaid käitisi.

Sekkumisvaldkonnas 024ter valitud projektide tulemusena väheneb kasvuhoonegaaside heide asjaomastes tööstuskäitistes riikliku energia- ja kliimakava rakendamise raames keskmiselt 30 %.

Et meede oleks kindlasti kooskõlas põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C58/01), välistatakse konkursitingimustes sisalduvate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidega järgmiste tegevuste rahastamine: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides⁵⁷; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁵⁸ madalam; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste⁵⁹ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁶⁰ seotud tegevus; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab konkursitingimustes olema sätestatud, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnanalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

⁵⁷ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

⁵⁸ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁵⁹ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusaega; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

⁶⁰ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusaega; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

K.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
11.1	TC-C11-i01	Eesmärk	Esimene pakkumismenetlus tööstuse CO ₂ heite vähendamise projektide jaoks	Esimene pakkumismenetlus kuulutati välja				4. kv	2021	Esimese projektikonkursi avamine tööstuse CO₂ heite vähendamise projektidele, mis on seotud vähemalt ühega järgmistest valdkondadest: vähese CO₂ heitega protsessid ja tehnoloogiad; energiatõhususe meetmete vastuvõtmine; taastuvenergia ja energia salvestamise kaasamine; ja ettevõtete mõjuvõimu suurendamine. Konkursitingimused sisaldavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse väljavalitud projektide eesmärkide vastavus põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnavalaste õigusaktide järgimise nõuet. Käesoleva pakkumiskutsega tagatakse otsese ja kaudse kasvuhoonegaaside heite vähendamine keskmiselt 30 % selliste tööstuskäitiste puhul, mida toetatakse sekkumisvaldkonnale 024ter vastavate projektide jaoks. Esmajärjekorras toetatakse projekte, mille CO₂ heite vähendamine on kõige tõhusam.
11.2	TC-C11-i01	Eesmärk	Rahalise toetuse andmise lepingute allkirjastamine	Rahalise toetuse andmise lepingute allkirjastamine				4. kv	2023	Vähemalt 383 000 000 eurot eraldatakse tööstuse CO₂ heite vähendamise projektidele, mis on seotud vähemalt ühega järgmistest valdkondadest: vähese CO₂ heitega protsessid ja tehnoloogiad; energiatõhususe meetmete vastuvõtmine; taastuvenergia ja energia salvestamise kaasamine; ja ettevõtete mõjuvõimu suurendamine. Eespool vahe-eesmärgis nimetatud projektikonkursside alusel valitud projektidega lepingute sõlmimine tagab põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01) järgimise, kasutades välistamisnimekirja ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnavalaste õigusaktide järgimise nõuet.

11.3	TC-C11-i01	Siht	Rahaline toetus tööstuse CO ₂ heite vähendamise projektidele		Arv	0	310	4. kv	2025	Selliste projektide arv, mis said rahalist toetust tööstuse CO ₂ heite vähendamiseks ja mis on seotud vähemalt ühega järgmistest valdkondadest: vähese CO ₂ heitega protsessid ja tehnoloogiad; energiatõhususe meetmete vastuvõtmine; ning taastuvenergia ja energia salvestamise kaasamine. Toetatavate tööstuskäitiste puhul tagatakse otsese ja kaudse kasvuhoonegaaside heite vähendamine keskmiselt 30 % võrra projektide puhul, mis vastavad sekkumisvaldkonnale 024ter.
------	------------	------	--	--	-----	---	-----	-------	------	---

L. KOMPONENT 12. Biomajandus

Selles komponendis käsitletakse elujõulise, kestliku, ringluspõhise ja konkurentsivõimelise biomajanduse arendamise väljakutset. Selline üleminek peaks toetama tööstuse ajakohastamist ja konsolideerimist, luues uusi väärtusahelaid ja keskkonnahoidlikumaid tööstusprotsesse.

Selle komponendi eesmärk on edendada ja kiirendada bioloogilistest ressurssidest saadud kõrge lisandväärtusega toodete väljatootamist alternatiivina fossiilsetele materjalidele.

Selle komponendi meetmete eesmärk on toetada selle üleminekuga seotud struktuurimuutusi ning need aitavad lahendada praeguseid ülemaailmseid ja kohalikke probleeme, sealhulgas kliimamuutusi, fossiilsetest ressurssidest sõltuvuse vähendamist ja kestlikku arengut. Kolme sektorit (tekstiil ja rõivad, jalatsid ja looduslik vaik) toetatakse konkreetset bioressursipõhiste toodete arendamiseks ja ressursitõhusamaks muutmiseks. Komponent toetab riigipõhiste soovitude täitmist, mis käsitlevad investeeringuid rohepöördesse, eelkõige puhtasse ja tõhusasse energiatootmisse ja -kasutusse (riigipõhine soovitus 3 2020), investeeringuid teadusuuringutesse ja innovatsiooni (riigipõhised soovitus 3 2019 ja 2020) ning üleminekut ringmajandusele, eelkõige suurendades jäätmetekke vältimist, ringlussevõttu ja korduskasutamist, et suunata jäätmed prügilatest ja põletusseadmetest eemale (riigipõhised soovitus nr 3 2022 ja 2023).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse kavas esitatud meetmete kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01).

L.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TC-r25: Kestlik biomajandus

Reformi eesmärk on edendada ja stimuleerida bioloogiliste ressursside kaitset ja tõhusat kasutamist. Reform on kooskõlas Portugali kestliku biomajanduse tegevuskavaga, mille üle toimub avalik konsultatsioon ja mis toimib riikliku säästva arengu strateegilise raamistikuna. Osana jõupingutustest edendada biomajandust hindab Portugal ka fiskaalstiimuleid, mis võiksid edendada taastumatute loodusvarade asendamist muude bioressursipõhiste ressurssidega.

Reform hõlmab uut üldist jäätmekäitlussüsteemi ja kestlike biotoorainel põhinevate toodete ostmise kriteeriumide lisamist keskkonnahoidlike riigihangete riikliku strateegia läbivaatamisse. Reformi eesmärk on kõrvaldada peamised takistused ja piirangud, mis on kindlaks tehtud bioloogiliste ressursside väärtustamisel kestliku ja ringbiotööstuse arendamiseks, järgides astmelise kasutamise põhimõtet.

Uue üldise jäätmekäitluskava rakendamisega kõrvaldatakse vähemalt piirangud kõrvalsaaduste või jäätmete kasutamisele uute toodete puhul, lihtsustades ainete või esemete kõrvalsaadusteks klassifitseerimise menetlusi, sealhulgas teistest ELi riikidest. Uus üldine jäätmekäitluskava võeti vastu 2020. aasta detsembris.

Keskkonnahoidlike riigihangete riiklik strateegia vaadatakse läbi, et lisada sellesse vähemalt kohustuslikud ökoloogilised kriteeriumid, mis on seotud teenuste ja toodete hangetega (eelkõige ehituse valdkonnas), integreerides säästvad bioressursipõhised tooted.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2022.

Investeering TC-C12-i01: Biomajandus

Investeeringu eesmärk on toetada bioressursipõhiste materjalide kasutamist tootmisprotsessides kolmes sektoris: tekstiil ja rõivad, jalatsid ja looduslik vaik.

Peamine vahend koosneb rahalisest toetusest, mida antakse programmelemise kaudu konsortsiumidega, mis hõlmavad teadus- ja innovatsiooniasutusi, ettevõtteid ja lõppkasutajaid ning mis valitakse välja konkursi teel. Toetatavad tegevused hõlmavad teadus-, arendus- ja tootliku innovatsiooni projekte, digiteerimisprojekte ja kõrgtehnoloogilisi tootmistehnoloogiasid, spetsiaalseid koolitus- ja võimestamisprogramme, omamaise loodusliku vaigu tootmist ning säästvat tootmist ja tarbimise teadlikkuse suurendamise meetmeid. Valitud projektid peavad aitama kaasa vähemalt ringmajanduse arengule ja heitkoguste vähendamise eesmärkide saavutamisele Portugalis. Projektidel on järgmised eesmärgid:

- uute tootmisprotsesside väljatöötamine suurema lisandväärtusega toodete loomiseks, mis sisaldavad ja kasutavad bioloogilisi ressursse (metsa biomass, põllumajandus- ja agrotööstuse jäägid ja kõrvalsaadused);
- tehniliste protsesside arendamine tekstiili- ja rõiva-, jalatsi- ja vaigutöötlemise sektori ringluse parandamiseks; ning
- aidata kaasa jäätmekäitlusele nendes sektorites.

Teadus-, arendus- ja innovatsiooniprojekte toetatakse eesmärgiga töötada välja uued tootmisprotsessid, et luua suurema lisandväärtusega tooteid, mis sisaldavad ja kasutavad bioloogilisi ressursse (metsa biomass, põllumajanduslikud ja agrotööstuse jäägid ja kõrvalsaadused), tehnoloogilised protsessid tekstiili- ja rõiva-, jalatsi- ja vaigutöötlemise sektori ringluse parandamiseks ning aidata kaasa jäätmekäitlusele nendes sektorites. Valitud projektid aitavad vähendada kasvuhoonegaaside heidet.

Neid meetmeid täiendavad konkreetsed ja täiendavad hanked metsamajandamiseks ja loodusliku vaigu tootmiseks. See hõlmab tulekahjude ennetamise toetamist vaigu tootmise spetsialistide poolt, masinate ja seadmete ostmist Loodus- ja Metsakaitseinstituudis (ICNF) ning meremännimetsade kaitset ja taastamist. Edendades metsamaa majandamist, aitab see investeering kaasa maapõlengute ennetamisele ja leevendamisele, aidates vähendada saasteainete heidet atmosfääri.

Lähtudes meetme kirjeldusest taaste- ja vastupidavuskavas ja võttes arvesse põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) kohaseid leevendavaid samme, mis kavas on sätestatud, võib eeldada, et see meede ei kahjusta määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses oluliselt keskkonnamärke. Selleks et tagada vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), peavad loodus- ja metsakaitseinstituudi (ICNF) ostetavad sõidukid, masinad ja seadmed olema heitevabad. Kui heitevabasid alternatiive ei ole, peavad ostetavad sõidukid, masinad ja seadmed vastama sektori parimale võimalikule keskkonnatoime tasemele. Lisaks jäetakse tulevaste projektikonkursside pädevuses sisalduvatest rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmine tegevuste loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides⁶¹; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest

⁶¹ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

võrdlusalustest⁶² madalam; iii) prügilate, jäätme põletustehaste⁶³ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamade⁶⁴ seotud tegevus; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab konkursitingimustes olema sätestatud, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnavalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Reform TC-C12–r39: Ringmajanduse ja tõhusama jäätmekäitluse edendamine

Reformi eesmärk on parandada jäätmetekke vältimist, jäätmete korduskasutamiseks ettevalmistamist, ringlussevõttu ja taaskasutamist ning jäätmete kõrvalesuunamist ning edendada ringmajandust.

Reformiga:

- Soodustada veelgi ökodisaini tööstustoodete puhul, ühtlustades tootjate poolt kasutatava ökomodulatsiooni kriteeriume. Need kriteeriumid muudetakse laiendatud tootjavastutusega hõlmatud integreeritud süsteemide rakendamiseks korraldusasutustele (toodete tootjaid, pakendajaid ja pakendamisteenuse osutajaid esindavad ühendused) kohustuslikuks. Kriteeriumidega tagatakse, et dekreetseaduse nr 152/D/2017 artikli 15 lõigete 3 ja 4 kohased finantsmudelid kajastavad toote mõju keskkonnale ja jäätmekäitluse tegelikke kulusid, ning loovad rahalisi stiimuleid vastupidavamate, parandatavate ja ringlussevõetavate toodete jaoks, kohandades tootjate makstavaid tasusid.
- Kehtestada taaskasutamise stimuleerimiskava (hoiuste ja tagasimaksete süsteem) ühekordselt kasutatavate plast-, raudmetalli- ja alumiiniumipudelite jaoks.
- Võtta pärast teostatavusuuringut kasutusele stiimulite süsteem elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete eri kategooriate tagasivõtmiseks.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

⁶² Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁶³ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

⁶⁴ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

Investeering TC-C12-i02: Jäätmete ringlussevõtt ja taaskasutamine

Investeeringu eesmärk on suurendada Portugalis jäätmete kogumise, korduskasutamise, ringlussevõtu ja taaskasutamise suutlikkust.

Investeeringuga toetatakse ettevõtjaid, kellel on ühe või mitme omavalitsuse kontsessioon jäätmete kogumiseks ja eraldamiseks vajalike seadmete ja sõidukite ostmiseks ning uute kogumis- ja sortimisrajatiste ehitamiseks.

Lähtudes meetme kirjeldusest taaste- ja vastupidavuskavas ja võttes arvesse põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) kohaseid leevendavaid samme, mis kavas on sätestatud, võib eeldada, et see meede ei kahjusta määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses oluliselt keskkonnanäesmärke. Eelkõige selleks, et tagada põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimine, peavad kontsessiooniettevõtjate ostetavad seadmed ja sõidukid olema heitevabad. Kui heitevabad alternatiivid puuduvad, peavad ostetavad seadmed ja sõidukid vastama sektori keskkonnatoime parimale võimalikule tasemele. Lisaks ei hõlma investeering i) fossiilkütustega seotud tegevusi, sealhulgas järgnevat kasutamist⁶⁵; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁶⁶ madalam; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste⁶⁷ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁶⁸ seotud tegevus; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Lisaks tagatakse selliste rajatiste ehitamisel ja käitamisel, kus käideldakse liigiti kogutud biojäätmekogude anaeroobse kääritamise või kompostimise teel ning sellest tuleneva biometaaniga tootmise ja kasutamisega, vastavus taastuvenergia direktiivile (EL) 2018/2001, eelkõige sellele, et rajatised vastavad artiklites 29–31 sätestatud säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele ning artiklis 26 sätestatud toidu- ja söödapõhiseid biokütuseid käsitlevatele eeskirjadele.

⁶⁵ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

⁶⁶ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁶⁷ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevates jaamades, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

⁶⁸ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmekogude kompostimiseks ja biojäätmekogude anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

L.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möödühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
12.1	TC-C12-i01	Eesmärk	Programmi „Resineiros Vigilantes” 2021. aasta protokoll allkirjastamine	Programmi „Resineiros Vigilantes” 2021. aasta protokoll allkirjastamine				3. kv	2021	Loodus- ja metsakaitseinstituudi (I.P.) ja riikliku vaigutootjate kutseliidu (Resipinus) vahelise protokoll sõlmimine maapõlengute seireks ja avastamiseks.
12.2	TC-C12-i01	Eesmärk	Selliste projektide heakskiitmine, mille konsortsiumid on esitanud uute biomajanduse toodete, tehnoloogiate ja protsesside arendamiseks tekstiili- ja rõiva-, jalatsi- ning looduslike vaikude sektoris	Uute biomajanduse toodete, tehnoloogiate ja protsesside arendamise projektide heakskiitmine				2. kv	2022	Valikukomisjon kiidab heaks projektid, mille konsortsiumid on esitanud uute biomajanduse toodete, tehnoloogiate ja protsesside arendamiseks tekstiili- ja rõiva-, jalatsi- ning looduslike vaikude sektoris. Konsortsiumide poolt toetuse saamiseks esitatud projektid kuuluvad ühte järgmistest programmidest: „Kestliku ja ringbiomajanduse edendamine tekstiili- ja rõivatööstuses”, „Jätkusuutliku ja ringbiomajanduse edendamine ja jalatsite sektoris” ning „Loodusliku tooraine edendamine ja väärtustamine”. Nad keskenduvad vähese CO ₂ heitega majandusele, vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele puhta tehnoloogia lahenduste, vähese mõjuga alternatiivide ja parima võimaliku tehnika kasutamise kaudu. Projektide valikukriteeriumides nõutakse, et kõik toetatavad teadus- ja innovatsiooniprojektid tagaksid otsese ja kaudse CO ₂ heite vähendamise. Valitud projektid peavad vastama põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt” tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja ning asjaomastele ELi ja riiklikele keskkonnavalastele õigusaktidele vastavuse nõuet.
12.3	TC-C12-i01	Siht	Bioressursipõhiseid ressursse ühendavad uued tooted, tehnoloogiad ja katseprotsessid		Arv	0	15	4. kv	2025	Bioressursipõhiseid ressursse ühendavad uued tooted, tehnoloogiad ja katseprotsessid. See hõlmab vähemalt kümnet uut toodet või tehnoloogiat (tehnoloogia valmisoleku tase 6–7) ja vähemalt viit tööstuslikku katseprotsessi (tehnoloogia valmidusaste 7–9) järgmistes sektorites: tekstiili, jalatsite, vaigu tootmine.
12.4	TC-C12-i01	Siht	Vaigutootmise potentsiaaliga		ha	0	8 500	2. kv	2026	Meremännimetsade pindala, mis on välja arendatud looduslike taaselustamismeetodite ja vaiksete okste lõikamise teel.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möötühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			meremännimetsade arendamine							
12.5	TC-C12-r25	Eesmärk	Uue üldise jäätmekäitluskorra jõustumine	Uue üldise jäätmekäitluskorra jõustumine				3. kv	2021	Uue üldise jäätmekäitlussüsteemi (RGGR) jõustumine, mis lihtsustab haldusmenetlust ja vähendab kõrvalsaaduste kasutamisega seotud kulusid.
12.6	TC-C12-r25	Eesmärk	Keskkonnahoidlike riigihangete läbivaadatud riikliku strateegia jõustumine	Keskkonnahoidlike riigihangete läbivaadatud riikliku strateegia jõustumine				3. kv	2022	Jõustub keskkonnahoidlike riigihangete läbivaadatud riiklik strateegia, milles määratakse kindlaks teenuste ja toodete hankimisega seotud ökoloogilised kriteeriumid, millesse on integreeritud säästvad bioressursipõhised materjalid, sealhulgas kohustuslike ökoloogiliste kriteeriumide kehtestamise kaudu.
12.7	TC-C12-r39	Eesmärk	Ökomodulatsiooni kriteeriumide ühtlustatud määratluse jõustumine	Õigusakti säte, mis osutab ökomodulatsiooni kriteeriumide ühtlustatud määratluse jõustumisele				4. kv	2023	Jõustub õigusakt, milles sätestatakse laiendatud tootjavastutuse raames integreeritud süsteemides rahaliste hüvede ökomoduleerimise kriteeriumide ühtlustatud ja kohustuslik määratlus. Uut rahalist kasu kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2026 pärast üleminekuperioodi lõppu, mis on vajalik selleks, et tootjad saaksid kohandada oma mudeleid uute ökomodulatsiooni kriteeriumidega.
12.8	TC-C12-r39	Eesmärk	Taaskasutamise stimuleerimiskava (hoiuste ja tagasimaksete süsteem) ühekordselt kasutatavate plastpudelite, raudmetallide ja alumiiniumi puhul	Tagatisrahasüsteemi kasutuselevõtmine				4. kv	2023	Käivitatakse tagatisrahasüsteem, mida kohaldatakse ühekordselt kasutatavate plastpudelite, raudmetallide ja alumiiniumi suhtes.
12.9	TC-C12-r39	Eesmärk	Elektri- ja elektroonikaseadmete tagasivõtukava	Õigusaktis sisalduv säte, mis viitab õigusakti jõustumisele				4. kv	2025	Pärast sõltumatut teostatavusuuringut ja kui uuring on positiivne, jõustuvad õigusaktid, millega kehtestatakse õiguslik raamistik elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete tagasivõtusüsteemi kasutuselevõtuks.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möödühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
12.10	TC-C12-i02	Siht	Suurem jäätmete, korduskasutamise, ringlussevõtu ja taaskasutamise suutlikkus		Arv	0	5	4. kv	2025	Selliste kontsessiooniettevõtjate arv, kellel on ühe või mitme suurema jäätmete korduskasutamise, taaskasutamise ja ringlussevõtu suutlikkusega omavalitsusüksuse kontsessioon, sealhulgas järgmised sekkumised vähemalt ühes kontsessiooniga äriühingus sekkumise kohta: a) plast- ja metallpakendite uue sortimisliini paigaldamine, b) uue pakendite sortimistehase ehitamine, c) sõidukite paigaldamine selektiivsete kooste- ja sorteerimismahutite jaoks, d) komppostimisjärgse töötlemise käitis ja e) jäätmekäitlustegevuse käigus tekkiva reovee puhastamise süsteem.

M. KOMPONENT 13. Hooneteenergiatõhusus

Komponent käsitleb järgmisi probleeme. Eluasemesektor moodustab 18 % energiatarbimisest ja teenuste sektor veel 14 %. Seetõttu on hoonetel Portugali jaoks oluline roll CO₂-neutraalsuse eesmärkide saavutamisel. Meetmed selles valdkonnas, eelkõige eluasemesektoris, võivad samuti aidata leevendada energiaostuvõimetust, mis on Portugalis endiselt oluline probleem, kuna 2019. aastal oli nende leibkondade osakaal, kes ei suutnud kodu piisavalt soojana hoida, 19 % juures. Portugal on võtnud kohustuse saavutada 2050. aastaks CO₂-neutraalsus ja peab seetõttu edendama oma hoonete CO₂ heite vähendamist, parandades samal ajal elamistingimusi (mugavus siseruumides ja nende kvaliteeti) ja taskukohasust. See saavutatakse, suurendades hoonete energiatarbimist, ühendades energiatarbimist ja taastuvenergia elektrifitseerimisega ning keskendudes eelkõige väikese sissetulekuga leibkondadele, et võidelda energiaostuvõimetuse vastu.

Tehakse kindlaks mitu „turutõrget“, mis vastavad mitmele probleemile, mis kipuvad lükkama edasi hoonefondi ümberkujundamist ja võimaliku energiasäästu kasutamist, näiteks:

- vähene arusaamine energiakasutusest ja võimalikust säästust;
- piiratud renoveerimis- ja ehitustegevus finantskriisijärgses olukorras;
- atraktiivsete rahastamistoodete puudumine;
- vähene teave hoonefondi kohta ning
- tõhusate ja arukate tehnoloogiate piiratud kasutamine.

Komponendi eesmärk on renoveerida avaliku ja erasektori hooned, et parandada nende energiatarbimist ja mugavust, vähendades samal ajal riigi energiaarveid ja -sõltuvust, kasvuhoonegaaside heidet ja energiasõltuvust, leevendada energiaostuvõimetust ja integreerida taastuvad energiaallikad tehiskeskkonda. See peaks tooma inimestele ja ettevõtetele suurt sotsiaalset, keskkonnavalast ja majanduslikku kasu, näiteks kohalike töökohtade loomine ja õhusaaste vähendamine.

Komponendiga toetatakse kliimapöördesse investeerimist käsitleva riigipõhise soovitusetaitmist, eelkõige seoses puhta ja tõhusa energiatarbimise ja -kasutusega (riigipõhine soovitus 3 2020). See on seotud juhtalgatusega „Renovate“ ja on ka osa rohepöördest.

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäpunäide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse kavatses esitatud meetmete kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01).

M.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering TC-C13–i01: Eluhoonete energiatarbimist

Selle investeeringu eesmärk on edendada eraomandis olevate eluhoonete energiatarbimist renoveerimist, võtta kasutusele energiatarbimist lahendused, asendada ebatõhusad seadmed ja suurendada installeeritud võimsust, et edendada energia- ja ressursitarbimist, suurendada oma tarbeks toodetud taastuvenergia tarbimist ja võidelda energiaostuvõimetuse vastu.

Investeering koosneb järgmistest meetmetest:

- Toetada hoonete energiatarbimist renoveerimist, CO₂-heite vähendamist, veekasutuse

tõhusust ja ringmajandust edendavate projektide kulusid. Meede hõlmab energiatõhususe parandamist projektikonkursi „Programa de Apoio a Edifícios mais Sustentáveis 2021 – PAE+S II“ raames.

- Väikese sissetulekuga energiaostuvõimetute leibkondade puhul tarnitakse energiaostuvõimetutele leibkondadele *Vales eficiência* või energiatõhususe vautšerid, millest igaühe väärtus on keskmiselt 1 300 eurot (kuni kolm vautšerit leibkonna kohta), mis annavad teenusesaajale õiguse teatavatele töödele, energiatõhusatele lahendustele, seadmetele ja energiakasutuse elektrifitseerimisele.
 - o Toetusmaterjale levitatakse, et aidata teha otsuseid parimate energiatõhususe meetmete kohta.
 - o Samuti tehakse kättesaadavaks sidekanalid ja ühtsed kontaktpunktid, mis aitavad selgitada kahtlusi selle kohta, kuidas seda toetust saada, kooskõlastatult erinevate riiklike ja kohalike asutustega, et tarbijad saaksid teha parimaid investeerimisotsuseid.
- Programm „Bairros Sustentáveis“, mille eesmärk on energiaostuvõimetute leibkondade hoonete ja eluruumide energiatõhusaks renoveerimine või elektrifitseerimine.
 - o Renoveerimine või elektrifitseerimine toimub suurema energiaostuvõimetuse riskiga piirkondades (Bairros), näiteks sotsiaaleluruumides ja ajaloolistes linnaosades Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondades.
 - o Nende kahe suurlinnapiirkonna omavalitsusüksused määravad need piirkonnad kindlaks. Toetuskõlblikud on ainult Fundo Ambientali heakskiidetud alad. Omavalitsustele suunatud spetsiaalne projektikonkurss („aviso süüdimõistmine“) hõlmab nimelt i) abikõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et punktides C02-i01 ja C02-i05 esitatud „Bairros“ ei ole rahastamiskõlblikud, ja ii) energiaostuvõimetuse kriteeriume kooskõlas energiaostuvõimetuse pikaajalise strateegiaga.
 - o Programmist saavad toetust munitsipaalasutused, sotsiaalse solidaarsusega tegelevad kasumitaotluseta institutsioonid ja/või nende omavalitsuste elanike ühendused.
 - o Energiatõhusaks renoveerimine hõlmab kogu hoone või üksikute eluruumide renoveerimisemeetmeid, mida täiendavad meetmed tarbimise elektrifitseerimise suurendamiseks. Energiatõhusaks renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt 30 % primaarenergia säästust.

Energiatõhusaks renoveerimise puhul, mis on vajalik selleks, et saavutada keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786, võib primaarenergia nõudluse vähenemist hinnata ADENE (Portugali energiaamet) kasutatava meetodika abil, kui a) energiamärgiseid ei saa välja anda, sest sertifitseerimise objekti ei saa dekreetseduse 101-D/2020 artikli 19 kohaselt kindlaks määrata, või b) kogukulu on alla 5 000 euro või c) 2020. või 2021. aastal avaldatud pakkumiskutse avaldati. Primaarenergia nõudluse keskmine vähenemine arvutatakse väiksema energianõudluse alusel mõõdetühiku kohta.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering TC-C13-i02: Keskvalitsuse hoonete energiatõhusus

Selle investeeringu eesmärk on edendada keskvalitsuse hoonete energiatõhusamaks renoveerimist, edendada energia- ja ressursitõhusust ning suurendada oma tarbeks toodetud taastuvenergia tarbimist. Investeering koosneb järgmistest meetmetest:

- Hoonete energiatõhusaks renoveerimine, CO₂-heite vähendamine, veetõhusus ja ringmajandus. Hoonetega seotud sekkumiste eri liigid on kindlaks määratud tõhususkavades, mis koostatakse Euroopa ökoinnovatsiooni tegevuskava ECO.AP 2030 raames.
- Abimaterjale levitatakse avaliku halduse ametnikele, et aidata neil otsustada parimate energiatõhususe meetmete üle.

Energiatõhusaks renoveerimise puhul, mis on vajalik selleks, et saavutada keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786, võib primaarenergia nõudluse vähenemist hinnata ADENE (Portugali energiaamet) kasutatava metoodika abil, kui a) energiamärgiseid ei saa välja anda, sest sertifitseerimise objekti ei saa dekreetseaduse 101-D/2020 artikli 19 kohaselt kindlaks määrata, või b) kogukulu on alla 5 000 euro või c) 2020. või 2021. aastal avaldatud pakkumiskutse avaldati. Primaarenergia nõudluse keskmine vähenemine arvutatakse väiksema energianõudluse alusel mõõdetühiku kohta.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering TC-C13–i03: Teenindussektoris kasutatavate hoonete energiatõhusus

Selle investeeringu eesmärk on edendada teenindussektoris kasutatavate hoonete energiatõhusamaks renoveerimist, edendada energia- ja ressursitõhusust ning suurendada omatarbeks toodetud taastuvenergia tootmist.

Investeering koosneb järgmistest meetmetest:

- Hoonete energiatõhusaks renoveerimine, CO₂-heite vähendamine, veetõhusus ja ringmajandus.
- Toetusmaterjale levitatakse, et aidata teha otsuseid parimate energiatõhususe meetmete kohta.

Energiatõhusaks renoveerimise puhul, mis on vajalik selleks, et saavutada keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786, võib primaarenergia nõudluse vähenemist hinnata ADENE (Portugali energiaamet) kasutatava metoodika abil, kui a) energiamärgiseid ei saa välja anda, sest sertifitseerimise objekti ei saa dekreetseaduse 101-D/2020 artikli 19 kohaselt kindlaks määrata, või b) kogukulu on alla 5 000 euro või c) 2020. või 2021. aastal avaldatud pakkumiskutse avaldati. Primaarenergia nõudluse keskmine vähenemine arvutatakse väiksema energianõudluse alusel mõõdetühiku kohta.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

M.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möödühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
13.1	TC-C13-i01	Siht	Eraelamute energiatõhusaks renoveerimine		Arv	0	45 000	2. kv	2024	Ostetud energiatõhususe seadmetega eluruumide arv, mis saavutab keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimise, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786. 35 MW taastuenergia tootmisvõimsust (nt päikesepaneelid ja akud) on paigaldatud.
13.3	TC-C13-i01	Siht	Energiatõhususvautšerid, mida jagatakse energiaostuvõimetutele leibkondadele vanade seadmete asendamiseks ja energiatõhusate lahenduste kasutuselevõtuks		Arv	0	40 000	2. kv	2026	40 000 nn tõhususvautšerit, mille väärtus on keskmiselt 1 300 eurot/vautšer, jagatuna energiaostuvõimetutele leibkondadele (kodumajapidamised, kes saavad kasu sotsiaalsest energiatariifist), et osta energiatõhusaid seadmeid, näiteks soojuspumpasid, ning teha töid kodumajapidamise enda energiatõhususe parandamiseks. See hõlmab paigaldusteenuseid ja varasemate seadmete kogumist.
13.11	TC-C13-i01	Siht	Energiaostuvõimetute leibkondade energiatõhusaks renoveerimine		Arv	0	3 500	2. kv	2026	Renoveeritud vähemalt 3 500 eluruumi. Selle eesmärgi kohaldamisel käsitatakse tervete hoonete renoveerimise korral iga hoone renoveerimist samaväärsena 14 eluruumiga. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
13.5	TC-C13-i02	Siht	Keskvalitsuse hoonete energiatõhusaks renoveerimine		m²	0	1 255 000	4. kv	2025	1 255 000 m² renoveeritud ala keskvalitsuse hoonetes. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möötühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										28 MW taastuenergia tootmisvõimsust (nt päikesepaneelid ja akud) on paigaldatud keskvalitsuse hoonetes.
13.8	TC-C13-i03	Eesmärk	Erateenuseid osutavate hoonete energiatõhusaks renoveerimine		m ²	0	360 000	4. kv	2025	360 000 m ² renoveeritud ala teenindushoonetes. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786. 30 MW taastuenergia tootmisvõimsust (nt päikesepaneelid ja akud) on paigaldatud erateenuste sektoris.

N. KOMPONENT 14. Vesinik ja taastuvad energiaallikad

Portugal on võtnud kohustuse saavutada 2050. aastaks CO₂-neutraalsus, asetades riigi Pariisi kokkuleppe alusel kliimamuutuste vastases võitluses juhtpositsioonile. CO₂-neutraalsuse tegevuskavas aastani 2050 (RNC 2050) on seatud CO₂ heite vähendamise eesmärgid, mis tuleb saavutada heitkoguste vähendamine rohkem kui 85 % võrreldes 2005. aasta heitkogustega ja CO₂ sidumiseks 13 000 000 tonni. Komponent käsitleb sektoreid, mida on raske vähendada, edendades taastuvallikatest toodetud vesiniku kasutuselevõttu.

Komponendi eesmärk on edendada energiasüsteemi ümberkujundamist ning tööstuse ja transpordi CO₂ heite vähendamist, pöörates suurt tähelepanu taastuvallikatest toodetud vesiniku ja muude taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside tootmisele. Autonoomsete piirkondade puhul keskendutakse taastuenergia (geotermiline, tuuleenergia, fotogalvaaniline ja hüdroenergia) kasutuselevõtule ja salvestamisele. See komponent on oluline, et vähendada riiklikku energiasõltuvust energiatootmise kaudu kohalikest allikatest, parandada kaubandusbilanssi ja suurendada sisemajanduse vastupanuvõimet.

Komponent toetab riigipõhise soovitusel täitmist, et suunata investeeringud kliimapöördele, keskendudes taastuenergia tootmisele (riigipõhised soovitused nr 3 2019 ja 2020).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse kavas esitatud meetmete kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01).

N.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TC-r29: Riiklik vesinikustrateegia (EN-H2)

Meetme eesmärk on kehtestada energiasektorile stiimuli- ja stabiilsuselement, edendades taastuvallikatest toodetud vesiniku järkjärgulist kasutuselevõttu, mis on vähese CO₂ heitega majandusele ülemineku terviklikuma strateegia kestlik tugisammas. Selles strateegias määratakse kindlaks vesiniku praegune ja tulevane roll energiasüsteemis ning pakutakse välja meetmed ja eesmärgid vesiniku kaasamiseks eri majandussektoritesse. See hõlmab ka selliseks muutuseks vajalike tingimuste loomist, mis hõlmavad muu hulgas õigusakte ja eeskirju, ohutust, standardeid, innovatsiooni ja arengut ning rahastamist. Meede on riikliku gaasiedastusvõrgu muudetud määrus ja riikliku gaasijaotusvõrgu määrus, mille kiidab heaks energeetika ja geoloogia peadirektoraat. Muudetud määrus võimaldab kehtestada tingimused gaasi ülekandetaristutega liitumiseks, eelkõige taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside, sealhulgas taastuvallikatest toodetud vesiniku ja vähese CO₂ sisaldusega gaaside sisestamiseks, ning määrata kindlaks nende gaaside võrkudesse sisestamise miinimum- ja maksimumprotsendid. Lisaks sisaldab muudetud määrus vajalikke muudatusi tehnilistes standardites, millega tagatakse teenuse kvaliteet ja nende taristute ohutu kasutamine kõigi kasutajate jaoks.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2021.

Investeering TC-C14-i01: Vesinik ja taastuvallikatest toodetud gaasid

Meetme eesmärk on toetada eraprojekte taastuvallikatest toodetud vesiniku ja muude taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside tootmiseks omatarbeks või võrku sisestamiseks. Investeering koosneb meetmetest, millega soodustatakse taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside tootmist, ladustamist, transporti ja jaotamist. Toetatakse mitmesuguseid rakendusi,

näiteks taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside kasutamist transpordis ja taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside suunamist maagaasivõrku.

Taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside, näiteks taastuvallikatest toodetud vesiniku või biometaan tootmisel võib kasutada mitmesuguseid tehnoloogiaid, näiteks: Elektrolüüs; Termokeemilised ja hüdrotermilised protsessid; Bioloogilised protsessid (biofotolüüs ja kääritamine); Biogaasi rikastamine biomassimaterjalide anaeroobsel kääritamisel (välja arvatud biogaasi tootmine); ja metaan (taastuvvesinik koos ringlussevõetud süsinikdioksiidiga). Investeeringutega suurendatakse ülesseatud võimsust taastuvallikatest toodetud vesiniku ja muude taastuvallikatest toodetud gaaside tootmiseks, sealhulgas elektrolüüsiseadmete ülesseatud võimsust taastuvallikatest toodetud vesiniku tootmiseks. Projekti rakendatakse avatud ja mittediskrimineerivate pakkumismenetluste kaudu, et toetada projekte maksimaalselt 15 000 000 euro ulatuses projekti kohta.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

Investeering TC-C14-i02-RAM: Taastuvelektri võimendamine Madeira saarestikus

Meetme eesmärk on toetada taastuenergia tootmist, salvestamist, ülekandmist ja jaotamist. Investeering koosneb järgmistest allinvesteeringutest:

- Serra de Água hüdroelektrijaama renoveerimine ja ülesseatud võimsuse suurendamine 4 MW lisamise teel;
- Calheta I hüdroelektrijaama renoveerimine;
- Akusalvestussüsteemid: Suurendada akusalvestussüsteemide installeeritud võimsust, lisades salvestusvõimsuse vähemalt 21 MW/33.8MWh;
- Vähemalt 15 MVA võimsusega asünkroonkompensaatori ehitamine ja integreerimine;
- 130 000 ühendatud nutiarvesti paigaldamine ja 8 750 tänavavalgustuspunkti asendamine vähese energiatarbimisega lahendustega (sealhulgas tänavavalgustuse haldamise ajakohastamine).
- Socorridose reversiivse hüdroelektrijaama ajakohastamine

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering TC-C14-i03-RAA: Energiasüsteemi ümberkujundamine Assooridel

Meetme eesmärk on arendada välja tipptasemel elektritaristu ja rakendada projekte koos uuenduslike tehniliste lahendustega, et suurendada energiasõltumatust. Assooridel moodustab elektritootmine taastuvatest energiaallikatest praegu umbes 40 % piirkonna koguväärtusest, millest umbes 24 % pärineb saarestiku kahe suurima saare geotermilisest energiast. Ülejäänud 60 % elektrienergiast toodetakse fossiilkütustest, kütteõlist ja diislikütusest, mis moodustavad suure aastase arve mitte ainult kütuse ostuväärtuse tõttu, vaid ka nende mereveo tõttu mandrilt saartele ja saartevahelise jaotuse tõttu. Lisaks sellega seotud suurtele kuludele kujutab seda tüüpi tootmine endast tugevat välissõltuvust, mis võib riikliku või rahvusvahelise kriisi korral ohustada saarestiku energiavajaduste rahuldamist.

Investeering koosneb järgmistest allinvesteeringutest:

- Suurendada ülesseatud taastuvenergia tootmisvõimsust, peamiselt geotermilise energia tootmise võimsust 12 MW võrra ja taaselustada juba paigaldatud geotermiline elektrijaam 5 MW võrra;
- Suurendada Corvo saarel taastuvatest energiaallikatest elektri tootmise ülesseatud võimsust fotogalvaanilise ja tuulepargi paigaldamise teel 850 kW võrra;
- Uute väikeste fotogalvaaniliste elektritootmisüksuste paigaldamine detsentraliseeritud tootmise ja tarbimise jaoks kokku 38,2 MW ulatuses.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

N.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Vahe-eesmärk/ Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möödühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
14.1	TC-C14-r29	Eesmärk	Riikliku gaasiedastusvõrgu määruse ja riikliku gaasijaotusvõrgu määruse jõustumine	Riikliku gaasiedastusvõrgu määruse ja riikliku gaasijaotusvõrgu määruse jõustumine				3. kv	2021	Riikliku gaasiedastusvõrgu muudetud määruse ja riikliku gaasijaotusvõrgu määruse jõustumine. Riikliku gaasiedastusvõrgu määruse ja riikliku gaasijaotusvõrgu määruse muudatused kiidab heaks energeetika ja geoloogia peadirektoraat. Määrused võimaldavad kehtestada tingimused gaasi ülekandetaristutega ühendamiseks, eelkõige taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside, sealhulgas taastuvallikatest toodetud vesiniku sisestamiseks, ning määrata kindlaks nende gaaside võrkudesse juhtimise miinimum- ja maksimumprotsendid. Lisaks hõlmavad need vajalikke muudatusi tehnilistes standardites, millega tagatakse teenuse kvaliteet ja nende taristute ohutu kasutamine kõigi kasutajate jaoks.
14.2	TC-C14-i01	Eesmärk	Esimene pakkumismenetlus taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasi projektide jaoks	Esimene pakkumismenetlus kuulutati välja				3. kv	2021	Esimene projektikonkursi avamine selliste projektide valimiseks, mida toetatakse vähemalt 88 MW uue paigaldatud taastuvallikatest toodetud vesiniku ja taastuvallikatest toodetud gaaside energiavõimsusega.
14.3	TC-C14-i01	Siht	Täiendav taastuvallikatest toodetud vesiniku ja taastuvallikatest toodetud gaasi tootmisvõimsus		MW	0	200	1. kv	2026	Paigaldatud täiendav taastuvallikatest toodetud vesiniku ja taastuvallikatest toodetud gaaside tootmisvõimsus
14.4	TC-C14-i02-RAM	Eesmärk	Sünkroonkompensaatori ehitamine ja integreerimine	Sünkroonkompensaatori ehitamine ja integreerimine				4. kv	2024	Ühe vähemalt 15 MVA-ga sünkroonkompensaatori ehitamine ja integreerimine
14.5	TC-C14-i02-RAM	Siht	Täiendav paigaldatud hüdroenergia tootmisvõimsus		MW	0	4	2. kv	2024	Ümberehitatud Serra de Água hüdroelektrijaama installeeritud võimsuse suurendamine.
14.6	TC-C14-i02-RAM	Siht	Renoveeritud paigaldatud hüdroenergia tootmisvõimsus		MW	0	6.2	4. kv	2024	Järgmiste hüdroelektrijaamade renoveerimine: Serra de Água hüdroelektrijaam: 5,2 MW olemasolevast installeeritud võimsusest.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Vahe-eesmärk/Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möödühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										Calheta I hüdroelektrijaam: 1 MW olemasolevast installeeritud võimsusest.
14.7	TC-C14-i02-RAM	Siht	Akusalvestussüsteemi täiendav installeeritud võimsus		MW	0	21	2. kv	2025	Suurendada elektri salvestamist, lisades akusüsteemidesse installeeritud võimsust. Lisatud võimsus on vähemalt 21 MW/33,8 MWh
14.9	TC-C14-i02-RAM	Siht	Arukate arvestite paigaldamine		Arv	0	130 000	2. kv	2026	Uute arukate arvestite pakkumine ja paigaldamine (elektriarsestid, mis salvestavad teavet tarbimise kohta ja on ühendatud sidevõrguga)
14.15	TC-C14-i02-RAM	Siht	Täiendav tootmisvõimsus		MW		15	2. kv	2026	Socorridose hüdroelektrijaama ajakohastamine, asendades 4 pumpa võimsusega 3 750 kW.
14.10	TC-C14-i02-RAM	Siht	Tänavavalgustuspunktide asendamine		Arv	0	8 750	4. kv	2025	Üldkasutatava valgustusvõrgu asendamine vähese energiatarbega LED-valgustitega ja nende juhtimissüsteemiga
14.11	TC-C14-i03-RAA	Siht	Täiendav ja renoveeritud geotermiline tootmisvõimsus		MW	0	17	2. kv	2026	Suurendada suutlikkust toota elektrit taastuvatest energiaallikatest, eelkõige geotermilisest energiast. Täiendav võimsus (12 MW) paigaldatakse Pico Alto geotermilisesse elektrijaama ja Pico Vermelho geotermilisse elektrijaama. Ribeira Grande geotermilise elektrijaama renoveerimisega rakendatakse kolm uut geotermilist puurauku ning olemasolevad 2x2,5 MW tootmisüksused asendatakse tõhusama 5 MW tootmisüksusega.
14.12	TC-C14-i03-RAA	Siht	Täiendav taastuvelektri tootmine Corvos		kW	0	850	2. kv	2024	Suurendada Corvo saarel taastuvatest energiaallikatest elektri tootmise ülesseatud võimsust fotogalvaanilise ja tuulepargi paigaldamise kaudu.
14.14	TC-C14-i03-RAA	Siht	Väikeste fotogalvaaniliste seadmete paigaldamine kohalikuks elektritootmiseks ja -tarbimiseks		MW	0	38.2	2. kv	2026	Uue installeeritud elektrivõimsuse paigaldamine, investeerides väikestes hajutatud fotogalvaanilistesse seadmetesse peamiselt omatarbimiseks, eeldades, et abisaajad ei kaasrahasta.

O. KOMPONENT 15. Säästev liikuvus

Portugali taaste- ja vastupidavuskava selles komponendis käsitletakse mitut transpordisektori probleemi: vajadus vähendada kasvahoonegaaside ja saasteainete heidet, vähendada sõltuvust eraautost ning tagada linnapiirkondades suurem sotsiaalne ühtekuuluvus.

Selle komponendi eesmärk on vähendada heitkoguseid ja tõhustada ühistransporti, laiendades võrku, muutes selle juurdepääsetavamaks ja tugevdades ühistranspordi planeerimise suutlikkust. Eeldatakse, et see toob kaasa ühistranspordi kasutajate arvu suurenemise, soodustab üleminekut eraautodelt ühistranspordile ning edendab paremat transpordijuhtimis- ja planeerimissuutlikkust. Sel eesmärgil koosneb see komponent reformidest ja investeeringutest, mis edendavad säästvat ühistransporti Lissaboni ja Porto metroo laiendamise kaudu, kergraudteesüsteemi ehitamisest Lissabonis, busside kiirtransiidisüsteemist Portos ning heitevabade busside ostmisest ühistranspordi jaoks.

Komponent aitab täita riigipõhist soovitusi, mis käsitleb investeeringute keskendamist rohepöördele (riigipõhine soovitus 3 2020).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse kavas esitatud meetmete kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01).

O.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TC-r30: Transpordi ökosüsteemi reform

Reformi eesmärk on tugevdada ühistranspordiasutusi, nende suutlikkust ja oskusi ning seega suurendada nende suutlikkust paremini kavandada nende hallatavaid transpordisüsteeme ning edendada ühistranspordi kasutamist. Reformiga toetatakse transpordikorraldusasutusi kõigis suurlinnapiirkondades ja omavalitsustevahelistes kogukondades. Sellega parandatakse ühistranspordile juurdepääsu tingimusi, rakendades vähendatud tariifidega programme (*Programa de Apoio à Redução do Tarifário dos Transportes Públicos*, PART) ning paremaid ja kliimasõbralikumaid transporditeenuseid (*Programa de Apoio à Densificação e Reforço da Oferta de Transporte Público*, PROTransP), võttes vastu õigusakte ja rakendades ühistranspordi kasutajaid toetavaid maksumeetmeid, nagu igakuiste ühistranspordipiletite ostmisega seotud käibemaksu mahaarvamine..

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2023.

Investeering TC-C15-i01: Lissaboni metroovõrgu laiendamine – Punane liin Alcântarasse, lepingu sõlmimise etapp

Meetme eesmärk on suurendada ühistranspordi atraktiivsust Lissabonis ja meelitada metroovõrgu laiendamise kaudu rohkem kasutajaid.

Investeering seisneb Lissaboni metroovõrgu laiendamises Alcântarasse, lisades võrgustikku 3,7 km ja neli jaama. Sellega muudetakse Alcântara oluliseks uueks transpordiliideseks, mis tagab ühenduse metroovõrgu ja linnalähiliinide raudteeteenuste vahel.

Investeering TC-C15-i02: Porto Metro võrgu laiendamine – Casa da Música-Santo Ovídio, lepingu sõlmimise etapp

Meetme eesmärk on suurendada Porto ühistranspordi atraktiivsust ja meelitada ligi rohkem kasutajaid. Selle eesmärk on laiendada metroovõrgu territoriaalset katvust ja lahendada Porto-Vila Nova de Gaia telje ülekoormuse probleemid.

Investeering seisneb Porto metroovõrgu laiendamises, ehitades uue 6,74 km pikkuse kaherajalise liini ehitamiseks 8 uue jaamaga Boavista/Casa da Música vahel Portos ja uue jaama, mis ehitatakse Santo Ovídiosse (Amarela liini liides) Vila Nova de Gaiasse.

Investeering TC-C15-i04: Bussi kiirtransiit Boavista – Império

Meetme eesmärk on suurendada Porto ühistranspordi atraktiivsust ja meelitada ligi rohkem kasutajaid. Selle eesmärk on vähendada kasvuhoonegaaside ja saasteainete heidet ning soodustada üleminekut teedelt.

Investeering seisneb uue bussi kiirtransiidisüsteemi (peamiselt bussidele mõeldud sõidurajad) loomises, mille pikkus on 3,8 km ja seitse jaama Praça do Império ja Praça Mouzinho de Albuquerque vahel Portos, mis tagab ühenduse Porto metroovõrguga. Kiirtransiidisüsteemi kasutatakse heitevabade (elektri- või vesinikubusside) abil.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2025.

Investeering TC-C15-i05: Ühistranspordi CO₂ heite vähendamine

Meetme eesmärk on uuendada Portugali ühistranspordiparki ja vähendada selle CO₂ heidet, pakkudes heitevabasid busse.

Investeering koosneb rahalisest toetusest 145 heitevaba (elektri- või vesiniku)bussi ostmiseks ühistranspordi jaoks ja laadimistaristu ostmiseks nende käitamiseks. Toetust antakse saastevaba (elektri- või vesinik)bussi ja diiselmootoriga sõiduki (EURO VI) ostukulude vahe tagastamatu toetusena. Busse kasutatakse avaliku reisijateveoteenuse osutamiseks Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondade avaliku teenindamise lepingute alusel.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2023.

Investeering TC-C15-i06: Raudteetranspordi digiteerimine

Selle investeeringu eesmärk on muuta riikliku raudteevõrgustiku põhjaliin ühilduvaks uue kiirraudteeliiniga, asendades selleks elektroonilised signaalimissüsteemid. See investeering seisneb Campolide-Cintura, Oriente, Alverca ja Azambuja jaamade elektrooniliste signaalimissüsteemide asendamises, mis hõlmavad 20 km raudteeliine Lissaboni suurlinnapiirkonnas.

Lisaks töötatakse välja spetsiaalne andmeedastusmoodul (STM) ja see paigaldatakse rongidele, mis on varustatud Euroopa rongijuhtimissüsteemiga (ECTS), mis võimaldab ECTSi ja riikliku signaalimissüsteemi CONVEL koostalitlusvõimet.

Investeering hõlmab ka Infraestruturas de Portugali töötajate küberturvalisuse alast koolitust ning telemaatika-, telekommunikatsiooni- ja signalisatsioonisüsteemide seadmete ostmist.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

O.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
15.1	TC-C15-i01	Eesmärk	Lissaboni metroovõrgu laiendamise lepingu allkirjastamine	Lissaboni metroovõrgu laiendamise lepingu allkirjastamine				4. kv	2023	Projekti rakendamise lepingu allkirjastamine avaliku sektori asutuste ja hankemenetluses valitud töövõtja vahel. Lepingu eesmärk on laiendada Lissaboni metro võrku (Red Line to Alcântara).
15.4	TC-C15-i02	Eesmärk	Porto Metro võrgu laiendamise lepingu allkirjastamine	Porto Metro võrgu laiendamise lepingu allkirjastamine	–			4. kv	2023	Projekti rakendamise lepingu allkirjastamine avaliku sektori asutuste ja hankemenetluses valitud töövõtja vahel. Lepingu eesmärk on Porto Metro võrgu (Casa da Música-Santo Ovídio) laiendamine.
15.10	TC-C15-i04	Eesmärk	Lepingu allkirjastamine bussi kiirtransiidiliini ehitamiseks Praça do Império ja Praça Albuquerque Mouzinho vahel Portos	Lepingu allkirjastamine bussi kiirtransiidiliini ehitamiseks Praça do Império ja Praça Albuquerque Mouzinho vahel Portos				1. kv	2022	Projekti rakendamise lepingu allkirjastamine avaliku sektori asutuste ja hankemenetluses valitud töövõtja vahel. Lepingu eesmärk on ehitada Bus kiirtransiidiliin, mis ühendab Praça do Impériot Praça Albuquerque Mouzinhoga Portos.
15.11	TC-C15-i04	Siht	Lõpule viidud Bus kiirtransiidiliini ehitamine Praça do Império ja Praça Albuquerque Mouzinho vahel Portos		Km	0	3.8	2. kv	2025	Praça do Império ja Portos Praça Albuquerque Mouzinho vahelise bussi kiirtransiidiliini ehitustööde pikkus. Uus bussi kiirtransiidiliin on valmis kavandatud transporditeenuste viivitamatuks käitamiseks.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
15.12	TC-C15-i05	Eesmärk	Allkirjastatud leping keskkonnasõbralike busside ostmiseks ühistranspordi CO ₂ heite vähendamise programmi raames	Allkirjastatud leping 145 keskkonnahoidliku bussi ostmiseks ühistranspordi CO ₂ heite vähendamise programmi raames				3. kv	2022	Toetusesaajate ja käitaja vahel võistleva pakkumismenetluse põhineva lepingu allkirjastamine, millega võetakse kohustus osta uued heitevabad (elektri- või vesiniku)bussid.
15.13	TC-C15-i05	Siht	Uute heitevabade (elektri- või vesiniku)busside ostmise ühistranspordis		Arv	0	145	4. kv	2023	Lissabonis ja Porto suurlinnapiirkondades ühistransporditeenuste osutamiseks ostetud ja käitamiseks valmis uute heiteta (elektri- või vesinikubusside) busside arv.
15.14	TC-C15-r30	Eesmärk	Ühistranspordile juurdepääsu tingimuste parandamist käsitlevate õigusaktide jõustumine	Õigusaktis sisalduv säte, mis viitab õigusakti jõustumisele				4. kv	2023	Selliste õigusaktide jõustumine, millega parandatakse ühistranspordile juurdepääsu tingimusi, rakendades vähendatud tariifidega programme (Programa de Apoio à Redução do Tarifário dos Transportes Públicos, PART) ning paremaid ja kliimasõbralikumaid transporditeenuseid (Programa de Apoio à Densificação e Reforço da Oferta de Transporte Público, PROTransP). Õigusaktides tuleks sätestada toetus kahele suurlinnapiirkonnale ja 21 omavalitsusüksusele.
15.15	TC-C15-i06	Eesmärk	Elektrooniliste signaalimissüsteemide lepingu allkirjastamine	Lepingu allkirjastamine ja avaldamine spetsiaalses portaalis				2. kv	2024	Projekti rakenduslepingu allkirjastamine elektrooniliste signaalimissüsteemide asendamiseks Infraestruturas de Portugal ja töövõtja vahel.
15.16	TC-C15-i06	Siht	Asendatud elektrooniliste signaalimissüsteemidega raudteeliinid		km	0	20	2. kv	2026	Lissaboni suurlinnapiirkonda paigaldatud uute elektrooniliste signaalimissüsteemidega raudteeliinide pikkus. Euroopa rongijuhtimissüsteemiga (ECTS) varustatud rongidele paigaldatud spetsiaalse andmedastusmooduli (STM) väljatöötamine Infraestruturas de Portugal töötajate küberturvalisuse alane koolitus. Telemaatika-, telekommunikatsiooni- ja signaalimissüsteemiseadmete ostmise vähemalt 21 000 000 euro suuruse eelarve saavutamiseks.

O.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering TC-C15-i07: Lissaboni metroovõrgu laiendamine – Punane liin Alcântarasse, ehitusetapp

Investeering hõlmab osa Lissaboni metroovõrgu ühe osa laiendamisest Alcântarasse, sealhulgas 2 797 km ulatuses Campolide/Amoreirase, Campo de Ourique'i ja Infante Santo jaamade tunnelid/lõike ja sisestruktuure.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering TC-C15-i08: Porto Metro võrgu ehitamine – Casa da Música-Santo Ovídio, ehitusetapp

Investeering hõlmab Porto metroovõrgu ühe osa ehitamist Boavista/Casa da Música (Porto) ja Santo Ovídio (Vila Nova de Gaia) vahel, sealhulgas kolme tunneli kaevamistööde lõpuleviimist ja kaheksa jaama tugevdatud betoonkonstruktsiooni ehitamist platvormi tasandile.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

O.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
15.3	TC-C15-i07	Siht	Punase joone laienduse osa ehitamine		Km	0	3 217	2. kv	2026	Lissaboni Metro võrgu laiendamiseks tehtud ehitustööde kestus, sealhulgas a) kaevetööd ja esmane kate, mis on lõpetatud 2 797 km tunnelite/lõikude jaoks, ning b) Campolide/Amoreirase, Campo de Ourique'i ja Infante Santo jaamade sisestruktuurid (kogupikkus 420 meetrit).
15.6	TC-C15-i08	Siht	Porto metroovõrgu laienduse osa ehitamine		Km	0	5.5	2. kv	2026	Porto Metro võrgu laiendamiseks tehtud ehitustööde kestus, sealhulgas: a) kaevetööd on lõpetatud kolme tunneli (Casa da Música/Campo Alegre, Devesas/Soares dos Reis, Soares dos Reis/Santo Ovídio) jaoks ning b) kaevetööd on lõpetatud ja tugevdatud betoonkonstruktsiooniga, mis on ehitatud platvormi tasandile kaheksa jaama jaoks.

KOMPONENT 16. Ettevõtted 4.0

Komponent käsitleb probleeme, mis on seotud ettevõtete vähese digiteerimisega. Digitaalmajanduse ja -ühiskonna indeksi (DESI 2020) tulemuste kohaselt on Portugal ELis¹⁹ kohal ja allpool ELi keskmist. Portugali puhul on kõige haavatavamad mõtted „Human Capital“ ja „Internetiteenuste kasutamine“ ning mõned digitehnoloogia integreerimise mõtted, mis kõik kajastavad ettevõtete digitaalse suutlikkuse ja tulemuslikkuse piiranguid.

Komponendi eesmärk on suunata ettevõtlussektor, eelkõige VKEd ja nende töötajad, tehes investeeringuid digiülemineku kiirendamiseks, mida täiendab töötava tööjõu digioskuste tugevdamine. Investeeringutega nähakse ette järgmised meetmed:

- Töötajate ja tööealise elanikkonna digioskuste tugevdamine;
- Äriühingute ärimudeli ja tootmisprotsesside ajakohastamine, sealhulgas selliste töövoogude digitaliseerimine nagu ärijuhtimine, uuenduslikud tooted ja arvete esitamine;
- Uute digitaalsete turustuskanalite loomine toodete ja teenuste jaoks;
- Innovatsioon ja kõrgtehnoloogia kaasamine ettevõtete ärimudelisse; ning
- Digipõhise ettevõtluse edendamine.

Komponent toetab riigipõhiste soovitude täitmist, mis on seotud digitehnoloogia kasutamise toetamisega, et tagada võrdne juurdepääs kvaliteetsele haridusele ja koolitusele, suurendada ettevõtete konkurentsivõimet ning toetada tööhõivet ja seada prioriteediks töökohtade säilitamise meetmed (riigipõhine soovitus 2 2020). Komponendiga toetatakse ka riigipõhiste soovitude täitmist, et parandada elanikkonna oskuste taset, eelkõige digikirjaoskust, sealhulgas muutes täiskasvanuhariduse tööturu vajadustele vastavaks (riigipõhine soovitus nr 2 2019) ja suunata investeeringud digipöördesse (riigipõhine soovitus 3 2020).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse kavas esitatud meetmete kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01).

P.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TD-r31: Ettevõtluskeskkonna digiülemineku

Meetme eesmärk on suurendada ettevõtluskeskkonna kasvu, muutes selle digitaalselt konkurentsivõimelisemaks ja vastupidavamaks praeguses ülemaailmses majanduslikus ja sotsiaalses kontekstis. See reform on osa laiemast digiülemineku tegevuskavast, mille Portugal võttis vastu 2020. aasta aprillis.

Reform koosneb järgmistest elementidest:

- Riiklikus kvalifikatsioonikataloogis sisalduva kujundava sisu läbivaatamine, mis on konkreetselt seotud kutsealases kontekstis kasutatavate digioskustega. Uuendamine on kooskõlas uusimate tehnoloogiliste arengutega ja eri majandussektorite ettevõtete kõige pakilisemate vajadustega. Selleks võidakse alates 2021. aastast teha kättesaadavaks uued koolitusvõimalused ja lühiajalised koolituskursused.
- Luua õigus- ja reguleeriv raamistik, mis on vajalik digitemplite loomiseks küberturvalisuse, eraelu puutumatuse, kestlikkuse ja kasutatavuse valdkonnas. See raamistik ja digitaalse usalduse edendamine on selle komponendiga ette nähtud digitemplitesse tehtavate investeeringute rakendamise eeltingimus.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2022.

Investeering TD-C16-i01: Ettevõtete digitaalne võimestamine

Meetme eesmärk on suurendada tööelise elanikkonna, sealhulgas töötajate ja juhtide digioskusi.

Investeering koosneb kahest omavahel seotud koolitusprogrammist, mis luuakse töötajate (töötajate ja juhtide) ja ettevõtjate digioskuste puudujääkide kõrvaldamiseks. Investeering peaks mõjutama uut poliitikat ning aitama arendada elukestvaid kutseoskusi ja koolitustavasid. Need kaks meetet on järgmised:

- Portugali akadeemia digitaalvaldkond: kättesaadav kogu tööelisele elanikkonnale, seades eesmärgiks saavutada 500 000 digioskuste diagnostikat ja 50 000 osalejat veebipõhisel, kombineeritud ja vahetul digioskuste koolitusel. See hõlmab ka 30 ajutise MOOCi loomist, mis tehakse kättesaadavaks veebiplatvormil.
- Tööhõive + digitaalne 2025: eesmärk on pakkuda 225 000 osalejale põhjalikumat veebipõhist, näost-näku või kombineeritud digioskuste koolitust

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering TD-C16-i02: Ettevõtete digiüleminek

Meetme eesmärk on aidata kaasa Portugali VKEdes ärimudelite ümberkujundamisele ja nende digiülemineku. Investeeringu eesmärk on muuta Portugali majanduse ärimudelit ning aidata kaasa suuremale konkurentsivõimele ja vastupanuvõimele.

Investeering koosneb neljast meetmerühmast:

- „Riiklik katselaborite võrgustik“ – riikliku testimissüsteemide võrgustiku loomise eesmärk oli luua ettevõtjatele tingimused uute toodete ja teenuste väljatöötamiseks ja katsetamiseks ning digiülemineku kiirendamiseks kas füüsiliste seadmete ja taristu testimiseseadmete või virtuaalsete/digitaalsete simulaatorite abil. Eesmärk on luua 30 katsestendi infrastruktuuri. Taaste- ja vastupidavusrahastust toetatakse osa selle investeeringu kuludest. Seda investeeringut võib toetada ka muudest liidu programmidest või rahastamisvahenditest selliste kulude katmiseks, mida taaste- ja vastupidavusrahastust ei toetata.
- Digitaalkaubandus: VKEdes digitaliseerimise programm, mis keskendub äri sektori mikroettevõtjatele, et aktiveerida nende digitaalsed kauplemisskanalid, lisada tehnoloogia ärimudelitesse ning dematerialiseerida protsessid koos klientide ja tarnijatega info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamise kaudu. See koosneb kolmest projektist: i) „Digitaalkaubanduse kiirendajad“, luues 25 kohalikku, piirkondlikku või valdkondlikku kiirendajat (üksused, kes pakuvad juhendamist, juhendamist, toetust idufirmadele ja VKEdele, et aidata neil kasvada) ning rahaliste stiimulite süsteemi VKEdes ärimudelite digiteerimiseks (eesmärk on 20 000 VKEd); ii) digikaubanduse naabruskonnad, mis toetavad 75 ostupiirkonna digiteerimist (kohalike e-kaubanduse ja kättetoimetamisplatvormide kaudu), mis asuvad linnakeskustes, linnalähi- või maapiirkondades, et edendada nende piirkondade arengut ning edendada territoriaalset ühtekuuluvust ja kohalikku majandust; iii) rahvusvahelistumine e-kaubanduse kaudu, et aidata ettevõtetel arendada internetimüügi kaudu uusi müügikanaleid välismaal.
- Ärimudelite digiülemineku toetamine: Juhendamine 4.0 – programm, millega toetatakse ettevõtjaid kõrgtehnoloogias kasutuselevõtul.
- Ettevõtlus: selliste meetmetega nagu i) „Voucher for Start-ups – New Digital Products“ on vautšerite programm, mille eesmärk on toetada idufirmasid, kes soovivad arendada digitaalseid ärimudeleid, seades esikohale keskkonnahoidlike omadustega ettevõtted; ii)

„Riikliku ettevõtlusstruktuuri tugevdamine – idufirma Portugal“ investeringutega idufirmade keskkonna kaardistamise, et teha kindlaks ettevõtluse tegevuskava ja vastavate tegevuskavade rakendamise seotud probleemid ja lahendused; iii) „Startup Incubators/Accelerators vouchers“ (Startup Incubators/Accelerator) vautšerid, et toetada inkubaatoreid ja kiirendajaid nende arendamisel, sealhulgas uue digitehnoloogia kasutuselevõtmisel, parandada nende käsutuses olevaid ressursse ning tugevdada nende teadmisi ja suutlikkust, et toetada digipõhiste ärimudelitega idufirmasid.

Rahastamisvahendite puhul meetme „Digikaubanduse kiirendajad“ raames, mis pakub rahalist toetust ja rahalisi stiimuleid, et tagada meetme vastavus põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), Portugali ametiasutuste ja rahastamisvahendi eest vastutava volitatud üksuse või finantsvahendaja vahelisele õiguslikule kokkuleppele ja rahastamisvahendi hilisemale investeerimispoliitikale:

- nõuet, et InvestEU fondi kestlikkuskontrolli suhtes kohaldataks komisjoni tehnilist suunist; ning
- jätta rahastamiskõlblikkuse alt välja järgmine tegevuste ja varade loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevus ja varad, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides⁶⁹; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus ja varad, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁷⁰ madalam; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste⁷¹ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁷² seotud tegevus ja varad; iv) tegevus ja varad, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda; ning
- nõuda, et volitatud üksus/finantsvahendaja kontrolliks projektide vastavust asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnavalastele õigusaktidele kõigi tehingute puhul, sealhulgas selliste tehingute puhul, mis on vabastatud kestlikkuskontrollist.

Selleks et tagada meetme vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside tingimustes sisalduvatest rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmine tegevuste loetelu: i) fossiilkütustega

⁶⁹ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

⁷⁰ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁷¹ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

⁷² Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojätmete kompostimiseks ja biojätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides⁷³; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁷⁴ madalam; iii) prügilate, jäätme põletustehaste⁷⁵ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁷⁶ seotud tegevus; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab konkursitingimustes olema sätestatud, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnanalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering TD-C16-i03: ettevõtete digiülemineku katalüsaator

Meetme eesmärk on aidata kaasa ühiskonna ja ettevõtluse digi- ja keskkonnanalaste üleminekule.

Investeering koosneb järgmisest kolmest meetmest:

- „Arvete dematerialiseerimine“ – projekt, mille eesmärk on vähendada digitaalse arvete saatmise platvormi abil paberikasutust;
- „Küberturvalisuse, privaatsuse, kasutatavuse ja kestlikkuse sertifitseerimismärgid“ – investeering: luua neli uut küberturvalisuse, privaatsuse, kasutatavuse ja kestlikkuse sertifitseerimise templit; platvormide loomine, mis toetavad teabevahetust kõigi protsessis osalevate partnerite ja üksuste vahel (ning programmi järelevalve seisukohast oluliste menetlusandmete genereerimine); kampaania algatuse levitamiseks ja nende vastavushindamisasutuste või tehnilise hindamise üksuste mõjuvõimu suurendamiseks, kes toetavad sertifitseerimistempleid nendes valdkondades; ning
- „Digitaalse innovatsiooni keskused“ – teenus, mis aitab ettevõtetel ja avaliku halduse üksustel muutuda digivaldkonnas konkurentsivõimelisemaks, et parandada oma tootmisprotsesse automatiseerimise või murranguliste tehnoloogiate kasutuselevõtu kaudu. Selle investeeringuga tugevdatakse ja täiendatakse programmi „Digitaalne Euroopa“ raames juba arendatavat võrku, et jõuda kokku 16 Portugalis asutatud digitaalse innovatsiooni keskusele. Taaste- ja vastupidavusrahastust toetatakse osa selle investeeringu kuludest. Seda investeeringut võib toetada ka muudest liidu

⁷³ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

⁷⁴ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁷⁵ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

⁷⁶ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

programmidest või rahastamisvahenditest selliste kulude katmiseks, mida taaste- ja vastupidavusraha ei toetata.

Selleks et tagada meetme vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), välistatakse tulevaste projektikonkursside pädevustingimustes sisalduvatest rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest järgmiste tegevuste loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides⁷⁷; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁷⁸ madalam; iii) prügilate, jäätme põletustehaste⁷⁹ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁸⁰ seotud tegevus; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab konkursitingimustes olema sätestatud, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnavaladele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering TD-C16-i04: Tööstus 4.0

Meetmete eesmärk on toetada rakendusuringuid, tootearendust, organisatsioonilisi ja protsessiinnovatsiooni projekte, et edendada ettevõtete üleminekut digitehnoloogiale.

Selle meetmega toetatakse 300 investimisprojekti, mis kuuluvad vähemalt ühte järgmistest tegevusvaldkondadest:

1. Tegevusprotsesside digiüleminek, sealhulgas tootmis- ja logistiline juhtimine ja planeerimine.
2. Täiustatud andmete säilitamise, haldamise ja töötlemise lahendused.
3. Tootmisprotsessis kasutatavad tehisintellekti lahendused.
4. Digitaalsed kujutised ja virtuaalmodelleerimine (digitaalsed kaksikud), simulatsioon ja tööstuslik modelleerimine.
5. Visand ja kihtlisandustootmine.
6. Liitreaalsuse projektid, virtuaalreaalsus ja protsessides kasutatav kunstlik visioon.

⁷⁷ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

⁷⁸ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁷⁹ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

⁸⁰ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojätmete kompostimiseks ja biojätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

7. Koostööpõhine ja kognitiivne robotika, inimese ja masina vaheline liides, küberfüüsikasüsteemid.
8. Andurid ja kõrgtehnoloogiline elektroonika, asjade internet, pilv- ja servalahendused.
9. Protsessidega seotud võrgu-, side- ja kõrgtehnoloogilised andmetöötlustaristud.
10. Uuenduslik tarkvara, süsteemide koostalitlusvõime.

Selleks et tagada meetme vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside tingimustes sisalduvatest rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmine tegevuste loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides⁸¹; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁸² madalam; iii) prügilate, jäätme põletustehaste⁸³ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁸⁴ seotud tegevus; Peale selle peab konkursitingimustes olema sätestatud, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnanalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering TD-C16-i05-RAA: Digisuutlikkus ja ettevõtete ümberkujundamine Assooridel

Meetme eesmärk on rahastada digiülemineku stimuleerimise süsteemi loomist Assooride ettevõtetele, samuti andmetöötlus- ja võrguseadmeid ning Assooride teadus- ja tehnoloogiaparkide laiendamist.

Ettevõtete digiülemineku stiimulite süsteemi eesmärk on toetada piirkondlikke ettevõtjaid digitehnoloogiatega kohandamisel ja integreerimisel.

Assooride teadus- ja tehnoloogiaparkidesse (Nonagon ja Terinov) tehtavate investeeringute eesmärk on toetada piirkonna ettevõtluse ökosüsteemi logistilisi ja tehnoloogilisi tingimusi. Selle investeeringu eesmärk on aidata kaasa tehnoloogiapõhise majanduse arengule strateegilistes sektorites.

⁸¹ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

⁸² Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁸³ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

⁸⁴ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmekompostimiseks ja biojäätmekompostimiseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

Ettevõtete digiülemineku stimuleerimise süsteem on üles ehitatud kolmele tegevussuunale, rahastamiskõlblike projektidega toetatakse vähemalt ühte neist:

- Tegevussuund – toetada piirkondlikke ettevõtteid digitehnoloogiate kohandamisel ja integreerimisel.
- Tegevussuund 2 – anda Assooria ettevõtetele võimalus kasutada spetsiaalseid nõustamisteenuseid äriprotsessi kiirendamise ja küberturvalisuse meetodikate rakendamiseks.
- Tegevussuund – toetada avaliku või erasektori üksuste poolt temaatiliste ürituste korraldamist, et edendada Assoori ettevõtete koostöötajate tehnoloogiliste lahenduste, vahendite, meetodite ja parimate tavade jagamise kaudu.

Teadus- ja tehnoloogiaparkidesse tehtavate investeeringutega tagatakse uued võrgu- ja andmetööstustaristu varad (riistvara) Nonangoni teadus- ja tehnoloogiapargis ning uue energiatõhusa hoone ehitamine Terinovi teadus- ja tehnoloogiapargis.

Selleks et tagada meetme vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside tingimustes sisalduvatest rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmine tegevuste loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides⁸⁵; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁸⁶ madalam; iii) prügilate, jäätme põletustehaste⁸⁷ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁸⁸ seotud tegevus; Peale selle peab konkursitingimustes olema sätestatud, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnavaladele õigusaktidele.

Uute hoonete primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786. Energiatõhusaks renoveerimise puhul, mis on vajalik selleks, et saavutada keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786, võib primaarenergia nõudluse vähenemist hinnata ADENE (Portugali energiaamet) kasutatava meetodika abil, kui a) energiamärgiseid ei saa välja anda, sest sertifitseerimise objekti ei saa dekreetseaduse 101-D/2020 artikli 19 kohaselt kindlaks määrata, või b) kogukulu on alla

⁸⁵ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

⁸⁶ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁸⁷ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

⁸⁸ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

5 000 euro või c) 2020. või 2021. aastal avaldatud pakkumiskutse avaldati. Primaarenergia nõudluse keskmine vähenemine arvutatakse väiksema energianõudluse alusel mõõdetühiku kohta.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering TD-C16-i06-RAM: Ettevõtte 4.0

Meetme eesmärk on aidata kaasa Madeira autonoomse piirkonna VKEdes ärimudelite ümberkujundamisele.

Meetmega toetatakse investeeringuid kahes järgmises valdkonnas:

- Materiaalne vara, sealhulgas selliste masinate ja seadmete soetamine, mis on otseselt seotud digiüleminekusse investeerimisega, samuti IT-seadmete, sealhulgas nende toimimiseks vajaliku tarkvara soetamine, mis on otseselt seotud projekti arendamisega.
- Immateriaalne vara, sealhulgas tehnosiire patendiõiguste omandamise kaudu ja standarditud või spetsiaalselt välja töötatud tarkvara.

Selleks et tagada meetme vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside tingimustes sisalduvatest rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmine tegevuste loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides⁸⁹; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁹⁰ madalam; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste⁹¹ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁹² seotud tegevus; Peale selle peab konkursitingimustes olema sätestatud, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnanalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

⁸⁹ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

⁹⁰ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁹¹ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutust; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

⁹² Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmekompostimiseks ja biojäätmekompostimiseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutust; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

P.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Vahe-eesmärk/ Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
16.1	TD-C16-r31	Eesmärk	Riiklikus kvalifikatsioonikataloogis sisalduva koolitussisu läbivaatamise jõustumine seoses digioskuste valdkonna moodulitega ning digiallkirjade ja -templite loomist käsitlevate õigusaktide või määrustega	Riiklikus kvalifikatsioonikataloogis sisalduva koolitussisu läbivaatamise jõustumine seoses digioskuste valdkonna moodulitega ning digiallkirjade ja -templite loomist käsitlevate õigusaktide või määrustega				1. kv	2022	Järgmiste õigusnormide jõustumine: 1) Riiklikus kvalifikatsioonikataloogis sisalduva kutsehariduse ja -õppe sisu läbivaatamine digioskuste valdkonnas, nimelt tehnoloogia ja vahenditega seotud koolitusmoodulite läbivaatamine, et arendada kutsealases kontekstis peamiselt vajalikke oskusi, tuginedes oskuste prognoosimise diagnoosile. 2) õigusaktid või õigusnormid, mis on vajalikud digiallkirjade ja -templite loomiseks küberturvalisuse, eraelu puutumatuse, kestlikkuse ja kasutatavuse valdkonnas. Selle õigusraamistiku loomine ja digitaalse usalduse edendamine on selle komponendiga ette nähtud digitemplitesse tehtavate investeeringute rakendamise eeltingimus.
16.2	TD-C16-i01	Eesmärk	Portugali digiakadeemia ja tööhõive + digitaalprogrammide algus	Portugali digiakadeemia ja tööhõive + digitaalprogrammide algus				1. kv	2022	Portugali digiakadeemia – (1) Veebiplatvorm on toimiv ja selle kasutajatele kättesaadav, 2) on kindlaks määratud diagnostilised protseduurid, et hinnata praktikantidele mõeldud digioskuste soovitusi ja määrata kindlaks neile vajalikud individuaalsed koolituskursused, ning esimesed veebipõhised koolitused käivitatakse ja praktikantidele on kättesaadavad. Tööhõive + digitaalvaldkond – 1) määratakse kindlaks asjaomased majandussektorid ja määratakse kindlaks nende peamised digiprobleemid, mida kursustel tuleb käsitleda; 2) määratakse kindlaks programmi rakendamise partnerid ja sidusrühmad; (3) koolitusprogramm käivitatakse ja alustatakse veebipõhist, näost-näku või kombineeritud koolitust.
16.3	TD-C16-i01	Siht	Tööhõive + digikoolitusel osalejad		Arv	0	225 000	4. kv	2025	Nende koolitustel osalejate arv, kes on läbinud veebipõhise, vahetu või kombineeritud ümberõppe ja täiendusõppe mooduli, keskendudes digioskustele, mis

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Vahe-eesmärk/ Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										aitavad lahendada programmi „Tööhõive + digitaalvaldkond“ raames kindlaks määratud majandussektorite probleeme. Valitud majandussektorid on need, mis on kindlaks määratud 2022. aasta esimese kvartali vahe-eesmärgis.
16.4	TD-C16-i01	Siht	Portugali digitaalakadeemia diagnostika		Arv	0	500 000	4. kv	2025	Digioskuste diagnostikavahendite arv. 50 000 osalejat peavad läbima Portugali digiakadeemia programmi kombineeritud või füüsilise kohalviibimise veebipõhise mooduli. Lisaks tehakse kättesaadavaks 30 hiljuti välja töötatud laialt avatud e-õpe.
16.6	TD-C16-i02	Siht	„Riikliku katselaborite võrgustiku toetus“ –		Summa eurodes	0	30 000 000	2. kv	2024	Riikliku katsestendivõrgu katsestendidele makstakse vähemalt 30 000 000 eurot. Muudest liidu programmide või rahastamisvahenditest saadud summasid selle summa hulka ei arvata.
16.7	TD-C16-i02	Siht	Riikliku katselaborite võrgustiku jaoks valitud katsebasseinid		Arv	0	30	3. kv	2022	Riiklikus katselaborite võrgustikus katsetoodete väljatöötamiseks ja katsetamiseks vajalike seadmetega paigaldamiseks valitud katsealuste arv. Tööstussektorite ja nende allsektorite hõlmatus peab vastama digitaalse innovatsiooni keskuste võrgustiku jaoks kavandatud sektoritele, et luua koostöötamise ja vastastikust täiendavust digitaalse innovatsiooni keskuste võrgustikuga. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja, ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklike keskkonnanalaseid õigusakte.
16.8	TD-C16-i02	Siht	„Riikliku katselaborite võrgustiku toetus“ –		Summa eurodes	30 000 000	131 000 000	2. kv	2026	Riikliku katsestendivõrgu katsestendidele makstakse vähemalt 101 000 000 eurot. Muudest liidu programmide või rahastamisvahenditest saadud summasid selle summa hulka ei arvata.
16.9	TD-C16-i02	Siht	Digitaalkaubanduse naabruskonnad		Arv	0	75	3. kv	2025	Digitaalkaubanduse naabruskondade arv linnakeskustes, linnalähi- või maapiirkondades. Need investeeringud hõlmavad ühenduvust ja kohalikku digitaristust, eelkõige olemasolevate seadmete ja seadmete paigaldamist (või ajakohastamist) tarbijatele ostupiirkondades. See hõlmab ka postipakkide kättoimetamise haldamist

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Vahe-eesmärk/ Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möötühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										tehnoloogiliste lahenduste integreerimist ja elektrooniliste maksevahendite kasutuselevõttu, et digiteerida tarbijate kogemusi ja kaupluste ärimudelit. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja, ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklikke keskkonnaalaseid õigusakte.
16.10	TD-C16-i02	Siht	VKEd, keda toetavad digitaalkaubanduse kiirendajad		Arv	0	20 000	3. kv	2025	Selliste VKEde arv, keda toetatakse 25 kohaliku, piirkondliku või valdkondliku digikaubanduse kiirendi loomisega ning finantsstiimulite süsteemiga VKEde ärimudelite digiteerimiseks. Toetus hõlmab toetust saavate VKEde digiteerimistaseme hindamist ja diagnoosimist ning sihipäraste teenuste ja stiimulite pakkumist, et suurendada digitehnoloogia kasutuselevõttu toetusesaajate ärimudelid. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kestlikkuskontrolli, välistamisnimekirja ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklikke keskkonnaalaseid õigusakte.
16.11	TD-C16-i02	Siht	VKEd ja idufirmade inkubaatorid ja kiirendajad, mida otseselt toetatakse digiteerimisprogrammide kaudu		Arv	0	5 600	2. kv	2026	VKEd, keda toetatakse ühega järgmistest programmidest: 1) 1 500 - rahvusvahelistumine e-kaubanduse kaudu; 2) 2 000 - koolitamine, 4.0 3) 2 000 - idufirmadele uute ja digitaalsete toodete väljatöötamiseks mõeldud vautšerid; 100 idufirmade inkubaatorit ja kiirendit, mida toetavad vautšerid. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja, ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklikke keskkonnaalaseid õigusakte.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Vahe-eesmärk/ Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möötühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
16.12	TD-C16-i02	Siht	Idufirmad, kes on kaardistatud idufirma Portugali idufirma platvormil		Arv	0	5 000	3. kv	2025	Idufirmade arv, mis on kaardistatud, tehes kindlaks nende peamised äriomadused Start-up Portugali platvormil. Uus platvorm jälgib idufirmade ökosüsteemi, eelkõige, kuid mitte ainult, digipõhiste ettevõtete ökosüsteemi. Platvorm tehakse kättesaadavaks kogu ökosüsteemile (idufirmad, investorid, kiirendajad/inkubaatorid, avaliku sektori asutused).
16.13	TD-C16-i03	Siht	Digitaalse innovatsiooni keskused		Arv	0	16	4. kv	2021	Pakkumuste heakskiitmise teel valitud digitaalse innovatsiooni keskuste konsortiumide arv. Iga digitaalse innovatsiooni keskuse loomine tähendab seejärel inkubaatori/kiirendi loomist, et edendada keskusega hõlmatud sektoritega seotud ettevõtluse ökosüsteemi. Selle investeeringuga tugevdatakse ja täiendatakse digitaalse Euroopa programmi raames juba arendatavat võrku. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja, ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklikke keskkonnavalaseid õigusakte.
16.14	TD-C16-i03	Eesmärk	Digitaalarvete saatmise ja küberturvalisuse, privaatsuse, kasutatavuse ja kestlikkuse sertifitseerimise teenuste loomine	Digitaalarvete saatmise ja küberturvalisuse, privaatsuse, kasutatavuse ja kestlikkuse sertifitseerimise teenuste loomine				4. kv	2023	Luuakse viis uut teenust: 1) e-arvete saatmine; ning 2) küberturvalisuse sertifitseerimine, 3) eraelu puutumatuse sertifitseerimine, 4) kasutatavuse sertifitseerimine ja 5) kestlikkuse sertifitseerimine; sealhulgas sellega seotud teabe levitamise kampaaniad kõigi teenuste kohta. Sertifitseerimisteenused toetavad taotlusi ja sertifitseerimistaotluste esitamist, protsessi haldamist, väljastamist ja väljastatud sertifikaatide ja plommide keskhooldat. Sertifitseerimisteenused toetavad ka kõigi protsessides osalevate partnerite ja üksuste vahelist suhtlust ning programmi järelevalve seisukohast oluliste menetlusandmete kogumist. Teenused peavad olema toimivad ja ettenähtud kasutajatele kättesaadavad.
16.15	TD-C16-i03	Siht	Digitaalse innovatsiooni keskuste toetamine		Summa eurodes	0	43 000 000	2. kv	2026	Digitaalse innovatsiooni keskustele makstakse vähemalt 43 000 000 eurot. Muudest liidu programmidest või

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Vahe-eesmärk/ Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										rahastamisvahenditest saadud summasid selle summa hulka ei arvata.
16.16	TD-C16-i04	Siht	Tööstus 4.0 projektide valimine		Arv	0	200	4. kv	2023	Valitakse 200 tööstus 4.0 projekti. Projektid peavad vastama meetme kirjelduses kirjeldatud tegevuste liigitusele. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja, ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklikke keskkonnanalaseid õigusakte.
16.17	TD-C16-i04	Siht	Tööstus 4.0 projektide lõpuleviimine		Arv	0	300	2. kv	2026	300 tööstus 4.0 projekti viiakse lõpule. Projektid peavad vastama meetme kirjelduses kirjeldatud tegevuste liigitusele.
16.18	TD-C16-i05-RAA	Siht	Ettevõtete digiülemineku stimuleerimise süsteemi raames lõpule viidud projektide arv		Arv	0	350	2. kv	2026	Ettevõtete digiülemineku stimuleerimise süsteemi raames viiakse lõpule 350 projekti. Projektid peavad vastama meetme kirjelduses 1., 2. või 3. tegevussuuna all kirjeldatud tegevuste liigitusele.
16.19	TD-C16-i05-RAA	Eesmärk	Teadus- ja tehnoloogiapargid on laiendatud või varustatud	Paigaldatud ja ehitatud võrgu- ja andmetöötlust aristu				2. kv	2026	Nonangoni teadus- ja tehnoloogiaparki paigaldatakse uued võrgu- ja andmetöötlustaristu varad (riistvara) ning Terinovi teadus- ja tehnoloogiapargis ehitatakse uus energiatõhus hoone suurusega ligikaudu 878 ruutmeetrit. Uute hoonete primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
16.20	TD-C16-i06-RAM	Siht	Ettevõtte 4.0		Arv	0	300	4. kv	2025	Viiakse lõpule 300 VKEde digiteerimisprojekti. Projektid hõlmavad sellise materiaalse või immateriaalse vara arendamist või ostmist, mis on otseselt seotud digiüleminekusse tehtava investeeringuga. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades meetme kirjelduses täpsustatud

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Vahe-eesmärk/ Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möödühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										kõrvalejätmise loetelu ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklike keskkonnavalaseid õigusakte.

Q. KOMPONENT 17. Riigi rahanduse kvaliteet ja jätkusuutlikkus

Komponent tegeleb probleemidega, mis on seotud Portugali valitsemissektori kõrge võla suhtega SKPsse, mis COVID-19 kriisi tõttu veelgi süvenes. Portugali valitsemissektori võla suhe SKPsse piirab olemasolevat eelarvepoliitilist manööverdamisruumi ning kui majandustingimused seda võimaldavad, nõuab vajadust tagada riigi rahanduse jätkusuutlikkus keskpikas perspektiivis. Sellega seoses peaksid tugevamad eelarvepoliitika raamtingimused aitama kaasa majanduskasvu soodustavamale teele eelarve jätkusuutlikkuse tugevdamiseks.

Rahastamisvahendi eesmärk on tõhustada Portugali avaliku sektori finantsjuhtimist ja kõrvaldada puudujäägid eelarve- ja struktuurireformides. Muu hulgas hõlmavad need eesmärgid järgmist:

- 2015. aasta eelarveraamistiku seaduse täielik ja tõhus rakendamine ning sellega seotud struktuursed muudatused eelarvestamise, raamatupidamisarvestuse ja infosüsteemide osas;
- tõhususe kokkuhoiu suurendamine tsentraliseeritud hangete ja kulutuste läbivaatamise suurema kasutuselevõtu kaudu, mis kavatakse integreerida korrapärasesse eelarvemenetlusse ja mille suhtes kohaldatakse süstemaatilisi *järeelhindamisi*;
- parandada riigiettevõtete finantstulemusi suurema läbipaistvuse, tõhusama järelevalve ja tugevama juhtimise kaudu, kusjuures juhtkond muutub vastutustundlikumaks ja tulemustele orienteeritumaks; ning
- tõhustada tulude haldamist, sealhulgas nii maksu- ja tolliameti kui ka sotsiaalkindlustusteenuste puhul, kasutades ära võimalusi suuremaks digitaliseerimiseks ja ärisõbralikkuseks.

Komponent aitab täita riigipõhist soovitusi parandada riigi rahanduse kvaliteeti, tugevdades samal ajal üldist kulude kontrolli, kulutõhusust ja piisavat eelarvestamist (riigipõhine soovitus 1 2019), soovitusi parandada riigi omanduses olevate ettevõtete rahalist kestlikkust, tagades samal ajal õigeaegsena, läbipaistvama ja terviklikuma järelevalve (riigipõhine soovitus 1 2019), soovitusi järgida, kui majandustingimused seda võimaldavad, eelarvepoliitikat, mille eesmärk on saavutada usaldusväärne keskpika perioodi eelarvepositsioon ja tagada võla jätkusuutlikkus (riigipõhine soovitus 1 2020), ning soovitusi parandada maksusüsteemi tulemuslikkust, seades eelkõige prioriteediks raamistiku lihtsustamise (riigipõhine soovitus 1 2022 ja 2023). Komponent aitab täita ka riigipõhist soovitusi suunata investeeringud digipöördesse (riigipõhine soovitus 3 2020).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnaeesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse kavas esitatud meetmete kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01).

Q.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TD-r32: Avaliku sektori finantsjuhtimise ajakohastamine ja lihtsustamine

Reformi üldine eesmärk on parandada riigi rahanduse kvaliteeti ja jätkusuutlikkust ning eelkõige tugevdada kulude kontrolli ja asjakohast eelarvestamist. Reformi eesmärk on ka suurendada avaliku sektori vahendite kasutamise läbipaistvust ja tõhusust haldus- ja finantsprotsesside integreerituma juhtimise kaudu kõigis valitsemissektori üksustes.

Reform on kõikehõlmav eelarve- ja struktuurireform, mis koosneb üksteist tugevdavatest algatustest.

- Esiteks aitavad järkjärgulised sammud kaasa 2015. aasta eelarveraamistiku seaduse täielikule ja tõhusale rakendamisele. Need hõlmavad programmide eelarvestamise väljatöötamist ja selle kasutamist eelarve planeerimisel ja jälgimisel, samuti riigi raamatupidamisüksuse aluseks olevate õigusaktide jõustumist. Avaliku sektori finantsjuhtimise infosüsteemide kavandatud oluline ajakohastamine peaks samuti hõlbustama tekkepõhise raamatupidamissüsteemi järgimist.
- Teiseks on kulude läbivaatamine integreeritud iga-aastasessse eelarvetsükklisse ja selle kohta tehakse võimaliku tõhususe suurenemise järelhindamine.
- Kolmandaks tuleb tõhususe suurendamiseks parandada tsentraliseeritud hangete ulatust.
- Neljandaks on riigi omandis olevate ettevõtete jaoks kavandatud kahe-suunaline lähenemisviis, mille kohaselt finantsandmete avalikustamise läbipaistvuse suurendamise meetmeid täiendatakse juhtimise tugevdamise meetmetega, sealhulgas tõhusamate juhtimislepingute kaudu, et edendada stiimulil põhinevaid juhtimistavasid, ning eelarve ja tegevuskavade allkirjastamisega.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering TD-C17-i01: Avaliku sektori finantsjuhtimise infosüsteemid

Investeeringu eesmärk on viia ellu sellega seotud avaliku sektori finantsjuhtimise reform, et parandada riigi rahanduse kvaliteeti ja jätkusuutlikkust. Investeering on eriti oluline 2015. aasta eelarveraamistiku seaduse täielikuks ja tõhusaks rakendamiseks.

Investeering koosneb täiendavatest allinvesteeringutest, mis koos peaksid aitama kaasa avaliku sektori tulude ja kulude integreeritud haldamisele. Esiteks peavad allinvesteeringud olema suunatud infotehnoloogialahendustele, mis võimaldavad jälgida valitsemissektori tehinguid, tuginedes protsesside digiteerimisele, raamatupidamise automatiseerimisele ja integreerimisele kesketesse süsteemidesse rahandusministeeriumis, millest on kasu eelarve planeerimisel, jälgimisel ja aruandlusel. Need hõlmavad infotehnoloogialahenduste väljatöötamist, mis võimaldavad riigikassa integreeritud haldamist riigi raamatupidamisüksuse kaudu ja tekkepõhise raamatupidamissüsteemi järgimist. Eelarveüksuse infotehnoloogialahendust täiustatakse uute funktsioonide väljatöötamisega, et toetada riigieelarve ettevalmistamist ja programmi eelarvestamise uut funktsiooni. Teiseks on ette nähtud parandused ka tsentraliseeritud hangete infosüsteemides ning avalike sõidukite ja kinnisvara haldamises.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering TD-C17-i02: Maksu- ja tolliameti infosüsteemide ajakohastamine seoses maaomandi maksustamisega

Investeeringu eesmärk on edendada kõigi maaomandi maksustamisega seotud protsesside digitaliseerimist, eelkõige seonduvat teavet – kaardistamist ja sellega seotud omadusi (nt põllukultuurid ja majanduslik potentsiaal) – ning konkreetsete deklareerimiskohustuste eeltäitmise kasutuselevõttu.

Investeering koosneb mitmest allinvesteeringust, mis hõlmavad järgmist: i) kinnisvaramaatriksiste tugiteabe digitaliseerimine; ii) infotehnoloogia infrastruktuuri tugevdamine digiteeritud omanditeabe säilitamiseks; iii) kinnisvaramaatriksistega seotud konsultatsiooni- ja visualiseerimismehhanismide väljatöötamine; iv) teabesüsteemi väljatöötamine, et toetada maapiirkondade kinnisvara lihtsustatud katastrihindamist; v)

geoviidetega teabehalduslahenduse väljatöötamine; ning vi) deklaratiivsete eeltäitmisteenuste arendamine (eelkõige kinnisvara maksustamiseks ja tempelmaksuga maksustatavate eritehingute jaoks).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering TD-C17-i03: Sotsiaalkindlustusteenuste digiüleminek

Investeeringu eesmärk on edendada sotsiaalkindlustusteenuste digiteerimist, et muuta need kasutajasõbralikumaks, edendada tõhusust ning piirata pettusi ja maksudest kõrvalehoidumist.

Investeering koosneb sammudest, mille eesmärk on: i) parandama sotsiaalkindlustusteenuste kavandamist ja korraldust, tuginedes aluseks olevate infosüsteemide ajakohastamisele sotsiaaltoetuste, sotsiaalmaksete, pettuste ennetamise, teabehalduse ja maksekanalite valdkonnas; ii) töötama välja ja rakendama uut suhete mudelit, mis peaks integreerima kodanike, ettevõtete ja sotsiaalkindlustusteenuste vahelised suhtluskanalid omni-kanali kaudu; iii) kohandada sotsiaalkindlustusteenuste töökohti, et võimaldada paindlikumat töökorraldust, näiteks kaugtööd; iv) rakendada pilvelahendustel põhinevat infotehnoloogia infrastruktuuri, mis võib toetada tulemuslikkust ja koostalitlusvõimet; ning v) vaadata läbi siseprotsessid ja koolitada sotsiaalkindlustustöötajaid, et toetada eespool nimetatud investeeringute ja struktuurimuutuste sujuvat rakendamist.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Reform TD-C17-r40: Maksusüsteemi lihtsustamine

Reformi eesmärk on parandada Portugali maksusüsteemi tõhusust. Reformiga kehtestatakse alaline süsteem, et pidevalt jälgida ja hinnata uusi ja olemasolevaid maksusoodustusi (*benefícios fiscais*)⁹³. Selle tulemuseks on olemasoleva raamistiku lihtsustamine, vähendades maksusoodustuste arvu, piirates nendega seotud maksukulusid (*despesas fiscais*) ning suurendades alles jäävate maksusoodustuste kulutõhusust.

Reform koosneb õigusaktist, millega luuakse alaline tehnilise maksupoliitikaüksus (*UNDade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira*, tuntud ka kui U-TAX), mille ülesanne on süstemaatiliselt jälgida ja hinnata uusi ja olemasolevaid maksusoodustusi ning aidata kaasa maksupoliitika kujundamisele, rakendamisele ja mõju hindamisele. Maksupoliitika üksus aitab koostöös teiste asjaomaste üksustega, nagu Euroopa ühendamise rahastu (*Centro de Estudos Fiscais e Aduaneiros*) ette valmistada ka õigusakte maksustamise valdkonnas. Õigusaktis määratakse kindlaks U-TAXi ametlik struktuur, sealhulgas selle organisatsiooni skeem, toimimine ja ülesanded. U-TAX on maksu- ja tolliametist tehniliselt sõltumatu ja vastab otse rahandusministrile. U-TAX koosneb alalistest tehnilistest töötajatest, kellel on maksupoliitika eriteadmised. Õigusaktis määratletakse ka ametlik suhtlus U-TAXi ja muude asjaomaste avalik-õiguslike ja eraõiguslike üksuste kui teadus- ja akadeemiliste asutuste vahel ning sätestatakse U-TAXi ja asjaomaste avalik-õiguslike üksuste, nagu maksu- ja tolliameti ning Portugali statistikaameti (INE) vaheliste andmeajamislepingute määratlus. Õigusaktiga tagatakse ka U-TAXi pühendumine analüütiliste aruannete kvaliteedile ja läbipaistvusele ning andmete kvaliteedistandardite säilitamisele. Maksupoliitika üksus avaldab hindamisaruande koos kulude-tulude analüüsiga olemasolevate maksusoodustuste kohta, mis sisaldab tõhususe ja tulemuslikkuse kriteeriume ning keskkonnakaaluatlusi. Pärast hindamist vaadatakse läbi märkimisväärsel hulgal maksusoodustuste õigusraamistik.

⁹³ Maksusoodustuse mõiste on määratletud 1. juuli 1989. aasta dekreetseaduse nr 215/1989 lisa *Estatuto dos Benefícios Fiscais* artiklis 2. Maksukulutused on määratletud kui maksusoodustustest tulenev mõju eelarvele.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

Q.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Vaheeesmärk/Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetas	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
17.1	TD-C17-r32	Siht	Via lõpule riikliku keske riigihangete süsteemi uute hankemudelite kavandamine ja rakendamine, nagu on ette nähtud avaliku halduse jagatud teenuste üksuse 2020.–2023. aasta strateegilises kavas		Arv	0	10	4. kv	2022	Muudetud raamlepingute ja lepingute sõlmimise mudelite arv, et: i) edendada halduskorra lihtsustamist; ii) tugevdada järelevalve- ja kontrollimehhanisme; iii) edendada kulutõhususe ja ratsionaliseerimisega seotud kaalutlusi; iv) laiendada tsentraliseeritud hangete objektiks olevate kaupade ja teenuste loetelu; ning v) edendada koostööd sisemiste ja väliste sidusrühmade vahel.
17.2	TD-C17-r32	Eesmärk	Riikliku raamatupidamisüksuse aluseks olevate õigusaktide jõustumine	Riikliku raamatupidamisüksuse aluseks olevate õigusaktide jõustumine				4. kv	2022	Teiseste õigusaktide (ja/või haldussuuniste) jõustumine, millega reguleeritakse, millised konkreetsed tulu- ja kuluartiklid kantakse riikliku raamatupidamisüksuse eelarvesse täielikus kooskõlas 2015. aasta eelarve raamseaduse artiklitega 49 ja 55.
17.3	TD-C17-r32	Eesmärk	Valitsemissektori eelarve täitmise ja eelarve täitmise järelevalve mudeli lõpuleviimine ja heakskiitmine	Valitsemissektori eelarve täitmise ja eelarve täitmise järelevalve mudeli lõpuleviimine ja heakskiitmine				4. kv	2022	Valitsemissektori eelarve täitmise ja eelarve täitmise kontrollimise ja järelevalve mudeli koostamine ja heakskiitmine rahandusministeeriumi poolt täielikus kooskõlas 2015. aasta eelarveraamistiku seaduse sätetega ja avaliku halduse raamatupidamisstandardi tekkepõhiste põhimõtetega.
17.4	TD-C17-r32	Eesmärk	Programmi eelarvestamise kuluarvestuse mudeli vastuvõtmine	Programmi eelarvestamise kuluarvestuse mudelit käsitlevate õigusaktide vastuvõtmine				4. kv	2025	Teiseste õigusaktide (ja/või haldussuuniste) vastuvõtmine, et kehtestada iga eelarveprogrammi ja avaliku poliitika jaoks määratud tulemuspõhiste näitajate kuluarvestuse ja järgimise järelevalve põhimõtted, pidades silmas nende jõustumist 2027. aasta esimeses kvartalis.
17.5	TD-C17-r32	Eesmärk	Selliste õigusaktide jõustumine, millega integreeritakse	Õigusaktide jõustumine				4. kv	2024	Kulude läbivaatamist käsitlevate õigusaktide jõustumine, et integreerida need täielikult iga-aastasess eelarveprotsessi ja Portugali keskpika perioodi eelarveraamistikku.

Järjekorr anumber	Meede (reform või investeering)	Vahe- eesmärk/ Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimi se soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühi k	Lähtetas e	Eesm ärk	Kv art al	Aasta	
			kulude läbivaatamine korrapärasesse eelarvemenetlusse, sealhulgas tõhususe kokkuhoiu järelhindamine							Protsess hõlmab diagnoosimist, lahenduste kavandamist ja sellise mudeli määratlemist, mis võimaldab suurendada tõhusust avalike teenuste osutamisel ja laiendab kulutuste läbivaatamist muudele valitsemissektori sektoritele. Lisaks kulude läbivaatamise integreerimisele iga-aastasessse eelarvemenetlusse tehakse nende suhtes iga-aastaseid järelhindamisi, et teha kindlaks saavutatud tõhususe kasv.
17.6	TD-C17-r32	Eesmärk	Uue halduslepingu vormi jõustumine riigile kuuluvate ettevõtete juhtimise uue stiimulite/karistuste süsteemi raames	Uue halduslepingu vormi jõustumine				4. kv	2021	Riigile kuuluvate ettevõtete direktorite nõukogudesse määratud riiklike juhtidega allkirjastatava uue halduslepingu vormi jõustumine, et suurendada vastutust ja aruandekohustust avaliku sektori vahendite haldamisel uue tulemuspõhiste stiimulite/karistuste süsteemi kaudu.
17.7	TD-C17-r32	Eesmärk	Riigile kuuluvate ettevõtete finantsseisundi ja tulemuste analüüsimise ja avalikustamise uue mudeli jõustumine	Riigile kuuluvate ettevõtete finantsseisundit ja tulemuslikkust käsitleva uue aruande jõustumine				4. kv	2022	Jõustub uus aruanne, milles kirjeldatakse korrapäraselt ja õigeaegselt riigi omandis olevate ettevõtete finantsseisundit ja tulemuslikkust ning mis sisaldab uue riigi omanduses olevate ettevõtete sektori infosüsteemi kaudu kogutud finantsandmeid.
17.8	TD-C17-r32	Siht	Rahandusministri ja vastava(te) minister(t)e ministri(te) poolt järjepidevalt heaks kiidetud riigile kuuluvate ettevõtete eelarve- ja tegevuskavade arv		Arv	0	136	2. kv	2025	Riigi osalusega ettevõtete 2025. aasta eelarve- ja tegevuskavade arv, mida hinnati kuni 2025. aasta teise kvartalini. Eelarve- ja tegevuskavad esitavad igal aastal pukseeritavad riigiettevõtted kolmeaastase perioodi kohta. Need eelarve- ja tegevuskavad sisaldavad järgmist teavet riigile kuuluvate ettevõtete kohta: i) peamised tegevussuunad, ii) teenuste portfell, iii) inimressursid, iv) investeeringuskava, v) abitegevuse tasemed ja vi) majandus- ja finantsaruanne. Nendes eelarve- ja tegevuskavades selgitatakse ka tõhususe ja tootlikkuse kasvu, mis tagab riigiettevõtete rahalise jätkusuutlikkuse keskpikas ja pikas perspektiivis.
17.9	TD-C17-i01	Eesmärk	Riikliku raamatupidamisüks use tegevuse lõpuleviimine	Riikliku raamatupidamis üksuse tegevuse lõpuleviimine				2. kv	2024	Viia lõpule riikliku raamatupidamisüksuse rakendamine täielikus kooskõlas 2015. aasta eelarveraamistiku seaduse artiklitega 49 ja 55.
17.10	TD-C17-i01	Eesmärk	Riigieelarve koostamist toetava infotehnoloogialahe nduse uued funktsioonid	Infotehnoloogial ahenduse uued funktsioonid, sealhulgas				4. kv	2024	Eelarveüksuse infotehnoloogiline lahendus (SIGO või <i>Sistema de Informação de Gestão Orçamental</i>), mida on ajakohastatud uute funktsioonide väljatöötamisega, et toetada riigieelarve koostamist ja tulemuspõhiseid eelarveprogramme.

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Vahe-eesmärk/ Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetas	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
				programmide eelarvestamine						
17.11	TD-C17-i01	Eesmärk	Uue eelarve- ja finantskontrolli mudeli toetusinfosüsteemi kasutuselevõtmine	Kasutusel olev infosüsteem				4. kv	2025	Toetusinfosüsteemi kasutuselevõtmine, et tagada eelarve-/raamatupidamisandmete kontroll ja järelevalve kooskõlas 2015. aasta eelarveraamistiku seaduses sätestatud uute vormidega kõigi valitsemissektori üksuste poolt.
17.12	TD-C17-i01	Siht	Riikliku riigihangete kesksüsteemi infosüsteemid		Arv	0	11	4. kv	2024	Riikliku riigihangete kesksüsteemi infosüsteemid, mida kasutatakse selleks, et: i) edendada halduskorra lihtsustamist; ii) tugevdada järelevalve- ja kontrollimehhanisme; iii) edendada kulutõhususe ja ratsionaliseerimisega seotud kaalutlusi; iv) laiendada tsentraliseeritud hangete objektiks olevate kaupade ja teenuste loetelu; ning v) edendada koostööd sisemiste ja väliste sidusrühmade vahel.
17.13	TD-C17-i01	Eesmärk	<i>Sistema de Gestão de Património Imobiliário Público</i> (SIGPIP) rakendamise lõpuleviimine ja riigile kuuluvate sõidukite infosüsteemide ajakohastamine	SIGIPi rakendamise lõpuleviimine ja riigi omanduses olevate sõidukite infosüsteemide kasutuselevõtmine				2. kv	2026	Riikliku kinnisvaraga seotud teavethaldava <i>Sistema de Gestão de Património Imobiliário Público</i> (SIGPIP) lõpuleviimine. Kaks uut infosüsteemi, mis on kasutusel riigi omandis olevate sõidukite inventeerimiseks ja seireks.
17.14	TD-C17-i01	Eesmärk	Viia lõpule julgeolekuoperatsioonide keskuse rakendamine;	Julgeolekuoperatsioonide keskuse rakendamise lõpuleviimine				4. kv	2025	Turbeoperatsioonide keskuse rakendamise lõpuleviimine, et võimaldada suuremat infoturvet ja juurdepääsu andmetele, samuti turvapolitika ja küberturvalisuse lahenduste rakendamist.
17.15	TD-C17-i02	Eesmärk	Viia lõpule munitsipaalinnisvaramaksu (IMI) 1. näidise eeltäitmine maksu- ja tolliameti käsutuses olevate andmete alusel	Viia lõpule munitsipaalinnisvaramaksu (IMI) näidise 1 eeltäitmine				2. kv	2022	Andmete jagamine maksu- ja tolliameti ning kohalike omavalitsuste vahel munitsipaalinnisvaramaksu 1. näidise kohase deklaratsiooni („ <i>Imposto Municipal sobre Imóveis</i> “, IMI) eeltäitmiseks, kasutades ära olemasolevat teavet kinnisvara kohta vastavates infosüsteemides.
17.21	TD-C17-i02	Eesmärk	Viia lõpule tempelmaksuga maksustatava konkreetse tehingu eeltäitmine	Riigilõivuga maksustatava konkreetse tehingu				4. kv	2023	Tempelmaksuga (<i>Imposto do Selo</i>) seotud kinnisvara ja sõidukite tasuta üleandmise eeltäitmise teenuste täielik rakendamine, kasutades ära maksu- ja tolliametile ning liikuvus- ja transpordinstituudile kättesaadavat teavet kinnisvara kohta. (IMT) ning Registrite ja Notarite Instituut (IRN).

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Vahe-eesmärk/ Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtuhi k	Lähtetas e	Eesmä rk	Kv art al	Aasta	
				eeltäitmise lõpuleviimine						
17.16	TD-C17-i02	Eesmärk	Maapiirkondade kinnisvara lihtsustatud hindamist toetava infosüsteemi lõpliku versiooni esitamine ja kasutuselevõtmine	Maapiirkondade kinnisvara lihtsustatud hindamist toetava infosüsteemi lõpliku versiooni esitamine ja kasutuselevõtmine				4. kv	2025	Maapiirkondade kinnisasjade lihtsustatud hindamist toetava infosüsteemi väljaandmine, mis on seda liiki kinnisvara üldise ümberhindamise kõrvalmeede.
17.17	TD-C17-i02	Siht	Viia lõpule edafo-klimatomorfoloogiline (muld ja kliima) maapiirkondade kinnisvara majandusliku potentsiaali kirjeldamine ja hindamine		%	0	90	4. kv	2025	Protsent Portugali mandriosa maapiirkondadest, mille edafo-klimatomorfoloogiline (mulla ja kliima) iseloomustamine ja majandusliku potentsiaali hindamine tuleb lõpule viia, mida toetab geoviidetega teabehalduslahenduse väljatöötamine.
17.18	TD-C17-i03	Siht	<i>Segurança Social Direta</i> veebisaidi funktsioonide laiendamine, lisades viis uut veebiteenust		Arv	3	8	4. kv	2025	<i>Segurança Social Direta</i> veebisaidile selle funktsioonide laiendamiseks lisatud uute internetipõhiste teenuste arv, nimelt: i) kohtutele antava tehnilise abi infosüsteem – tsiviileestkoste protsess ning edendus- ja kaitseprotsess; ii) lisahüvitised – töötusstaatuse deklareerimine; iii) <i>perehüvitised</i> – ümberhindamine; iv) tegevuse peatamisest tulenev subsidium; ning v) ellujäämispension. Eesmärk on suurendada <i>Segurança Social Direta</i> suhtelist osakaalu kõigis suhtluskanalites sotsiaalkindlustuse valdkonnas, võttes arvesse 360° visioonikava kasutuselevõttu. Suhtelist kaalu hinnatakse <i>Segurança Social Direta</i> kaudu sotsiaalkindlustusega tegelevate kodanike ja ettevõtete vaheliste suhtluse arvu ning kõigi veebipõhiste ja veebiväliste sidekanalite kaudu toimunud suhtluse koguarvu suhtena.
17.19	TD-C17-i03	Siht	Maksetega seotud sotsiaaltoetuste maksmiseks kuluva keskmise päevade arvu vähendamine 80 % võrra nende puhul, kelle		Arv	109	22	4. kv	2025	<i>Segurança Social Direta</i> veebisaidil tehtud paranduste tulemusel (seoses ainult Portugalis osamakselise karjääriga pensionäride vanaduspensionidega) vähendamine 80 % võrra nende sotsiaaltoetuste maksmiseks kulunud keskmisest päevadest, mis kuluvad neile, kelle keskmine toetuse andmise aeg on pikem kui 10 päeva.

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Vahe-eesmärk/ Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtuhi k	Lähtetas e	Eesmä rk	Kv art al	Aasta	
			keskmine toetuse andmise aeg on pikem kui 10 päeva							
17.20	TD-C17-i03	Siht	Arukate jälgimismudelite rakendamine, et toetada pettuse ennetamist, tuginedes masinõppe protsessidele		Arv	0	2	4. kv	2025	Pakutakse välja kaks arukat seiremudelit, milles kasutatakse masinõppeprotsesse, ja muudetakse need toimivaks. Kaks loodavat ja rakendatavat mudelit on järgmised: i) ennustumudel, mille abil saab märgistada kontrollitavaid üksusi õppealgoritmide tulemuste põhjal, kasutades sotsiaalkindlustuse infosüsteemi seireteabe allsüsteemi varasemaid andmeid, et võtta sihipärasemaid jälgimismeetmeid, tehes vähem operatiivseid jõupingutusi ja jõulisemaid tulemusi, suurendades seiresüsteemi tulemuslikkust ja tõhusust ning kasutades ära muid teabeallikaid; ii) sotsiaaltoetuste saajate riskindeksite mudel.
17.22	TD-C17-r40	Eesmärk	Teatavate maksusoodustuste õigusraamistikku muutva õigusakti jõustumine	Õigusakti säte, mis viitab õigusakti jõustumisele				2. kv	2023	Jõustub õigusakt, millega kaotatakse või laiendatakse sihipäraseid maksusoodustusi. Õigusakt sisaldab maksusoodustusi, mis kaotavad kehtivuse selle jõustumisele järgneval aastal, mis ei ole enam kooskõlas algse avaliku poliitika eesmärgiga või mille abisaajate arv on väike ning mis võivad kahjustada keskkonda.
17.23	TD-C17-r40	Eesmärk	Õigusakti jõustumine, millega luuakse alaline tehnilise maksupoliitika üksus <i>Unidade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira</i> (U-TAX)	Õigusakti säte, mis viitab õigusakti jõustumisele				4. kv	2023	Jõustub õigusakt, millega luuakse alaline tehnilise maksupoliitika üksus U-TAX.
17.24	TD-C17-r40	Eesmärk	U-TAXi hindamisaruande avaldamine olemasolevate maksusoodustuste kohta	U-TAXi hindamisaruande avaldamine				2. kv	2025	U-TAXi hindamisaruande avaldamine olemasolevate maksusoodustuste kohta. Aruanne sisaldab kulude-tulude analüüsi koos maksusoodustuste tulemuslikkuse kriteeriumidega, mis käsitlevad nende algset avaliku poliitika eesmärki, tekkinud maksukulude majanduslikku tõhusust ja keskkonnakaalutlusi. Hindamisaruanne hõlmab maksusoodustusi, mis kaotavad kehtivuse selle avaldamisele järgneval aastal, ning märkimisväärsed maksusoodustusi, samuti väljaspool <i>Estatuto dos Benefícios Fiscais</i> 't. Oluline maksusoodustuste kogum määratletakse vastavalt sellega seotud

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Vahe-eesmärk/ Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõdühik	Lähtetas	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										maksukulude esinduslikkusele, keskendudes käibemaksu, füüsilise isiku tulumaksu ja äriühingu tulumaksuga seotud kuludele. U-TAX võib oma analüüsist välja jätta Portugali maksusoodustused, mida konkreetsed töörühmad on juba enne selle loomist hinnanud, ning Portugali maksusoodustused, mida hindavad sõltumatud avalik-õiguslikud asutused, tingimusel et avaldatud analüüs on ajakohane ja kooskõlas eespool kulude-tulude analüüsi jaoks määratletud kriteeriumidega. Hindamisaruanne sisaldab soovitusi selle kohta, millised sellega hõlmatud maksusoodustused kaotatakse, neid laiendatakse või muudetakse.
17.25	TD-C17-r40	Eesmärk	Maksusoodustusi käsitleva õigusakti jõustumine	Õigusakti säte, mis viitab õigusakti jõustumisele				1. kv	2026	Jõustub õigusakt, millega lihtsustatakse maksusoodustuste süsteemi, vähendades olemasolevate maksusoodustuste arvu, võttes arvesse U-TAXi hindamisaruandes esitatud soovitusi ja muid analüüse, mis on esitatud vahe-eesmärgis 17.24.

R. KOMPONENT 18. Majanduslik õiglus ja ettevõtluskeskkond

Komponent käsitleb Portugali kohtusüsteemi ebatõhususe probleemi ja allesjäänud kitsaskohti ettevõtluslitsentside andmisel. Haldus- ja maksumenetluste kestus on viimastel aastatel paranenud, kuid on endiselt üks ELi kõrgemaid, ning pooleliolevate kohtuasjade arv (kohtuasjade kuhjumine) on endiselt suhteliselt suur. Ettevõtluskeskkonda takistavad ka tagatiste ja pankrotiseaduste vähene tõhusus ning ranged litsentsimismenetlused mõnes sektoris.

Selle komponendi eesmärk on tugevdada ja tõhustada kodanike ja ettevõtete suhteid riigiga ning vähendada koormust ja keerukust, mis pärsvad äritegevust ja mõjutavad tootlikkust. Selles käsitletakse kahte pikaajalist küsimust: takistused ettevõtluslitsentside saamisel ja kohtusüsteemi ebatõhusus, kohtusüsteemis „digitaalse“ paradigma kasutuselevõtt kohtusüsteemis ja selle edendamine litsentsimismenetlustes nii kohtute toimimise kui ka sidusrühmadega suhtlemise osas.

Selle komponendi eesmärk on tegeleda riigipõhistes soovitustes (riigipõhised soovitusel 4 2019 ja 2020) kindlaks tehtud erinevate probleemidega, nimelt järelejäänud ebatõhususega maksejõuetusmenetluste ning haldus- ja maksukohtute valdkonnas, ning tegeleda ettevõtjate litsentsimisnõuete küsimusega, puudutades samal ajal reguleeritud kutsealade raamistikku (mis sisaldub ka samades riigipõhistes soovitustes), kuigi see piirdub pankrotihaldurite kutsealaga (reguleeritud kutsealade probleemi käsitletakse komponendis 6). Komponent aitab täita ka riigipõhist soovitusel suunata investeringud digipöördesse (riigipõhine soovitus 3 2020).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse kavas esitatud meetmete kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01).

R.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeringute kirjeldus

Reform TD-C18-r33: Majanduslik õiglus ja ettevõtluskeskkond

Reform hõlmab litsentsimise valdkonnas investeerimist takistavate asjaolude kindlakstegemist, et vähendada menetluste ebatõhusust ja saada kasu digiteerimisest ja teenustevahelisest koostalitlusvõimest, rakendades põhimõtet „ainult üks kord“, mis on reformi keskmes ettevõtluskeskkonna seisukohast. Õigusraamistiku muudatused, millega sellised tõkked kõrvaldatakse, peaksid jõustuma 2025. aasta kolmandas kvartalis.

Õigusvaldkonnas on reformi eesmärk suurendada haldus- ja maksukohtute tõhusust, luues õigusraamistiku, millega edendatakse kohtusiseseid ja kohtuväliseid kokkuleppeid ning luuakse kõrgema astme kohtutes spetsialiseerunud kojad, samal ajal kui maksejõuetusraamistiku läbivaatamine hõlmab pankrotihaldurite rolli tugevdamist, laenuandja õigusi tugevdava õigusraamistiku läbivaatamist ja kohustusliku osalise jaotamise kehtestamist konkreetsetel juhtudel.

Lisaks vaadatakse reformiga läbi kohtuametnike põhikiri. Läbivaatamine hõlmab: Kohtuametnike muudetud põhikirja jõustumine.

Läbivaatamine hõlmab: i) mitut kategooriat hõlmav karjäär; ii) uus juhtiva ametikoha kord; iii) uus tabel, mida kohaldatakse praeguste ja tulevaste kohtuametnike suhtes; ning iv) uus kättesaadavuse hüvitis

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2025.

Investeering TD-C18-i01: Majanduslik õiglus ja ettevõtluskeskkond

Investeeringu eesmärk on tagada Portugali õigusvaldkonna IT-süsteemide digiüleminek ja vastupanuvõime. Selle eesmärk on integreerida „digitaalne oma olemuselt“ paradigma kohtusüsteemi ja registripidajatesse, sealhulgas suhtluse kodanike ja ettevõtjatega.

Digiüleminek on selle investeeringu hüppelauaks, keskendudes kohtusüsteemile, mis on jagatud viide teemavaldkonda:

- Kohtusüsteemi digitaalsete platvormide (mis hõlmavad kõiki kohtuid) arendamine ja rakendamine, mille eesmärk on edendada kõigi kohtuprotsesside ja -menetluste digiteerimist ning saada kasu tõhususe suurenemisest, et tulla toime kuhjunud kohtuasjadega. Lisaks töötatakse välja uued liidesed asjaomaste sidusrühmadega suhtlemiseks;
- Kodanikele ja ettevõtjatele mõeldud digiplatvormide (sealhulgas andmemigratsioon) arendamine, uute teenuste internetis kättesaadavaks tegemine ja mõnede teenuste elektrooniliseks muutmise tagamine. Investeeringu eesmärk on pakkuda ettevõtjatele ja kodanikele kogu nende elutsükli jooksul integreeritud teenuseplatvormi, sealhulgas kõik registripidajad (kinnisvara, erasõidukid, kodakondsus, äri- ja karistusregistrid ning patentide registreerimine ja kontrollimine);
- Kriminaaluurimise ja kohtuekspertiisi digiplatvormid, infosüsteemide arendamine ja ajakohastamine ning ühenduse tagamine Euroopa võrgustikega;
- Õigusvaldkonna teadmushaldusplatvormide arendamine ja rakendamine, sealhulgas ühine ühiste teenuste platvorm, dokumendihaldus, statistika ja näitajate koostamise platvormi väljatöötamine ning teabevahetuses ja digiteenustes kasutatava keele lihtsustamine suhtluses kodanike ja ettevõtjatega (sealhulgas elektroonilised teated);
- Tehnoloogiataristu ja -seadmete, sealhulgas andmekeskuse, katastroofi-/taastumisrajatise, digiarhiivide, avatud andmeplatvormi, digiidentiteedi haldamise ning õigusvaldkonna digitaalse kontaktkeskuse ja tugikeskuse loomine.

See investeering saab kasu tugevast sünergiast komponendiga nr 19 – digitaalne avalik haldus, põhimõtte „digitaalne oma olemuselt“ rakendamine ning kooskõla tagamine riikliku küberturvalisuse strateegia ja pilvandmetöötluse strateegiaga.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

R.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
18.1	TD-C18-r33	Eesmärk	Erikodade loomine haldus- ja maksukohtutes	Erikodade loomine haldus- ja maksukohtutes				1. kv	2023	Erikodade loomine haldus- ja maksukohtutes: tavalised haldusotsused, sotsiaalsed haldusotsused, riigihankeotsused, tavalised maksuotsused, maksude sissenõudmise ja vääртеootsused
18.2	TD-C18-r33	Eesmärk	Õigusliku korra jõustumine, et soodustada kohtusisest ja kohtuvälist kokkulepet	Õigusliku korra jõustumine, et soodustada kohtusisest ja kohtuvälist kokkulepet				1. kv	2023	Õigusliku korra jõustumine, millega luuakse seadusjärgne stimuleerimiskava menetluse lõpetamiseks kohtusisese ja kohtuvälise kokkuleppe teel

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
18.3	TD-C18-r33	Eesmärk	Maksejõuetust ja sissenõudmist käsitleva läbivaadatud õigusraamistiku jõustumine	Maksejõuetust ja sissenõudmist käsitleva läbivaadatud õigusraamistiku jõustumine				2. kv	2024	Äriühingute maksejõuetust ja päästmist käsitleva läbivaadatud õigusraamistiku jõustumine, et neid menetlusi kiirendada ja kohandada neid vaikimisi digitaalseks, sealhulgas a) maksejõuetusmenetluse optimeerimiseks maksejõuetusseadustiku läbivaatamine, mis kajastab puhtalt elektrooniliste menetluste kehtestamist; b) teha maksejõuetushaldurile ülesandeks koostada pankrotivara hulka kuuluvate varade likvideerimiseks ettenähtud tähtajaline likvideerimiskava; c) maksejõuetusmenetluses kohustuste läbivaatamise ja nõuete rahuldamisjärgu menetluse lihtsustamine, andes maksejõuetushaldurile kohustuse esitada koos tunnustatud nõuete nimekirjaga ettepanek nende järjestuse kohta, võimaldades kohtunikul kokkuleppe korral ja vaidlustamata jätmise korral mõlemad dokumendid heaks kiita, võimaldades seega paindlikumat menetlust; d) kohustusliku osalise jaotamise asutus, kui pankrotivara hõlmab sellise vara likvideerimisest saadud tulust, mille väärtus on vähemalt 10 000 eurot, mille omandiõigust ei ole vaidlustatud ja kui menetlus ei saa lõplikku jaotust teha; e) hüpoteegiga koormatud kinnihoidmisõiguse ennetava korra läbivaatamine (Código Civil); f) vähendada piiranguid pankrotihalduri kutseala tegevusele. g) kehtestada reeglina juriidiliste isikute elektrooniline kättetoimetamine, eelkõige maksejõuetusmenetlustes; h) vähemalt ühe kaubandusasu käsitleva erikoja loomine ja käitamine kõrgema astme kohtutes.
18.10	TD-C18-r33	Eesmärk	Kohtuametnike põhimäärus	Jõustumine				2. kv	2025	Kohtuametnike muudetud põhikirja jõustumine. Läbivaatamine hõlmab: (a) Mitut kategooriat hõlmav karjäär; (b) Uus juhtiva ametikoha kord; (c) Uus tabel, mida kohaldatakse praeguste ja tulevaste kohtuametnike suhtes (d) Uus kättesaadavuse hüvitis
18.4	TD-C18-r33	Eesmärk	Litsentsimist takistavate tõkete kõrvaldamist käsitleva	Litsentsimist takistavate tõkete kõrvaldamist				3. kv	2025	Litsentseerimist takistavate tõkete kõrvaldamist käsitleva õigusakti jõustumine, mis on kindlaks määratud vastutavate valitsuse liikmete ühise korralduse alusel loodud tööühma aruandes

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovitav ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			õigusaktide paketi jõustumine	käsitleva õigusaktide paketi jõustumine						
18.5	TD-C18-i01	Eesmärk	Ajakohastatud IT-süsteem kriminaaluurimise jaoks	Kriminaaluurimise ajakohastatud IT-süsteem toimib				4. kv	2023	Kriminaaluurimiste ajakohastatud IT-süsteemi kasutuselevõtmine. Ajakohastamine hõlmab liideste rakendamist ja pealtkuulamissüsteemide ajakohastamist ning koostalitlusvõime tagamist Euroopa ja rahvusvaheliste partneritega.
18.6	TD-C18-i01	Eesmärk	Teabesüsteem „Ettevõtlus 2.0“	Kasutusel olev ettevõtja 2.0 infosüsteem				1. kv	2024	Võetakse kasutusele infosüsteem „Ettevõtlus 2.0“, mis on uus platvorm, mis sisaldab teavet ettevõtte elutsükli (loomine, juhtimine ja lõpetamine) kohta.
18.7	TD-C18-i01	Eesmärk	Uus infosüsteem kohtute ja prokuratuuri digiüleminekuks	Kohtute ja prokuratuuri digiülemineku uus infosüsteem				4. kv	2025	Elektroonilise kohtumenetluse menetlemise uue infosüsteemi kasutuselevõtmine. Uus infosüsteem on kättesaadav vähemalt 500 kohtus ja prokuratuuriüksuses, et hallata elektroonilisi kohtumenetlusi, mis hõlmavad kõiki jurisdiktsioone, menetlusetappe (sealhulgas uurimisi) ja kohtuorganeid, ning seda kasutavad kohtunikud, prokurörid, kohtuametnikud ja esindajad. Kogu kohtu teabevahetus sidusrühmadega digitaliseeritakse.
18.8	TD-C18-i01	Eesmärk	Uue tehnoloogiakava rakendamine	Uue tehnoloogiakava rakendamine				4. kv	2025	Õigusseadmete ja -infrastruktuuride uue tehnoloogiakava rakendamine, võttes kasutusele järgmised komponendid: a) Uus andmekeskus; b) Õigusemõistmise avatud andmete platvorm; c) teabehaldussüsteem justiitsministeeriumi otsestele ja kaudsetele haldusüksustele, välja arvatud peasekretariaat; d) Digiidentiteedi haldamine ja e) Arestitud vara sissenõudmise ja haldamise süsteem kohtumenetlustes f) integreeritud registriplatvorm – maa-, tsiviil-, sõiduki-, kodakondsus-, äri- ja karistusregistrit toetavate rakenduste väljatöötamine ja migratsioon ning patentide registreerimine ja kontrollimine.
18.9	TD-C18-i01	Eesmärk	Õigusvaldkonna teadmushaldusplatvormid	Õigusemõistmise teadmushaldusplatvormid toimivad				4. kv	2025	Järgmiste teadmushaldusplatvormide kasutuselevõtmine: a) Ühised tugiteenused b) Statistika ja näitajad c) Teabehaldusplatvorm (dokumendihaldussüsteem)

S. KOMPONENT 19. Digitaalne avalik haldus

See Portugali taaste- ja vastupidavuskava komponent lahendab probleemi, mis on seotud vajadusega pakkuda paremaid, lihtsamaid ja digitaalsemaid avalikke teenuseid. Kuigi Portugalil on digiteenuste osutamisel head võimalused, on nõuete killustatus ja dubleerimine endiselt peamised takistused tõhusa ja kliendikeskse avaliku halduse saavutamisel. Selle komponendi eesmärk on need probleemid lahendada.

Komponendi eesmärk on parem avalik teenus, edendades tehnoloogiliste lahenduste kasutamist ning tugevdades kodanike ja ettevõtjate jaoks lihtsamat, turvalist, tulemuslikku ja tõhusa juurdepääsu lähedust, vähendades kontekstiga seotud kulusid. Lisaks on selle eesmärk edendada avaliku halduse tõhusust, ajakohastamist, innovatsiooni ja võimestamist, tugevdada selle vastupanuvõimet, parandada riigiteenistujate oskusi ning suurendada riigi ja avaliku halduse panust majanduslikku ja sotsiaalsesse kasvu ja arengusse.

See komponent keskendub põhimõtte „digitaalne oma olemuselt“ ja ühekordsuse põhimõtte rakendamisele Portugali avalikus halduses, investeerides samal ajal tööjõu oskuste täiendamisse.

See komponent aitab täita riigipõhiseid soovitusi järgmistes valdkondades:

- majanduskasvu soodustavate kulude esikohale seadmine (riigipõhised soovitused 1 2019 ja 2020), kasutades ära digiteerimisest tulenevat tõhususe kasvu;
- elanikkonna oskuste taseme tõstmine (riigipõhine soovitus nr 2 2019) seoses avaliku teenistusega;
- keskenduda investeringutele digiüleminekule (riigipõhine soovitus 3 2020), investeerides valdkonnaülestesse ja valdkondlikesse avaliku halduse süsteemidesse; ning
- ettevõtjate regulatiivse ja halduskoormuse vähendamine (riigipõhine soovitus 4 2019), lihtsustades ja tõhustades ettevõtjate ja avaliku sektori asutuste vahelisi suhteid, eelkõige ühekordsuse põhimõtte rakendamise kaudu.

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse kavas esitatud meetmete kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01).

S.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TD-r34: Digitaalsed, lihtsad, kaasavad ja turvalised avalikud teenused kodanikele ja ettevõtjatele

Reformi eesmärk on rakendada avalikes teenustes „digitaalset“ paradigmat, et muuta see kasutajakesksemaks, suurendada juurdepääsetavust ning vähendada kodanike ja ettevõtjate halduskoormust, sealhulgas tuginedes pilveteenuste kasutamisele.

Reform hõlmab meetmete rakendamist, millega tagatakse, et digipöördeks on olemas vajalik õigusraamistik, eelkõige ühtse digivärava ja ühekordsuse põhimõtte rakendamiseks, avaliku sektori asutuste vahelise koordineeritud protsessi kaudu, mis põhineb avalikus halduses toimuva digiülemineku strateegial ja tegevuskaval aastateks 2021–2023 ja 2024–2026, rakendades samal ajal nõutavaid infoturbemeetmeid, sealhulgas konkreetselt küberturvalisusega seotud kaitsemeetmeid.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2021.

Reform TD-r35: Avaliku halduse funktsionaalne ja organisatsiooniline reform

Reformi eesmärk on korraldada ümber ja ühtlustada avalikke teenuseid, et edendada kaasaegset ja tõhusamat avalikku haldust, kasutades ära ka reformi TD-r34 rakendamisest tulenevat sünergia. Praegu esineb keskvalitsuse osakondades hajutatust ja liiasust, mis toob kaasa teenuste kordamise ministeeriumides, ning töö tegemise mudelite suur jäikus avalikus sektoris, mis tugineb rangetele käsuliinidele ja toob kaasa põhjendamatu bürokraatliku lähenemisviisi.

Reformiga vaadatakse läbi riigi ja avaliku halduse toimimismudel üldiselt, et suurendada koostoiimet ja kasutada ära tehnoloogia loodud võimalusi. See hõlmab ühiste ja jagatud teenuste tsentraliseerimist, keskvalitsusasutuste hajutatuse ja koondamisega tegelemist, valdkondlike otseste ja kaudsete avaliku halduse üksuste piisavat spetsialiseerumist pädevusvaldkondade kaupa, valitsuse tegevuse toetamise kriitiliste funktsioonide spetsialiseerumist ning mõnede valitsusasutuste koondamist ühte füüsilisse ruumi. Reform viiakse läbi riiklike kesktalituste ümberkorraldamise kava diagnoosimise ja kindlaksmääramise töörühma loomise kaudu.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2023.

Reform TD-r36: Avaliku halduse asutused, kellel on õigus luua avalikku väärtust

See reform on suunatud riigiteenistujate oskuste täiendamisele, sealhulgas nende digioskustele, ning sellega rakendatakse uusi töömudeleid (nimelt kaugtööd). Kõnealune reform on kooskõlas 6. rahastamisvahendis kavandatud meetmetega.

See reform, mis kajastub 2020. aasta juulis vastu võetud riigi- ja avaliku halduse innovatsiooni ning moderniseerimise strateegias, tugevdab riigiteenistujate ja juhtkonna juhtimis- ja koolitusstruktuuri, luues koolitustegevuse koordineerimise struktuuri (*Instituto Nacional de Administração*), mis juhib nii täienduskoolituse, nagu juhtimisoskus, andmeteadus, spetsialiseerumiskursused, edendamist, ning süvendades *Qualifica AP* programmi, et tõsta riigiteenistujate kvalifikatsioonitaset lühikeses/keskmises perspektiivis. Samal ajal on reformi eesmärk kasutada ära kaugtöö potentsiaali avalikus teenistuses.

See on lahutamatu seotud investeeringuga TD-C19-i07 – avaliku halduse võimestamine, millega nähakse ette digitaalsed võimsuse suurendamise programmid, kutsealased praktikaprogrammid, kõrgem ja kõrgem juhtimiskoolitus ning riigiteenistujate oskuste parandamine üldiselt.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2021.

Investeering TD-C19-i01: Avalike ja konsulaarteenuste ümberkujundamine

Selle investeeringu eesmärk on rakendada sidusrühmade ja Portugali avaliku halduse suhtluses olemuslikult digitaalset paradigmat. Samuti on selle eesmärk suurendada konsulaarteenuste tõhusust ja tagada välisministeeriumi kontrolli all olevate üksuste digiüleminek.

Selle meetmega muudetakse avalike ja konsulaarteenuste *front office*'i, luues omnikanali reageerimisvõime (ühtne digivärv, kõnekeskus ja kohapeal osutatavad teenused).

See investeering hõlmab ka uute *Espaços cidadão* ja *Lojas do Cidadão* rajamist uutes energiatõhusates ruumides.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering TD-C19-i02: Jätkusuutlikud elektroonilised teenused

Selle investeeringu eesmärk on pakkuda eelmisele investeeringule vajalikku tuge.

Selle investeeringuga edendatakse avaliku sektori asutuste kogutud andmete taaskasutamist, rakendades ühekordsuse põhimõtet, tuginedes IT-süsteemide koostalitlusvõimele ja integreerimisele, ning laiendades e-identimise lahenduste kasutamist.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

TD-C19-i03: Üldise küberturvalisuse raamistiku tugevdamine

Selle investeeringu eesmärk on parandada infoturbestandardeid ja -menetlusi veebipõhiste andmete puhul. Investeering on seotud investeeringutega TD-C19-i01 ja TD-C19-i02.

See meede hõlmab nelja osameedet:

- Suurendada küberturvalisuse ja infoturbe alast suutlikkust, luues pädevuskeskused küberturvalisuse lahenduste väljatöötamiseks VKEd ja avaliku halduse jaoks;
- Suurendada turvalisust teabe elutsükli haldamisel, arendades riiklikku krüptograafiaalast suutlikkust ja kontrolli salastatud teabe üle;
- Rakendada riiklik küberturvalisuse võrdlusraamistik (vastavalt reformile TD-r34), sealhulgas asutuste akrediteerimine (kooskõlastades ja võimendades komponendis nr 16 sisalduvaid meetmeid); ning
- Luua füüsilised ja tehnoloogilised tingimused uue küberturvalisuse ja infoturbe koordineerimise mudeli kasutuselevõtmiseks (koos asjaomaste uute asutustega).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

TD-C19-i04: Tõhus, turvaline ja jagatud elutähtis digitaristu

Selle investeeringu eesmärk on suurendada elutähtsa digitaristu, nimelt hädaolukorra ja turvaside võrkude ning valitsuse arvutivõrgu (RING) vastupidavust.

See investeering on suunatud valitsuse IT-võrgule, parandab hädaolukorra sidevõrgu ja riikliku sisejulgeolekuvõrgu katvust ja võimsust ning vaatab läbi infosüsteemide struktuuri ja julgeolekujõudude protsessid. See peab hõlmama:

- Tehnoloogiasüsteemide uuendamine piirihalduse ja -kontrolli, politsei- ja õigusalase koostöö valdkonnas;
- Operatiivkeskuste projekt 112 – ajakohastamine, et võtta arvesse uusi standardeid (uus põlvkond 112);
- Riikliku sisejulgeolekuvõrgu projekt – IT-arhitektuuri süsteemide ja tehnoloogiliste vahendite piisavus ning uue andmekeskuse installeerimine ja kasutuselevõtmine;
- Riikliku hädaolukorra sidevõrgu (SIRESP) projekt – investeering hõlmab SIRESP maapealse taristu (tugitoe) tehnoloogia muutmise edendamist E1-lt IP-le (Interneti

protokoll), SIRESP-ga seotud infosüsteemide jaoks katastroofidest taastumise keskuse loomist, et rakendada satelliitide liiasust, ning suutlikkuse ja katvuse suurendamist;

- Ühiste teenuste rakendamine julgeolekujõududes ja -teenustes, tehniliste protsesside liiasuse kõrvaldamine, ühiste süsteemide loomine ja tegevuskulude vähendamine;
- RINGi – viie elutähtsa tehnoloogilise taristu uuendamine (tulemüüride kaitse, andmetöötlus, salvestamine ja varundamine; IP-telefonside; videokonverentsid; ning rakendusökosüsteem), töötajate koolitamine ja turvaliste sidesüsteemide pakkumine;
- Liiklusõnnetuste ja liiklusrikkumiste ohjamise infosüsteem;
- Kodanikukaitsesündmuste, hädaolukordade ja katastroofide ohjamise infosüsteem.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

TD-C19-i05-RAM: Madeira avaliku halduse digiüleminek

Selle investeeringu eesmärk on muuta avalik haldus vastupidavamaks, tehes digitehnoloogia kättesaadavaks avalike teenuste osutamiseks.

See investeering hõlmab avalike teenuste digitaliseerimist, ühenduvuse suurendamist ja tsentraliseeritud andmehalduslahenduse väljatöötamist.

TD-C19-i06-RAA: Avaliku halduse digiüleminek Assooridel

Selle investeeringu eesmärk on toetada avaliku sektori digiüleminekut ja vähendada halduskoormust, et pakkuda kodanikele ja ettevõtjatele paremaid avalikke teenuseid.

Ta kujundab avaliku teenuse ümber, et võimaldada lihtsamaid ja paindlikumaid teenuseid, ning parandab avaliku teenistuse tehnoloogilisi tingimusi, pakkudes virtuaalset töökeskkonda ja koolitades töötajaid (nt digioskused, juhtimine ja koostöö). Andmete turvalisuse tagamiseks luuakse küberturvalisuse operatiivkeskus.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

TD-C19-i07: Avaliku halduse asutused, kellel on õigus luua avalikku väärtust

Selle investeeringu eesmärk on tagada, et avalikul teenistusel on vajalik oskusteave, eelkõige juhtimisoskuste ja tehnoloogia valdkonnas, et pakkuda üldsusele kvaliteetset teenust.

Investeeringu eesmärk on arendada koolituspakkumist avaliku halduse töötajatele ja juhtidele ning edendada talentide ligitõmbamist praktikaprogrammide pakkumise kaudu. Samuti on selle eesmärk pakkuda IT-seadmeid ja luua koostööruumid, et edendada kaugtööd avalikus halduses. Eelkõige hõlmab see digitaalsete tugiprogramme, kõrgema ja kõrgema tasandi juhtimiskoolitust ning riigiteenistujate üldkoolitust ja oskuste täiendamist.

See meede hõlmab ka avaliku halduse planeerimise, poliitika ja tulevikusuundade analüüsi pädevuskeskuse loomist, mis on asjakohane, et tugevdada suutlikkust toetada avaliku poliitika määratlemist ja rakendamist, poliitika hindamist ja prognoosimist.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

Investeering TD-C19-i08 Arukad alad

Selle investeeringu eesmärk on luua uus linnade ja territooriumide planeerimise ja haldamise paradigma, mis põhineb andmepõhisel avalikul poliitikal.

Investeering hõlmab järgmist:

- Arukate piirkondade portaali väljatöötamine ja käivitamine. Sellel portaalil on veebipõhine andmekogu, mis sisaldab kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil asjakohast teavet, nagu head tavad, suunised, teave standardite, õigusnormide ja õigusnormide kohta ning teave projektide rahastamisallikate kohta.
- Linnahaldusplatvormide arendamine, käivitamine või ajakohastamine 129 omavalitsuses, sealhulgas elamumajanduse ja ruumilise planeerimise menetluste digitaliseerimine.
- Digitaarte arendamine (tegelikel eesmärkidel kavandatud või tegeliku füüsilise toote, süsteemi või protsessi digitaalne esitus) riiklikes prioriteetsetes valdkondades, nagu vesi ja põllumajandus, kliimamuutustele vastupanu võime, liikuvus ja CO₂ heite vähendamine, tervishoid, energeetika, turism, kodanikukaitse.
- Avaliku poliitika tulemustabeli väljatöötamine ja käivitamine, et aidata avaliku sektori osalejatel teha poliitilisi otsuseid erinevatel hierarhilistel tasanditel süstemaatilise ja ajakohase teabega.
- Sisu väljatöötamine ja koolituse pakkumine andmete kogumise ja haldamise, standardite, avatud standardite, rakendusliideste ja muu arukate linnade ja hoonetega seotud sisu ning kestlikkuse kohta.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

S.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
19.1	TD-C19-i01	Siht	Avalikud teenused, mis on kättesaadavad lihtsustatud ja sidusal viisil eri kanalite kaudu		Arv	0	5	4. kv	2022	Üksuste ja teenuste laiendatud kataloogi kantud teenuste arv, mis on kättesaadavad mitme kanali kaudu: ühtne digiteenuste portaal, kontaktkeskus, <i>Lojas do Cidadão / Espaços Cidadão</i> . See näitaja tähendab nende teenuste ümberkujundamist ühekordsuse põhimõtte kohaselt ja nende kättesaadavaks tegemist koondmeetodil.
19.2	TD-C19-i01	Siht	Avalikud teenused, mis on kättesaadavad lihtsustatud ja sidusal viisil eri kanalite kaudu		Arv	5	25	1. kv	2026	Üksuste ja teenuste laiendatud kataloogi kantud teenuste arv, mis on kättesaadavad mitme kanali kaudu: ühtne digiteenuste portaal, kontaktkeskus, <i>Lojas do Cidadão / Espaços Cidadão</i> . See näitaja tähendab nende teenuste ümberkujundamist ühekordsuse põhimõtte kohaselt ja nende kättesaadavaks tegemist koondmeetodil.
19.3	TD-C19-i01	Eesmärk	Kasutusele on võetud uus konsulaaresinduste haldamise mudel	Kasutusele on võetud uus konsulaaresinduste haldamise mudel				1. kv	2026	Uue konsulaaresinduste haldamise mudeli täielik rakendamine: i) välismaal elavatele kodanikele/mittekodanikele kättesaadavaks tehtud elektroonilised konsulaarteenused, kusjuures 80 % välisministeeriumi osutatavatest teenustest digitaliseeritakse; ii) <i>Centro de Atendimento (Centro de Atendimento)</i> tegutseb vähemalt 15 riigis.
19.25	TD-C19-i01	Eesmärk	Uute kodanike kaupluste ja -ruumide loomist käsitlevate protokollide või heakskiitmistingimuste allkirjastamine	Allkirjastatud protokollid				3. kv	2024	31 uut kauplust (<i>Lojas de Cidadão</i>) ja 400 uut kodanikuruumi (<i>Espaços Cidadão</i>) loomise protokollide või heakskiitmistingimuste allkirjastamine
19.26	TD-C19-i01	Siht	Uute kodanike poed ja kodanike ruumid toimivad.		Arv	0	431	2. kv	2026	Töös on 31 uut kauplust (<i>Lojas de Cidadão</i>) ja 400 uut kodanikuruumi (<i>Espaços Cidadão</i>). Uute hoonete primaarenergiavajadus peab olema liginullenergiahoone standardist vähemalt 20 % väiksem.
19.27	TD-C19-i01	Siht	Kodanike taotlus	Kodanikurakenduse käivitamine				1. kv	2025	Kodanike taotlus on käivitatud ja toimiv. Rakendus võimaldab kasutajatel digitaalselt ligi pääseda kõige populaarsematele avalikele teenustele ja muudele funktsioonidele (nt teenuste eest maksmine).

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möödühik	Lähtetas	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
19.4	TD-C19-i02	Siht	Avalikud teenused, mis on elektroonilise identiteedi kaudu turvaliselt kättesaadavad ja mille puhul järgitakse ühekordsuse põhimõtet		Arv	0	5	3. kv	2022	Selliste digitaalsete avalike teenuste arv, mis on kättesaadavad kodanikele ja ettevõtjatele, kes taaskasutavad iAP kataloogis (kättesaadav.pt) kättesaadavaid andmeid, mis on hõlmatud elektroonilise identiteediga (kui teenistused seda taotlevad) ja avalikus halduses isikuandmete kontrollimise süsteemiga ning avaldavad avatud andmed aadressil www.dados.gov.pt .
19.6	TD-C19-i02	Siht	Territoriaalne teabeinfrastruktuur		Arv	0	150	1. kv	2026	Eluaset, demograafilist ning sotsiaalset ja majanduslikku teavet hõlmavasse territoriaalsesse teabetaristusse integreeritud andmeallikate arv. Andmeallikate hulka kuuluvad muu hulgas riiklik statistikaamet, sotsiaalkindlustusamet, maksuamet ning haridus-, töö-, tervishoiu- ja õigusvaldkonna avaliku halduse asutused.
19.7	TD-C19-i03	Siht	Koolitamine küberturvalisuse ja infoturbe suutlikkuse tugevdamiseks		Arv	0	9 800	1. kv	2026	Kõrgetasemelise küberturvalisuse ja infoturbe koolitusprogrammi (C-Academy) kaudu (näost näkku või virtuaalselt) koolitatud osalejate arv. Seitsme pädevuskeskuse loomine, et toetada küberturvalisuse alase suutlikkuse arendamist.
19.8	TD-C19-i03	Siht	Portugali krüptograafilise lahenduse vastuvõtmine ametiasutuste poolt		Arv	0	150	1. kv	2026	Avaliku sektori asutustele tarnitud krüpteerimiseseadmete arv. Need seadmed vastavad õigusnõuetele [resolução do Conselho de Ministros, nr 16/96, de 22 de março – Instruções para a Segurança Nacional, Segurança das Telecomunicações (SEGNAC 3), Capítulo 3 /Ministrite Nõukogu 22. märtsi resolutsioon nr 16/96 – riikliku julgeoleku juhised, telekommunikatsiooni turvalisus (SEGNAC 3), 3. peatükk].
19.9	TD-C19-i03	Siht	Riikliku küberturvalisuse raamistiku rakendamine		Arv	0	47	1. kv	2026	Riikliku küberturvalisuse raamistikuga hõlmatud uute avaliku halduse üksuste arv. Need üksused peavad koostama küberturvalisuse näitajad, rakendama riiklikku ja ELi küberturvalisuse õigusraamistikku, sealhulgas vastavushindamisasutuste ja uute audiitorite kaudu, ning määratlema ja jälgima teadmiste ja infoturbe koostöö ja teabevahetuse juhtimismudelit.
19.10	TD-C19-i03	Eesmärk	Uue küberturvalisuse ja infoturbe koordineerimise mudeli üksuste hoone renoveerimine	Hoone renoveerimise lõpuleviimine				1. kv	2026	Hoone renoveerimise ja seadmete paigaldamise lõpuleviimine uue küberturvalisuse ja infoturbe koordineerimise mudeli üksuste jaoks asjakohaste tehnoloogiliste ja turvatingimustega.

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovitav ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möödühik	Lähtetas	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
19.11	TD-C19-i04	Siht	Turvaline mobiilsidesüsteem riigiteenistujatele		%	0	95	2. kv	2022	Nende valitsuspiirkonna töötajate osakaal, kellel on juurdepääs turvalisele kõne-, sõnumi- ja videosidesüsteemile.
19.12	TD-C19-i04	Eesmärk	Elutähtsate digitaristute ajakohastamise lõpuleviimine	Riikliku sisejulgeolekuvõrgu ja riikliku side hädaolukorra võrgustiku ajakohastamise lõpuleviimine				1. kv	2024	Elutähtsate digitaristute ajakohastamise lõpuleviimine: i) 112 operatiivkeskuse ja riikliku sisejulgeolekuvõrgu projektid, välja arvatud vahe-eesmärgi 19.13 alla kuuluva uue andmekeskuse paigaldamine ja kasutuselevõtmine; ii) maapealse taristu (põhivõrgu) tehnoloogia muutmine E1-lt IP-le (Internet Protocol) ja riigi hädaolukorra sidevõrgu (SIRESP) võimsuse suurendamine.
19.13	TD-C19-i04	Eesmärk	Elutähtsate digitaristute ajakohastamise lõpuleviimine	Riikliku sisejulgeolekuvõrgu ja riikliku side hädaolukorra võrgustiku ajakohastamise lõpuleviimine				2. kv	2026	Elutähtsate digitaristute ajakohastamise lõpuleviimine: i) riikliku sisejulgeoleku võrgustiku uue andmekeskuse (nisp) paigaldamine ja töölerakendamine; ii) riikliku hädaolukordade sidevõrguga (SIRESP) seotud infosüsteemide avariitaastekeskuse loomine, mis saavutab täieliku territoriaalse katvuse ja parandab SIRESPi koondamisi; iii) liiklusõnnetuste ja liiklusrikkumiste ohjamise infosüsteemi kasutuselevõtmine; iv) kodanikukaitsesündmuste, hädaolukordade ja katastroofide ohjamise infosüsteemi kasutuselevõtmine.
19.14	TD-C19-i04	Eesmärk	Julgeolekujõudude ja -teenuste IT-süsteemi ajakohastamine	Julgeolekujõudude ja -teenuste IT-süsteemide ajakohastamine				2. kv	2025	Julgeolekujõudude ja -teenuste IT-süsteemide ajakohastamine: a) AIMA ja SSI (piirihaldus ja -kontroll, politsei- ja õiguskooostöö ning Euroopa ühine varjupaigasüsteem) uuendatud IT-süsteemide kasutuselevõtmine; b) jagatud IT-teenused julgeolekujõududes ja -teenustes
19.15	TD-C19-i04	Eesmärk	Tugevdada valitsuse IT-võrgu haldamise keskust (RING)	Tugevdada valitsuse IT-võrgu haldamise keskust (RING)				1. kv	2026	Viie elutähtsa tehnoloogilise taristu uuendamine (tulemüüride kaitse, andmetöötlus, salvestamine ja varundamine; IP-telefonside; videokonverentsid; ning rakendusökosüsteem) ja töötajate koolitamist.
19.28	TD-C19-i05-RAM	Eesmärk	Funktsionaalne prototüüp	Funktsionaalse prototüübi aktsepteerimine				4. kv	2024	Funktsionaalse prototüübi aktsepteerimine hankija poolt. Prototüüp peab sisaldama järgmisi funktsioone: – teha kindlaks tehisintellekti algoritmidega seotud ebatõhusused ja pettused; – tehisintellektiteenused; – otsuste tegemise automatiseerimine.
19.16	TD-C19-i05-RAM	Siht	Avalikud teenused tunnustatud aruandlussüsteemi pakkuja kodanikele,		Arv	0	5	2. kv	2025	Kodanikele ja ettevõtjatele kättesaadavaks tehtud uute lihtsustatud digitaalsete avalike teenuste arv

Järjekorr anumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimis e soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetas e	Eesmär k	Kva rtal	Aasta	
			külastajatele ja ettevõtjatele							
19.17	TD-C19-i05- RAM	Eesmärk	ARMi avalike teenuste elutähtsa infrastruktuuri ja arvutiarhitektuuri ajakohastamine	ARMi avalike teenuste elutähtsa infrastruktuuri ja arvutiarhitektuu ri ajakohastamine				4. kv	2025	Digiülemineku lõpuleviimine tunnustatud aruandlussüsteemi avalikus halduses, mis hõlmab järgmist: • Erasektori 5G-võrgu rakendamine • Metsapõlengute seire mobiilne seirekeskus • Piirkondlike haldusasutuste olemasolevate andmekeskuste tsentraliseerimine ja uuendamine • Küberturvalisuse arhitektuuri rakendamine • Ühenduvus piirkondlikes avaliku halduse hoonetes • Avaliku sektori töötajate digivahendid • Avaliku sektori töötajate digikoolitus • Avaliku sektori finantsjuhtimise IT-süsteemi loomine • Riigivara haldamise süsteemi loomine • Kohtusüsteemide tehnoloogilise taristu ajakohastamine, et optimeerida ja luua tõhus koostalitlusvõime riiklike IT-süsteemidega. • Aruka juurdepääsupunkti ühendamise projekt
19.29	TD-C19-i05- RAM	Eesmärk	Tsentraliseeritud andmehalduslahend us	Tsentraliseeritu d andmehalduslah endus toimib				4. kv	2025	Tsentraliseeritud andmehalduslahenduse käivitamine. See teeb järgmist: – Luua vahendid, et teha tehisintellekti algoritmidega kindlaks ebatõhusus, pettus ja muud riskivaldkonnad; – Teha tehisintellekti teenused kättesaadavaks avaliku halduse eri valdkondadele – Automatiseerida otsuste tegemine erinevates avaliku halduse valdkondades.
19.18	TD-C19-i06- RAA	Eesmärk	ARA piirkondliku avaliku halduse digitaliseerimine	ARA piirkondliku avaliku halduse digitaliseerimine				4. kv	2025	Viie projekti lõpuleviimine: • APR+ juurdepääsetav, kaasav ja avatud avalik haldus • APR + paindlikumad avalikud teenused ning riigi rahanduse kontrolli- ja juhtimissüsteem. • APR+ Proactiva • Mobiiliportaali piirkondlikule avalikule haldusele • Tulevikukindel APR+
19.19	TD-C19-i07	Siht	Praktikaprogramm kõrgkooli lõpetanutele		Arv	0	1 500	4. kv	2023	Ülikoolilõpetajate arv, kes on käinud sageli välja <i>Resoluções do Conselho de Ministros</i> raames loodud avaliku halduse praktikaprogrammis
19.20	TD-C19-i07	Siht	IT-seadmed avaliku halduse töötajatele		Arv	0	17 500	4. kv	2023	Ostetud IT-seadmed (17 500 sülearvutit).

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovitav ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
19.21	TD-C19-i07	Siht	Avaliku halduse töötajate koolitus- ja koostööruumid		Arv	0	96 400	1. kv	2026	Koolitusel osalejate arv järgmistest suutlikkuse suurendamise programmides: • Programa de capacitação digital • Kõrgema taseme haridus ja kõrgharidus juhtimises • Lojas do Cidadão/Espaços Cidadão koolitus • Qualifica AP programm • PlanAPP – planeerimis- ja prognoosimisoskuste projekt • SIADAP Lisaks avaldab planeerimise, poliitika ja tulevikusuundade pädevuskeskus oma veebisaidil 65 aruannet, uuringut või poliitikaülevaadet oma pädevusvaldkonda kuuluvatel poliitikateemadel. Viimaks, luuakse 23 koostööruumi.
19.22	TD-C19-r34	Eesmärk	Avaliku halduse digiülemineku õigusraamistiku jõustumine	Avaliku halduse digiülemineku õigusraamistiku jõustumine				3. kv	2021	Avaliku halduse digiülemineku õigusraamistiku jõustumine: i) Avaliku halduse digiülemineku strateegia ja valdkonnaülene tegevuskava ning ii) Seadusandlik pakett (sealhulgas CNCSI määrus) riikliku küberturvalisuse raamistiku kohta, mis põhineb seadusel 46/2018
19.23	TD-C19-r35	Eesmärk	Avaliku halduse ümberkorraldamist käsitleva õigusaktide paketi jõustumine	Avaliku halduse ümberkorraldamist käsitleva õigusaktide paketi jõustumine				4. kv	2023	Selliste õigusaktide jõustumine, mis on vajalikud keskvalitsuse funktsionaalsete ja organisatsiooniliste muudatuste rakendamiseks ministri määrusega loodud töörühma aruande alusel
19.24	TD-C19-r36	Eesmärk	Riikliku haldusinstituudi loomine, I.P.	Riikliku haldusinstituudi (I.P.) asutamine õigusaktiga				2. kv	2021	Instituto Nacional de Administração intellektuaalomandiameti (Instituto Nacional de Administração, IP) asutamine õigusaktiga, mis võimaldab avaliku halduse koolitustegevust
19.34	TD-C19-i08	Eesmärk	Arukate alade portaali käivitamine	Arukate alade portaali käivitamine				1. kv	2025	Veebipõhise veebisaidi (st portaali) käivitamine, mis pakub veebipõhist teabehoidlat kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil.
19.35	TD-C19-i08	Eesmärk	Arukad territooriumid: Linnahaldusplatvormid, digiteisikud ja avaliku poliitika tulemustabel	Linnahaldusplatvormidega omavalitsused, digiteisikute loomine ja avaliku poliitika tulemustabeli käivitamine				1. kv	2026	Linnahaldusplatvorm rajatakse või seda ajakohastatakse 129 omavalitsusüksuses. Riikide prioriteetsetes valdkondades, nagu vesi ja põllumajandus, kliimamuutustele vastupanu võime, liikuvus ja CO₂ heite vähendamine, tervishoid, energeetika, turism, kodanikukaitse, luuakse viis digitaarteed. Töölaud peab olema kättesaadav kesk- ja piirkondlikele

Järjekorr anumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimis e soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möödühik	Lähtetas e	Eesmär k	Kva rtal	Aasta	
										osalejatele.
19.36	TD-C19-i08	Siht	Arukate territooriumide alane koolitus		Arv	0	650	4. kv	2025	Nende avaliku sektori töötajate arv, kes on läbinud andmete kogumise ja haldamise ning muu arukate linnade ja hoonetega seotud sisu ning kestlikkuse alase koolituse.

S.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TD-C19-r41: Juurdepääs avalikele teenustele: ühtlustada ja konsolideerida füüsiline ja veebipõhine juurdepääs

Reformi eesmärk on süvendada avaliku halduse digiüleminekut ja kasutada ära uusi tehnoloogiaid, et muuta praegust avalike teenuste mudelit.

Reform seisneb sellise õigusakti jõustumises, millega ühtlustatakse ja konsolideeritakse eeskirjad, mis käsitlevad juurdepääsu avalikele teenustele isiklikult ja kaugühenduse kaudu (internetis, rakenduse kaudu, telefoni teel).

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2024.

Reform TD-C19-r42: Uus hindamissüsteem avaliku halduse töötajate võimestamiseks ja uuendamiseks

Reformi peamine eesmärk on lahendada üks Portugali avaliku halduse ees seisvatest peamistest probleemidest: võime uuendada oma tööjõudu ning meelitada ligi ja hoida talente.

Reformi käigus vaadatakse läbi avaliku halduse tulemuslikkuse hindamise süsteem (Integrated System to management and Evaluate Performance in Public Administration – SIADAP), muutes õigusraamistikku. Muudetud SIADAP:

- Muuta hindamise sagedust (igalt kahelt aastalt aastale);
- Suurendada nende töötajate osakaalu, kes võivad saada kaks peamist tulemushinnangut, ja nende vastavaid punkte hindamistsükli kohta;
- Kehtestada täiendav tulemusklass;
- Koostada avaliku halduse pädevusprofiilis hinnatavate pädevuste loetelu;
- Teha kindlaks vajadus arendada edasi pädevusi ja vastavat koolitust.

Lisaks hõlmab reform koos SIADAPi mudeli läbivaatamisega ka avaliku halduse pädevusprofiili läbivaatamist, mis hõlmab oskusi, mida tuleb hinnata värbamis- ja valikuprotsessis, tulemuslikkuse hindamise süsteemis ja mis lisatakse kutsealasesse koolitusse.

Reform hõlmab ka sellise IT-platvormi arendamist, millel SIADAP tegutseb. Platvormi kasutamise õppimiseks pakutakse erikoolitust.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2025.

S.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
19.30	TD-C19-r41	Eesmärk	Avalikele teenustele juurdepääsu käsitleva õigusakti jõustumine	Õigusaktis sisalduv säte, mis viitab õigusakti jõustumisele				2. kv	2024	Jõustub õigusakt, millega ühtlustatakse ja konsolideeritakse füüsiline ja veebipõhine juurdepääs avalikele teenustele.
19.31	TD-C19-r42	Eesmärk	SIADAPI muutva seadusandliku akti jõustumine	Seadusandliku akti säte, mis viitab õigusakti jõustumisele				1. kv	2024	Jõustub õigusakt, millega vaadatakse läbi avaliku halduse tulemuslikkuse juhtimise ja hindamise integreeritud süsteem (SIADAP) vastavalt meetme kirjelduses kirjeldatud omadustele.
19.32	TD-C19-r42	Eesmärk	Avaliku halduse pädevuste profiili muutva seadusandliku akti jõustumine	Seadusandliku akti säte, mis viitab õigusakti jõustumisele				1. kv	2024	Avaliku halduse muudetud pädevusprofiil jõustub.
19.33	TD-C19-r42	Eesmärk	Uue SIADAP-süsteemi kasutuselevõtmine	Uue SIADAP-süsteemi kasutuselevõtmine				1. kv	2025	Uue SIADAP-süsteemi, sealhulgas vastava IT-platvormi kasutuselevõtmine. SIADAP-süsteemi kasutajatele peab olema kättesaadav erikoolitus IT-platvormi kasutamise kohta.

T. KOMPONENT 20. Digikool

Portugalis oli 2019. aastal interneti igapäevase kasutamise (65 %), internetipõhiste avalike teenuste kasutamise (41 %) ja IKT-spetsialistide (2,4 %) (Eurostati andmete/digioskuste vaatluskeskus) väärtused alla Euroopa keskmise ning seadnud 2025. aastaks nende näitajate jaoks ambitsioonikad eesmärgid (vastavalt 80 %, 75 % ja 5 %). IKT spetsialistidest tööturul moodustasid naised 18,3 % ja mehed 81,7 % (Eurostati andmed).

Komponendi eesmärk on luua tingimused Portugali põhi- ja keskhariidussüsteemi haridus-, pedagoogilise ja juhtimisalase innovatsiooni jaoks. Selle saavutamiseks arendatakse õpetajate, õpilaste ja koolitöötajate digioskusi, integreeritakse digitehnoloogiad õppekavade eri valdkondadesse ja pakutakse asjakohast varustust. See omakorda peaks aitama kaasa digipöördele ning kaasavale ja kestlikule majanduskasvule.

Komponent aitab täita riigipõhist soovitusi parandada elanikkonna oskuste taset, eelkõige digikirjaoskust (riigipõhine soovitus 2 2019) ning toetada digitehnoloogia kasutamist, et tagada võrdne juurdepääs kvaliteetsele haridusele ja koolitusele (riigipõhine soovitus 2 2020).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäitajate saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse kavases esitatud meetmete kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01).

T.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TD-r37: Digiõppe reform

Meetme eesmärk on töötada välja uus digitaalne lähenemisviis haridusele, võimendades olemasolevat riiklikku hariduspoliitikat, eelkõige õppekavade autonoomia ja paindlikkuse süsteemi. Reformi eesmärk on teha kvalitatiivne hüpe digitehnoloogia pedagoogilisse kasutamisse ja sellesse, kuidas see integreeritakse teadmiste omandamise protsessi. Reformi eesmärk on ka vähendada tõrjutuse ja ebasoodsa olukorra ohtu õppeprotsessides, vähendades sotsiaalset ja hariduslikku ebavõrdsust juurdepääsul digitehnoloogiale. Digiõppe reform on suunatud hariduskogukonnale (õpilased, õppejõud ja õpetamisega mitteseotud töötajad).

Reform koosneb meetmetest, millega tagatakse, et 95 % riikliku haridusvõrgustiku õpetajatest saavad baas- või kõrgema taseme digioskuste alast koolitust, sealhulgas digitehnoloogia integreerimise kohta õppekavasse.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering TD-C20-i01: Digiüleminek hariduses

Investeeringu eesmärgid on järgmised: i) kõrvaldada koolikeskkonnas takistused kvaliteetsele internetile juurdepääsult; ii) kõrvaldada tehnoloogiliste ja digitaalsete seadmete integreeritud kasutamise piirangud ning kaotada digioskuste arendamiseks vajalike eriseadmete puudumine ning stimuleerida teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika (STEAM) karjääri jätkumist, edendada tüdrukute ja poiste võrdset osalemist; iii) ületada digitaalsete õppematerjalide ebapiisav kasutamine õppe- ja hindamisprotsessis; ning iv) ületada haridussüsteemi juhtimis- ja infosüsteemide hajutatust ja ebatõhusust, vaadates läbi ja ajakohastades koolide juhtimise ja haldamise meetodeid ja protsesse.

See investeering koosneb järgmisest:

- Suurendada koolide ühenduvust, laiendades laiendatud haridusvõrgustiku internetiühendust 40 Gbit/s-lt 300 Gbit/s-le, ühendades põhi- ja keskkoolid laiendatud haridusvõrgustikuga ning pakkudes neile ühendust vähemalt 1 Gbit/s ning laiendades kohalikku võrku keskmiselt 40 uue juurdepääsupunktiga iga kooli kohta.
- Pakkudes õpilastele ja õpetajatele 600 000 arvutit, projitseerimiseadmed (40 000 projektorit) ning pakkudes koolidele digiõppe laboriid, kus on olemas hariduslik kõrgtasemel digitehnoloogia, nagu 3D-printerid ja haridusrobotid.
- Uute digitaalsete õppematerjalide väljatöötamine ja vastuvõtmine (95 % põhi- ja keskkooli õppekavade õppeainetest, sealhulgas kehaline kasvatus ja sport), sealhulgas hindamistestide digitaliseerimine.
- Teha kättesaadavaks eri haridusplatvormide autentimissüsteem, lähendada ja integreerida haridusjuhtimise infosüsteeme ning pakkuda koolide juhtimiseks 15 000 arvutit.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering TD-C20-i02-RAA: Digiõppe (Assoorid)

Meetme eesmärk on tagada juurdepääs digitehnoloogia kasutamisele, edendada võrdseid võimalusi ja parandada märkimisväärselt õppevahendeid kooskõlas Euroopa Liidu digiõppe tegevuskavaga.

See investeering hõlmab hariduskogukonna digioskuste arendamise edendamist, mis on suunatud nii õpilastele, nende vanematele kui ka õpetajatele, ning hõlmab sihipäraseid meetmeid järgmistes valdkondades:

- Seadmed: 31 900 uut mobiilset IT-seadet eelkooli-, alg- ja keskkooli jaoks, sealhulgas täienduste ja tarkvara jälgimine ning seadmete pakkumine kooli tasandil vähemalt 1 080 uue interaktiivse ekraaniga, 100 uut spetsiaalset laboriseadet, 100 uut 3D-printerit ja 150 uut haridusrobotit;
- Digitaalsed õppematerjalid: Õppematerjalide digitaliseerimine, et jõuda 15 500 õpilasele, kes õpivad Assooride autonoomses piirkonnas alg- ja keskkooli teises ja kolmandas õppetsüklis, kasutades digitaalseid käsiraamatuid;
- Digipädevused: 24 koolitusmoodulit õpetajatele ja õpilaste vanematele;
- Ühenduvus: meetmed, millega parandatakse Assooride autonoomse piirkonna koolide ühenduvust vähemalt 1 Gbit/s. 1 500 kommutaatori ja APS ostmise ja paigaldamine.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering TD-C20-i03-RAM: ARM-hariduse digitaliseerimise kiirendamine

Meetme eesmärk on luua Madeira autonoomses piirkonnas avalikes ja erakoolides proaktiivsem, uuenduslikum, kaasavam, autonoomsem, õiglasem ja avatum haridussüsteem.

Investeering hõlmab kvaliteetse õppe, koolituse ja kvalifikatsiooni pakkumist, laste ja õpilaste ettevalmistamist 21. sajandi probleemide lahendamiseks, sealhulgas digiüleminekuks, erimeetmetega järgmistes valdkondades:

- Digitaalsed õppematerjalid ja -seadmed: Projekti „Digikäsiraamatud“ raames on selle eesmärk pakkuda mitut digitaalset õppematerjali eri vormingutes ja eri tüpoloogiates (animatsioonid, simulatsioonid, kolmemõõtmelised videod või muud), pakkuda seadmeid (tahvelarvutid või sülearvutid, sõltuvalt õppeaastast) ja juurdepääsu digitaalsetele õpikutele, et tagada hariduskogukonnale (õpilased, õpetajad, vanemtehnikud, tehnilise abi tehnikud, haridusteenuse osutajad) turvaline juurdepääs kättesaadavale sisule hariduse digiteerimise kaudu. See hõlmab 15 910 õpilast: üks

tahvel- või sülearvuti, olenevalt kooliaastast, üks kooli virtuaalne juurdepääsuluba, mis kehtib igal õppeaastal; üks isiklik ja mitteüleantav litsents iga koolijuhendi digitaalse versiooni kohta, mis on vastu võetud koolitamiseks.

- Ühendatus ja seadmed koolidele: eesmärgiga anda koolidele innovaatiline õpikeskkond (34 innovaatilist keskkonnaalast praktika ruumi; 22 Makerspace'i laborit; 15 lastehoiukohta; 20 Snoezeleni ruumi kontseptsioonil⁹⁴ põhinevat innovaatilist ruumi, mis edendavad kaasatust ja digikirjaoskust, ning haridusinnovatsiooni keskused programmeerimiseks ja robotikaks;
- Digipädevused: õpetajatele ja mitteõpetajatele (kõrgtehnikud, tehnilised assistendid) pakutavad koolitused.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

⁹⁴

Ruumid, mis on loodud sensoorse süsteemi mõjutamiseks, et hoiatada või rahustada

T.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
20.1	TD-C20-r37	Siht	Avaliku haridusvõrgustiku õpetajate ja muude töötajate digioskuste koolitus		%	0	95	4. kv	2025	Riikliku haridusvõrgustiku õpetajate osakaal, kes on saanud põhi- või kõrgema taseme digioskuste alast koolitust, sealhulgas (õpetajate puhul) digitehnoloogia õppekavasse integreerimise teemal
20.2	TD-C20-i01	Eesmärk	Õpilaste ja õpetajate individuaalsete arvutite ostulepingute allkirjastamine	Leping on allkirjastatud.				4. kv	2021	Lepingute allkirjastamine 600 000 uue sülearvuti ostmiseks, et anda laenu õpetajatele ja õpilastele
20.3	TD-C20-i01	Siht	Arvutid õpilastele ja õpetajatele individuaalseks kasutamiseks		Arv	450 000	1 050 000	4. kv	2022	Riiklike põhi- ja keskkoolide õpetajatele ja õpilastele laenu andvate sülearvutite arv
20.4	TD-C20-i01	Siht	Põhi- ja keskkoolide ühenduvuse parandamine		%	0	95	2. kv	2026	Portugali mandriosa põhi- ja keskkoolide osakaal, mis 1) on ühendatud 300 Gbit/s laiendatud haridusvõrgustikuga, mille ühendus on vähemalt 1 Gbit/s; ning 2) neil on kohalikud koolipiirkonna võrgustikud, kus on keskmiselt 40 WiFi juurdepääsupunkti. 3) on kasutusele võtnud digiõppe keskuse ja on ühendatud haridusministeeriumi keske haridusjuhtimissüsteemiga.
20.5	TD-C20-i01	Siht	Digiõppe laborid		Arv	0	1 300	4. kv	2024	Portugali mandriosa riiklikes alg- ja keskkoolides (5.–12. klass) saadud uute digiõppe laborite arv spetsiaalsete projektiseadmetega, nagu robotikakomplektid, 3D-printerid, mõõte- ja testimisseadmed ja arvutid.
20.6	TD-C20-i01	Siht	Paigaldatud uued projektiseadmed		Arv	0	40 000	2. kv	2024	Riiklikesse haridusasutustesse paigaldatud uute projektorite arv.
20.7	TD-C20-i01	Eesmärk	Koolijuhtimise võimestamine	Vahendid koolide juhtimiseks				4. kv	2024	95 % avaliku võrgustiku haridus- ja õppeüksustest Mandri-Portugalis on saanud koolijuhtimiseks arvuteid, kokku vähemalt 15 000 arvutit. Vähemalt lapsevanemate, õpetajate ja muude koolitöötajate identiteedi haldamise lahenduse lepingu allkirjastamine. Vanematele, õpetajatele ja teistele koolitöötajatele on kättesaadav autentimissüsteem, mis võimaldab juurdepääsu haridusplatvormile „Portal das Matrículas“.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovitav ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
20.8	TD-C20-i01	Siht	Digitaalsed õppematerjalid		%	0	95	4. kv	2025	Nende põhi- ja keskkoolide õppekavade õppeainete osakaal, sealhulgas kehaline kasvatus ja sport, mille jaoks on digitaalsete õppematerjalide tootmine lõpetatud.
20.9	TD-C20-i01	Siht	Digitestid ja -eksamid koolides		%	0	95	2. kv	2026	Digitestide koostamise protsent: i) põhikoolide testimise ja hindamise protsess; ii) Kvalifitseerimine keskkoolides
20.10	TD-C20-i02-RAA	Siht	Uluslikud avatud veebikursused õpetajatele ja lapsevanematele ARAs		Arv	0	4	4. kv	2022	Selleks, et edendada digioskuste arendamist klassiõppes ja kaugõppes, sealhulgas õppematerjalide ja digipädevuse hankeportaali pakkumine. Laialt avatud e-õppe kursused on internetis kättesaadavad ning õpetajatele ja õpilaste vanematele vabalt kättesaadavad.
20.11	TD-C20-i02-RAA	Siht	Uued sülearvutid ja tahvelarvutid ARA koolidele		Arv	0	31 900	4. kv	2025	Ostetud uute sülearvutite ja tahvelarvutite arv eelkooli, 1. ja 2. tsükli ning keskkoolide jaoks;
20.12	TD-C20-i02-RAA	Eesmärk	ARA koolide digiseadmed ja digitaalsed õppematerjalid	Digiseadmete ja digitaalsete õppematerjalide tarnimine ARA koolidele				4. kv	2025	Assooride autonoomse piirkonna koolidele järgmiste digiseadmete jagamise lõpuleviimine: vähemalt 1 Gbit/s internetiühendus 95 % koolides, 1 080 uut interaktiivset ekraani, 100 uut spetsiaalset laboriseadet, 100 uut 3D-printerit, 150 uut haridusrobotit. Lisaks pakuvad riiklikud ja erakoolid digitaalseid käsiraamatuid 15 500 õpilasele. Ostetakse ja paigaldatakse 1 500 lülitit ja APS.
20.13	TD-C20-i02-RAA	Siht	Uluslikud avatud veebikursused õpetajatele ja lapsevanematele ARAs		Arv	4	24	4. kv	2025	Selleks, et edendada digioskuste arendamist klassiõppes ja kaugõppes, sealhulgas õppematerjalide ja digipädevuse hankeportaali pakkumine. Laialt avatud e-õppe kursused on internetis kättesaadavad ning õpetajatele ja õpilaste vanematele vabalt kättesaadavad.
20.14	TD-C20-i03-RAM	Siht	Digitaalsed käsiraamatud 2. ja 3. tsükli õpilastele ning keskkooliõpilastele		Arv	0	5 120	4. kv	2022	Põhi- ja keskkoolide 2. ja 3. tsükli õpilaste arv, kellel oli kooliaasta jooksul juurdepääs ja kes kasutasid ARMis digitaalset käsiraamatukomplekti.
20.15	TD-C20-i03-RAM	Siht	Koolide ühenduse tunnustatud aruandlusmehhanismid		Arv	0	80	4. kv	2024	Nende ARM koolide arv, kuhu on paigaldatud WiFi-ühenduse seadmed.
20.16	TD-C20-i03-RAM	Siht	Digitaalsed käsiraamatud 2. ja 3. tsükli õpilastele ning		Arv	5 120	15 910	4. kv	2025	Põhi- ja keskkoolide 2. ja 3. tsükli õpilaste arv, kellel oli kooliaasta jooksul juurdepääs ja kes kasutasid ARMis digitaalset käsiraamatukomplekti.

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			ARMI keskkooliõpilastele							
20.17	TD-C20-i03-RAM	Siht	Õpetajate ja muude kui õpetamisega tegelevate töötajate koolitamine ARMis		Arv	0	6 500	4. kv	2025	Kõigi haridustasemete (eelkoolist keskkoolini) õpetajate ja muude kui õpetamisega tegelevate töötajate arv, kes osalesid ARMis digitaalsete ja tehnoloogiliste oskuste koolitusel
20.18	TD-C20-i03-RAM	Eesmärk	Teadus- ja tehnoloogiaseadmete tarnimine ARMi koolidele	Teadus- ja tehnoloogiaseadmete tarnimine ARMi koolidele				4. kv	2025	RAMi koolid, kes saavad kasu järgmiste teadus- ja tehnoloogiaseadmete levitamisest: robotika eksperimenteerimiskomplektid (129 kooliruumi/haridusruumi kõigi haridustasemete jaoks: eel-, ¹ , 2. ^{tsüklil} , 3. ^{tsüklil} ja keskharidus); eksperimentaalteaduslikud komplektid (129 kooliruumile/haridusruumile); Aurukomplektid (129 kooliruumile/haridusruumile); bioloogia-, füüsika- ja keemiakomplektid (35 kooliruumi/haridusruumi jaoks); Polüvisuaal- ja multimeediakomplektid (40 kooliruumi/haridusruumi jaoks), 100 uut arvutiteaduslikku varustust (94 kooliruumi/haridusruumi jaoks esimeses tsüklis); Lisaks luuakse 91 uuenduslikku õpikeskkonda, et võimaldada õpetamis- ja õppimisprotsessis uusi meetoodilisi lähenemisviise.

U. KOMPONENT 21. REPowerEU

REPowerEU peatüki eesmärk on toetada Portugali energiasõltumatuse ja rohepöördega seotud ambitsioone uute geopoliitiliste ja energiaturu uute olukordade kontekstis.

Kava „REPowerEU“ raames tehtavate reformide ja investeeringute eesmärk on tugevdada Portugali energiasõltumatust ja kiirendada riigi majanduse CO₂ heite vähendamist. Peatükk sisaldab reforme, millega ühtlustatakse taastuvenergia litsentsimismenetlusi, luuakse ühtne kontaktpunkt taastuvenergiaprojektide litsentsimiseks ning edendatakse biometaan ja taastuvallikatest toodetud vesiniku kasutuselevõttu riigis. Investeering seisneb avamere tuuleenergia kasutuselevõtu tehniliste uuringute väljatöötamises. Lisaks tegeleb Portugal rohepöördeks vajaliku tööjõu ümberõppe probleemiga roheliste oskuste reformiga, mille eesmärk on luua järgmise kahe aasta jooksul terviklik kutseõppe roheliste oskuste arendamiseks ja koolitada 25 tuhat inimest.

Peatükk hõlmab ka investeeringuid, mille eesmärk on tegeleda energiaostuvõimetusega, investeerides energiatõhususe suurendamisse elu-, teenindus- ja üldkasutatavates hoonetes, ning reforme, mille eesmärk on luua riiklik kütteostuvõimetuse vaatluskeskus ja töötada välja ühtse kontaktpunkti mudel, et toetada kodanikke energiatõhususe meetmete rakendamisel.

Portugal suurendab ka oma vastupanuvõimet, tehes strateegilisi investeeringuid nullnetotehnoloogia tootmise toetamiseks, suurendades olemasolevaid investeeringuid taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasidesse ja heitevabasse transporti ning suurendades salvestussuutlikkust, et suurendada energiasüsteemi paindlikkust, edendades samal ajal taastuvaid energiaallikaid. Kavas on mitu uut investeeringut heitevabasse transporti, sealhulgas bussi kiirsüsteemi ehitamine Bragas ja köisraudtee Nazares“.

Mitmel meetmel on piiriülene mõõde, mida arendatakse peamiselt taastuvatesse energiaallikatesse ja energiatõhususse tehtavate investeeringute kaudu.

Komponent aitab täita Portugalile esitatud riigipõhist soovitusi vähendada sõltuvust fossiilkütustest (riigipõhised soovitusel 4 2022 ja 2023) ning suunata investeeringud vähese CO₂ heitega majandusele ja energiasüsteemi ümberkujundamisele (riigipõhine soovitus nr 3 2019) ning puhtale ja tõhusale energiatootmisele ja -kasutusele (riigipõhine soovitus 3 2020). See hõlmab eelkõige meetmeid, mille eesmärk on kiirendada taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu, lihtsustada lubade andmist, vähendada transpordisektori CO₂ heidet, parandada hoonete energiatõhusust, ajakohastada elektri ülekande- ja jaotusvõrke, suurendada elektri salvestamist ja tugevdada rohepöördeks vajalike roheliste oskuste omandamist.

Lähtudes meetmete kirjeldusest taaste- ja vastupidavuskavas ja võttes arvesse põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) kohaseid leevendavaid samme, mis kavas on sätestatud, võib eeldada, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses oluliselt keskkonnanäesmärke.

U.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering RP-C21-i01: Laiendatud meede: Tööstuse CO₂ heite vähendamine

Meetme eesmärk on suurendada investeeringuid TC-C11-i01: Tööstuse CO₂ heite vähendamine komponendi nr 11 alusel.

Meetme laiendatud osaga suurendatakse toetatavate CO₂ heite vähendamise projektide arvu. Toetust meetme suurendatud osa keskendub väikesele ja keskmise suurusega ettevõtjale projektide jaoks, mille maksimaalne summa on 200 000 eurot ettevõtja kohta kolme eelarveaasta jooksul (edaspidi „lihtsustatud projektid“).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RP-C21-i02: Laiendatud meede: Eluhoonete energiatõhusus

Meetme eesmärk on suurendada meetet TC-C13-i01: Elamute energiatõhusus komponendi nr 13 alusel.

Meetme kasvuosaga suurendatakse renoveeritud eluhoonete arvu ja omatarbeks toodetud taastuvenergiat. Selleks et edendada energiatõhususe meetmeid, millega saavutatakse hoonetes suurem energiatõhusus, tuleb meetmega saavutada keskmiselt vähemalt 40 % primaarenergia sääst. Meede hõlmab energiatõhususe parandamist projektikonkursi „Programa de Apoio a Edifícios mais Sustentáveis 2023 – PAE+S 2023“ raames.

Primaarenergia nõudluse vähenemist võib hinnata ADENE (Portugali energiaamet) kasutatava metoodika abil, kui a) energiamärgiseid ei saa välja anda, sest sertifitseerimise objekti ei saa dekreetseaduse 101-D/2020 artikli 19 kohaselt kindlaks määrata, või b) kogukulu on alla 5 000 eurot või c) 2020. või 2021. aastal avaldatud pakkumiskutse avaldati. Primaarenergia nõudluse keskmine vähenemine arvutatakse väiksema energianõudluse alusel mõõdetühiku kohta.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2025.

Investeering RP-C21-i03: Laiendatud meede: Teenindussektoris kasutatavate hoonete energiatõhusus

Selle meetme eesmärk on suurendada komponendi 13 alla kuuluvat meetet TC-C13-i03 teenindussektoris kasutatavate hoonete energiatõhususe suurendamiseks. Meetme laiendatud osaga suurendatakse renoveeritud erasektori teenindushoonete pindala.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RP-C21-i04-RAM: Madeira üldkasutatavate hoonete energiatõhusus

Selle investeeringu eesmärk on edendada energiatõhusamaks renoveerimist, edendada energia- ja ressursitõhusust ning suurendada avaliku sektori hoonete oma tarbeks toodetud taastuvenergia tarbimist Madeiral.

See investeering koosneb meetmetest, millega edendatakse Madeira autonoomse piirkonna üldkasutatavate hoonete energiatõhusaks renoveerimist, üldkasutatavate hoonete energiatarbimise CO₂ heite vähendamist, veetõhusust ja ringmajandust, saavutades renoveerimise keskmisel tasemel.

Kõik sekkumise tingimustele vastavad hooned on üldkasutatavad, eelkõige tervishoiu, hariduse ja piirkondliku avaliku halduse valdkonnas.

Energiatõhusaks renoveerimise puhul, mis on vajalik selleks, et saavutada keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786, võib primaarenergia nõudluse vähenemist hinnata ADENE (Portugali energiaamet) kasutatava metoodika abil, kui a) energiamärgiseid ei saa välja anda, sest sertifitseerimise objekti ei saa dekreetseaduse 101-D/2020 artikli 19 kohaselt kindlaks määrata, või b) kogukulu on alla 5 000 euro või c) 2020. või 2021. aastal avaldatud pakkumiskutse avaldati. Primaarenergia nõudluse keskmine vähenemine arvutatakse väiksema energianõudluse alusel mõõdetühiku kohta.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. juuniks 2026.

Reform RP-C21–r43: Riiklik energiaostuvõimetuse vaatluskeskus

Reformi eesmärk on luua riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste jaoks asutus, mis jälgiks energiaostuvõimetuse olukorda ning analüüsiks ja arendaks riiklikku poliitikat selle kaotamiseks Portugalis.

Reformiga luuakse riiklik energiaostuvõimetuse vaatluskeskus (ONPE), mille ülesanne on:

- Pikaajalise energiaostuvõimetuse strateegia rakendamise järelevalve, järelevalve, koordineerimine ja aruandlus;
- Riikliku energia- ja kliimakava ning riiklike kliimameetmete sotsiaalkavade kavandamise ja rakendamisega seotud energiaostuvõimetusega seotud poliitikatöö koordineerimine;
- Esitada valitsusele kümneaastased tegevuskavad (Horisont 2030, 2040 ja 2050), samuti nende läbivaatamine ja ELPPE läbivaatamine sagedusega vastavalt vähemalt kolm aastat ja viis aastat;
- Suutlikkuse suurendamise meetmete rakendamine pikaajalise energiaostuvõimetuse strateegia rakendamisse kaasatud avaliku ja erasektori, riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi esindajate jaoks;
- Energiaostuvõimetute leibkondade kindlakstegemine ja seire, luues perioodilise uuringu vahendi ja rakendades seda;
- Teha ettepanek rahastamisvahendi (või fiskaalse) rahastamisvahendi kohta energiaostuvõimetute leibkondadele suunatud energiatõhususe meetmete jaoks;
- Töötada välja materjalid ja kampaaniad, et suurendada energiaostuvõimetute leibkondade profiilile vastavaid energiakirjaoskust;
- Energiaostuvõimetuse nähtusega seotud töö edendamine ja levitamine, sealhulgas selle probleemiga tegelemiseks üksuste ja huvitatud osalejate võrgustiku loomine.

ONPE lisab oma juhtimisstruktuuri i) juhtimisüksuse, mis vastutab ONPE operatiivjuhtimise eest, ii) strateegilise komitee, mida juhib keskkonna- ja kliimameetmete ministeerium ja kuhu kuuluvad asjaomaste valitsusvaldkondade (nt eluase, sotsiaalkindlustus, tervishoid, rahandus, haridus, territoriaalne ühtekuuluvus) liikmed, ning iii) nõuandekomitee, mis hõlmab selliseid väljakujunenud sidusrühmi nagu ülikoolid, omavalitsused, kohalikud energiaagentuurid, energiaostuvõimetuse kaotamise meetmetes osalevad valitsusvälised organisatsioonid, energiavõrguettevõtjad, tarbijad ja kinnisvaraühendused, valdkondlikud ühendused ja erasektori finantsasutused. Reformiga tagatakse, et need asutused teevad koostööd ja neil on selge roll ONPE volitustes sätestatud eesmärkide saavutamisel. Andmete kogumisel tagatakse koostöö ONPE ja Portugali statistikaasutuste vahel.

Reformiga tagatakse ka eluasemesektori energiatõhususe meetmete rahastamisvahendi loomine, et võidelda kodumajapidamiste kindlaksmääratud profiilide energiaostuvõimetuse vastu, mis võetakse vastu seaduse jõustumisega või asjaomase finantseerimisasutuse otsuse vastuvõtmisega.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2025.

Reform RP-C21–r44: Kodanikele mõeldud energiatõhususe ühtsete kontaktpunktide arendamine (kodanike energiaruumid)

Reformi eesmärk on toetada kodanikke energiatõhususe ja taastuvenergia meetmete ettevalmistamisel ja rakendamisel ning võtta energiakasutuse valdkonnas kasutusele säästev käitumine, suurendades energiaalast teadlikkust.

Tuginedes investeeringu TC-C13-I01. raames välja töötatud katseprojektile, luuakse reformiga energiatõhususe ühtsed kontaktpunktid kodanikele (kodanike energiaruumid – *Espaços Cidadão Energia*), mille on asutanud kohalikud või piirkondlikud omavalitsused või muud kohalikud üksused ning mis pakuvad elanikele mitmesuguseid teenuseid, näiteks:

- Teabe ja tehnilise toe pakkumine alates energiaarvete tõlgendamisest kuni säästva energiakasutuse ja tarbijaõigusteni;
- Nõustamine, sealhulgas energia hankimiseks, seadmete ostmiseks, energiatõhususe ja taastuvenergia lahenduste valimiseks, lahenduste rakendamiseks vajalike äripakkumiste väljaalimine;
- Eluruumide energiahindamine ja investeerimisettepanekud, et suurendada soojusmugavust ja vähendada energiaarveid;
- Nõustamine avaliku ja erasektori, riikliku ja kohaliku tasandi stiimulitele ja rahastamisvahenditele juurdepääsu kohta;
- Koguda kasutajate kohta andmeid, mida jagatakse riikliku energiaostuvõimetuse vaatluskeskusega.

Reform hõlmab ka suutlikkuse suurendamise meetmeid.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2025.

Investeering RP-C21-i05: Keskkonnasäästliku tööstuse arendamise toetamine

Selle ettevõtetele suunatud investeeringu eesmärk on suurendada taastuvenergia, CO₂ heite vähendamise ja energiatõhususe tehnoloogiate tootmisvõimsust kooskõlas 2030. aasta riikliku energia- ja kliimakava eesmärkidega ning Euroopa roheline kokkuleppe tööstuskava (COM (2023) 62 final) eesmärkidega.

Investeering koosneb toetustest, mis on suunatud üksikutele ettevõtetele või projektidele ning millega toetatakse tööstusinvesteeringuid kliimapöördeks vajalike strateegiliste tehnoloogiate tootmisse, mis on otseselt seotud fotogalvaanilise päikeseenergia ja päikese soojusenergia, elektrolüüsiseadmete ja kütuseelementide, maismaa tuuleenergia ja avamere taastuvenergia, säästva biogaasi/biometani, akude ja salvestamise, süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise, soojuspumpade, energiatõhususe, geotermilise energia või võrgulahendustega.

Tagamaks, et meede on kooskõlas taaste- ja vastupidavusrahastu „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistes suunistes (2021/C58/01) sätestatud põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“, peavad tulevaste projektikonkursside pädevuses sisalduvad rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid:

- jätta rahastamiskõlblikkuse alt välja järgmine tegevuste ja varade loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevus ja varad, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides⁹⁵; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus ja varad, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁹⁶ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadest⁹⁷ madalam;

⁹⁵ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

⁹⁶ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

⁹⁷ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

- iii) prügilate, jäätmepõletustehaste⁹⁸ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁹⁹ seotud tegevus ja varad; ning
- nõuda vastuvõtja vastavust asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnavalastele õigusaktidele.

Selle investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Reform RP-C21–r45: Rohelised kutseoskused

Reformi eesmärk on luua pikaajaline kutseõpe keskkonnahoidlike oskuste arendamiseks, tunnustamiseks, valideerimiseks ja sertifitseerimiseks.

Reform koosneb järgmistest:

- Roheliste oskuste ja töökohtade programmi loomine: kutseõppeprogramm energeetika valdkonnas;
- Energiasüsteemi ümberkujundamise koolituskeskuse loomine, et pakkuda koolitust energiasüsteemi ümberkujundamise ja kliimameetmete valdkonnas.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Reform RP-C21–r46: Taastuvallikatest toodetud vesiniku käsitlev õigusraamistik

Reformi eesmärk on julgustada taastuvallikatest toodetud vesiniku edendamist osana ulatuslikumast üleminekustrateegiast vähese CO₂ heitega majandusele. Reformi eesmärk on ka luua tingimused maagaasivõrgu CO₂ heite vähendamiseks ja aidata arendada taastuvallikatest toodetud vesiniku väärtusahelat.

Reform hõlmab taastuvatest energiaallikatest toodetud gaase käsitleva õigusraamistiku läbivaatamist. Muudetud raamistikus:

- a) sätestatakse taastuvallikatest toodetud vesiniku tootmise, sertifitseerimise, transpordi, lekete vältimise ja vajaduse korral gaasivõrku juhtimise tehnilised kriteeriumid ja käitamisaspektid ning sätestatakse kriteeriumid vesiniku suurima lubatud kontsentratsiooni ületamiseks gaasivõrgus,
- b) seatakse eesmärgid selliste sektorite jaoks, kus CO₂ heidet on raske vähendada, nagu tööstus ja transport;
- c) tagatakse arveldussüsteemi läbipaistvus;
- d) määratakse(enne sertifitseerimist) kindlaks vesinikuvõrgu käitamise eest vastutava üksuse;
- e) määratakse kindlaks vesiniku inkeerumise kontrollimise meetodid, mis võiksid põhineda küttevõimsusel ja gaasi kvaliteedil (nt summaarne kaloriväärtus (GCV), Wobbe'i indeks (põletamise kvaliteedinäitaja) ja vesiniku protsent segus).

Lisaks avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas Diário da República haldusakt või õigusakt, milles täpsustatakse, et taastuvallikatest toodetud vesiniku tootmiskäitistena käsitatakse üksnes

⁹⁸ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

⁹⁹ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

selliseid tööstusüksusi, mis vastavad taastuvenergia direktiivi ja selle delegeeritud õigusaktide (2018/2001/EL) nõuetele. Õigusaktis sätestatakse ka menetlus, mida peavad järgima taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside tootmise litsentside taotlejad, nõudes, et litsentsi taotlevad isikud esitaksid deklaratsiooni, et võtta kohustus täita taastuvenergia direktiivis ja selle delegeeritud õigusaktides (2018/2001/EL) sätestatud taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise nõuded ning tagada toodetud vesiniku taastuvatest energiaallikatest toodetud energia päritolu.

Eespool nimetatud haldus- või õigusaktis nõutakse samuti, et enne taastuvallikatest toodetud vesiniku tootmise algust peab taotleja tööstuskäitise paigaldamise ja käitamise loa saamiseks esitama vajaduse korral lõpliku lepingu selle taastuvenergia ostmiseks, mida ta tootmisprotsessis tarbib, ning teabe, mida on vaja deklaratsioonis võetud kohustuste täitmise tõendamiseks.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2024.

Reform RP-C21–r47: Säästva biometaani ja biometaani tegevuskava esimene enampakkumine

Reformi eesmärk on edendada ja edendada säästva biometaani tootmist ja tarbimist, luues vajalikud tingimused biometaani majanduse arendamiseks Portugalis.

Reformiga käivitatakse esimene enampakkumine säästva biometaani keskseks ostmiseks hulгимүүги Last Resort Marketeri (CURg) poolt kooskõlas valitsuse 4. jaanuari 2023. aasta korraldusega nr 15/2023. Enampakkumise eesmärk on osta riiklikusse gaasivõrku suunamiseks 150 GWh biometaani aastas. Reformiga kaasneb ka biometaani tegevuskava vastuvõtmine, milles sätestatakse biometaani arendamise strateegia Portugalis. Tegevuskavas pakutakse välja meetmed soodsa õigusraamistiku tagamiseks koos biometaani siseturu loomist toetava avaliku poliitikaga, et toetada tootmist ja soodustada tarbimist.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2024.

Reform RP-C21–r48: Taastuvenergiaprojektide õigus- ja reguleeriva raamistiku lihtsustamine

Reformi eesmärk on edendada taastuvenergiaprojekte, lihtsustades õigus- ja reguleerivat raamistikku, mis käsitleb taastuvenergiale lubade andmist ja nende koolitamist, kes tegelevad lubade andmisega ja asjaomase digivahendiga.

Reform hõlmab järgmist:

- Jõustub seadusandlik akt, millega luuakse 2030. aasta taastuvenergiaprojektide litsentsimise rakkerühm (EMER 2030). Algatuse EMER 2030 ülesanne on muu hulgas:
 - Tagada läbivaadatud riikliku energia- ja kliimakava 2030 eesmärkide saavutamine ning kiirendada taastuvenergiaprojektide rakendamist Portugalis;
 - Töötada välja menetlusjuhend, et toetada ja lihtsustada omatarbeks toodetud energia ja taastuvenergiakogukondade litsentsimismenetlust;
 - Taastuvenergiaprojektide litsentsimise ja järelevalve *ühtse kontaktpunkti väljatöötamine*, rakendamine ja haldamine (RP-C21–i09);
 - Töötada välja taastuvenergia valdkondliku programmi ettepanek;
 - Tugevdada taastuvenergia ja salvestamise projektide elektri- ja keskkonnalubade suhtes kohaldatavat õigus- ja reguleerivat raamistikku.
- Reformiga kaasneb ka taastuvenergia ja energia salvestamise projektide munitsipaallubade andmise määruse kehtestamine, muutes ministri määrust 113/2015,

milles määratakse kindlaks asjakohased elemendid, mis tuleb esitada kohaliku omavalitsuse taastuvenergiaprojektide litsentsimise menetluses.

- Reform hõlmab ka uue taastuvenergia võimsuse jaotamise ajakava vastuvõtmist, pöörates erilist tähelepanu geograafilistele piirkondadele, mis tulenevad valdkondlikust programmist „Taastuvatest energiaallikatest piirkondadeni“ (tuntud ka kui taastuvenergia kiirendamise piirkonnad).
- Reform hõlmab ka keskvalitsuse, piirkondliku ja kohaliku tasandi avaliku halduse juhtide ja tehnikute koolitamist taastuvenergiaprojektide loamenetluste ja energia salvestamise valdkonnas spetsiaalsete koolituskursuste kaudu ning ekspertide reservi loomist, et pakkuda töötajatele koolitust, valmistada ette suuniseid ja toetada olemasolevaid töötajaid loamenetlustega seotud tehnilise abiga.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RP- C21-i06: Laiendatud meede: Vesinik ja taastuvallikatest toodetud gaasid

Selle investeeringu eesmärk on suurendada olemasolevat investeeringut *C14 -i01: Vesinik ja taastuvallikatest toodetud gaasid* komponendis 14.

Meetme laiendatud osaga suurendatakse taastuvallikatest toodetud vesiniku ja taastuvallikatest toodetud gaasi tootmisvõimsust. Meede koosneb meetmetest, millega soodustatakse taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside tootmist, ladustamist, transporti ja jaotamist.

Toetatakse mitmesuguseid rakendusi, näiteks taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside kasutamist transpordis ja taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside suunamist maagaasivõrku.

Taastuvallikatest toodetud vesiniku tootmiseks kasutatakse ainult elektrolüüsi.

Muude taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside tootmiseks kasutatakse järgmisest loetelust muid tehnoloogiaid: a) termokeemilised ja hüdrotermilised protsessid (üksnes säästva biometaan tootmiseks); b) bioloogilised protsessid (biofotolüüs ja kääritamine); c) biogaasi rikastamist biomassimaterjalide anaeroobse kääritamise teel kasutatakse üksnes säästva biometaan tootmiseks (biogaasi tootmist võiks toetada, kui see hõlmab ka biogaasi ajakohastamist säästvaks biometaaniks); ning d) metaan tuleb toota ainult biojäätmest.

Taastuvallikatest toodetud vesiniku muude taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside tootmine peab olema kooskõlas taastuvenergia direktiivi ja selle delegeeritud õigusaktidega (2018/2001/EL).

Investeeringute eesmärk on suurendada ülesseatud võimsust taastuvallikatest toodetud vesiniku ja muude taastuvallikatest toodetud gaaside tootmiseks, sealhulgas elektrolüüsiseadmete ülesseatud võimsust taastuvallikatest toodetud vesiniku tootmiseks. Projekti rakendatakse avatud pakkumiskutse(te) kaudu, mille eesmärk on toetada projekte maksimaalselt 15 000 000 euro ulatuses projekti kohta.

Selle meetmega toetatakse väljakujunenud tehnoloogiaid (TRL > 8), millega soodustatakse mitte ainult taastuvallikatest toodetud vesiniku tootmist, vaid ka muude taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside tootmist olmejäätmete orgaanilise komponendi, reoveepuhasti reoveesetete ning põllumajandus- ja tööstusheitvee (v.a plastijäätmed) energiakasutuse kaudu. Selle investeeringu osana ei nähta ette ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste tootmist.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RP-C21-i07: Avamere energiapotsiaali tehnilised uuringud

Selle investeeringu eesmärk on võimaldada Portugali riigil korraldada võistupakkumisi avamere ujuvtuuleenergia võimsuse paigaldamiseks.

Investeering hõlmab kõrgresolutsiooniga geofüüsikaliste, geotehniliste, tuule-, laine- ja jooksvate uuringute arendamist vähemalt 2 000 km² suurusel alal Atlandi ookeanis. Uuringud on pärast nende lõpuleviimist aluseks järgnevate enampakkumiste algatamisel riiklikus mereala ruumilise planeerimise kavas (PSOEM) loetletud avamerepiirkondadele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RP-C21-i08: Võrgu paindlikkus ja salvestamine

Selle investeeringu eesmärk on suurendada avaliku elektrivõrgu paindlikkust, võimaldades elektrisüsteemi optimeerida ja paindlikult hallata, pidades silmas ka taastuvelektri tootmise ja tarbimise eeldatavat suurenemist.

Investeering hõlmab toetust vähemalt 500 MW energiasalvestusvõimsuse paigaldamiseks elektrivõrku (nii ülekande- kui ka jaotustasandil). Salvestusvõimsust jaotatakse eelkõige kõige enam abi vajavate piirkondade, näiteks kõige suurema võrgupiirangutega või suurima taastuenergia osakaaluga alade eelneval kindlakstegemisel. Projekte toetatakse kuni 20 % ulatuses abikõlblikest kuludest.

Selle investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RP-C21-i09: Taastuenergiaprojektide litsentsimise ja järelevalve ühtne kontaktpunkt

Selle investeeringu eesmärk on hõlbustada taastuenergiaprojektide arendamist, töötades välja digitaalse ühtse kontaktpunkti platvormi taastuenergiaprojektidele lubade andmiseks ja nende järelevalveks.

Investeering koosneb ühtse kontaktpunkti digiplatvormi arendamisest ja käivitamisest. Platvorm hõlmab järgmisi funktsioone:

- Litsentsimismoodul omatarbeks toodetud energia projektide ja taastuenergiakogukondade jaoks ning salvestamiseks arvesti taga asuvates süsteemides;
- Litsentsimismoodul üksnes võrku hõlmavate tsentraliseeritud taastuenergiaprojektide jaoks ja salvestamiseks arvesti taga asuvates süsteemides;
- Litsentseerimise moodul üksnes salvestamisega seotud projektide jaoks;
- Taastuenergiaprojektide jälgimis- ja statistikamoodul, mis võimaldab kasutajatel sisestada andmeid ja vahetada dokumente, mis on seotud litsentsimisemenetluste ja litsentsitud projekti rakendamisega.

Kolm litsentsimismoodulit peavad toimima, võimaldades kasutajatel jälgida litsentsimisemenetluse eri etappe. Platvorm esitab taastuenergiaga seotud projektide litsentsimisega seotud nõuded ja tähtajad. Lisaks hõlmab investeering olemasolevate loadokumentide dematerialiseerimist (digiteerimine, arhiveerimine ja kõrvaldamine), nagu on sätestanud EMER.

Selle investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RP-C21-i10-RAA: Soodustuste süsteem taastuenergia salvestamise süsteemide ostmiseks ja paigaldamiseks Assooridel

Selle investeeringu eesmärk on edendada energiasüsteemi ümberkujundamist Assooridel, aidates kaasa saarestiku energiasõltumatuse suurendamisele.

Investeering koosneb stiimulite süsteemist selliste salvestussüsteemide ostmiseks ja paigaldamiseks, mille eesmärk on salvestada taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergiat oma tarbeks kodumajapidamistele, ettevõtetele, ühistutele, mittetulundusühingutele ja heategevusasutustele. Investeering peab olema kooskõlas piirkondliku seadusandliku dekreediga 12/2023/A, millega kehtestati kuni 85 % suurune stiimul energiasalvestussüsteemide ostmiseks ja paigaldamiseks, kui need on mõeldud täiendama fotogalvaanilisi süsteeme, mis on ostetud taaste- ja vastupidavuskavast rahastatava stimuleeriva programmi SOLENERGE (C14-i03-RAA) raames.

Selle investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RP-C21-i11-RAM: Stiimulite süsteem taastuvatest energiaallikatest toodetud energia tootmiseks ja salvestamiseks Madeiral ja Porto Santos

Selle investeeringu eesmärk on edendada energiasüsteemi ümberkujundamist Madeira autonoomses piirkonnas, sealhulgas Porto Santo saarel, aidates kaasa piirkonna energiasõltumatuse suurendamisele.

Investeering koosneb stiimulite süsteemist taastuvelektri tootmis- ja salvestussüsteemide ostmiseks ja paigaldamiseks omatarbeks, samuti sooja vee tootmiseks ja taastuvatest energiaallikatest soojust tootmiseks vajalike seadmete ostmiseks ja paigaldamiseks kodumajapidamiste, mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ning kasumitaotluseta institutsioonide poolt.

Hoonetesse tehtavateks investeeringuteks, on tagastamatu toetuse saamise õigus kõigil isikutel ja juriidilistel isikutel, kes omavad hoonet Madeira autonoomses piirkonnas, välja arvatud autonoomne piirkondlik omavalitsus, kohalik omavalitsus ja riigi otsene haldus.

Selle investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RP-C21-i12: Laiendatud meede: Ühistranspordi CO₂ heite vähendamine

Investeeringu eesmärk on suurendada TC-C15-i05: Ühistranspordi CO₂ heite vähendamine komponendi nr 15 raames.

Meetme laiendatud osaga suurendatakse ühistranspordis kasutatavate uute heitevabade busside arvu. Investeeringu ulatust laiendatakse Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondadelt kogu Portugali mandriterritooriumile ning see hõlmab ka laadimis- või tanklate paigaldamist.

Selle investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RP-C21-i13-RAM: Transpordi CO₂ heite vähendamine

Selle meetme eesmärk on edendada Madeira autonoomses piirkonnas transpordi CO₂ heite vähendamist.

Investeering hõlmab järgmist:

- i) 15 heitevaba (elektri- või vesinikkütusel töötava) bussi ostmine avaliku reisijateveo ja turismiteenuste jaoks.
- ii) Busside käitamiseks vajalike laadimispunktide paigaldamine.
- iii) Sõidukite vanametalliks lammutamise kava tingimusel, et need asendatakse elektrisõidukite ostmisega, mille maksimaalne rahaline toetus on 6 000 eurot vanametalliks lammutatud sõiduki kohta ja stiimulid vastavalt erinevatele sotsiaal-majanduslikele kategooriatele.

Selle investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

Investeering RP-C21-i14: Braga bussi kiirsüsteem

Investeeringu eesmärk on parandada säästvat ühistransporti Bragas.

Investeering seisneb uue bussi kiirliini ehitamises Braga linnas. Liin töötab peamiselt selleks ette nähtud ridadel ja ainult heitevabadel (elektri- või vesinikkütusega) bussidel.

Investeering hõlmab ka kümne heiteta bussi, sealhulgas liinide käitamiseks vajalike laadimisjaamade ostmist.

Selle investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RP-C21-i16: Nazaré kõisraudtee

Selle investeeringu eesmärk on pakkuda Nazarés jätkusuutlikku ühistransporti.

Investeering hõlmab Praia ja Pederneira piirkonna vahelise umbes 200 meetri pikkuse (kõisraudtee) mehaanilise transpordilahenduse ehitamist. Kõisraudtee tuleb integreerida ühistransporti ning see peab olema kättesaadav jalgratastele ja piiratud liikumisvõimega isikutele.

Selle investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

U.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möötühtik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
21.1	RP-C21-i01	Siht	Rahaline toetus tööstuse CO ₂ heite vähendamise projektidele		Arv	310	810	2. kv	2026	Selliste projektide arv, mis said rahalist toetust tööstuse CO ₂ heite vähendamiseks ja mis on seotud vähemalt ühega järgmistest valdkondadest: vähese CO ₂ heitega protsessid ja tehnoloogiad; energiatõhususe meetmete vastuvõtmine; ning taastuvenergia ja energia salvestamise kaasamine. Toetatavate tööstuskäitiste puhul tagatakse otsese ja kaudse kasvuhoonegaaside heite vähendamine keskmiselt 30 % võrra projektide puhul, mis vastavad sekkumisvaldkonnale 024ter.
21.2	RP-C21-i02	Siht	Eraelamute energiatõhusaks renoveerimine		m ²	0	6 588 000	3. kv	2025	Renoveeritud eraelamute pindala. Pindala põhineb riikliku hoonete energiasertifitseerimise süsteemi (SCE) andmebaasis kättesaadavatel võrdlusväärtustel liikide kaupa. Energiatõhusaks renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt 40 % primaarenergia säästust. Paigaldatud on 10 MW taastuvenergia tootmisvõimsust (nt päikesepaneelid ja akud).
21.4	RP-C21-i03	Siht	Teenindushoonete energiatõhusaks renoveerimine		m ²	360 000	1 060 000	2. kv	2026	Teenustesektoris kasutatavate hoonete üldpindala, mida renoveeritakse energiatõhusalt. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
21.6	RP-21-i04-RAM	Siht	Avaliku sektori hoonete energiatõhusaks renoveerimine		m²	0	105 000	2. kv	2026	Üldkasutatavate hoonete kogupindala 105 000 ruutmeetrit renoveeritakse energiatõhususe suurendamiseks. Energiatehnikaga renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitus hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786. 400 kW täiendavat taastuenergia tootmisvõimsust omatarbeks tarbimiseks üldkasutatavates hoonetes.
21.7	RP-C21-r43	Eesmärk	Riikliku energiaostuvõimetuse vaatluskeskuse (ONPE) loomist käsitlevate õigusaktide jõustumine	Õigusakti säte, mis viitab õigusakti jõustumisele				3. kv	2023	Riikliku energiaostuvõimetuse vaatluskeskuse (ONPE) loomist käsitleva õigusakti jõustumine, sealhulgas meetme kirjelduses täpsustatud juhtimise, vastutuse ja eesmärkide määratlemine.
21.8	RP-C21-r43	Eesmärk	Kütteostuvõimetuse vastu võitlemise rahastamisvahendi käivitamine	Kütteostuvõimetuse vastu võitlemise rahastamisvahendi käivitamine				1. kv	2025	Rahastamisvahendi käivitamine energiatõhususe meetmete jaoks eluasemesektoris, et võidelda kütteostuvõimetusega kodumajapidamiste kindlaksmääratud profiilide puhul. See võetakse vastu kas asjaomaste õigusaktide jõustumisega või finantseerimisasutuse otsuse vastuvõtmisega.
21.9	RP-C21-r44	Eesmärk	Koostööprotokolli allkirjastamine	Koostööprotokolli allkirjastamine				4. kv	2023	Agência para a Energia (ADENE), Associação Nacional de Freguesias (Anafre) ja Rede Nacional de Agências de Energia (RNAE), Associação Nacional de Municípios (ANMP) ja Confederação Nacional de Instituições de Solidariedade (CNIS) vahelise koostööprotokolli allkirjastamine <i>Espaços Cidadão Energia</i> loomiseks

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										ning nende ülesannete, juhtimis- ja rahastamisstruktuuri täpsustamine.
21.10	RP-C21-r44	Siht	Suutlikkuse suurendamise meetmed		Arv	0	300	4. kv	2024	300 osalemistunnistust, mis on väljastatud kodanike energiaruumide tehniliseks koolituskursuseks – <i>Espaço Energia</i> .
21.11	RP-C21-r44	Siht	Espaços Cidadão Energia käivitamine		Arv	0	50	1. kv	2025	50 füüsilist <i>Espaços Cidadão</i> Energiasüsteemi käitatakse ja kodanikele avatud.
21.12	RP-C21-i05	Eesmärk	Tööstusprojektide rakendamise heakskiitmise tingimuste allkirjastamine	Tööstusprojektide rakendamise heakskiitmise tingimuste allkirjastamine.				2. kv	2024	Vastuvõtutingimused allkirjastatakse selliste tööstusprojektide rakendamiseks, mis valitakse välja konkurentsipõhiste projektikonkursside kaudu ja mis on seotud kliimapöörde jaoks vajalike strateegiliste tehnoloogiatega, nagu on täpsustatud meetme kirjelduses. Heakskiitmise tingimustega tagatakse põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimine käesoleva meetme raames toetatavate tehingute puhul, kasutades välistamisnimekirja, ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklike keskkonnavaladeid õigusakte.
21.13	RP-C21-i05	Siht	Kliimapöört toetava strateegilise tehnoloogia viie tööstusprojekti lõpuleviimine		Arv	0	5	2. kv	2026	Vähemalt viie sellise tööstustehnoloogia projekti lõpuleviimine, mille tehnoloogiavalmidus on vähemalt seitse ja mis on seotud kliimamuutustega seotud üleminekuks vajalike strateegiliste tehnoloogiatega, nagu on täpsustatud meetme kirjelduses.
21.14	RP-C21-r45	Eesmärk	Roheliste oskuste ja töökohtade programmi	Valituse korralduse jõustumine				4. kv	2024	Jõustub valitsuse korraldus, millega luuakse roheliste oskuste ja töökohtade programm.
21.15	RP-C21-r45	Siht	Roheliste kutseoskuste koolitusmeetmed		Arv	0	12 500	4. kv	2025	Pärast energiasüsteemi ümberkujundamise ja kliimameetmete valdkonna koolituse läbimist välja antud sertifikaatide arv. Energiasüsteemi

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										ümberkujundamise koolituskeskuse loomine.
21.16	RP-C21-r46	Eesmärk	Taastuvalikatest toodetud vesinikku käsitleva haldus- või õigusakti jõustumine	Haldus- või õigusakti säte selle jõustumise kohta				3. kv	2023	Saastevaba vesinikku käsitleva haldus- või õigusakti jõustumine, milles täpsustatakse, et taastuvalikatest toodetud vesiniku tootmiskäitistena käsitatakse ainult neid käitisi, mis vastavad taastuenergia direktiivis ja selle delegeeritud õigusaktides (2018/2001/EL) sätestatud nõuetele.
21.17	RP-C21-r46	Eesmärk	Taastuvatest energiaallikatest toodetud gaase käsitleva õigusraamistiku jõustumine	Õigusakti säte selle jõustumise kohta				2. kv	2024	Taastuvalikatest toodetud vesinikku käsitleva õigusraamistiku jõustumine, milles määratakse kindlaks taastuvalikatest toodetud vesiniku gaasivõrku juhtimise kriteeriumid.
21.18	RP-C21-r47	Eesmärk	Säästva biometaanit tsentraliseeritud ostu esimese enampakkumise algatamine	Säästva biometaanit tsentraliseeritud ostu esimese enampakkumise algatamine				3. kv	2023	Säästva biometaanit tsentraliseeritud ostu esimese enampakkumise algatamine vastavalt valitsuse 4. jaanuari 2023. aasta korralduses 15/2023 sätestatud eeskirjadele, mille eesmärk on osta 150 GWh biometaanit aastas, et suunata see riiklikku gaasivõrku.
21.19	RP-C21-r47	Eesmärk	Biometaanit tegevuskava vastuvõtmine	Biometaanit tegevuskava vastuvõtmine				1. kv	2024	Biometaanit tegevuskava vastuvõtmine, millega kehtestatakse strateegia biometaanit turu arendamiseks.
21.20	RP-C21-r48	Eesmärk	EMER 2030 kehtestamine	Seadusandliku akti säte, mis viitab õigusakti jõustumisele				3. kv	2023	EMER 2030 loomist käsitleva asjaomase õigusakti jõustumine. Seadusandlikus aktis määratakse kindlaks EMER 2030 ülesanded, mis on täpsustatud meetme kirjelduses.
21.21	RP-C21-r48	Eesmärk	Taastuenergia ja energia salvestamise projektide liitsentsimise määruse jõustumine	Munitsipaal määruse säte, mis viitab kohaliku omavalitsuse määruse jõustumisele				3. kv	2023	Valitsuse määruse avaldamine, millega kehtestatakse taastuenergiaprojektidele ja salvestamisele kohalike omavalitsuste lubade andmise määrus.
21.22	RP-C21-r48	Siht	Taastuenergiaprojektidele loa		Arv	0	500	2. kv	2024	500 kesk-, piirkondliku ja kohaliku tasandi avaliku halduse juhti ja tehnikut

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			andmisega tegelevate töötajate koolitamine							koolitatakse valdkondades, mis on seotud taastuvenergiaprojektide ja energia salvestamise loamenetlustega.
21.44	RP-C21-r48	Eesmärk	Taastuvenergiaprojektidele loa andmise suutlikkuse suurendamine	Taastuvenergiaprojektidele loa andmise suutlikkuse suurendamine				2. kv	2026	Taastuvenergiaprojektide lubade andmisega seotud töötajate ümberõpe: – 6 koolituskonverentsi, millest igaühes sertifitseeritakse vähemalt 400 juhti ja tehnikut – 6 veebipõhist koolituskursuse moodulit, iga moodul tõendab vähemalt 30 juhtivtöötajat ja tehnikut – 50 eksperdist koosneva reservi loomine, kes koolitab töötajaid, valmistab ette suuniseid ja toetab olemasolevaid töötajaid tehnilise abiga.
21.23	RP-C21-r48	Eesmärk	Uue taastuvenergia võimsuse jaotamise ajakava vastuvõtmine, pöörates erilist tähelepanu geograafilistele piirkondadele, mis tulenevad „taastuvatest energiaallikatest toodetud energia sihtpiirkondade“ valdkondlikust programmist	Ajakava vastuvõtmine uute taastuvate energiaallikate võimsuse jaotamiseks „Goto-piirkondade“ alusel				2. kv	2026	Ajakava uue taastuvenergia võimsuse eraldamiseks taastuvenergiaprojektide arendamiseks (kavandas EMER 2030), pöörates erilist tähelepanu geograafilistele piirkondadele, mis tulenevad valdkondlikust programmist „Renewable Go-To-A Areas“.
21.24	RP-C21-i06	Eesmärk	Pakkumismenetlus taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasi projektideks	Hankemenetlus kuulutati välja				4. kv	2023	Projektikonkursi algatamine selliste projektide valimiseks, mida toetatakse vähemalt 77 MW uue paigaldatud taastuvallikatest toodetud vesiniku ja muude taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside tootmisvõimsusega
21.25	RP-C21-i06	Siht	Täiendav taastuvallikatest toodetud vesiniku ja taastuvallikatest		MW	200	277	2. kv	2026	Paigaldatud täiendav taastuvallikatest toodetud vesiniku ja taastuvallikatest toodetud gaaside tootmisvõimsus

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			toodetud gaasi tootmisvõimsus							
21.26	RP-C21-i07	Eesmärk	Avamere tehniliste uuringute lepingu(te) allkirjastamine	Avamere tehniliste uuringute lepingu(te) allkirjastamine				2. kv	2024	Avamere geofüüsikaliste, geotehniliste, tuule-, laine- ja jooksvate uuringute lepingu(te) allkirjastamine, mille eesmärk on hõlbustada avamere tuuleenergia paigaldamist.
21.27	RP-C21-i07	Eesmärk	Avamere tuuleenergia tehniliste uuringute lõpuleviimine	Avamere tuuleenergia tehniliste uuringute lõpuleviimine				2. kv	2026	Geofüüsikaliste, geotehniliste, tuule-, laine- ja jooksvate uuringute lõpuleviimine, mille eesmärk on hõlbustada avamere tuuleenergia paigaldamist ja mis hõlmavad vähemalt 2 000 km² suurust ala.
21.28	RP-C21-i08	Eesmärk	Elektrisalvestusvõimsuse paigaldamise heakskiitmise tingimuste allkirjastamine	Vähemalt 500 MW salvestusvõimsuse paigaldamise vastuvõtutingimuste allkirjastamine				2. kv	2024	Allkirjastatud vastuvõtutingimused vähemalt 500 MW salvestusvõimsuse paigaldamiseks vähemalt 400 MW ulatuses eelnevalt kindlaksmääratud piirkondades, mida peetakse kõige enam abi vajavateks.
21.29	RP-C21-i08	Siht	Elektrisalvestusvõimsuse paigaldamine		MW	0	500	4. kv	2025	Paigaldatud elektrisalvestusvõimsus vähemalt 500 MW.
21.31	RP-C21-i09	Eesmärk	Ühtse kontaktpunkti digitaalsete moodulite kasutuselevõtt taastuenergiaprojektide litsentsimiseks ja järelevalveks kooskõlas nõukogu rakendusotsuse spetsifikatsioonidega ning olemasolevate litsentsidokumentide elektrooniliseks muutmise protsessi lõpuleviimine	Digitaalse ühtse kontaktpunkti käivitamine ja dematerialiseerimisprotsessi lõpuleviimine				2. kv	2026	Ühtse kontaktpunkti digitaalsete moodulite kasutuselevõtt taastuenergiaprojektide litsentsimiseks ja järelevalveks kooskõlas meetmekirjeldusega ning olemasolevate litsentsidokumentide elektrooniliseks muutmise protsessi lõpuleviimine

Järjekorranumber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
21.32	RP-C21-i10-RAA	Siht	Elektrisalvestusvõimsuse paigaldamine		MW	0	8.75	4. kv	2025	Vähemalt 8,75 MW elektrisalvestusvõimsust, mis on paigaldatud omatarbeks tarbimiseks.
21.33	RP-C21-i11-RAM	Siht	Omatarbeks toodetud taastuvenergia tootmisüksuste installeeritud võimsuse suurendamine ja omatarbeks toodetud energia salvestamise võimsuse suurendamine		MW	0	5.25	1. kv	2026	Paigaldatud on vähemalt 5,25 MW võimsust kas omatarbeks taastuvenergia tootmiseks või omatarbeks toodetud elektri salvestamiseks.
21.34	RP-C21-i11-RAM	Siht	Paigaldatud taastuvenergia võimsuse suurendamine		MW	0	11	1. kv	2026	Porto Santo saarele paigaldatakse veel 7 MW tuuleenergia ja 4 MW päikeseenergia tootmisvõimsused elektrivõrku.
21.35	RP-C21-i12	Eesmärk	Keskkonnasõbralike busside vastuvõtutingimuste allkirjastamine ühistranspordi CO ₂ heite vähendamise programmi raames	Keskkonnasõbralike busside vastuvõtutingimuste allkirjastamine ühistranspordi CO ₂ heite vähendamise programmi raames				2. kv	2024	Toetusesajate ja käitaja vahel võistleva pakkumismenetluse alusel sõlmitud vastuvõtutingimuste allkirjastamine, millega võetakse kohustus osta 300 heiteta (elektri- või vesiniku) bussi.
21.36	RP-C21-i12	Siht	Uute heitevabade (elektri- või vesiniku)busside ostmise ühistranspordis		Arv	145	902	2. kv	2026	Ostetakse 757 uut heiteta bussi (elektri- või vesinikubusse) ja paigaldatakse nendega seotud laadimis- või tankimispunktid.
21.37	RP-C21-i13-RAM	Siht	Uute heitevabade (elektri- või vesiniku)busside ostmise ühistranspordiks ja turismiteenusteks ning vananenud sõidukeid		Arv		415	1. kv	2026	Ostetakse 15 uut heiteta bussi (elektri- või vesinikubusse) ja vastavad laadimispunktid paigaldatakse Madeira autonoomsesse piirkonda. Vähemalt kaheksat ostetud bussist kasutatakse avalikuks reisijateveoks.

Järjekorran umber	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Möötühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvart al	Aasta	
			asendavate elektriautode ostmine							Madeira autonoomses piirkonnas lammutatakse ja asendatakse 400 sõidukit elektrisõidukitega.
21.38	RP-C21-i14	Eesmärk	Bragasse uue kiirtransiitliini ehitamist käsitleva lepingu allkirjastamine	Lepingu allkirjastamine				2. kv	2025	Avaliku sektori asutuste ja avatud pakumismenetluse teel valitud töövõtja vahelise projekti rakendamise lepingu allkirjastamine. Lepingus määratakse kindlaks kiirtransiidiliini ehitamine.
21.39	RP-C21-i14	Siht	Bussi kiirsüsteemi liini ehitamine Bragas		Km		6	2. kv	2026	Kuue kilomeetri pikkused ehitustööd viiakse lõpule Bragas (Red Line) asuva Bus kiirtransiidi liini jaoks. Süsteem töötab peamiselt selleks ette nähtud ridadel ja ainult heitevabadel bussidel. Investeering hõlmab ka kümne heiteta bussi, sealhulgas liinide käitamiseks vajalike laadimisjaamade ostmist.
21.42	RP-C21-i16	Eesmärk	Lepingu allkirjastamine	Lepingu allkirjastamine				3. kv	2024	Lepingu allkirjastamine avaliku sektori asutuste ja rahvusvahelise avatud hankemenetluse teel valitud töövõtja vahel.
21.43	RP-C21-i16	Eesmärk	Kõisraudtee ehitamine	Kasutusele võtmine				1. kv	2026	Koheseks kasutamiseks peab olema valmis umbes 200 meetri pikkune mehaaniline transpordilahendus (kõisraudtee), mis ühendab Pederneira piirkonna Nazaré küla alumise piirkonnaga.

V. KOMPONENT 22. Audit ja kontroll

V.1. Reformi kirjeldus

Reform RE-C22-r49: Taaste- ja vastupidavuskava seire ja rakendamise kord

Meetme eesmärk on parandada taaste- ja vastupidavuskava seiret ja rakendamist. Selleks et tagada proportsionaalsete pettuse- ja korrupsioonivastaste meetmete tõhus rakendamine, muudab Portugal koordineeriva asutuse (EMRP) ja kõigi taaste- ja vastupidavuskava rakendamise eest vastutavate asutuste vahel sõlmitud lepinguid, et lisada rakendusasutustele juriidiline kohustus viia kolme kuu jooksul alates nende lepingute muutmisest läbi pettuseriski hindamine ning juhul, kui pettuseriski hindamisel tehakse kindlaks riskid, mida olemasolevad kontrollid ei hõlma, töötada välja tegevuskava, mis sisaldab täiendavaid kontrolle. See kohustus peab kajastuma koordineeriva asutuse menetlusjuhendis. Koordineeriv asutus edastab ametlikult kõigile rakendusasutustele ka tehnilised suunised, et toetada neid pettuseriski hindamisel. Lisaks täiustab Portugal menetlusi, et vähendada või vähendada topeltrahastamise riski, kehtestades kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega tulemuslikud süstemaatilised ristkontrollid taaste- ja vastupidavusraha raames ning taaste- ja vastupidavusraha ja muude liidu programmide vahel. Koordineeriv asutus esitab dokumendi, milles kirjeldatakse topeltrahastamise kavandatavaid üksikasjalikke ristkontrolle, et kinnitada, et topeltrahastamise vältimiseks on kehtestatud asjakohased menetlused.

V.2. Vahe-eesmärgid, sihid, näitajad ning järelevalve ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Saavutamise ajakava		Iga vahe-eesmärgi ja sihi kirjeldus ja selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
22.1	Re-C22–r49	Eesmärk	Euroopa metroloogia teadusprogrammi ja rakendusasutuste vaheliste rahastamislepingute muutmine, et lisada kohustus viia läbi pettuseriski hindamine	Muudetud lepingud				3. kv	2023	Koordineeriv asutus muudab kõigi taaste- ja vastupidavuskava rakendamise eest vastutavate asutustega sõlmitud lepinguid, et lisada rakendusasutustele juriidiline kohustus viia kolme kuu jooksul alates nende lepingute muutmisest läbi pettuseriski hindamine ning juhul, kui pettuseriski hindamisel tehakse kindlaks riskid, mida olemasolevad kontrollid ei hõlma, töötada välja lisakontrolle sisaldav tegevuskava. See kohustus peab kajastuma koordineeriva asutuse menetlusjuhendis. Koordineeriv asutus edastab ametlikult kõigile rakendusasutustele ka tehnilised suunised, et toetada neid pettuseriski hindamisel.
22.2	Re-C22–r49	Eesmärk	Topeltrahastamise riskikontrollide kasutuselevõtmine	Asjakohaste menetluste rakendamine				3. kv	2023	Portugali ametiasutused täiustavad ja rakendavad asjakohaseid menetlusi, et vähendada või vähendada topeltrahastamise riski, kehtestades kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega tulemuslikud süstemaatilised riskikontrollid taaste- ja vastupidavusrahastu raames ning taaste- ja vastupidavusrahastu ja muude liidu programmide vahel.

2. Taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogukulu

Portugali taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogukulu on 22 215 870 313 eurot.

REPowerEU peatüki hinnanguline kogumaksumus on 855 400 000 eurot. Sealhulgas on määruse (EL) 2023/435 artikli 21c lõike 3 punktis a osutatud meetmete hinnanguline kogumaksumus 0 eurot ning REPowerEU peatükis sätestatud muude meetmetega seotud kulud on 855 400 000 eurot.

2. JAGU: RAHALINE TOETUS

1. Rahaline toetus

Artikli 2 lõikes 2 osutatud osamaksed korraldatakse järgmiselt.

1.1. Esimene osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.29	Re-C01-i05-RAM	Eesmärk	Klassifitseerimissüsteemi, funktsionaalse profiili ja kasutajate suunamissüsteemi kasutuselevõtt Madeira integreeritud jätkuhooldusteenuste piirkondliku mudeli jaoks
1.4	Re-C01-r02	Eesmärk	Jõustub uus vaimse tervise dekreetseadus, milles sätestatakse vaimse tervise teenuste korraldamise põhimõtted
2.13	Re-C02-i04-RAA	Siht	Ehitatavad hooned Assooride autonoomse piirkonna avaliku sektori elamufondis
2.14	Re-C02-i04-RAA	Siht	Sekkumine Assooride autonoomse piirkonna sotsiaaleluruumidesse – renoveerimine
2.19	Re-C02-r04	Eesmärk	Jõustub dekreetseadus, millega kiidetakse heaks riikliku kiireloomulise ja ajutise eluasemekava õigusraamistik
3.17	Re-C03-i05	Eesmärk	Pakkumuse „Juurdepääsetavuseks vajaliku digitaalse taristu ehitamine 360°“ avaldamine
3.20	Re-C03-r08	Eesmärk	Vaesuse vastu võitlemise riikliku strateegia vastuvõtmine
3.21	Re-C03-r06	Eesmärk	Puuetega inimeste kaasamise riikliku strateegia (2021–2025) vastuvõtmine
3.22	Re-C03-r05	Eesmärk	Sotsiaalseadmete paigaldamise lihtsustatud korra jõustumine
3.23	Re-C03-r07	Eesmärk	Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondade ebasoodsas olukorras olevaid kogukondi käsitlevate tegevuskavade heakskiitmine
5.1	Re-C05-r09	Eesmärk	Portugali 2030. aasta tehnoloogilise ja äriinnovatsiooni strateegia suuniste ajakohastamine
5.11	Re-C05-i03	Eesmärk	Teadus- ja innovatsiooniprojektide hankemenetlus
5.15	Re-C05-i04-RAA	Eesmärk	Assooride ettevõtete rekapitalizeerimisvahendit käsitleva määruse vastuvõtmine
5.16	Re-C05-i04-RAA	Eesmärk	Assooride ettevõtete rekapitalizeerimisvahendi investeerimispoliitika vastuvõtmine
5.2	Re-C05-r11	Siht	Tunnustatud koostöölaborite võrgustiku laiendamine
5.3	Re-C05-r11	Eesmärk	Tehnoloogia- ja innovatsioonikeskusi käsitleva uue õigusliku korra jõustumine
5.4	Re-C05-r12	Eesmärk	Põllumajanduse innovatsioonikava heakskiitmine
6.13	Re-C06-r15	Eesmärk	Kõrghariduse omandamiseks erikonkursside loomist käsitleva seaduse jõustumine
6.14	Re-C06-r15	Eesmärk	Kõrgharidusasutuste ning avaliku halduse ja ettevõtete koostööd reguleeriva uue õigusraamistiku jõustumine

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
7.13	Re-C07-i05-RAA	Eesmärk	Kahe maanteeprojekti kohta sõlmitud leping
7.4	Re-C07-i01	Eesmärk	Ettevõtete vastuvõtupiirkondade valimine keskkonnasäästlikkuse ja digitaliseerimise parandamiseks võetavate meetmete jaoks
7.6	Re-C07-i02	Eesmärk	1 maanteeprojekti leping on allkirjastatud
8.17	Re-C08-r19	Eesmärk	Metsanduspiirkondades põllumajandusmaa kohustuslikku valdust käsitlev õigusraamistik
8.19	Re-C08-r21	Eesmärk	Seadus maapõlengute ühtse juhtimissüsteemi loomise kohta (SGIFR)
10.1	TC-C10-r23	Eesmärk	Mereministeeriumi õigusaktide läbivaatamise jõustumine seoses meremajanduse ja -innovatsiooni rahastamissuutlikkuse suurendamisega sinise fondi kaudu
11.1	TC-C11-i01	Eesmärk	Esimene pakkumismenetlus tööstuse CO ₂ heite vähendamise projektide jaoks
12.1	TC-C12-i01	Eesmärk	Programmi „Resineiros Vigilantes“ 2021. aasta protokollil allkirjastamine
12.5	TC-C12-r25	Eesmärk	Uue üldise jäätmekäitluskorra jõustumine
14.1	TC-C14-r29	Eesmärk	Riikliku gaasiedastusvõrgu määruse ja riikliku gaasijaotusvõrgu määruse jõustumine
14.2	TC-C14-i01	Eesmärk	Esimene pakkumismenetlus taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasi projektide jaoks
16.13	TD-C16-i03	Siht	Digitaalse innovatsiooni keskused
17.6	TD-C17-r32	Eesmärk	Uue halduslepingu vormi jõustumine riigile kuuluvate ettevõtete juhtimise uue stiimulite/karistuste süsteemi raames
19.22	TD-C19-r34	Eesmärk	Avaliku halduse digiülemineku õigusraamistiku jõustumine
19.24	TD-C19-r36	Eesmärk	Riikliku haldusinstituudi loomine, l.p.
20.2	TD-C20-i01	Eesmärk	Õpilaste ja õpetajate individuaalsete arvutite ostulepingute allkirjastamine
		Osamakse summa	636 139 080 eurot

1.2. Teine osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.13	Re-C01-i02	Eesmärk	Muude tervishoiuteenuste, sealhulgas esmatasandi tervishoiuteenuste puhul valgel, sinisel või rohelisel taustal läbi vaadatud erakorralistele episoodidele viitamise tingimuste jõustumine
1.20	Re-C01-r03	Eesmärk	Piirkondlike tervishoiuasutuste rahalise toetuse eraldamist käsitleva määruse jõustumine
1.6	Re-C01-i01	Eesmärk	Uue halduslepingu vormi jõustumine

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
3.24	Re-C03-i01	Eesmärk	Lissaboni/Porto omavalitsuste ja kohalike tehniliste üksuste vaheliste lepingute allkirjastamine, milles määratakse kindlaks toetatavate meetmete ulatus.
3.3	Re-C03-i06	Eesmärk	Toetuslepingute sõlmimine sotsiaalrajatiste/sotsiaalmeetmete võrgustiku loomiseks ja laiendamiseks edendavatele asutustele.
4.1	Re-C04-i01	Eesmärk	Kultuurirajatiste võrgustiku tehnoloogilised kirjeldused
5.18	Re-C05-i05-RAA	Eesmärk	Assooride põllumajanduse innovatsiooni ja digitaliseerimise programmi avaldamine
8.14	Re-C08-i02	Siht	Riikliku hädaolukordade ja kodanikukaitse ameti (ANEPC) piirkondlike ja allpiirkondlike struktuuride loomine
8.15	Re-C08-i03	Eesmärk	Looduskaitse- ja Metsainstituudi esialgse aruande avaldamine, I.P
8.4	Re-C08-i05	Eesmärk	Liikumine BUPi 2.0 platvormi suunas
8.7	Re-C08-i05	Eesmärk	Esmase kütusekäitluse Breaks Structuring Network (RPFGC) lepingu avaldamine
12.2	TC-C12-i01	Eesmärk	Selliste projektide heakskiitmine, mille konsortsiumid on esitanud uute biomajanduse toodete, tehnoloogiate ja protsesside arendamiseks tekstiili- ja rõiva-, jalatsi- ning looduslike vaikude sektoris
15.10	TC-C15-i04	Eesmärk	Lepingu allkirjastamine bussi kiirtransiidiliini ehitamiseks Praça do Império ja Praça Albuquerque Mouzinho vahel Portos
16.1	TD-C16-r31	Eesmärk	Riiklikus kvalifikatsioonikataloogis sisalduva koolitussisu läbivaatamise jõustumine seoses digioskuste valdkonna moodulitega ning digiallkirjade ja -templite loomist käsitlevate õigusaktide või määrustega
16.2	TD-C16-i01	Eesmärk	Portugali digiakadeemia ja tööhõive + digitaalprogrammide algus
17.15	TD-C17-i02	Eesmärk	Viia lõpule munitsipaalkinnisvaramaksu (IMI) 1. näidise eeltäitmine maksu- ja tolliameti käsutuses olevate andmete alusel
19.11	TD-C19-i04	Siht	Turvaline mobiilsidesüsteem riigiteenistujatele
		Osamakse summa	1 967 365 517 eurot

1.3.Kolmas osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.3	Re-C01-r01	Siht	Omavalitsuste tervishoiuvaldkonna kohustuste detsentraliseerimise protsessi lõpuleviimine
1.8	Re-C01-r03	Siht	Uute integreeritud vastutuskeskuste loomine riikliku tervishoiuteenistuse haiglates
1.24	Re-C01-i03	Eesmärk	Teadlikkuse suurendamise ja koolitusmeetmete väljatöötamine „patsientide liikumisvõimaluste loomiseks“ dementsuse kontekstis

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.32	Re-C01-i06	Siht	Kohalike infotehnoloogiavõrkude ajakohastamine
1.33	Re-C01-i06	Siht	Kaugtervishoiu ja kaugseire funktsioonide rakendamine
2.1	Re-C02-i01	Siht	Eluasemele juurdepääsu toetusprogramm – allkirjastatud koostöö- või rahastamiskokkulepped
2.4	Re-C02-i02	Siht	Riiklik erakorralise ja ajutise majutuse toetus – Erakorra- ja üleminekumajutuse rahastamislepingute allkirjastamine
3.11	RE-C03-i03-RAM	Siht	Kodutute integreerimise tegevuskavad.
4.6	Re-C04-i02	Eesmärk	Saber Fazeri võrgustiku loomine
5.5	Re-C05-i01.01	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks asjaomastes strateegilistes valdkondades (innovatsioonikavad).
5.7	Re-C05-i01.02	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks vähese CO ₂ heitega majanduse, kliimamuutustele vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemise seisukohast olulistes strateegilistes valdkondades
5.9	Re-C05-i02	Siht	Lepingud liideseüksustega, sealhulgas koostöölaboritega – kolabs, sõlmitud
6.15	Re-C06-r16	Eesmärk	Reguleeritud kutsealasid käsitleva seaduse jõustumine
7.1	Re-C07-i00	Siht	Üldkasutatavad elektrisõidukite laadimispunktid
7.7	Re-C07-i02	Eesmärk	Kahe maanteeprojekti kohta sõlmitud leping
8.18	Re-C08-r20	Eesmärk	Maakatte seiresüsteem (SMOS)
12.6	TC-C12-r25	Eesmärk	Keskkonnanahoidlike riigihangete läbivaadatud riikliku strateegia jõustumine
15.12	TC-C15-i05	Eesmärk	Allkirjastatud leping keskkonnasõbralike busside ostmiseks ühistranspordi CO ₂ heite vähendamise programmi raames
16.7	TD-C16-i02	Siht	Riikliku katselaborite võrgustiku jaoks valitud katsebasseinid
17.1	TD-C17-r32	Siht	Viia lõpule riikliku keske riigihangete süsteemi uute hankemudelite kavandamine ja rakendamine, nagu on ette nähtud avaliku halduse jagatud teenuste üksuse 2020.–2023. aasta strateegilises kavas
17.2	TD-C17-r32	Eesmärk	Riikliku raamatupidamisüksuse aluseks olevate õigusaktide jõustumine
17.3	TD-C17-r32	Eesmärk	Valitsemissektori eelarve täitmise ja eelarve täitmise järelevalve mudeli lõpuleviimine ja heakskiitmine
17.7	TD-C17-r32	Eesmärk	Riigile kuuluvate ettevõtete finantsseisundi ja tulemuste analüüsamise ja avalikustamise uue mudeli jõustumine
19.1	TD-C19-i01	Siht	Avalikud teenused, mis on kättesaadavad lihtsustatud ja sidusal viisil eri kanalite kaudu
19.4	TD-C19-i02	Siht	Avalikud teenused, mis on elektroonilise identiteedi kaudu turvaliselt kättesaadavad ja mille puhul järgitakse ühekordsuse põhimõtet
20.3	TD-C20-i01	Siht	Arvutid õpilastele ja õpetajatele individuaalseks kasutamiseks

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
20.10	TD-C20-i02-RAA	Siht	Ulatuslikud avatud veebikursused õpetajatele ja lapsevanematele ARAs
20.14	TD-C20-i03-RAM	Siht	Digitaalsed käsiraamatud 2. ja 3. tsükli õpilastele ning keskkooliõpilastele
22.1	Re-C22-r49	Eesmärk	Euroopa metroloogia teadusprogrammi ja rakendusasutuste vaheliste rahastamislepingute muutmine, et lisada kohustus viia läbi pettuseriski hindamine
22.2	Re-C22-r49	Eesmärk	Topeltrahastamise riskikontrollide kasutuselevõtmine
		Osamakse summa	<i>2 010 220 573 eurot</i>

1.4.Neljas osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.1	Re-C01-r01	Eesmärk	Esmatasandi tervishoidu käsitlevate õigusaktide jõustumine
1.5	Re-C01-r02	Eesmärk	Uue vaimse tervise seaduse jõustumine, millega kehtestatakse vaimuhaigusi põdevate inimeste õigustega seotud põhimõtted ja reguleeritakse kohustuslikku haiglaravi või ravi
1.12	Re-C01-r03	Eesmärk	Riikliku tervishoiuteenistuse uue täieliku pühendumusega töötamise korra jõustumine
5.39	Re-C05-i09	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks asjaomastes strateegilistes valdkondades (innovatsioonikavad).
5.41	Re-C05-i10	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks vähese CO ₂ heitega majanduse, kliimamuutustele vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemise seisukohast olulistes strateegilistes valdkondades.
6.16	Re-C06-r17	Eesmärk	Platvormitööd reguleeriva seaduse jõustumine
8.10	Re-C08-i04	Siht	Sõidukite, masinate ja seadmete tarnimine
17.22	TD-C17-r40	Eesmärk	Teatavate maksusoodustuste õigusraamistikku muutva õigusakti jõustumine
18.1	TD-C18-r33	Eesmärk	Erikodade loomine haldus- ja maksukohtutes
18.2	TD-C18-r33	Eesmärk	Õigusliku korra jõustumine, et soodustada kohtusisest ja kohtuvälist kokkulepet
		Osamakse summa	<i>937 165 319 eurot</i>

1.5.Viies osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.2	Re-C01-r01	Siht	Juurdepääsu võimaldamine riskistatitiseerimise vahendile, et toetada tervisekeskuste rühmade funktsionaalsetes üksustes kliinilist juhtimist
1.40	Re-C01-i04	Eesmärk	Ida-Lissaboni haigla ehitamise halduslepingu allkirjastamine
1.41	Re-C01-i10	Eesmärk	Aruande heakskiitmine, milles määratakse kindlaks NHSi vajadused raskete meditsiiniseadmete järele
2.2	Re-C02-i01	Siht	Eluaseme kättesaadavuse toetusprogramm – kodumajapidamistele pakutavad ostetud, ehitatud (suure energiatõhususega) või taastatud eluruumid
2.6	Re-C02-i02	Siht	Riiklik erakorraline ja ajutine majutustoetus – alustatud või ostetud tööd tegevad majutuskohad
2.16	Re-C02-i04-RAA	Siht	Sekkumine Assooride autonoomse piirkonna sotsiaaleluruumidesse – renoveerimine
4.7	Re-C04-i02	Siht	Sõlmitud lepingud kultuuripärandiga seotud hoonete ja rahvusteatri teatrite taastamiseks ja säilitamiseks
4.9	Re-C04-i01	Eesmärk	ANIMi tehnoloogiline ajakohastamine – Moving Images'i riiklik arhiiv
6.3	Re-C06-i01	Siht	Renoveeritud, ehitatud või ostetud seadmetega koolituskeskuse asukohad
7.14	Re-C07-i05-RAA	Eesmärk	Kaheksa maanteeprojekti kohta sõlmitud leping
8.5	Re-C08-i02	Siht	BUPI alane koolitus
8.12	Re-C08-i04	Siht	Kahepolarisatsiooniradarite paigaldamine
10.8	TC-C10-i04-RAA	Eesmärk	Riiklike ehitustööde lepingu algus tehnilise keskuse MARTEC jaoks
11.2	TC-C11-i01	Eesmärk	Rahalise toetuse andmise lepingute allkirjastamine
12.7	TC-C12-r39	Eesmärk	Öko-modulatsiooni kriteeriumide ühtlustatud määratluse jõustumine
12.8	TC-C12-r39	Eesmärk	Taaskasutamise stimuleerimiskava (hoiuste ja tagasimaksete süsteem) ühekordselt kasutatavate plastpudelite, raudmetallide ja alumiiniumi puhul
15.1	TC-C15-i01	Eesmärk	Lissaboni metroovõrgu laiendamise lepingu allkirjastamine
15.4	TC-C15-i02	Eesmärk	Porto Metro võrgu laiendamise lepingu allkirjastamine
15.13	TC-C15-i05	Siht	Uute heitevabade (elektri- või vesiniku)busside ostmise ühistranspordis
15.14	TC-C15-r30	Eesmärk	Ühistranspordile juurdepääsu tingimuste parandamist käsitlevate õigusaktide jõustumine
16.14	TD-C16-i03	Eesmärk	Digitaalarvete saatmise ja küberturvalisuse, privaatsuse, kasutatavuse ja kestlikkuse sertifitseerimise teenuste loomine
16.16	TD-C16-i04	Siht	Tööstus 4.0 projektide valimine
17.21	TD-C17-i02	Eesmärk	Viia lõpule tempelmaksuga maksustatava konkreetse tehingu eeltäitmine

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
17.23	TD-C17-r40	Eesmärk	Õigusakti jõustumine, millega luuakse alaline tehnilise maksupoliitika üksus Unidade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira (U-TAX)
18.5	TD-C18-i01	Eesmärk	Ajakohastatud IT-süsteem kriminaaluurimise jaoks
19.19	TD-C19-i07	Siht	Praktikaprogramm kõrgkooli lõpetanutele
19.20	TD-C19-i07	Siht	IT-seadmed avaliku halduse töötajatele
19.23	TD-C19-r35	Eesmärk	Avaliku halduse ümberkorraldamist käsitleva õigusaktide paketi jõustumine
21.7	RP-C21-r43	Eesmärk	Riikliku energiaostuvõimetuse vaatluskeskuse (ONPE) loomist käsitlevate õigusaktide jõustumine
21.9	RP-C21-r44	Eesmärk	Koostööprotokolli allkirjastamine
21.16	RP-C21-r46	Eesmärk	Taastuvallikatest toodetud vesinikku käsitleva haldus- või õigusakti jõustumine
21.18	RP-C21-r47	Eesmärk	Säästva biometaanit tsentraliseeritud ostu esimese enampakkumise algatamine
21.20	RP-C21-r48	Eesmärk	EMER 2030 kehtestamine
21.21	RP-C21-r48	Eesmärk	Taastuvenergia ja energia salvestamise projektide litsentsimise määruse jõustumine
21.24	RP-C21-i06	Eesmärk	Pakkumismenetlus taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasi projektideks
		Osamakse summa	1 877 616 715 eurot

1.6.Kuues osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.7	Re-C01-r03	Eesmärk	Riikliku tervishoiuteenistuse uue juhtimisarvestuse kava jõustumine
1.9	Re-C01-r03	Siht	Uute integreeritud vastutuskeskuste loomine riikliku tervishoiuteenistuse haiglates
1.11	Re-C01-r03	Eesmärk	Ravimite tsentraliseeritud ostumehhanismide tugevdamise tegevuskava jõustumine
1.22	Re-C01-i02	Siht	Koduhoolduse integreeritud jätku- ja palliatiivhooldusteenuste riiklike võrgustike reageerimissuutlikkuse suurendamine
1.28	Re-C01-i05-RAM	Siht	Kogukonna vaimse tervise rühmade loomine Madeira piirkondlikus tervishoiuteenistuses
3.6	Re-C03-i02	Siht	Eluruumid, kus puudega inimestel on parem juurdepääs
3.25	Re-C03-i06	Eesmärk	Porto ja Lissaboni suurlinnapiirkonna seirearuande avaldamine kõigis 12 sekkumispiirkonnas võetud meetmete kohta.

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
5.33	RE-C05-i07-RAM	Eesmärk	Rakenduslepingu (protokoll) allkirjastamine Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial ja valitud finantsvahendajate vahel
8.2	Re-C08-i01	Siht	Integreeritud maastikuhaldusoperatsioonide (OIGP) avaldamine Diário da Republicas
8.21	Re-C08-i05	Eesmärk	Teadlikkuse suurendamise kampaania väljatöötamine riskantse käitumise ennetamiseks
10.13	TC-C10-i06-RAM	Eesmärk	Mitmeetstarbelise uurimislaua lepingu allkirjastamine
13.1	TC-C13-i01	Siht	Eraelamute energiatõhusaks renoveerimine
14.5	TC-C14-i02-RAM	Siht	Täiendav paigaldatud hüdroenergia tootmisvõimsus
14.12	TC-C14-i03-RAA	Siht	Täiendav taastuvelektri tootmine Corvos
15.15	TC-C15-i06	Eesmärk	Elektrooniliste signaalimissüsteemide lepingu allkirjastamine
16.6	TD-C16-i02	Siht	„Riikliku katselaborite võrgustiku toetus“ –
17.9	TD-C17-i01	Eesmärk	Riikliku raamatupidamisüksuse tegevuse lõpuleviimine
18.3	TD-C18-r33	Eesmärk	Maksejõuetust ja sissenõudmist käsitleva läbivaadatud õigusraamistiku jõustumine
18.6	TD-C18-i01	Eesmärk	Teabesüsteem „Ettevõtlus 2.0“
19.12	TD-C19-i04	Eesmärk	Elutähtsate digitaristute ajakohastamise lõpuleviimine
20.6	TD-C20-i01	Siht	Paigaldatud uued projektsiooniseadmed
21.12	RP-C21-i05	Eesmärk	Tööstusprojektide rakendamise heakskiitmise tingimuste allkirjastamine
21.17	RP-C21-r46	Eesmärk	Taastuvatest energiaallikatest toodetud gaase käsitleva õigusraamistiku jõustumine
21.19	RP-C21-r47	Eesmärk	Biometaanide tegevuskava vastuvõtmine
21.22	RP-C21-r48	Siht	Taastuvenergiaprojektidele loa andmisega tegelevate töötajate koolitamine
21.26	RP-C21-i07	Eesmärk	Avamere tehniliste uuringute lepingu(te) allkirjastamine
21.28	RP-C21-i08	Eesmärk	Elektrisalvestusvõimsuse paigaldamise heakskiitmise tingimuste allkirjastamine
21.35	RP-C21-i12	Eesmärk	Keskkonnasõbralike busside vastuvõtutingimuste allkirjastamine ühistranspordi CO ₂ heite vähendamise programmi raames
		Osamakse summa	967 013 198 eurot

1.7.Seitsmes osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.10	Re-C01-r03	Siht	Koduhaiglasse lükatud patsientide arvu suurenemine
1.37	Re-C01-i08-RAA	Siht	Telemeditsiin Assooride piirkondlikus tervishoiuteenistuses
1.42	Re-C01-i10	Siht	Raske meditsiiniseadmete ostmise
2.5	Re-C02-i02	Siht	Riiklik erakorralise ja ajutise majutuse toetus – Hädaolukorra ja ülemineku rahastamislepingute allkirjastamine eluruumid
3.2	Re-C03-i01	Siht	Sotsiaalse sekkumise rühmade (Radar Social) loomine
3.18	Re-C03-i05	Eesmärk	Digitaalsed teabeallikad puuetega inimestele
5.37	Re-C05-i08	Eesmärk	Notariaalaktsi riikliku süvaandmetöötluse keskuse (CNCA) asutamise ja põhikirja kohta
6.5	Re-C06-i02	Eesmärk	Toetus alalistele lepingutele
6.17	Re-C06-r18	Eesmärk	Võrdse tasustamise süsteemi käsitleva normi avaldamine.
6.18	Re-C06-r18	Eesmärk	Väikese soolise palgalõhega ettevõtete tunnustamine.
6.24	Re-C06-i07	Siht	Innovatsioon ja pedagoogiline moderniseerimine kõrghariduses
7.2	Re-C07-i00	Siht	Üldkasutatavad elektrisõidukite laadimispunktid
8.13	Re-C08-i05	Siht	Koolitus, varustus ja sõidukid ANEPCile, GNRile ja tuletõrjebrigaadidele
10.15	TC-C10-i06-RAM	Siht	Ühe autonoomse mehitamata sõiduki tarnimine
14.4	TC-C14-i02-RAM	Eesmärk	Sünkroonkompensaatori ehitamine ja integreerimine
14.6	TC-C14-i02-RAM	Siht	Renoveeritud paigaldatud hüdroenergia tootmisvõimsus
17.5	TD-C17-r32	Eesmärk	Selliste õigusaktide jõustumine, millega integreeritakse kulude läbivaatamine korrapärasesse eelarvemenetlusse, sealhulgas tõhususe kokkuvõtte järelhindamine
17.10	TD-C17-i01	Eesmärk	Riigieelarve koostamist toetava infotehnoloogialahenduse uued funktsioonid
17.12	TD-C17-i01	Siht	Riikliku riigihangete kesksüsteemi infosüsteemid
19.25	TD-C19-i01	Eesmärk	Uute kodanike kaupluste ja -ruumide loomist käsitlevate protokollide või heakskiitmistingimuste allkirjastamine
19.28	TD-C19-i05-RAM	Eesmärk	Funktsionaalne prototüüp
20.5	TD-C20-i01	Siht	Digiõppe laborid
20.7	TD-C20-i01	Eesmärk	Koolijuhtimise võimestamine
20.15	TD-C20-i03-RAM	Siht	Koolide ühendus tunnustatud aruandlusmehhanismis
21.10	RP-C21-r44	Siht	Suutlikkuse suurendamise meetmed

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
21.14	RP-C21-r45	Eesmärk	Roheliste oskuste ja töökohtade programmi
21.42	RP-C21-i16	Eesmärk	Lepingu allkirjastamine
		Osamakse summa	1 208 992 815 eurot

1.8.Kaheksas osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.34	Re-C01-i06	Siht	Infotehnoloogia haldusmoodulite, kliiniliste põhimoodulite ja erakorraliste kliiniliste moodulite rakendamine
3.29	Re-C03-r38	Eesmärk	Ühtse sotsiaalhüvitise tööühma aruanne
5.53	Re-C05-i15-RAA	Eesmärk	Rakenduskokkulepe
5.51	Re-C05-i14	Eesmärk	Rakenduskokkulepe
6.8	Re-C06-i04	Siht	Täiendav arv üliõpilasi, kes on lõpetanud kolmanda taseme hariduse STEAM-erialadel
8.3	Re-C08-i01	Siht	Kütusejuhtimisprojektidega külad
9.1	Re-C09-i01	Siht	Paigaldatud põhjaveevarude täiendavad seirepunktid (SM3)
9.12	RE-C09-i03-RAM	Siht	Ümberehitatud või rehabiliteeritud torude täiendav kilomeeter
14.7	TC-C14-i02-RAM	Siht	Akusalvestussüsteemi täiendav installeeritud võimsus
15.11	TC-C15-i04	Siht	Lõpule viidud Bus kiirtransiidiliini ehitamine Praça do Império ja Praça Albuquerque Mouzinho vahel Portos
17.8	TD-C17-r32	Siht	Rahandusministri ja vastava(te) minister(t)e ministri(te) poolt järjepidevalt heaks kiidetud riigile kuuluvate ettevõtete eelarve- ja tegevuskavade arv
17.24	TD-C17-r40	Eesmärk	U-TAXi hindamisaruande avaldamine olemasolevate maksusoodustuste kohta
18.10	TD-C18-r33	Eesmärk	Kohtuametnike põhimäärus
19.27	TD-C19-i01	Siht	Kodanike taotlus
19.14	TD-C19-i04	Eesmärk	Julgeolekujõudude ja -teenuste IT-süsteemi ajakohastamine
19.16	TD-C19-i05-RAM	Siht	Avalikud teenused tunnustatud aruandlussüsteemi pakkuja kodanikele, külastajatele ja ettevõtjatele
19.34	TD-C19-i08	Eesmärk	Arukate alade portaali käivitamine
21.8	RP-C21-r43	Eesmärk	Kütteostuvõimetuse vastu võitlemise rahastamisvahendi käivitamine
21.11	RP-C21-r44	Siht	Espaços Cidadão Energia käivitamine
21.38	RP-C21-i14	Eesmärk	Bragasse uue kiirtransiidiliini ehitamist käsitleva lepingu allkirjastamine

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
		Osamakse summa	941 378 890 eurot

1.9.Üheksas osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.21	Re-C01-i02	Siht	Statsionaarse ja ambulatoorse ravi integreeritud jätkuravi ja palliatiivse ravi riiklike võrgustike reageerimissuutlikkuse tugevdamine
1.23	Re-C01-i03	Siht	Kohtupsühhiaatriüksuste ja -seadmete renoveerimine
1.25	Re-C01-i03	Eesmärk	Vaimse tervise võrgustiku tugevdamise lõpuleviimine
1.35	RE-C01-i07-RAM	Siht	Uued arvutiseadmed Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse jaoks
1.36	Re-C01-i08-RAA	Siht	Parem juurdepääs Assooride piirkondliku tervishoiuteenistuse kasutajaportaali
1.38	Re-C01-i09	Siht	Programmide „School Sports Community“ ja „School Sports on Wheels“ rakendamise lõpuleviimine koolides
1.39	Re-C01-i09	Eesmärk	Ülemaailmse aktiivse elutoe süsteemi ja sellega seotud tehnoloogilise platvormi riikliku kampaania käivitamine
2.17	Re-C02-i04-RAA	Siht	Ehitatud hooned Assooride autonoomse piirkonna avaliku sektori elamufondis – hoonete ehitamine
2.18	Re-C02-i04-RAA	Siht	Sekkumine Assooride autonoomse piirkonna sotsiaaleluruumidesse – renoveerimine
2.31	Re-C02-i08-RAA	Siht	Assooride autonoomse piirkonna sotsiaalelamute arvu suurendamine – ehitatud eluruumid
3.7	Re-C03-i02	Siht	Eluruumid, kus puudega inimestel on parem juurdepääs
3.8	Re-C03-i02	Siht	Avalik ruum, kus puudega inimestel on parem juurdepääs
3.9	Re-C03-i02	Siht	Avalikud teenused, kus puudega inimestel on parem juurdepääs
3.27	RE-C03-i03-RAM	Siht	Kodutuid toetavate kohtade arv hooldekodudes
3.12	Re-C03-i04-RAA	Siht	Sotsiaalse kaasamisega hõlmatud peredest pärit isikute koolitamine
3.14	Re-C03-i04-RAA	Siht	Instituições Particulares de Solidariedade Social'i jaoks ostetud sõidukid
3.15	Re-C03-i04-RAA	Siht	Vananemisprojekt on paigas
3.16	Re-C03-i04-RAA	Siht	Meetmed, mille eesmärk on võidelda laste ja noorte haridussüsteemist varakult lahkumise vastu.
3.19	Re-C03-i05	Eesmärk	Portugali viipekeele kõnekeskus
3.26	Re-C03-i06	Siht	Sotsiaalmeetmete rakendamine
4.2	Re-C04-i01	Siht	Raamatupoodide/asutuste digiülemineku rahaline toetamine

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
4.3	Re-C04-i01	Eesmärk	Avalike kogude digiteerimine ja virtualiseerimine
4.5	Re-C04-i01	Siht	Rahaline toetus kirjandusteoste tõlkimiseks ja avaldamiseks
4.11	Re-C04-i02	Eesmärk	„Saber Fazer“ algatuse laboratooriumide ja marsruutide loomine ning pedagoogiliste ja informatiivsete tegevuste loomine traditsiooniliste tehnikate kohta.
5.10	Re-C05-i02	Siht	Ettevõtjad, kes saavad kasu liideste üksuste, sealhulgas koostöölaborite (Colabs) pakutavatest teenustest
5.12	Re-C05-i03	Siht	Põllumajanduse 2030. aasta innovatsioonikava keskkonnanahoidlikele aspektidele keskenduvate innovatsiooni- ja teadusprojektide lõpuleviimine
5.13	Re-C05-i03	Siht	Põllumajanduse 2030. aasta innovatsioonikava digitaalsetele aspektidele keskenduva viie struktureeriva projekti lõpuleviimine
5.14	Re-C05-i03	Siht	Põllumajandusliku innovatsiooni keskuste uuendamine/ajakohastamine
5.19	Re-C05-i05-RAA	Siht	Uued (aegunud struktuuride asendamiseks) või ümberkvalifitseeritud struktuurid, mis vastutavad loomade tapmise ning piima kvaliteedi ja toiduohutuse sertifitseerimise eest
5.20	Re-C05-i05-RAA	Siht	Töötlemis- ja turustussektori ettevõtete ümberkorraldamise toetuskavade raames toetatavad projektid
5.21	Re-C05-i05-RAA	Siht	Põllumajandusettevõtete ümberkorraldamise toetuskavade raames toetatavad projektid
5.22	Re-C05-i05-RAA	Siht	Põllumajandustootjate mõjuvõimu suurendamise programmi raames põllumajandusettevõtetele antav spetsiaalne tehniline toetus
5.34	RE-C05-i07-RAM	Siht	Piirkondlike ettevõtete projekte toetavad laenu tagatised.
5.35	Re-C05-i08	Siht	Programmi „Science XXI ülikoolilinnak“ ja „Teaduskeskus“ lõpuleviimine ning teenuste osutamine riikliku avatud teaduse ja avatud teadusandmete programmi (PNCADAI) kaudu
6.2	Re-C06-i01	Siht	Renoveeritud või ehitatud spetsialiseeritud tehnoloogiakeskused
6.4	Re-C06-i01	Siht	Renoveeritud, ehitatud või ostetud seadmetega koolituskeskuse asukohad
6.6	Re-C06-i03	Siht	Täiskasvanute oskuste täiendamist toetavates meetmetes osalejad
6.7	Re-C06-i04	Siht	<i>Ciência Viva</i> klubid
6.9	Re-C06-i04	Siht	Täiendav arv üliõpilasi, kes on lõpetanud kolmanda taseme hariduse STEAM-erialadel
6.10	Re-C06-i05-RAA	Siht	keskharidusjärgses ja kolmanda taseme hariduses osalevate täiskasvanute arv
6.11	Re-C06-i05-RAA	Siht	Ajakohastatud kutsekoolid Assooride autonoomses piirkonnas
6.12	Re-C06-r14	Eesmärk	Vabade koolitusvõimaluste avamine
7.3	Re-C07-i00	Siht	Üldkasutatavad elektrisõidukite laadimispunktid
7.8	Re-C07-i02	Siht	Ehitatud või taastatud teed
8.1	Re-C08-i01	Siht	Maastikuplaneerimise ja -majandamise programmide (PRGP) väljatöötamine haavatavatena määratletud territooriumidel.

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
8.20	Re-C08-i01	Siht	Maakorralduse meetmete rakendamine Programa „Emparcelar para Ordenar“
8.8	Re-C08-i03	Siht	Kehtestatud servituudiala
8.9	Re-C08-i03	Siht	Esmase kütusekäitluse katkestuste struktureerimise võrgustiku (RPFGC) rakendamine
8.11	Re-C08-i04	Siht	Kergete ja keskmise suurusega tuletõrjujate kopterite tarnimine
8.16	Re-C08-i05	Siht	Riikliku koolitusprogrammi rakendamine
9.13	RE-C09-i03-RAM	Siht	Madeira saare lõunaosas avalikuks varustamiseks ja niisutamiseks kättesaadavaks tehtud täiendav veekogus
10.2	TC-C10-i01	Eesmärk	Blue Hubi kooli ajakohastamise lõpuleviimine
10.4	TC-C10-i02	Siht	Kalandussektori üksuste innovatsiooni, energiasüsteemi ümberkujundamist ja keskkonnamõju vähendamist toetava 82 projekti lõpparuannete heakskiitmine
10.9	TC-C10-i04-RAA	Eesmärk	Uurimislaeva kättoimetamine
10.16	TC-C10-i06-RAM	Siht	Kahe autonoomse mehitamata sõiduki tarnimine
11.3	TC-C11-i01	Siht	Rahaline toetus tööstuse CO ₂ heite vähendamise projektidele
12.3	TC-C12-i01	Siht	Bioressursipõhiseid ressursse ühendavad uued tooted, tehnoloogiad ja katseprotsessid
12.9	TC-C12-r39	Eesmärk	Elektri- ja elektroonikaseadmete tagasivõtukava
12.10	TC-C12-i02	Siht	Suurem jäätmete, korduskasutamise, ringlussevõtu ja taaskasutamise suutlikkus
13.5	TC-C13-i02	Siht	Keskvalitsuse hoonete energiatõhususse sekkumine
13.8	TC-C13-i03	Eesmärk	Erateenuseid osutavate hoonete energiatõhususse sekkumine
14.10	TC-C14-i02-RAM	Siht	Tänavavalgustuspunktide asendamine
16.3	TD-C16-i01	Siht	Tööhõive + digikoolitusel osalejad
16.4	TD-C16-i01	Siht	Portugali digitaalakadeemia diagnostika
16.9	TD-C16-i02	Siht	Digitaalkaubanduse naabruskonnad
16.10	TD-C16-i02	Siht	VKEd, keda toetavad digitaalkaubanduse kiirendajad
16.12	TD-C16-i02	Siht	Idufirmad, kes on kaardistatud idufirma Portugali idufirma platvormil
16.20	TD-C16-i06-RAM	Siht	Ettevõtte 4.0
17.4	TD-C17-r32	Eesmärk	Programmi eelarvestamise kuluarvestuse mudeli vastuvõtmine
17.11	TD-C17-i01	Eesmärk	Uue eelarve- ja finantskontrolli mudeli toetusinfosüsteemi kasutuselevõtmine
17.14	TD-C17-i01	Eesmärk	Viia lõpule julgeolekuoperatsioonide keskuse rakendamine;
17.16	TD-C17-i02	Eesmärk	Maapiirkondade kinnisvara lihtsustatud hindamist toetava infosüsteemi lõpliku versiooni esitamine ja kasutuselevõtmine

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
17.17	TD-C17-i02	Siht	Viia lõpule edafo-klimatomorfoloogiline (muld ja kliima) maapiirkondade kinnisvara majandusliku potentsiaali kirjeldamine ja hindamine
17.18	TD-C17-i03	Siht	<i>Segurança Social Direta</i> veebisaidi funktsioonide laiendamine, lisades viis uut veebiteenust
17.19	TD-C17-i03	Siht	Maksetega seotud sotsiaaltoetuste maksmiseks kuluva keskmise päevade arvu vähendamine 80 % võrra nende puhul, kelle keskmine toetuse andmise aeg on pikem kui 10 päeva
17.20	TD-C17-i03	Siht	Arukate jälgimismudelite rakendamine, et toetada pettuse ennetamist, tuginedes masinõppe protsessidele
18.4	TD-C18-r33	Eesmärk	Litsentsimist takistavate tõkete kõrvaldamist käsitleva õigusaktide paketi jõustumine
18.7	TD-C18-i01	Eesmärk	Uus infosüsteem kohtute ja prokuratuuri digiüleminekuks
18.8	TD-C18-i01	Eesmärk	Uue tehnoloogiakava rakendamine
18.9	TD-C18-i01	Eesmärk	Õigusvaldkonna teadmushaldusplatvormid
19.17	TD-C19-i05-RAM	Eesmärk	ARMi avalike teenuste elutähtsa infrastruktuuri ja arvutiarhitektuuri ajakohastamine
19.29	TD-C19-i05-RAM	Eesmärk	Tsentraliseeritud andmehalduslahendus
19.18	TD-C19-i06-RAA	Eesmärk	ARA piirkondliku avaliku halduse digitaliseerimine
19.36	TD-C19-i08	Siht	Arukate territooriumide alane koolitus
20.1	TD-C20-r37	Siht	Avaliku haridusvõrgustiku õpetajate ja muude töötajate digioskuste koolitus
20.8	TD-C20-i01	Siht	Digitaalsed õppematerjalid
20.11	TD-C20-i02-RAA	Siht	Uued sülearvutid ja tahvelarvutid ARA koolidele
20.12	TD-C20-i02-RAA	Eesmärk	ARA koolide digiseadmed ja digitaalsed õppematerjalid
20.13	TD-C20-i02-RAA	Siht	Ulatuslikud avatud veebikursused õpetajatele ja lapsevanematele ARAs
20.16	TD-C20-i03-RAM	Siht	Digitaalsed käsiraamatud 2. ja 3. tsükli õpilastele ning ARMi keskkooliõpilastele
20.17	TD-C20-i03-RAM	Siht	Õpetajate ja muude kui õpetamisega tegelevate töötajate koolitamine ARMis
20.18	TD-C20-i03-RAM	Eesmärk	Teadus- ja tehnoloogiaseadmete tarnimine ARMi koolidele
21.2	RP-C21-i02	Siht	Eraelamute energiatõhusaks renoveerimine
21.15	RP-C21-r45	Siht	Roheliste kutseoskuste koolitusmeetmed
21.29	RP-C21-i08	Siht	Elektrisalvestusvõimsuse paigaldamine
21.32	RP-C21-i10-RAA	Siht	Elektrisalvestusvõimsuse paigaldamine
		Osamakse summa	2 111 907 988 eurot

1.10. Kümnes osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.15	Re-C01-i01	Siht	Uute tervishoiuüksuste ehitamine
1.16	Re-C01-i01	Eesmärk	Viia lõpule sõeluuringute ja varajase diagnoosimise programmide riiklik hõlmatus esmatasandi tervishoius
1.17	Re-C01-i01	Eesmärk	Suurendada esmaste tervisekeskuste reageerimissuutlikkust ja laiendada nende sekkumisvaldkondi
1.18	Re-C01-i01	Eesmärk	Tervishoiurajatiste ja -seadmete renoveerimine, et tagada esmastes tervisekeskustes juurdepääsetavus, kvaliteet ja ohutustingimused
1.19	Re-C01-i01	Eesmärk	Kogukonnapõhise hoolduse, koduse ja kogukonnapõhise sekkumise tugevdamine
1.26	Re-C01-i04	Eesmärk	Tervishoiuasutuste ja -seadmete ajakohastamine ja renoveerimine
1.27	Re-C01-i05-RAM	Siht	Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse ühenduse haiglasüsteemi vabade kohtade arvu suurendamine
1.30	Re-C01-i05-RAM	Siht	Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse integreeritud pideva hoolduse teenuste osutamise kohtade arvu suurenemine
1.31	Re-C01-i05-RAM	Siht	Esmatasandi tervishoiuteenuste renoveerimine Madeira piirkondlikus tervishoiuteenistuses
1.43	Re-C01-i10	Siht	Raske meditsiiniseadmete ostmise
1.44	Re-C01-i11-RAA	Siht	Assooride piirkondliku tervishoiuteenistuse ajakohastamine
2.3	Re-C02-i01	Siht	Eluaseme kättesaadavuse toetusprogramm – kodumajapidamistele pakutavad ostetud, ehitatud (suure energiatõhususega) või taastatud eluruumid
2.7	Re-C02-i02	Siht	Riiklik erakorraline ja ajutine majutustoetus – lõpetatud majutuskulud
2.8	Re-C02-i02	Siht	Julgeolekujõududele toimetatud majutus ja humanitaar- või julgeolekukaalutlustel pakutav ajutine majutus
2.11	Re-C02-i03-RAM	Siht	Toetatud eluasemed Madeira autonoomses piirkonnas
2.12	Re-C02-i03-RAM	Siht	Renoveeritud eraomanike kasutuses olevate era või avalike eluruumide arv, sealhulgas suurema energiatõhususega
2.30	Re-C02-i07-RAA	Siht	Maatükkide infrastruktuur
3.1	Re-C03-i01	Siht	Elektrisõidukite tarnimine
3.4	Re-C03-i01	Siht	Uute kohtade loomine ja olemasolevate kohtade renoveerimine sotsiaalrajatistes
3.5	Re-C03-i01	Siht	Koduabiteenuste kasutajad ja töötajad, kes saavad juurdepääsu tahvelarvutitele ning muudele IT- ja sideseadmetele, tehnilise abi seadmetele või koolitusele.

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
3.10	RE-C03-i03-RAM	Siht	Uued ja taastatud kohad eluruumides ja mitteeluhoonetes
3.13	Re-C03-i04-RAA	Siht	Puuetega inimestele mõeldud uued kohad hoolduskeskustes, mis toetavad puuetega inimesi
3.28	RE-03-i07-RAA	Siht	Hooldekodude laiendatud või renoveeritud kohad
3.30	Re-C03-r38	Eesmärk	Ühtse sotsiaalhüvitise (kodakondsuse sotsiaalkaitstesüsteemi alusel) ja sotsiaaltoetuste seadustiku jõustumine
4.4	Re-C04-i01	Eesmärk	Ajakohastatud tehnoloogilise infrastruktuuri loomine kultuurirajatiste võrgustiku jaoks
4.10	Re-C04-i01	Siht	Seadmete tarnimine riikliku heliarhiivi paigaldamiseks ja riiklike laborite tehnoloogiliseks ajakohastamiseks
4.8	Re-C04-i02	Siht	Lõpetatud tööd kultuuripärandiga seotud hoonete ja rahvusteatri taastamiseks ja säilitamiseks
4.12	Re-C04-i02	Eesmärk	Riikliku heliarhiivi ehituse lõpuleviimine
5.6	Re-C05-i01.01	Siht	Toodete, protsesside või teenuste lõpuleviimine asjaomastes strateegilistes valdkondades
5.17	Re-C05-i04-RAA	Siht	Kooskõlas rahastamisvahendi investimispoliitikaga kantakse piirkonna kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele omakapitali- ja kvaasiomakapitali toetust kokku 95 000 000 eurot.
5.54	Re-C05-i15-RAA	Siht	Aktiafondiga sõlmitud juriidilised lepingud ja ministeerium on investeeringu lõpule viinud
5.36	Re-C05-i08	Siht	Avaliku halduse teadus- ja arendustegevuse programmi projektide lõpuleviimine, tehisintellekti lahenduste rakendamine avaliku halduse protsessides ja uued kursused massikursuste riiklikul platvormil (NAU)
5.38	Re-C05-i08	Eesmärk	Riikliku täiustatud andmetöötluskeskuse toetava taristu ja andmekeskuse lõpuleviimine, superarvuti Mare Nostrum 5 ajakohastamine, sealhulgas uute tehisintellektivahendite väljatöötamine, ning Portugali portugali keelse suure keelemudeli väljatöötamine.
5.50	Re-C05-i13	Siht	Seadmete soetamine või uurimisüksuste renoveerimise ja/või moderniseerimise projektide lõpuleviimine
5.52	Re-C05-i14	Siht	Lõplike abisaajatega sõlmitud õiguslikud lepingud ja ministeerium on investeeringu lõpule viinud
6.19	Re-C06-i06	Siht	Toetus alaliste lepingute sõlmimiseks doktorikraadiga teadlastega FCT-Tenure raames ja teadlaste toetamine Portugali ERC raames
6.20	Re-C06-i06	Eesmärk	Rahvusvahelised partnerlused teaduse, tehnoloogia ja innovatsiooni valdkonnas: Toetatud rahvusvahelised partnerlused; Toetatud teadus- ja innovatsiooniprojektid; Toetatud rahvusvaheline liikuvus
6.21	Re-C06-i07	Siht	Põllumajandusteaduste tehnoloogiline ja digitaalne moderniseerimine: Põllumajandusteaduste õppekava

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
			reform, põllumajanduskoolide avamine keskkooliõpilastele ja spetsialistide ümberõpe
6.22	Re-C06-i07	Siht	Meditšiini ajakohastamine
6.23	Re-C06-i07	Siht	Digioskuste tugevdamine
6.25	Re-C06-i07	Siht	Innovatsioon ja pedagoogiline moderniseerimine kõrghariduses
7.15	Re-C07-i05-RAA	Siht	Ehitatud või taastatud teed
8.6	Re-C08-i02	Eesmärk	Võrdluskaardi koostamine maakatte seiresüsteemi (SMOS) jaoks
8.22	Re-C08-i05	Siht	Meetmete rakendamine maapiirkondades tulekahjude ennetamise ja suutlikkuse suurendamise valdkonnas metsandussektoris
9.2	Re-C09-i01	Siht	Võrgupõhiste sekkumiste lõpuleviimine veekadude vähendamiseks (SM1)
9.3	Re-C09-i01	Siht	Ühiseks põllumajanduslikuks kasutuseks ja individuaalseks niisutamiseks kasutatava maa-ala ajakohastamine (SM2)
9.4	Re-C09-i01	Siht	Puhastatud reovee tootmist ja rafineerimist tagavate puhastite arv (SM4)
9.15	Re-C09-i01	Eesmärk	Veeühenduste tugevdamine
9.14	Re-C09-i05	Siht	Fotogalvaanilise energia täiendav ja toimiv tootmisvõimsus Alqueva tammi järvel
10.3	TC-C10-i01	Siht	Sinise keskuse keskuste rajamise ja/või ajakohastamise lõpuleviimine
10.11	TC-C10-i04-RAA	Eesmärk	Kahe mooduli tarnimine uuele uurimislaevale
10.10	TC-C10-i04-RAA	Eesmärk	Merega seotud eksperimentaalse teadus- ja arenduskeskuse kasutuselevõtmine Assooridel (MarTECi keskus)
10.12	TC-C10-i05-RAA	Siht	Kalandus- ja vesiviljelussektori projektide lõpuleviimine
10.14	TC-C10-i06-RAM	Eesmärk	Energiatõhusa mitmeetstarbelise uurimislaeva tarnimine
12.4	TC-C12-i01	Siht	Vaigutootmise potentsiaaliga meremännimetsade arendamine
13.3	TC-C13-i01	Siht	Energiatõhususvautšerid, mida jagatakse energiaostuvõimetutele leibkondadele vanade seadmete asendamiseks ja energiatõhusate lahenduste kasutuselevõtuks
13.11	TC-C13-i01	Siht	Energiaostuvõimetute leibkondade energiatõhusaks renoveerimine
14.3	TC-C14-i01	Siht	Täiendav taastuvallikatest toodetud vesiniku ja taastuvallikatest toodetud gaasi tootmisvõimsus
14.9	TC-C14-i02-RAM	Siht	Arukate arvestite paigaldamine
14.15	TC-C14-i02-RAM	Siht	Täiendav tootmisvõimsus
14.11	TC-C14-i03-RAA	Siht	Täiendav ja renoveeritud geotermiline tootmisvõimsus

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
14.14	TC-C14-i03-RAA	Siht	Väikeste fotogalvaaniliste seadmete paigaldamine kohalikuks elektritootmiseks ja -tarbimiseks
15.16	TC-C15-i06	Siht	Asendatud elektrooniliste signaalimissüsteemidega raudteeliinid
16.8	TD-C16-i02	Siht	„Riikliku katselaborite võrgustiku toetus“ –
16.11	TD-C16-i02	Siht	VKEd ja idufirmade inkubaatorid ja kiirendajad, mida otseselt toetatakse digiteerimisprogrammide kaudu
16.15	TD-C16-i03	Siht	Digitaalse innovatsiooni keskuste toetamine
16.17	TD-C16-i04	Siht	Tööstus 4.0 projektide lõpuleviimine
16.18	TD-C16-i05-RAA	Siht	Ettevõtete digiülemineku stimuleerimise süsteemi raames lõpule viidud projektide arv
16.19	TD-C16-i05-RAA	Eesmärk	Teadus- ja tehnoloogiapargid on laiendatud või varustatud
17.13	TD-C17-i01	Eesmärk	<i>Sistema de Gestão de Património Imobiliário Público</i> (SIGPIP) rakendamise lõpuleviimine ja riigile kuuluvate sõidukite infosüsteemide ajakohastamine
17.25	TD-C17-r40	Eesmärk	Maksusoodustusi käsitleva õigusakti jõustumine
19.2	TD-C19-i01	Siht	Avalikud teenused, mis on kättesaadavad lihtsustatud ja sidusal viisil eri kanalite kaudu
19.3	TD-C19-i01	Eesmärk	Kasutusele on võetud uus konsulaaresinduste haldamise mudel
19.26	TD-C19-i01	Siht	Uute kodanike poed ja kodanike ruumid toimivad.
19.6	TD-C19-i02	Siht	Territoriaalne teabeinfrastruktuur
19.7	TD-C19-i03	Siht	Koolitamine küberturvalisuse ja infoturbe suutlikkuse tugevdamiseks
19.8	TD-C19-i03	Siht	Portugali krüptograafilise lahenduse vastuvõtmine ametiasutuste poolt
19.9	TD-C19-i03	Siht	Riikliku küberturvalisuse raamistiku rakendamine
19.10	TD-C19-i03	Eesmärk	Uue küberturvalisuse ja infoturbe koordineerimise mudeli üksuste hoone renoveerimine
19.13	TD-C19-i04	Eesmärk	Elutähtsate digitaristute ajakohastamise lõpuleviimine
19.15	TD-C19-i04	Eesmärk	Tugevdada valitsuse IT-võrgu haldamise keskust (RING)
19.21	TD-C19-i07	Siht	Avaliku halduse töötajate koolitus- ja koostööruumid
19.35	TD-C19-i08	Eesmärk	Arukad territooriumid: Linnahaldusplatvormid, digiteisikud ja avaliku poliitika tulemustabel
20.4	TD-C20-i01	Siht	Põhi- ja keskkoolide ühenduvuse parandamine
20.9	TD-C20-i01	Siht	Digitestid ja -eksamid koolides
21.1	RP-C21-i01	Siht	Rahaline toetus tööstuse CO ₂ heite vähendamise projektidele
21.4	RP-C21-i03	Siht	Teenindushoonete energiatõhusaks renoveerimine

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
21.6	RP-21-i04-RAM	Siht	Avaliku sektori hoonete energiatõhusaks renoveerimine
21.13	RP-C21-i05	Siht	Kliimapööret toetava strateegilise tehnoloogia viie tööstusprojekti lõpuleviimine
21.44	RP-C21-r48	Eesmärk	Taastuenergiaprojektidele loa andmise suutlikkuse suurendamine
21.23	RP-C21-r48	Eesmärk	Uue taastuenergia võimsuse jaotamise ajakava vastuvõtmine, pöörates erilist tähelepanu geograafilistele piirkondadele, mis tulenevad „taastuvatest energiaallikatest toodetud energia sihtpiirkondade“ valdkondlikust programmist
21.25	RP-C21-i06	Siht	Täiendav taastuallikatest toodetud vesiniku ja taastuallikatest toodetud gaasi tootmisvõimsus
21.27	RP-C21-i07	Eesmärk	Avamere tuuleenergia tehniliste uuringute lõpuleviimine
21.31	RP-C21-i09	Eesmärk	Ühtse kontaktpunkti digitaalsete moodulite kasutuselevõtt taastuenergiaprojektide litsentsimiseks ja järelevalveks kooskõlas nõukogu rakendusotsuse spetsifikatsioonidega ning olemasolevate litsentsidokumentide elektrooniliseks muutmise protsessi lõpuleviimine
21.33	RP-C21-i11-RAM	Siht	Omatarbeks toodetud taastuenergia tootmisüksuste installeeritud võimsuse suurendamine ja omatarbeks toodetud energia salvestamise võimsuse suurendamine
21.34	RP-C21-i11-RAM	Siht	Paigaldatud taastuenergia võimsuse suurendamine
21.36	RP-C21-i12	Siht	Uute heitevabade (elektri- või vesiniku)busside ostmine ühistranspordis
21.37	RP-C21-i13-RAM	Siht	Uute heitevabade (elektri- või vesiniku)busside ostmine ühistranspordiks ja turismiteenusteks ning vananenud sõidukeid asendavate elektriautode ostmine
21.39	RP-C21-i14	Siht	Bussi kiirtransiitliini ehitamine Bragasse
21.43	RP-C21-i16	Eesmärk	Kõisraudtee ehitamine
		Osamakse summa	3 667 313 866 eurot

2. Laen

Artikli 3 lõikes 2 osutatud osamakse korraldatakse järgmiselt.

2.1. Esimene osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
5.23	Re-C05-r10	Eesmärk	Banco Português de Fomento (BPF) tegevust ja põhikirja kehtestava määrase jõustumine

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
5.27	Re-C05-i06	Eesmärk	BPfi kapitaliseerimismeedet reguleeriva dekreetseaduse jõustumine
5.28	Re-C05-i06	Eesmärk	Investeeringispoliitika väljatöötamine (kapitaliseerimine) ja vastuvõtmine sõidukijuhi poolt
		Osamakse summa	700 000 000 eurot

2.2.Teine osamakse (laenuetoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
5.30	Re-C05-i06	Eesmärk	Euroopa Komisjoni teavitamine BPfi sambapõhise hindamise edukast läbimisest
5.31	Re-C05-i06	Eesmärk	250 000 000 euro suurune kapitaliülekanne Portugali valitsuselt BPfi ja BPfi investeeringispoliitika vastuvõtmine
		Osamakse summa	125 000 000 eurot

2.3.Kolmas osamakse (laenuetoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
2.20	Re-C02-i05	Siht	Taskukohased sotsiaaleluruumid – alustatud tööruumid (ehitatud suure energiatõhususega või renoveeritud suurema energiatõhususega)
2.25	Re-C02-i06	Siht	Üliõpilaste majutus taskukohase hinnaga – üliõpilaste majutuskohade arv, mille kohtade kohta on välja kuulutatud hanked
5.24	Re-C05-r13	Eesmärk	Ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjaid käsitleva õigusraamistiku läbivaatamise jõustumine
5.25	Re-C05-r13	Eesmärk	Väärtpaperiseadustiku muutmise jõustumine
7.9	Re-C07-i03	Eesmärk	Esimene keskkonnamõju hindamine lõpetatud
		Osamakse summa	379 431 726 eurot

2.4.Neljas osamakse (laenuetoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
5.44	Re-C05-i11	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks asjaomastes strateegilistes valdkondades (innovatsioonikavad).
7.11	Re-C07-i04	Eesmärk	10 maanteeprojekti kohta sõlmitud leping

		Osamakse summa	235 337 423 eurot
--	--	----------------	-------------------

2.5. Viies osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
5.26	Re-C05-r13	Eesmärk	Kapitaliturgude areng – õigusaktide jõustumine
5.43	Re-C05-i06	Siht	Kapitaliseerimisvahendi kaudu Portugalis asutatud ja/või tegutsevatele mittefinantsettevõtetele kokku 650 000 000 euro suurune ülekanne omakapitali ja kvaasikapitali toetusena kooskõlas Portugali investeerimispoliitikaga
5.46	Re-C05-i12	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks vähese CO ₂ heitega majanduse, kliimamuutustele vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemise seisukohast olulistest strateegilistes valdkondades.
10.5	TC-C10-i03	Eesmärk	Mitmeotstarbelise mereväeplatvormi ja operatsioonikeskuse lepingu allkirjastamine
10.6	TC-C10-i03	Eesmärk	Alfeite Arsenal Academy'i tegevuse lõpuleviimine
10.17	TC-C10-i07	Eesmärk	Pakkumismenetluse algatamine laevade CO ₂ heite vähendamiseks
		Osamakse summa	1 313 054 513 eurot

2.6. Kuues osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
6.28	Re-C06-i09	Siht	Vastuvõtutingimuste allkirjastamine riiklike koolide ehitamise ja renoveerimise rahastamiseks
19.30	TD-C19-r41	Eesmärk	Avalikele teenustele juurdepääsu käsitleva õigusakti jõustumine
19.31	TD-C19-r42	Eesmärk	SIADAPI muutva seadusandliku akti jõustumine
19.32	TD-C19-r42	Eesmärk	Avaliku halduse pädevuste profiili muutva seadusandliku akti jõustumine
		Osamakse summa	509 920 104 eurot

2.7. Kaheksas osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
5.48	Re-C05-i16	Eesmärk	Portugali valitsuse ja Euroopa Komisjoni vahelise toetuslepingu allkirjastamine

19.33	TD-C19-r42	Eesmärk	Uue SIADAP-süsteemi kasutuselevõtmine
		Osamakse summa	<i>350 279 011 eurot</i>

2.8. Üheksas osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
7.5	Re-C07-i06	Siht	Sekkumismeetmete lõpuleviimine valitud ettevõtete vastuvõtupiirkondades
7.10	Re-C07-i03	Siht	Ehitatud või taastatud teed
7.12	Re-C07-i04	Siht	Ehitatud või taastatud teed
		Osamakse summa	<i>536 446 857 eurot</i>

2,10. Kümnes osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.45	Re-C01-i12	Eesmärk	Ida-Lissaboni haigla ehitamine
2.24	Re-C02-i05	Siht	Taskukohased sotsiaaleluruumid – määratud eluruumid (ehitatud suure energiatõhususega või renoveeritud suurema energiatõhususega)
2.28	Re-C02-i06	Siht	Üliõpilaste majutus taskukohase hinnaga
2.32	Re-C02-i09	Siht	Eluasemele juurdepääsu toetusprogramm (laen) – kodumajapidamistele pakutavad ostetud, ehitatud (suure energiatõhususega) või taastatud (parema energiatõhususega) eluruumid
5.29	Re-C05-i06	Siht	Kapitaliseerimisvahendi kaudu Portugalis asutatud ja/või tegutsevatele mittefinantsettevõtetele kokku 850 000 000 euro suurune ülekanne omakapitali ja kvaasikapitali toetusena kooskõlas Portugali investeerimispoliitikaga
5.49	Re-C05-i16	Siht	InvestEU investeeringute komitee poolt heaks kiidetud rahastamis- või investeerimistoimingud.
5.32	Re-C05-i06	Siht	100 % kapitali suurendamisega kättesaadavaks tehtud tagatistest on kinnitatud programmi „InvestEU“ investeeringute komitee poolt.
5.45	Re-C05-i11	Siht	593 toote, protsessi või teenuse lõpuleviimine.
6.29	Re-C06-i09	Siht	Ehitatud või renoveeritud koolid
10.7	TC-C10-i03	Eesmärk	Mitmeotstarbelise mereväeplatvormi ja operatsioonikeskuse vastuvõtmine ja vastuvõtmine
10.18	TC-C10-i07	Siht	Laevade energiatõhususega seotud sekkumiste lõpuleviimine
15.3	TC-C15-i07	Siht	Punase joone laienduse osa ehitamine
15.6	TC-C15-i08	Siht	Porto metroovõrgu laienduse osa ehitamine
		Osamakse summa	<i>1 741 286 719 eurot</i>

3. JAGU: TÄIENDAV KORD

1. Taaste- ja vastupidavuskava seire ja rakendamise kord

Portugali taaste- ja vastupidavuskava seire ja rakendamine toimub vastavalt järgmisele korrale:

Dekreet-seadusega nr 29-B/2021, mida on muudetud 24. juuli dekreetseadusega 61/2023, kehtestatakse neljatasandiline juhtimismudel:

- a) Ministritevaheline komisjon, mida juhib peaminister ning mis vastutab strateegilise ja poliitika koordineerimise ning üldise poliitilise juhtimise eest;
- b) Riiklik järelevalvekomisjon, mis koosneb erinevate sotsiaal- ja majanduspartnerite esindajatest ning kodanikuühiskonna peamistest isikutest ning mida juhib sõltumatu isik, et jälgida taaste- ja vastupidavuskava rakendamist ja selle tulemusi, edendada selle nõuetekohast levitamist kodanikele, ettevõtjatele ja muudele organisatsioonidele ning uurida kõiki selle tulemuslikkust mõjutavaid küsimusi ja esitada soovitusi;
- c) Euroopa Liidu Nõukogu resolutsiooniga nr 46-B/2021 loodud haldusstruktuur *Estrutura de missao Recuperar Portugal* (edaspidi „töörühm“) vastutab taaste- ja vastupidavuskava rakendamise eest koos arengu- ja ühtekuuluvusametiga (järelevalve ELi vahendite kombinatsiooni kasutamise üle, kontrollides topeltrahastamise riski ja kooskõla muude algatustega) ning rahandusministeeriumiga;
- d) Auditi- ja kontrollitegevuse eest vastutab finantsinspeksiooni (IGF) juhitud auditi- ja kontrollikomitee.

Portugal on loonud institutsioonilised osalejad, kes vastutavad üksikute reformide ja investeeringute rakendamise eest komponendi tasandil. Vastutavad ministeeriumid või iga reformi ja investeeringu elluviimises osalejad teevad korrapäraselt koostööd rakkerühmaga, mis vastutab taaste- ja vastupidavuskavaga seotud töö koordineerimise eest, lepingute sõlmimise eest otseste ja vahepealsete toetusesaajatega, vahe-eesmärkide ja sihtide saavutamise kontrollimise eest ning maksetaotluste saatmise eest Euroopa Komisjonile.

2. Komisjonile vajalikele alusandmetele täieliku juurdepääsu andmise kord

- Portugali taaste- ja vastupidavuskava ja selle rakendamise keskne koordineeriv organ *Estrutura de Missao Recuperar Portugal* vastutab koos arengu- ja ühtekuuluvusameti ning rahandusministeeriumiga kava üldise koordineerimise ja järelevalve eest. Eelkõige tegutseb ta koordineeriva asutusena, kes jälgib vahe-eesmärkide ja sihtide saavutamisel tehtud edusamme, teostab järelevalvet ja vajaduse korral kontrolli- ja auditeerimistegevust ning esitab aruandeid ja maksetaotlusi. Ta koordineerib vahe-eesmärkide ja sihtide, asjakohaste näitajate, aga ka kvalitatiivse finantsteabe ja muude andmete esitamist, näiteks lõplike vahendite saajate kohta. Andmed kodeeritakse tsentraliseeritud IT-süsteemis.
- Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 24 lõikele 2 esitab Portugal pärast käesoleva lisa punktis 2.1 osutatud asjakohaste kokkulepitud eesmärkide ja sihtide saavutamist komisjonile nõuetekohaselt põhjendatud taotluse rahalise toetuse ja, kui see on asjakohane, laenu maksmiseks. Portugal tagab, et komisjonil on taotluse korral täielik juurdepääs asjaomastele alusandmetele, mis kinnitavad maksetaotluses esitatud põhjendusi, nii maksetaotlusele määruse (EL) 2021/241 artikli 24 lõike 3 kohase hinnangu andmiseks kui ka auditeerimise ja kontrolli eesmärgil.